

kemira

VUOSIKERTOMUS 2009

TOIMITUSJOHTAJAN HAASTATTELU Katsaus menneeseen ja tulevaan.

TUTKIMUS & KEHITYS KAIKKI LÄHTEE OIVALLUKSESTA

Kaupallistettavat innovaatiot ovat kasvun edellytys.

PAPER KANNATTAVUUS ETUSIJALLA

Päivitetty liiketoimintamalli lisää sekä Papersegmentin että sen asiakkaiden kannattavuutta.

MUNICIPAL & INDUSTRIAL MEGATRENDIT LUPAAVAT KASVUA

Vedenkäsittelyyn investoidaan nyt kunnissa ja teollisuudessa, kaikkialla maailmassa.

OIL & MINING VESIKEMIKAALIEN TARVE KASVAA KOHISTEN

Vesi-intensiivinen kaivannaisteollisuus tarvitsee kestävän kehityksen mukaisia ratkaisuja.

- 33 CHEMSOLUTIONS
- 34 TIKKURILA
- 38 VASTUULLINEN YRITYSTOIMINTA
- 46 KEMIRAN HALLITUS
JA JOHTORYHMÄ
- 51 TIKKURILAN HALLITUS
- 52 HALLINTOPERIAATTEET
- 58 RISKIENHALLINTA
- 59 TILINPÄÄTÖS
- 136 TIETOA SIOITTAJILLE
- 138 KEMIAA YMPÄRI MAAILMAN

TIESITKÖ?

105 LITRAA

on intialaisen keskimäärin käyttämä vesimäärä vuorokaudessa. Ranskassa vastaava määrä on 287 litraa ja Yhdysvalloissa 594 litraa.

LÄHDE: HOEKSTRA & CHAPAGAIN (2008)

KUSTANTAJA: SANOMA MAGAZINES FINLAND
YRITYSJULKAISUT PAINO: ERWEKO

HYVÄ LUKIJA,

Vuosi 2009 oli poikkeuksellinen. Muiden yritysten tavoin lama koetteli myös Kemiraa. Haastavissa olosuhteissa keskityimme pitämään rahavirran vahvana ja viemään läpi kaikki suunnitellut kustannussäästöt ja tehostamistoimenpiteet. Onnistuimme yli tavoitteiden – tulos parani, samoin operatiivinen kannattavuus kaikissa segmenteissä. Liikevaihto vuonna 2009 oli 2,5 miljardia euroa ja liikevoitto 157,4 miljoonaa euroa. Keskeisin saavutus oli velkaantumisen merkittävä pieneneminen 53 prosenttiin.

Myös Kemiran maaliliiketoiminta Tikkurila suoriutui hyvin haastava toimintaympäristö huomioon ottaen. Tikkurilaa on johdettu itsenäisesti vuodesta 2008 lähtien. Vuoden 2009 aikana Tikkurilan strategiaa selkeytettiin, sen operatiivista toimintaa tehostettiin ja yhtiölle määriteltiin uudet arvot. Kemiran hallitus ehdotti helmikuussa 2010 yhtiökokoukselle, että 86 prosenttia Tikkurilan osakkeista jaetaan osinkoina Kemiran osakkeenomistajille. Tikkurilan osakkeiden listauksen NASDAQ OMX Helsinki Oy:öön odotetaan tapahtuvan maaliskuussa 2010.

Tulosten paraneminen on osoitus siitä, että olemme vahvassa vauhdissa matkalla kohti Kemiran visiota tulla johtavaksi vesikemian yhtiöksi. Tavoitteen toteutuminen edellyttää myös kannattavaa kasvua, jota haemme kehittyviltä globaaleilta markkinoilta ja toisaalta vahvan vesiosaamisemme avulla. Keskitymme palvelemaan runsaasti vettä käyttäviä teollisuuksia, jotka tarvitsevat tehokkaita keinoja veden määrän ja laadun hallintaan.

Vuonna 2009 keskustelu globaalin vesikysymyksen ympärillä tiivistyi. Vesikemialla on keskeinen rooli kehitettäessä vaihtoehtoja veden kierrätykselle ja tehokkaammalle käytölle. Syvenevä vesipula, tiukentuva lainsäädäntö ja asiakkaiden oman toiminnan tehostamistarpeet avaavat meille mahdollisuuksia luoda uusia vesisovelluksia. Makean veden valmistus merivedestä on yksi esimerkki uusista tutkimusalueistamme.

Vuosi 2009 oli Kemiran kannalta erittäin hyvä, ottaen huomioon maailmantalouden heikentymisen. Onnistuminen vaati määrätietoisuutta, paljon työtä ja positiivista asennetta. Näillä askelmerkeillä on hyvä jatkaa eteenpäin.

Toivotan sinulle mielenkiintoisia lukuhetkiä Kemiran uudistetun vuosikertomuksen parissa.

HARRI KERMINEN
KEMIRAN TOIMITUSJOHTAJA

Planeetallamme on vain yksi vesimassa, jota käytämme yhä uudestaan ja uudestaan. Onneksi moderni vesikemia tarjoaa keinoja veden tehokkaaseen kierrätykseen ja käsittelyyn.

KEMIKAALIMARKKINAT, JOTKA LIITTYVÄT VEDEN KÄSITTELYYN, PROSESSIEN TEHOAKUUTEEN JA STABIILUTEEN VESI-INTENSIIVISSÄ TEOLLISUUKSISSA. MARKKINOIDEN KOKO ARVIOLTA 25 MILJARDIA EUROAA.

MARKKINAT SEGMENTEITTÄIN

PÖYRYN, MCILVAINEN JA KEMIRAN JOHDON ARVIO

35 % ■ PAPER
40 % ■ MUNICIPAL & INDUSTRIAL
25 % ■ OIL & MINING

MARKKINAT ALUEITTAIN

PÖYRYN, MCILVAINEN JA KEMIRAN JOHDON ARVIO

30 % ■ EUROOPPA, LÄHI-ITÄ JA AFRIKKA
30 % ■ POHJOIS-AMERIikka
40 % ■ KEHITTYVÄT MARKKINAT (APAC & ETELÄ-AMERIikka)

INTRO

ELINTÄRKEÄ BISNES

TEKSTI KATI HEIKINHEIMO KUVA ISTOCKPHOTO

Maailmantalouden kehitystä tahdittaa öjyn hinnan vaihtelu niin pitkällä kuin lyhyellä tähtäimellä. Tulevaisuudessa seuratuin indikaattori voi liittyä öljyn sijaan veteen.

Välttämättömimmän luonnonvaramme niukkuus pahenee suurimmassa osassa maailmaa väestönkasvun myötä, sillä ainoastaan yksi prosentti maailman vesivaroista on helposti hyödynnettävää puhdasta vettä. Suurin osa käyttämämme vedestä on siis kierrätettyä.

Kaupungistuminen asettaa yhdyskunnille vaativan tehtävän jäteveden käsittelyssä. Myös teollisuus ponnistelee vastatakseen tiukkenevien ympäristösäädösten sekä veden hinnan nousun haasteeseen.

Suurin tarve vedenkäytön optimointiin on aloilla, joiden tuotanto vaatii

erityisen paljon vettä. Esimerkiksi paperi- ja selluteollisuus on vesi-intensiivisyytensä ja suurten jätevesimääriensä vuoksi erityisen altis veden saatavuuden ja laadun häiriöille. Öljyteollisuus tarvitsee yhä enemmän vettä pumpataksaan öljyä ikääntyvistä porauskohteista. Kaivosteollisuuden haasteena taas on riippuvaisuus veden saatavuudesta esiintymäalueilla.

Ongelmien ratkaisussa tarvitaan monipuolista vedenkäsittelyn asiantuntemusta. Tämä merkitsee valtavaa liiketoimintamahdollisuutta Kemiralle, jonka tavoitteena on olla johtava vesikemian yhtiö. Kemiran arvion mukaan vesi-intensiivisten teollisuuksien vedenkäsittelyyn, prosessien tehokkuuteen ja stabiiliuteen liittyvät kemikaalimarkkinat ovat noin 25 miljardin euron arvoiset. ■

VESI

LYHYESTI

UUDEKSEN ALUEVALTAUKSET

UUSI T&K-KESKUS ATLANTAAN

Kemira avasi syyskuussa 2009 Pohjois-Amerikan tutkimus- ja kehityskeskukseen Atlantaan. Kyseessä on neljäs yhtiön uuden, viisinaipaisen T&K-organisaation toimipisteistä. Keskuksella on globaali vastuu Kemiran pehmapaperin ja kierrätyskuidun tutkimuksesta, öljy- ja kaivosalan tutkimuksesta sekä vaahdonestoon ja polymeerikemiaan liittyvästä tutkimuksesta. ■

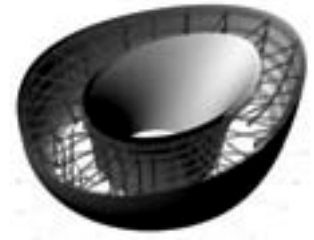
TOIMINTA INTIASSA VAHVISTUU

Intian markkinat kasvavat maailmantalouden tilasta huolimatta – myös monilla Kemiran segmenteistä. Yhtiö perusti syksyllä 2009 toimiston ja varaston Andra Pradeshin osavaltioon Intiaan. Hyderabadin kaupungissa oleva uusi toimipiste palvelee vedenkäsittelyn ja pape-riteollisuuden asiakkaita sekä suoraan että jakelijoiden kautta. ■

LOGISTIikkakeskus MOSKOVAN LÄHELLE

Kemiran maaliliiketoiminta Tikkurila avasi huhtikuussa 2009 uuden logistiikka- ja palvelukeskuksen Mytishiin lähelle Moskovaa. Kaikki Tikkurilan toiminnot Moskovin alueella – myynti, markkinointi ja varastot – yhdistyvät tämän myötä tehokkaaksi toimitusketjuksi. ■

KEMIRA SHANGHAIN MAAILMANNÄYTTELYSSÄ

Kemira osallistuu vuoden 2010 Shanghaiin maailmannäyttelyyn Finpro Suomen EXPO 2010 -hankkeen partnerina. Toukokuussa 2010 avautuvaan näyttelyyn odotetaan yli 70 miljoonaa kävijää.

Kemira on toiminut aktiivisesti Kiinassa jo useiden vuosien ajan, ja kaikki sen liike-toimintasegmentit ovat läsnä Kiinan markkinoilla oman myyntiorganisaationsa voimin. Kiinassa toimii myös Kemiran vuonna 2007 avaama Aasian tutkimus- ja kehityskeskus, joka kehittää ratkaisuja erityisesti Aasian alueen asiakkaille. ■

PALKINTOKAAPPI

POIMINTOJA KEMIRAN SAAMISTA TUNNUSTUKSISTA

MIKÄ PALKINTO, MIKÄ TUNNUSTUS?	Joutsenmerkki ulkomaaleille	Kultasija, Teollinen jätevesikategoria	Contribution to sustainable development -palkinto	”Turvallinen asfaltille”-merkintä
KENELLE/MILLE MYÖNNETTY	Kemiran maaliliiketoiminnan Tikkurilan tytäryhtiö Alcro-Beckers AB	Kemiran Municipal & Industrial -segmentin St. Louisin laitos	Kemiran patentoitua teknologiaa hyödyntävä saksalaisen NordAlun Neūmunsterin tehdas	Kemiran formaatit (joihin Clearway- ja Meltium-tuotteet perustuvat)
KUKA MYÖNTÄNYT	Miljömärkning Sverige AB. Lue lisää: www.svanen.nu ja www.ymparistomerkki.fi	Missourin vedenkäsittely-yhdistys (MWEA)	Schleswig-Holsteinin talouden tutkimus- ja edistämisyhdistys	Suomen Ympäristökeskus
LISÄTIETOJA	Ensimmäinen yritys, jonka ulkomaaleille myönnettiin kyseinen ekomerkki.	Vuoden 2007 hopeasija vaihtui vuoden 2008 saavutuksia arvioitaessa kullaksi.	Teknologian avulla alumiinijätteen määrä laski 85 prosenttia.	Kyseiset tuotteet eivät heikennä pohjaveden laatua perinteisten jäänpoistoaineiden tapaan.

1 USD

TIESITKÖ?

sijoitus vesihuoltoon säästää 4–12 dollaria terveydenhuollon kuluissa.

LÄHDE: MAAILMAN TERVEYSJÄRJESTÖ WHO

DESINFIX PUHDISTAA TURVALLISESTI

Kemiran uusi DesinFix-desinfiointitekniikka on klooriton puhdistusjärjestelmä, jonka vahvuuksia ovat kustannustehokkuus, minimaalinen tilantarve ja helppo asennus. Muurahaishapon ja vetyperoksidin yhdistelmään perustuva ratkaisu tuhoaa vedessä olevat bakteerit 10 minuutissa.

Tuote on tarkoitettu pääasiallisesti kunnallisten jätevedenpuhdistamojen käyttöön. Menetelmää voidaan kuitenkin soveltaa myös teollisuuden prosessivesien käsittelyyn sekä moniin muihin käyttötarkoituksiin. ■

ITÄMEREN PUOLESTA

Kemira järjesti elokuussa 2009 Helsingissä Baltic Sea Summit-tapahtuman, jossa asiantuntijat ja päättäjät kohtasivat. Seminaari keskittyi jätevesien käsittelyyn Itämeren allasalueella.

MIKÄ OLI TAPAHTUMAN TAVOITE, JOHTAJA AIJA JANTUNEN KEMIRAN MUNICIPAL & INDUSTRIAL -SEGMENTISTÄ?
Kemiran tavoitteena on olla merkittävä toimija Itämeren kirikkaamman tulevaisuuden puolesta. Seminaarin aikana Kemira allekirjoitti Itämeri-sitoumuksen, jossa Kemira lupaa antaa osaamisensa sekä merkittävän tutkimuspanoksen rehevöitymisen ehkäisytyöhön.

MITEN KEMIRAN RATKAISUT TOIMIVAT REHEVÖITYMISTÄ VASTAAN?

Turvallinen ravinteiden kierrätys ohjaa Kemiran asiakkailleen tarjoamia lietteenkäsittelypalveluita. Pohjoismaissa, joissa lietteen raskasmetallit eivät aikoihin ole

olleet ongelma, Kemira hygienisoi lietteen ja pyrkii ohjaamaan sen ravinteiksi ja maanparannusaineeksi kasvintuotantoon.

MITÄ KONKREETTISTA TAPAHTUU VUONNA 2010?

Kemira käynnistää yhteistyökumppaninsa kanssa laajan ravinteiden kierrätystä koskevan tutkimushankkeen. Sen tarkoitus on jalostaa edelleen yhdyskuntalietteistä ja muista orgaanisista aineista saatavia ravinteita kasvintuotannon käyttöön.

MIKSI KEMIRA HALUAA PANOSTAA JUURI ITÄMEREN SUOJELUUN?

Itämeri on yksi maailman saastuneimmista vesialueista. Fosfori ja typpi ovat sen suurimpia rehevöittäjiä. Kemira toimii kaikissa Itämeren ympärysvaltioissa ja on aktiivisena vedenkäsittelyn asiantuntijana levittänyt vesiosaamista sekä opastanut asiakkaita kemiallisen fosforinsaostuksen käyttöönottoon koko alueella. ■

Kemira on ottanut aktiivisen roolin maailman saastuneimman meren suojelussa.

AIIA JANTUNEN VASTAA MUNICIPAL & INDUSTRIALIN SUOMEN JA BALTIAN LIIKETOIMINNASTA.

STRATEGIA – TOIMITUSJOHTAJAN HAASTATELU

”Veteen keskittyvän strategiamme vieminen käytäntöön on edennyt erinomaisesti. Tältä pohjalta on hyvä jatkaa työtä. Katse on nyt kohti kannattavaa kasvua”, Kemiran toimitusjohtaja Harri Kerminen sanoo.

TEKSTI MATTI REMES KUVAT ISTOCKPHOTO JA SUSANNA KEKKONEN

KATSE KOHTI KANNATTAVAA KASVUA

KEMIRAN STRATEGIA

Kemira keskittyy palvelemaan niitä asiakasryhmiä, jotka käyttävät tuotannossaan runsaasti vettä ja näin ollen tarvitsevat tehokkaita keinoja veden määrän ja laadun hallintaan. Kemiran visiona on olla johtava vesikemian yhtiö.

MILLAINEN VUOSI 2009 OLI KEMIRAN TOIMINTAYMPÄRISTÖSSÄ?

Kemiran toimintaympäristö on globaali. Palvellemme asiakkaitamme tiukassa kansainvälisessä kilpailussa kaikilla mantereilla. Muiden yritysten tavoin lama koeteli myös meitä. Joissakin asiakasryhmissä, esimerkiksi rakentamisessa ja kaivosteollisuudessa, kysyntä laski merkittävästi. Toisaalta muun muassa kunnallisessa vedenkäsittelyssä kysyntä pysyi vakaana. Kaiken kaikkiaan kokonaisuutensa lasku vuoteen 2008 verrattuna oli maltillinen. Myönteisiä asioita tapahtui ennen muuta Kiinan ja Brasilian markkinoilla. Siellä elpymisen ensimmäiset merkit nähtiin jo kevään aikana asiakasyritysten käyttöasteiden lähtiessä nousuun.

MITKÄ OLIVAT VUODEN MERKITTÄVIMMÄT SAAVUTUKSET?

Kemira selvisi vaikeasta vuodesta olosuhteisiin nähden erittäin hyvin. Tärkeintä oli keskittyä pitämään rahavirta positiivisena ja viedä kurinalaisesti läpi päätetyt kustannussäästöt ja tehostamistoimenpiteet. Tässä onnistuimme tavoitteitamme paremmin. Kemiran tulos ja kaikkien segmenttien operatiivinen kannattavuus paranivat.

Yksi suurimmista saavutuksistamme oli velkaantumistasen merkittävä pienentäminen. Kemiran velkaantuneisuus oli vuoden 2009 alussa 107 prosenttia, mutta erittäin vahvan rahavirran ja osakeannin ansiosta se laski vuoden lopussa 53 prosenttiin. Tavoitetaso velkaantuneisuudessa on 40–80 prosenttia.

Yleinen taloustilanne vaikutti siihen, että päätimme helmikuussa 2008 lykätä maaliliiketoiminnan eli Tikkurilan listamista Helsingin pörssiin. Kemiran hallitus ehdotti helmikuussa 2010 yhtiökokoukselle, että 86 prosenttia Tikkurilan osakkeista jaetaan osinkoina Kemiran osakkeenomistajille. Tikkurilan osakkeiden listamisen NASDAQ OMX Helsinki Oy:öön odotetaan tapahtuvan maaliskuussa 2010.

KEMIRA JÄRJESTI JOULUKUUSSA 2009 OSAKEANNIN, JOLLA YHTIÖ KERÄSI NYKYISILTÄ OMISTAJILTAAN NOIN 200 MILJOONAA EUROA. MIHIN VARAT KÄYTETÄÄN?

Osakeannilla kerättävät varat käytetään tukemaan Kemiran kasvustrategiaa ja visiota tulla johtavaksi vesikemian yhtiöksi, mahdollistamaan Tikkurilan eriyttäminen ja osakkeiden listaaminen. Lisäksi osakeanti vahvisti yhtiön tasetta.

KEMIRA PÄÄTTI VUONNA 2008 UUDESTA VETEEN KESKITTYVÄSTÄ STRATEGIASTAAN.

MITÄ STRATEGIA MERKITSEE KÄYTÄNNÖSSÄ?

Se tarkoittaa ennen muuta toimintamme fokusointia siten, että keskitymme palvelemaan niitä asiakasryhmiä, jotka käyttävät tuotannossaan runsaasti vettä ja näin ollen tarvitsevat tehokkaita keinoja veden määrän ja laadun hallintaan. Asiakkaat voivat nyt hyödyntää veteen liittyvää laajaa ja syvää osaamistamme entistä tehokkaammin. Lisäksi keskitymme jatkossa niihin maantieteellisiin alueisiin, tuotteisiin ja ratkaisuihin, joissa Kemiralla on selkeä kilpailuetu.

Myös Tikkurilan strategiaa selkeytettiin vuonna 2009 ja sen pääkohdiksi valittiin asiakaslähtöisyys, kannattava kasvu, maantieteellinen fokus, vahvat brändit ja yksi yhtenäinen Tikkurila. Yhtiötä on johdettu toiminnallisesti itsenäisenä konserniyhtiönä, jolla on ulkopuolinen hallitus.

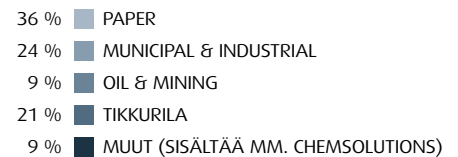
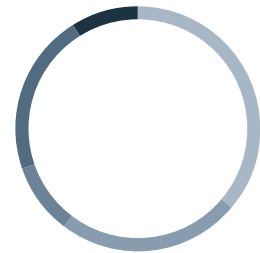
MILLÄ TAVALLA STRATEGIA NÄKYI YHTIÖN JOHTAMISESSA?

Kemiran uusi organisaatio ja uudet ohjausjärjestelmät julkistettiin loppuvuonna 2008. Tikkurilassa uudistus tehtiin vuoden 2009 aikana.

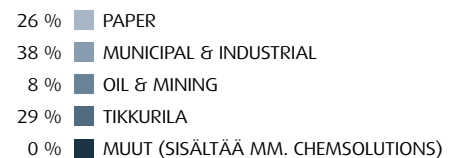
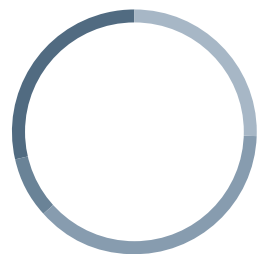
Siirtyminen tuotelinjoittain järjestetystä organisaatiosta asiakassegmenttien mukaiseen ja asiakkaista lähtevään organisaatioon on suuri muutos. Kaiken toiminnan keskiössä on nyt asiakas.

Vuoden 2009 aikana Kemiran strategiaa syvennettiin ja tuotiin osaksi arkipäiväistä työtä koko organisaatiossa. Jokainen kemiralainen tietää nyt, mitä veteen ►►

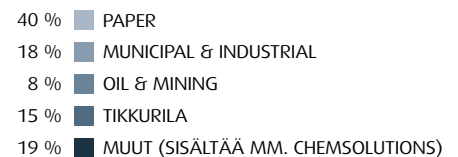
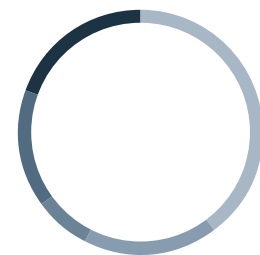
LIKEVAIHTO
SEGMENTEITTÄIN

LIKEVOITTO
SEGMENTEITTÄIN

SIDOTTU PÄÄOMA
SEGMENTEITTÄIN

► keskittyvä strategiamme tarkoittaa ja miten se vaikuttaa itse kunkin työtehtäviin. Uudistus yhtenäistää maailmanlaajuisesti toimintatapamme, prosessimme ja esimerkiksi tapamme asettaa tavoitteet ja määrittää keskeiset mittarit suoritusten seuraamiseksi.

Hyödyt alkoivat näkyä jo vuonna 2009, sillä uudet johtamis- ja ohjausjärjestelmät autoivat meitä tehostamaan merkittävästi käyttöpääoman hallintaa ja vahvistamaan rahavirtaa. Onnistuimme pienentämään käyttöpääomaa yli 70 miljoonaa euroa vuonna 2009. Tähän päästiin muun muassa yksilökohtaisella tavoitteenasettelulla, joka käsittää koko Kemiran.

MILLAISIA SYNERGIAETUJIA KONSERNIN SISÄINEN YHTEISTYÖ TUO KEMIRALLE?

Merkittäviä. Aiemmin varsin pirstaloitunut yhtiö on hyvää vauhtia muuttumassa yhtenäiseksi Kemiraksi, jonka keskipisteessä on vesiosaamisemme täysi hyödyntäminen.

Käytännössä tämä näkyy esimerkiksi myynnin ja myynnin ennakoimisen linkittämisenä suoraan raaka-ainehankintoihin koko globaalissa tilaus-toimitusketjussa. Kemiralla on noin 100 tuotantolaitosta noin 40 maassa, joten ketjun tehokas hallinta edellyttää tiivistä yhteistyötä ja tehokkaita ohjausjärjestelmiä.

Kemiran segmenttien ja toimintojen tasokas yhteistyö antaa meille erinomaisen mahdollisuuden kasvattaa vesikemikaalien ja osaamisen myyntiä tuotteiden riskinmyynnin kautta.

MITKÄ OVAT VUODEN 2010 PAINOPISTEET? Keskeisimmät tavoitteet ovat kannattavuuden parantaminen edelleen, positiivinen rahavirta ja kasvun aikaansaaminen. Saamme päätökseen vuoden loppuun mennessä kiinteiden kustannusten vähentämiseksi laaditut ohjelmat.

Vuoden 2010 painopisteisiin kuuluvat myös koko konsernin kattavien integrointi- ja ohjausjärjestelmähankkeiden loppuunsaattaminen. Yrityksen kehittäminen ei suinkaan pääty tähän. Jotta Kemira olisi menestyvä ja kilpailukykyinen tulevaisuudessaakin, prosesseja on hiottava jatkuvasti.

Uusi strategia, asiakaslähtöinen organisaatio ja yhtenäiset toimintatavat antavat meille erinomaisen pohjan siirtyä seuraavaan vaiheeseen eli kasvuun. Kasvun lähtökohtana ovat kasvavat globaalit markkinat ja toisaalta asiantuntemuksemme veden laadun ja määrän hallinnassa. Meillä on poikkeuksellisen laaja tuotevalikoima asiakkaiden tarpeisiin. Silti syvenevä vesipula, tiukentuva lainsäädäntö ja asiakkaiden oman toiminnan tehostamistarpeet avaavat meille mahdollisuuksia uusien vesisovellusten kehittämiseen, myös nykyisille asiakkaille.

Kasvua tulemme hakemaan lisäksi uusilta maantieteellisiltä alueilta, ennen kaikkea Etelä-Amerikasta ja Aasiasta. Biomassan hyödyntäminen ja makean veden valmistus merivedestä tarjoavat meille uusia mahdollisuuksia.

Vahva kasvu edellyttää myös riittäviä panostuksia tutkimukseen ja tuotekeh-

AVAINLUVUT 2009

Milj. e	2009	2008
Liikevaihto	2 500,1	2 832,7
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	175,0	132,6
Liikevoitto	157,4	74,0
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	7,0	4,7
Liikevoitto, %	6,3	2,6
Voitto ennen veroja	102,9	1,8
Tilikauden voitto	85,5	1,8
Tulos/osake, e	0,61	-0,01
Sidotun pääoman tuotto (ROCE), %*	7,8	3,5
Rahavirrat investointien jälkeen	202,2	2,7
Omavaraisuusaste, %	45	34
Velkaantuneisuus, %	53	107
Henkilöstö tilikauden lopussa	8 493	9 405

* 12 kuukauden liukuva keskiarvo

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Orgaaninen kasvu:

> 5 % vuodessa

Liikevoitto, % liikevaihdosta:

> 10 %

Rahavirta investointien ja osinkojen jälkeen:

positiivinen

Sidotun pääoman tuotto (ROCE), %:

jatkuva parantaminen

Velkaantumisaste:

tavoitetaso 40–80 %

tykseen. Kasvua voidaan jatkossa tavoitella myös yritysostojen avulla.

MITEN ASIAKKAAT, OMISTAJAT JA SIIJOITTAJAT OVAT OTTANEET VASTAAN UUDISTETUN STRATEGIAN?

Olen tavannut paljon asiakkaita, sijoittajia ja muiden sidosryhmien edustajia päivitetyn strategian julkistamisen jälkeen. En ole kuullut yhtään epäilevää kommenttia siitä, että fokus vesiosaamiseen olisi ollut väärä strateginen valinta. Päinvastoin, tuntuu vallitsevan yhteisymmärrys siitä, että tämä on meille suuri mahdollisuus.

Sekä asiakkaat että sijoittajat ovat suhtautuneet vesiosaamiseen keskittyvään strategiaamme erittäin myönteisesti. Esimerkiksi sellu- ja paperiteollisuudessa halutaan, että veden kierto ja puhdistukseen liittyviä asioita ratkotaan entistä kokonaisvaltaisemmin. Tämä taas edellyttää asiakkaidemme tarpeiden perusteellista tuntemista.

Myös omistajat ovat osoittaneet tuensa strategialle. Kemiralla on terve ja hyvä omistuspohja, joka mahdollistaa yhtiön pitkäjänteisen kehittämisen. Joulukuus-

sa 2009 Kemiran järjestäessä osakeannin, yhtiön nykyiset omistajat investoivat yhtiöön 200 miljoonaa euroa.

MIKÄ ON VIESTISI KEMIRAN HENKILÖSTÖLLE?

Historiallisen syvä lama ja suurten muutosten toteuttaminen yhtiössä ovat vaatineet henkilöstöltä paljon. Kemiralaiset ansaitsevat suuren kiitoksen, sillä he ovat tehneet upeaa työtä viemällä nopeasti ja määrätietoisesti läpi raskaatkin tehostamistoimet.

Tulosten paraneminen vuonna 2009 on osoitus siitä, että olemme päässeet vauvaan vauhtiin ja etenemme kohti Kemiran visiota olla johtava vesikemian yhtiö. Tämä on parantanut yhteishenkeä ja lisännyt itseluottamusta.

Eriytyisen iloinen olen yrityskulttuurissa tapahtuneesta suuresta muutoksesta. Ke-

miralaiset ymmärtävät, että teemme yhdessä merkittäviä asioita ja että on hienoa olla osa yritystä, joka työskentelee puhtaan veden puolesta.

Uuden strategian vahvistamiseksi käynnistimme kesällä 2009 laajan arvo-prosessin. Kasvu on tuonut yhtiöömme yrityskulttuuriltaan hyvin erilaisia osia, joten tarvitsemme työmme tueksi yhteisen arvopohjan. Arvoprosessiin osallistui syksyn aikana noin 1 300 kemiralaista. Tammikuussa 2010 julkistetut arvot antavat erinomaisen pohjan työlle, jonka myötä muutamme toimintaamme tuotelahtoisesta lähestymistavasta kohti asiakaslähtöistä toimintatapaa. ■

LUE LISÄÄ KEMIRAN ARVOISTA:

www.kemira.fi > konserni > strategia > arvot

“Etenemme kohti Kemiran visiota olla johtava vesikemian yhtiö.”

YKSI KEMIRAN T&K-KESKUKSISTA
SIJAITSEE ESPOOSSA. KESKUKSESSA
TYÖSTETÄÄN RATKAISUJA
VETTÄ PALJON KÄYTTÄVILLE
TEOLLISUUDENALOILLE.

TUTKIMUS & KEHITYS

Liiketoiminta tarvitsee menestyäkseen intensiivistä, tuottavaa tutkimus- ja kehitystoimintaa. Tämä pätee aivan erityisesti Kemiran liiketoimintaan nyt, kun tavoitteena on kannattava kasvu.

TEKSTI MATTI REMES KUVAT RAMI LAPPALAINEN JA SUSANNA KEKKONEN

HEUREKA!

KAIKKI LÄHTEE OIVALLUKSESTA

Ketterä, tehokas, innokas löytämään uusia ratkaisuja. Näillä adjektiiveilla T&K- ja teknologiajohtaja **Johan Grön** luonnehtii Kemiran tutkimus- ja kehitystoimintaa, jossa on

viety läpi perusteellinen uudistus puolen-toista vuoden aikana. Toiminnot keskittetään maailmanlaajuisesti viiteen tutkimuskeskukseen aiemman 17:n sijasta.

Vuoden 2009 loppupuolella T&K:n painopiste siirtyi strategian mukaisesti kannattavan kasvun tukemiseen. ”Uusi organisaatio palvelee tehokkaasti Kemiran strategiaa ja orgaanista kasvua. Tavoittemme on keskittyä kehittämään sellaisia tuotteita, konsepteja ja liiketoimintamalleja, jotka auttavat asiakkaitamme tehostamaan vesi-intensiivisiä toimintojaan”, Grön kiteyttää.

Vuonna 2009 Kemiran T&K:ssa työskenteli 452 ammattilaista. Kemira investoi tutkimukseen ja kehitykseen 47 miljoonaa euroa, eli 2 prosenttia liikevaihdosta.

OSAAMINEN LÄHELLE ASIAKASTA

Kemiran T&K-keskusten sijaintipaikat ovat Espoo Suomessa, Leverkusenin Saksassa, Atlanta Yhdysvaltojen Georgiassa ja Shanghai Kiinassa. Vi-

des keskus avataan São Pauloon Brasiliaan vuoden 2010 aikana. Kemiran eriosien yhteistyöstä haetaan yhä enemmän synergiaetuja, mikä vaikuttaa myös T&K-toimintaan. Yhtiössä on tehty jo vuosia korkeatasoista tutkimusta ja tuotekehitystä. Nyt tämä osaaminen voidaan tuoda entistä tehokkaammin kaikkien asiakassegmenttien käyttöön.

”Osaaminen kohdennetaan sinne, missä markkinat ja asiakkaiden tarpeet ovat. Jokaiseen tutkimuskeskukseen on keskitetty sellaista osaamista, jota läheisillä markkinoilla erityisesti tarvitaan.”

Espoon tutkimuskeskuksesta löytyy korkeatasoista taitotietoa kunnallisten vesilaitosten ja vesi-intensiivisen teollisuuden veden määrän ja laadun hallintaratkaisuihin. Leverkusenessä erityisenä tutkimuskohteena ovat kierrätyskuidut, ja se tarjoaa Keski-Euroopan asiakaskunnalle korkeatasoista palvelua.

Atlantassa painopiste on puolestaan pehmopaperin valmistuksessa sekä kivi- ja öljyteollisuuden tarvitsemisissä kemikaaleissa. Shanghain tutkimuskeskus keskittyy teknologioiden identifiointiin Aasian ja Tyynenmeren alueella sekä Kemiran teknologia-alustan sopeuttamiseen paikallisiin tarpeisiin.

RÄÄTÄLINTYÖTÄ, PAIKALLISESTI

Lähinnä asiakasta ovat myynti, tekninen asiakaspalvelu ja paikallinen tuotan-

to. Keskusten tehtävänä onkin tukea niitä globaalisti hyödynnettävien T&K -oivallusten tuottamisen ohella.

”Tutkimuskeskukset muokkaavat Kemiran maailmanlaajuisesta tuotevalikoimasta paikallisiin oloihin ja tarpeisiin sopivia ratkaisuja. Verkostosta on myös se hyöty, että me saamme kattavaa tietoa ja palautetta kunkin markkinan erityistarpeista.”

Grönin mukaan uuden mallin myötä käyttöön otetut yhtenäiset prosessit ja toimintatavat antavat hyvät puitteet koko konsernin kattavaan tehokkaaseen innovaatiotoimintaan. ▶▶

KEMIRAN T&K:N TÄHTITUOTTEITA

H₂S-GUARD™

Kemiran kehittämä H₂S-Guard on luotettava ja proaktiivinen ratkaisu rikkivedyn aiheuttamiin haju- ja korroosio-ongelmiin putkistoissa. Ratkaisu on helppokäyttöinen mutta äärimmäisen tehokas. Järjestelmässä yhdistyvät reaaliaikainen mittaus, valvonta ja hallinta.

DESINFIX®

DesinFix on kattava desinfiointitekniikka, joka sisältää kemikaalit, laitteet ja näihin liittyvät palvelut. DesinFix perustuu muura-haishapon ja vetyperoksidin yhdistelmään. Nämä muodostavat oikein sekoitettuna äärimmäisen tehokkaan biosidin, joka tunnetaan nimellä DEX-135®. Ympäristöystävällinen biosidi hajoaa hiilidioksidiksi ja vedeksi.

LUMIKEM®

Kemiran LumiKem-teknologia on seuranta-järjestelmä, joka auttaa paperitehtaita optimoimaan jätevesiensä käsittelyä. Innovaatiota voi kuvata hybridiksi, jossa yhdistyvät biomassan analysoinnin uusimmat teknologiat sekä IT-työkalut, hyödyntäen molempien alojen korkeinta osaamista.

FENNOCLEAN D

Kokonaisvaltainen konsepti paperinvalmistuksessa tarvittavan laitteiston pinnoille kiinnittyvän biofilmin torjuntaan, prosessin puhtauden hallintaan ja paperikoneiston korroosion ehkäisyyn.

KEMGUARD®

(TAG-POLYMEERIT) JA KEMEGUARD® (BIOHAJOAVAT POLYMEERIT)

KemGuard-brändi kattaa Kemiran laajan saostumisenestoteknologiavalikoiman. Uusinta kemianteknologiaa edustavat niin kutsutut leimatut polymeerit eli KemGuard, joka on suunniteltu öljykenttien vaativaan käyttöön. KemGuardin ansiosta huoltoyhtiö voi arvioida tarkasti parhaan annostelusuhteen ja -tiheyden. KemEguard-merkin alla tarjottavat biohajoavat tuotteet on puolestaan kehitetty kaikkein tiukimpien ympäristövaatimusten mukaisiksi.

Patentoitu KemGuard-teknologia ehkäisee saostumien syntymistä vaativissa teollisissa ympäristöissä öljykentistä kaivoksiin. Tuotevalikoima soveltuu käytettäväksi myös Pohjanmeren öljynporauskohteissa, joissa haasteena ovat vaikeat olosuhteet ja vaativat sääntelyvaatimukset.

PROVIAN®

Proviaan on uutuustuote, joka parantaa elintarvikkeiden turvallisuutta ja säilyvyyttä. Esimerkiksi lihatuotteissa se ehkäisee tehokkaasti taudinaiheuttajien ja bakteerien kasvua. Provian myös syventää kypsennettyjen lihatuotteiden makua. Tuote on puuterimaista ja siksi sitä on helppo käsitellä ja sen kuljetus on edullista. ■

► ”Globaali verkosto puolestaan takaa sen, että keksinnöt ja uusi teknologia saadaan nopeasti asiakkaiden käyttöön.”

JYVÄT AKANOISTA JO ALKUVAIHEESSA

Kemiran sisäinen innovaatioprosessi takaa koko organisaation sitoutumisen ja osallistumisen uusien, vesi-intensiivisiin toimintoihin liittyvien tuotteiden ja konseptien luomiseen. Tämän prosessin ensimmäinen vaihe saa vauhtinsa yrityksen T&K:lta. Grönin mukaan on tärkeää, että toteuttamiskelpoiset innovaatiot onnistutaan seuloimaan kannattamattomista ideoista mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Tutkimuskeskuksissa kehitetään edelleenkin yksittäisiä tuotteita, mutta jatkosista otetaan entistä enemmän huomioon Kemiran koko tuote- ja palvelualusta.

”Tiivistetyn yhteistyön etuihin kuuluu se, että voimme hyödyntää aiempaa paremmin laajaa tuoteportfoliota. T&K tulee omalta osaltaan edistämään sitä, että vanhat asiakkaat voivat hyödyntää uusia tuotteita ja uudet asiakkaat vanhoja tuotteita – yli toimiala- ja asiakassegmenttirajojen.”

Ohjausprosesseja on tehostettu lisäämällä yhteistyötä kaikkien yksiköiden, kuten tutkimuksen ja kehityksen, myynnin, tuotannon ja markkinoinnin välillä.

”On ensiarvoista, että eri toiminnot ovat mukana jo tuotekehityksen alkuvaiheessa. Erityisen tärkeää yhteistyö on silloin, kun kehitämme kokonaisia liiketoimintakonsepteja.”

Suunta on Grönin mielestä selkeä: T&K:ssa on keskityttävä entistä enemmän asiakkaita hyödyttäviin kokonaisratkaisuihin. Niiden kehittämisessä tarvitaan oman talon vesiasiantuntemuksen ohella ahkeraa yhteistyötä laitevalmistajien sekä automaatio- ja säätöjärjestelmiä toimittavien yritysten kanssa.

”Asiakkaan tarpeiden ymmärtäminen edellyttää meiltä näkemystä, joka ulottuu omaa toimialaa laajemmalle”, Grön sanoo. ■

KOHTI UUSIA KASVU- ALUEITA

”Aiemmin vesi oli suhteellisen halpa ja helposti saatavilla oleva hyödyke. Tulevaisuudessa se on yhä useammin strateginen raaka-aine, jonka riittävyys ja kustannustaso ovat suuria haasteita. Juuri näihin asioihin kehitämme uusia ratkaisuja.”

Viime vuosina eri toimialojen vesitehokkuutta on kasvatettu suurin harppauksin teknologisia prosesseja kehittämällä. Kokonaisprosessien tehostaminen edelleen eli kustannusten, laadun ja määrän optimointi edellyttää kuitenkin kemiallisten keinojen todellista integrointia aina osaksi ratkaisua, Grön huomauttaa. Kestävän kehityksen mukaiseen kiertäykseen ja uudelleenkäyttöön liittyvät tekniset haasteet moninkertaistunevat lähitulevaisuudessa.

Kemira tutkii muun muassa veden suodattamiseen liittyvien prosessien parantamista. Käytännössä vesi toimii kuljetuselementtinä kaikissa prosesseissa, joita yhtiön ratkaisut palvelevat. Esimerkiksi suolan poistamisessa tarvitaan entistä tehokkaampia tuotteita ja Kemiran tavoitteena on panostaa voimakkaasti kehittyville tutkimusalueille, kuten membraaniteknologiaan.

”Suolojen erottamiseen desalinaatio- eli suolanpoistoprosesseissa tarvitaan membraaneja eli hyvin pienireikäisiä suodattimia. Niissä haasteena ovat suodatinkalvojen pintaan kertyvät saostumat, jotka heikentävät prosessin etenemistä ja kustannustehokkuutta. Meiltä löytyy osaamista orgaanisten ja epäorgaanisten aineiden saostumisen estämiseksi”, Grön sanoo.

Kemiran T&K-toiminnan painopisteisiin kuuluvat myös ympäristöasiat, kuten kierrättämiseen ja jätteiden uudelleenkäyttöön tähtäävät ratkaisut. Esimerkiksi vedenpuhdistuksessa syntyvän lietteen hyödyntämiseksi raaka-aineena ja energiantuotannossa Kemiralla on tarjolla uusia ratkaisuja.

”Kemiallisten prosessien avulla liete voidaan kuivattaa entistä tehokkaammin, mikä alentaa kuljetuskustannuksia. Lisäksi oikein käsitellystä lietteestä saadaan talteen ravinteet ja muut käyttökelpoiset aineosat. Jäljelle jäävä osuus voidaan vielä hyödyntää energiantuotannossa.”

Eri teollisuudenalojen jätteiden hyödyntäminen on ollut jo pitkään Kemiran T&K-toiminnan asialistalla. Kaivosteollisuuden sivutuotteena syntyvästä kalsiumsulfaattista tehdään korkeatasoista täyteainetta paperiteollisuuden tarpeisiin. Terästehtaan rautapitoisia huuhteluvesiä taas hyödynnetään vedenpuhdistuksessa tarvittavien flokkulanttien valmistuksessa.

Pitkän tähtäimen tutkimusalueista Grön mainitsee materiaalien hajoavuuden.

”Meitä kiinnostaa erityisesti kierrätysvesivirtoihin vaikuttaminen. Tämä on tärkeä painopiste tulevaisuudessa, sillä kierrätyksen on oltava jatkossa yhä tehokkaampaa.” ■

Johan Grön muistuttaa, että vedenkäytön järjestyminen vaatii tulevaisuudessa uusia ratkaisuja kaikkien sidosryhmien kohdalla, eri puolilla maailmaa.

SEGMENTIT – PAPER

KANNATTAVUUS

Paper-segmentin päivitetty liiketoimintamalli on kehitetty lisäämään asiakkaiden tuottavuutta ja kannattavuutta, räätälöidysti eri puolilla maailmaa. Se takaa myös joustavuuden muuttuvissa markkinatilanteissa.

TEKSTI JORMA LEPPÄNEN KUVA ISTOCKPHOTO JA SUSANNA KEKKONEN

”Paper-segmentti keskittyy sellaisiin tuotteisiin, jotka parantavat avainasiakkaidemme kannattavuutta. Näin saavutamme myös itse parhaan taloudellisen tuloksen”, Paperin johtaja **Petri Helsky** sanoo.

Segmentin uusi, fokusoitu liiketoimintamalli on kehitetty palvelemaan erityisesti sellaisia asiakkaita, jotka pyrkivät jatkuvasti parantamaan prosessiensa tuottavuutta. Kyky mukautua muuttuviin markkinoihin luo kannattavuutta molemmille osapuolille.

”Asiakkaiden menestys turvaa liiketoimintamme jatkuvuuden. Oma kannattavuutemme takaa puolestaan riittävät resurssit innovaatioiden kehittämiseen.”

ETUSIJALLA

Ennen Kemira kasvoi rakentamalla mahdollisimman kattavaa tuotekokonaisuutta maailmanlaajuisesti. Nyt se pyrkii sopeuttamaan tarjontaansa alueellisesti siten, että se vastaa sekä asiakkaiden tarpeita että yhtiön omia vahvuuksia.

”Filosofiassamme kannattavuus painottuu enemmän kuin kasvu,” Helsky kuvaa.

YTIMESSÄ OSAAMINEN

Petri Helsky korostaa, että tuoteperheitä optimoitaessa Kemirassa täsmentyy sellainen osaaminen, jolla voidaan kehittää asiakkaan tuotantoprosessia. Fokusoitua liiketoimintamallissa olennaista on myös se, että osaamista hiotaan kunkin asiakassegmentin tarpeiden pohjalta.

”Loppujen lopuksi asiakas on kiinnostunut nimenomaan osaamisestamme – kyvystämme tarjota kustannustehokkaita vaihtoehtoja.” ▶▶

► Oleellista on kunkin asiakassegmentin tarpeisiin räätälöity asiantuntemus. Esimerkiksi painopaperin, pakkauskartongin ja pehmopaperin valmistajilla on kullakin omat laatuvaatimuksensa ja täten tarpeensa käyttää kemikaaleja.

VESIKEMIA KOROSTUU

Helskyn mukaan Kemira saa merkittävää kilpailuetua siitä, että konsernin kaikki segmentit hyödyntävät samaa osaamis-pohjaa ja tuotepalettia. Esimerkiksi vesikemikaalit ovat olennainen osa massa- ja paperiteollisuudelle tarjottavaa tuotekokonaisuutta.

”Asiakkaamme arvostavat syvällistä ymmärrystä meidän vedenkäsittelytarpeistaan. Veden laadun ja määrän hallinta on osaamisemme ydintä. Oikeanlaisella kemikaalien käytöllä voimme parantaa asiakkaidemme vesi- ja energia-tehokkuutta.”

Metsäteollisuudelle veden ja energian tehokas hyödyntäminen on jatkossa yhä tärkeämpää. Kyse on ympäristöstä, tuotannon tehokkuudesta ja kannattavuudesta sekä lopputuotteiden laadusta. Vedenkäytön tehostaminen pienentää vesi-intensiivisen paperinvalmistuksen kokonaiskustannuksia: paperikoneen

alkupäässä koneelle pumpattavasta paperimassasta yli 99 prosenttia on vettä.

”Huolehdimme muun muassa siitä, että vesikierrosta poistetaan mikrobeja ja epäpuhtauksia, jotka heikentävät paperin laatua ja haittaavat prosessin ajettavuutta.”

NOTKAHDUKSESTA ETEENPÄIN

Paper-segmentin vahvuus on sen liiketoiminnan monialaisuus. Yhtiö palvelee massa- ja paperiteollisuuden kaikkia eri sektoreita. Kun metsäteollisuuden tuotteiden kysyntä vaihtelee eri markkinoilla, kemikaalitoimittajan läsnäolo eri kehitysvaiheissa olevilla markkina-alueilla tasapainottaa tuotteiden ja niihin liittyvien palveluiden kysynnän muutoksia. Vuosi 2009 oli kuitenkin poikkeuksellinen, koska suhdannetaantuma oli maailmanlaajuinen.

Massa- ja paperiteollisuuden kokonaistuotantomäärä putosi viime vuonna, mikä vaikutti myös Paper-segmentin myyntiin. Liikevaihto väheni noin 10 prosenttia, mutta liikevoitto nousi. Kannattavuus parani operatiivisen liikevoittoprosentin noustessa 5 prosenttiin.

”Taantumun jälkeen tilanne näyttää tasaantuvan, ja joitakin elpymisen merkkejä on myös näköpiirissä. Pakkauskartonkien kysyntä alkoi voimistua Aasiassa jo vuoden 2009 keväällä ja myöhemmin myös kypsilä markkinoilla”, Helsky kertoo.

LÄHELLE ASIAKASTA

Koska paperituotteiden kysyntä kasvaa voimakkaimmin kehittyvillä markkinoilla Aasiassa ja Itä-Euroopassa, monet Kemiran asiakkaat siirtävät tuotantonsa sinne. Samalla asiakaskunta supistuu jossakin määrin kapasiteettiaan Euroopan ja Pohjois-Amerikan kypsilä markkinoilla. Myös raaka-aineen saatavuus ja energian hinta vaikuttavat tuotannon sijoittumiseen.

Kehitystrendit ovat erilaisia massan ja paperin valmistuksessa. Kemiallisen massan eli sellun tuotannon kasvu painottuu Etelä-Amerikkaan, missä olosuhteet ovat suotuisat puun kasvulle. Paperi tehdään lähempänä kuluttajaa. Tämä selittää, miksi paperin tuotanto keskittyy väkirik-

Yli 99 prosenttia paperikoneelle pumpattavasta massasta on vettä.

kaille alueille, kuten Aasiaan.

”Meidän on oltava siellä, missä asiakkaamme ovat. Tämä pätee niin myyntiin, asiakastukeen, tuotekehitykseen kuin tuotantoonkin”, Helsky sanoo.

Asiakkaiden tarpeet vaihtelevat alueittain. Samankaltaista tuotetta valmistetaan eri tavoin eri puolilla maailmaa; myös tuotantolaitoksissa on suuria eroja.

”Kemira on keskittänyt tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan vahvoihin yksiköihin päämarkkina-alueillemme. Koska myymme osaamista, on tärkeää, että linkki tuotekehityksen ja myynnin välillä on lyhyt. Tämä mahdollistaa nopean reagoinnin ja joustavan palvelun.”

MUKANA MUUTOKSESSA

Asiakasteollisuuden murrokseen Kemira vastaa sopeuttamalla osaamistaan ja tuotantoaan markkinoiden vaatimuksiin. Vaikka eri paperilaatujen kysyntä vaihtelee eri puolilla maailmaa, pitkällä aikavälillä paperituotteiden globaalinen kysynnän odotetaan kasvavan.

”Kokonaistilanne on sikäli muuttunut, että paperituotteiden kysynnän kasvu ei enää suoraan heijasta bruttokansantuotteen kasvua. Vain pehmopapereiden kysyntä näyttää seuraavan yleistä elintason

kehitystä. Sähköinen media on jossain määrin korvannut painopaperia. Taantuman aikana vähentynyt mainonta pienensi ainakin väliaikaisesti painopaperin kysyntää, mutta mainonta yleensä ylireagoi suhdannesykleihin. Pakkauskartonkia kysytään siellä, missä teollisuustuotanto on vilkasta.” ■

TIESITKÖ?

Isossa aikakauslehtipaperikoneessa kiertää vuodessa 60 miljoonaa kuutiometriä vettä.

Se vastaa keskikokoisen suomalaisen järven vesimäärää.

30 SEKUNTIA

- Paper-segmentin uusi, fokusoitu liiketoimintamalli on kehitetty palvelemaan erityisesti avainasiakkaita, jotka pyrkivät jatkuvasti parantamaan prosessiensa tuottavuutta.
- Kattavan, maailmanlaajuisen tuotekokonaisuuden rakentamisen sijaan Kemira pyrkii sopeuttamaan tarjontaansa alueellisesti. Tavoitteena on, että tarjonta vastaa sekä asiakkaiden tarpeita että yhtiön omia vahvuuksia.
- Paper-segmentin vahvuus on sen liiketoiminnan monialaisuus. Yhtiö palvelee massa- ja paperiteollisuuden kaikkia eri sektoreita.
- Veden ja energian kulutus on jatkossa yhä tärkeämpi kysymys massa- ja paperiteollisuudelle. Tässä korostuu Kemiran rooli yhtenä johtavista vesikemian asiantuntijoista.
- Vaikka eri paperilaatujen kysyntä vaihtelee eri puolilla maailmaa, pitkällä aikavälillä paperituotteiden globaalinen kysynnän odotetaan kasvavan.

“Paperi on tuotteena erinomainen: sillä on paljon käyttötarkoituksia sekä hyvä kierrätettävyyttä.”

AVAINLUVUT 2009

Asiakkaat:

Massa- ja paperiteollisuus

Markkina-asema:

Yksi kolmesta suurimmasta maailmassa

Markkina-alue:

Maailmanlaajuinen

Markkinat:

Paperi-segmentille olennainen markkina on n. 13 miljardia euroa (Kemiran arvio).

Tuotteet ja palvelut:

Kemialliset ratkaisut massan valmistuksesta paperin päällystyksen ja veden käsittelyyn

Milj. e

Liikevaihto	906,4
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	44,9
Liikevoitto	40,1
Liikevoitto % ilman kertaluonteisia eriä	5,0
Liikevoitto %	4,4
Sidottu pääoma*	782,6
Sidotun pääoman tuotto, %*	5,1
Investoinnit ilman yritysostoja	37,8
Rahavirrat investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	75,6

* 12 kuukauden liukuva keskiarvo

SEGMENTIN VETÄJÄ SALAMAHAASTATTELUSSA

VEDESTÄ SYNTYY PAPERIA

Paperin johtaja Petri Helsky korostaa, että vesi on tärkeä raaka-aine paperinvalmistuksessa.

MIKSI VEDENKÄSITTELYN MERKITYS ON KASVANUT LIIKETOIMINNASSANNE?

Monissa osissa maapalloa pintavettä on niukalti, mikä tekee vesikysymyksestä entistä kriittisemmän. Tiiviisti asutuilla alueilla sijaitsevilla tehtailla on yhä suurempi tarve käsitellä raakavesiä, hyödyntää se mahdollisimman tehokkaasti, ja tietysti puhdistaa jätevesi ennen sen laskemista takaisin luonnon vesikiertoon.

KUINKA TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTANNE PALVELEE ASIAKASTA?

Meillä on kaupallistamisvaiheessa useita kiinnostavia tuotteita, joiden avulla asiakkaamme voivat parantaa tuottavuuttaan. Alueellinen fokus ohjaa myös T&K-toimintaa. Tuotekehittäjät ovat asiakkaiden luona ajamassa koeajoja eri puolilla maailmaa.

T&K TOIMII SIIS MYÖS MYYNIN TUKENA.

Kyllä, tutkimus ja tuotekehitys, myynti ja sovellusasiiantuntijat toimivat tiiviissä yhteistyössä. Näin varmistamme hyvän palvelun ja sen, että tieto asiakkaan tarpeista välittyy innovaatioita valmisteleville ihmisille. Uuden myyntiorganisaatiomme avulla pystymme aiempaa paremmin toteuttamaan cross sales -konseptia eli tarjoamaan asiakkaalle entistä monipuolisempia tuote- ja palvelukokonaisuuksia.

PAPERIALA ON MURROKSESSA, MITÄ TÄMÄ MERKITSEE KEMIRAN KANNALTA?

Nyt tarvitaan paitsi ketteryyttä myös vakautta. Tuotteiden ja osaamisen lisäksi kilpailuvalttimme on sitoutuminen tähän liiketoimintaan.

PITÄÄKÖ PAPERI PINTANSA TULEVAISUUDESSA?

Kun katsomme laskusuhdanteen yli, paperin kulutuksen maailmassa arvioidaan kasvavan. Paperi tuotteena on erinomaisen hyvä. Sillä on paljon käyttötarkoituksia, ja sitä voidaan kierrättää useita kertoja uusiomassaksi ja taas paperiksi ennen kuin se käytetään esimerkiksi energiaksi. ■

MENESTYSTARINA

KEMFORM TUO MERKITTÄVIÄ SÄÄSTÖJÄ PAPERIN VALMISTAJALLE

Tuotantokustannusten alentaminen on merkittävä trendi paperiteollisuudessa. Kemiran Kemform-retentiojärjestelmän avulla paperitehtaat voivat saavuttaa 10–15 prosentin säästön sekä energian että veden kulutuksessa. Lisäksi tutkimukset osoittavat, että järjestelmän ansiosta hienopapereissa täyteaineen osuutta voidaan lisätä 2 prosenttia. Tämä säästää käytettävän kuidun määrää.

Asiakasläheiseen toimintatapaan kuuluu se, että paperiteollisuusyhtiöt saavat tukea Kemiran asiantuntijoilta niin tutkimuksessa, kehityksessä kuin sovellutuksissakin.

Paperinvalmistusprosessissa kuidut liitetään toisiinsa erikoiskemikaalien avulla. Kemform-retentiojärjestelmä kehitettiin alun perin hienopaperituotantoon, jonka jälkeen sitä testattiin joidenkin Kemiran asiakkaiden kartonkikoneissa. Hyvät tulokset rohkaisivat Kemiran tuotekehittä-

jiä laajentamaan Kemformin käyttöaluetta myös kartonginvalmistukseen. Nyt asiakaina on lukuisa joukko maailman johtavia paperin- ja kartonginvalmistajia.

Paperikoneteknologian ja koneen niin kutsutun mären pään kemian synkronoinnilla voidaan tarjota asiakkaalle korkealaatuisia tuotteita entistä kustannustehokkaammin.

Kemira on tiivistämässä tutkimus- ja kehitysyhteistyötään kansainvälisen monialayhtiö Metson kanssa.

”Kemira ottaa vastuulleen Metso Jyväskylän paperiteknologiakeskuksen koe-paperikoneiden kemian hallinnan. Yhdistämällä Metson johtavan paperi- ja kartonkikoneiden prosessi-, automaatio- ja teknologiaosaamisen Kemiran vesi- ja kuitukemian taitotietoon voimme tarjota massa- ja paperiteollisuudelle maailman parhaita kokonaisratkaisuja”, sanoo **Hannu Korhonen**, Vice President, Research and Development, Metso Paper. ■

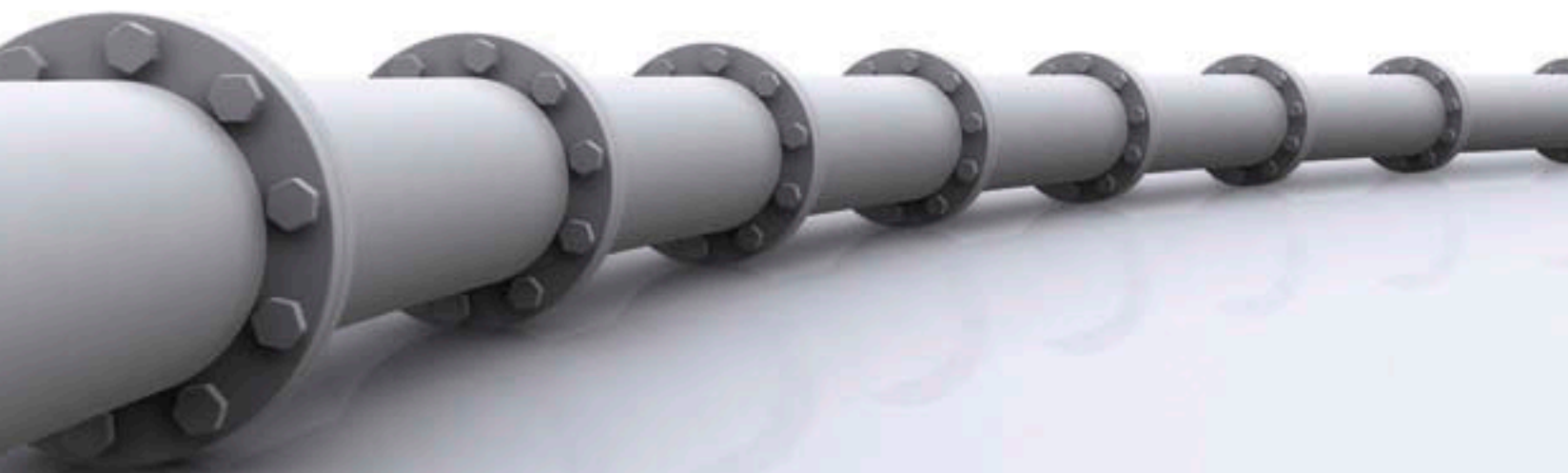
SEGMENTIT – MUNICIPAL & INDUSTRIAL

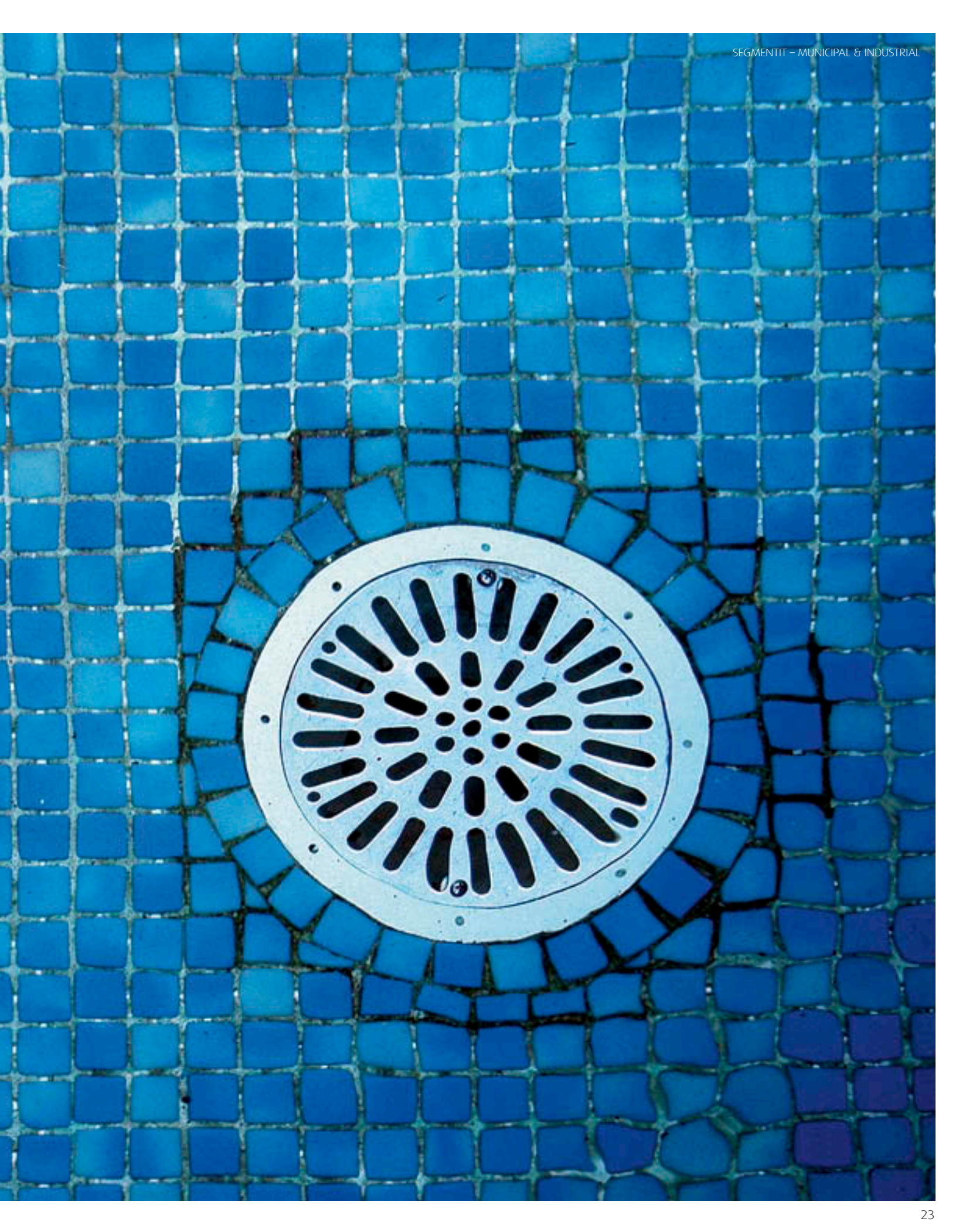
Lisääntynyt veden käyttö ja kasvanut puhtaan veden tarve vauhdittavat kuntien ja teollisuuden investointeja vedenkäsittelyyn. Ilmiöstä on muodostunut merkittävä liiketoimintamahdollisuus Kemiran Municipal & Industrial -segmentille.

TEKSTI RISTO PENNANEN KUVAT ISTOCKPHOTO, SUSANNA KEKKONEN, JUKKA RAPO JA JARI LAINE

MEGA-

TRENDIT LUPAAVAT KASVUA

AVAINLUVUT 2009

Asiakkaat:

Yhdyskunnat ja teollisuus

Markkina-asema:

#1 maailmassa saostuskemikaaleissa ja

#5 flokkulanteissa eli orgaanisissa

polymeereissä

Markkina-alue:

Maailmanlaajuinen

Markkinat:

Municipal & Industrial -segmentille olennainen markkina on noin 8 miljardia euroa (Kemiran arvio).

Tuotteet ja palvelut:

Vedenpuhdistus- ja käsittely sekä lietteenkäsittely

Milj. e

Liikevaihto	607,5
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	66,4
Liikevoitto	59,8
Liikevoitto % ilman kertaluonteisia eriä	10,9
Liikevoitto %	9,8
Sidottu pääoma*	349,4
Sidotun pääoman tuotto, %*	17,1
Investoinnit ilman yritysostoja	21,0
Rahavirrat investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	93,5

* 12 kuukauden liukuva keskiarvo

Kun väestömäärä kasvaa ja elintaso nousee, veden käyttö lisääntyy sekä kotitalouksissa että teollisuudessa. Ja kun vettä käytetään entistä suurempia määriä, syntyy myös enemmän jätevettä. Puhdas vesi on itsestäänselvyys enää harvalle; tietoisuus elintärkeän hyödykkeen niukkuudesta sekä vesistöjen saastumisesta kasvaa joka puolella maailmaa. Ihmiset osaavat vaatia puhdasta juomavettä ja ovat toisaalta valmiita sitoutumaan vesistöjen suojeluun.

Globaali vesiherätys tietää entistä enemmän liiketoimintaa Kemiralle. Yhtiö on maailman suurin kuntien ja teollisuuden vedenkäsittelyssä käyttämien saostuskemikaalien toimittaja sekä keskeinen polymeerien tuottaja.

Vesi-intensiivisten teollisuuksien vedenkäsittelyyn, prosessien tehokkuuteen ja stabiiliuteen liittyvät maailmanlaajuiset kemikaalimarkkinat ovat jo lähes 25 miljardin euron arvoiset. Kemiran Municipal & Industrial -segmentti toimii tuoteryhmissä, joiden markkinat ovat yhdyskuntavesien käsittelyn osalta 5 miljardia euroa ja teollisuusvesien käsittelyn osalta 3 miljardia euroa. Vahvan megat-

rendin vetämät markkinat kasvavat kansantaloutta nopeammin.

Tämä näkyy myös Kemiran viime vuoden numeroissa. Vaikka globaali taantuma on leikannut monien teollisuudenalojen toimintaa, Municipal & Industrialin liikevaihto kasvoi vuoden 2008 tasolta.

”Investoinnit vedenkäsittelyyn liittyvään infrastruktuuriin ovat jatkuneet entisellään ja jopa lisääntyneet joissain maissa”, sanoo segmentin johtaja Pekka Ojanpää.

KAUPUNGISTUMINEN VAUHDITTAA KASVUA

Yli puolet Municipal & Industrial -segmentin liikevaihdosta tulee Euroopasta ja noin kolmannes Pohjois-Amerikasta.

Suurimmassa kasvuvauhdissa ala on kuitenkin Latinalaisessa Amerikassa, missä suurkaupungit tekevät suuria investointeja vedenkäsittelyyn tulevan vuosikymmenen aikana. Esimerkiksi Mexico City ja Rio de Janeiro tulevat kukin investoimaan satoja miljoonia euroja vedenkäsittelyyn.

Maanosan suurin veturi on luonnollisesti Brasilia, missä pelkästään São Paulon megapolis huolehtii 20 miljoonan asiakkaan vesihuollosta. Lähivuosina Brasilian investoinnit kasvanevat vuoden 2014 jalkapallon MM-kisojen ja vuoden 2016 olympialaisten lähestyessä.

KOKO ON VAHVUUS

Maailmanlaajuinen johtajuus saostuskemikaalien toimittajana on Kemiralle huomattava kilpailutekijä markkinoilla, joilla monet asiakkaatkin ovat kansainvälisiä toimijoita. Monikansallisia suuryrityksiä toimii teollisuuden lisäksi myös kunnallisessa vedenkäsittelyssä.

”Kun tunnemme asiakkaan liiketoiminnan ja toimintatavat, ja teemme heidän kanssaan tuotekehitystä yhdessä maassa, meillä on hyvät mahdollisuudet päätyä yrityksen kumppaniksi sen muissakin toimintamaissa”, Pekka Ojanpää sanoo.

Suurena yrityksenä Kemira pystyy myös investoimaan tuotteisiin ja palvelukokonaisuuksiin pieniä, paikallisia yrityksiä paremmin. Tämä on tärkeä voimavara tarjouskilpailuissa, joiden perusteella kunnalliset asiakkaat valitsevat vesikemikaalien toimittajan seuraavak- ▶

Maailmanlaajuinen johtoasema on Kemiralle tärkeä kilpailutekijä saostuskemikaalimarkkinoilla.

MENESTYSTARINA

MEKSIKO HARPPAA JÄTEVEDEN-KÄSITTELYSSÄ

Jätevedenkäsittelyyn panostaminen on merkittävä trendi Meksikossa, jossa tehdään parhaillaan kymmeniä investointeja jätevesien puhdistukseen. Nyt noin 40 prosenttia maan kunnallisista jätevesistä käsitellään, mutta hallitus tavoittelee määrän nostamista 60 prosenttiin vuoteen 2012 mennessä.

Valtio sakottaa jäteveden käsittelyn laiminlyöviä kuntia ja toisaalta tukee kuntia, jotka hoitavat velvoitteen. Asia on tärkeä sekä maan omien asukkaiden että turismin takia.

Pääkaupungissa Mexico Cityssä on aluillaan yksi alan suurimmista hankkeista koko maailmassa. Viemäristöön kulkeutuvat noin 20-miljoonaisen metropolin asukkaiden ja teollisuuden jätevedet sekä sadevedet.

Hankkeella on kiire, sillä suurkaupungin jätevesistä noin 90 prosenttia päätyy puhdistamattomina pelloille. Investoinnin jälkeen vedet menevät pelloille puhdistettuina. Näin metropoli kierrättää vettä, mikä on tärkeää puhtaan veden niukkuudesta kärsivässä Mexico Cityn laaksossa.

Toinen metropolin jättihankkeista on hupenevien pohjavesivarantojen täydentäminen. Kaupunki vajoaa jopa 10 senttimetriä vuodessa pohjavesien liikakäytön vuoksi. Nyt on tarkoitus rakentaa laitoksia, jotka pumppaavat puhdistettua jätevettä pohjaveteen.

Kymmenisen vuotta Meksikossa toiminut Kemira on maan johtava saostuskemikaalien toimittaja. Yhtiöllä on kaksi tuotantolaitosta, joilta viedään tuotteita Keski-Amerikan maihin ja Karibialle. Kemiralla on vahva asema juomaveden käsittelyssä, mutta suurin kasvupotentiaali on jätevesipuolella. Tulevaisuudessa myös lietteen mädättäminen biokaasuksi on Meksikossa yhtiölle merkittävä kasvupotentiaali. ■

► si sopimuskaudeksi. Tarjouskilpailuihin pääseminen edellyttää toimittajakandidaateilta kovia näyttöjä ja uskottavuutta niin toimitusvarmuuden kuin muidenkin veloitteiden hoitamisessa.

”Puhdas vesi on ihmisten perustarve, jonka kohdalla luotettavuus ja laaja tuotetarjonta ovat äärimmäisen tärkeitä asioita.”

SUURENKIN TÄYTYY TEHDÄ VALINTOJA

Vaikka Kemira on suuri toimija, foku-sointi eniten liiketoimintamahdollisuuksia tarjoaviin aloihin on välttämätöntä. Yhtiö on päättänyt valita selkeät painopistealat ja keskittää voimansa niihin.

Teollisuuspuolella Kemira panostaa vesi-intensiivisiin eli vettä paljon käyttäviin toimialoihin, joilla on myös vahvat kasvunäkymät. Keskittyminen on tärkeää myös asiakaspalvelun ja sovellusten näkökulmasta. Mitä paremmin Kemira tuntee asiakkaan teolliset prosessit, sitä paremmin se osaa auttaa energian, veden ja raaka-aineiden käytön tehostamisessa.

Kemiran erityisenä vahvuutena on teollisuuden raaka- ja jätevesien käsittely, joihin yhtiö tarjoaa kattavan valikoiman kemikaaleja sekä sovellustukea.

Valikoiva lähestymistapa pätee myös maantieteellisen laajentumisen suhteen. Kemiralla on paljon kasvumahdollisuuksia voimakkaasti kehittyvillä kasvumarkkinoilla esimerkiksi Aasiassa.

”Keskitymme Aasian valtavilla markkinoilla tiettyihin maihin ja tuotteisiin. Haluamme ehdottomasti vahvistaa liiketoimintaamme alueella, mutta kannattavan liiketoimintamallin löytämisestä emme tingi missään olosuhteissa”, Pekka Ojanpää painottaa.

JAKELUVERKOSTON ROOLI ON TÄRKEÄ

Jakeluverkostolla on suuri merkitys teollisuusasiakkaiden palvelemisessa. Jokaisella jakelijakumppanilla on oma roolinsa. Tämä rooli voi olla pakkaus- ja logistiikkapalvelujen täydentäminen, sovellusneuvonta tai nykyisin yhä enenevässä määrin teollisuuslaitosten vedenkäsittelyn operoiminen. Kemira täydentää omaa osaamistaan ja laajentaa asiakas-

palveluaan oikein valittujen jakelijakumppaneiden avulla.

”Täsmennämme ja kehitämme jakelijakenttäämme jatkuvasti. Tavoitteena on laajentaa Kemiran toiminnan kattavuutta ja varmistaa, että teollisuusasiakkaamme saavat tuotteemme juuri heille sopivimmalla tavalla. Jakeluketjun kehittäminen ja oikea hallinta ovat tärkeimpiä menestystekijöitä erityisesti Industrialin puolella”, Pekka Ojanpää sanoo.

Logistiikkaverkoston täydentäminen on olennainen tekijä myös kasvumarkkinoilla. Esimerkiksi Venäjälle Kemira on luomassa uutta, koko maan kattavaa jakeluverkostoa. ■

LUE LISÄÄ

Kemira on merkittävä toimija Itämeren suojelutyössä, ks. s. 7

Rooli puhtaan veden saatavuuden ja riittävyyden edistämisessä ympäri maailmaa on yksi Kemiran määrittämistä tavoitteista. Ks s. 4 sekä Ympäristöraportti 2009.

SEGMENTIN VETÄJÄ
SALAMAHAASTÄTTELUSSA

YHTEISTYÖ ON KILPAILUKEINO

KEMIRAN ERI LIIKETOIMINTASEGMENTEILLÄ ON YHTEINEN PERUSTUOTANTO, MUTTA NE NÄYTTÄVÄT ULKOPUOLISELLE MUUTEN KOVIN ITSENÄISILTÄ. LÖYTYYKÖ SEGMENTTIEN VÄLILTÄ MERKITTÄVIÄ YHTEISTYÖMAHDOLLISUUKSIA?

Löytyy todella merkittäviä synergioita. Esimerkiksi Aasiassa meidän olisi paljon hankalampi kasvaa, ellei Paper-segmentillä olisi siellä sellaista liiketoimintaa, kuin sillä on tällä hetkellä. Voimme hyödyntää yhteisiä resursseja esimerkiksi ostotoiminnan ja logistiikan osalta muiden liiketoimintaryhmien kanssa, minkä ansiosta pääsemme selvästi tehokkaampaan toimintaan kuin yksin. Vahva asemamme Latinalaisessa Amerikassa selittyy osittain juuri sillä, että sekä paperialaa että kunnallista ja teollista alaa palveleva liiketoiminta ovat olleet siellä pitkään niin vahvoja toimijoita.

Municipal & Industrial -segmentin johtaja Pekka Ojanpää kertoo, miksi konserninlaajuiseen ja toisaalta myös yrityksen rajat ylittävään yhteistyöhön panostetaan Kemirassa nyt enemmän kuin koskaan.

MAHDOLLISTAAKO YHTEISTYÖ JOITAIN ASIOITA, JOTKA OLISIVAT MAHDOTTOMIA YKSIN?

Moni suuri investointi saattaisi olla yksin täysin kannattamaton, mutta yhteishanke muiden kanssa voi olla hyvinkin järkevä.

ONKO KEMIRAN SISÄINEN KASVU JA YHTEISTYÖ NIIN VAHVAA, ETTÄ YHTEISTYÖTARPEET KEMIRAN ULKOPUOLISTEN TAHOJEN KANSSA VÄHENEVÄT?

Päinvastoin. Vesipuolen kehitys on niin laajaa, että tarvitsemme yhä enemmän verkostoitumista. Kehitämme toki jo nyt paljon tuotteita ja konsepteja muiden kanssa. Suomessa toimiva ympäristöteknologian kehitysohjelma Cleantech Finland on yksi esimerkki tällaisesta. ■

30 SEKUNTIA

- Väestönkasvu ja elintason nousu lisäävät veden kulutusta sekä kotitalouksissa että teollisuudessa eri puolilla maailmaa. Yhdessä kasvavan vesistöjen suojeleminen kanssa tämä vauhdittaa vedenkäsittelyyn kohdistuvia investointeja. Tämä puolestaan merkitsee liiketoimintamahdollisuuksia Kemiralle.
- Kemira on maailman suurin kuntien ja teollisuuden vedenkäsittelyssä käytettyjen saostus-kemikaalien toimittaja.
- Vesi-intensiivisten teollisuuksien vedenkäsittelyyn, prosessien tehokkuuteen ja stabiiliuteen liittyvät maailmanlaajuiset kemikaalimarkkinat ovat jo lähes 25 miljardin euron arvoiset.

- Kemiran Municipal & Industrial -segmentti toimii tuoteryhmissä, joiden markkinat ovat yhdyskuntavesien käsittelyn osalta 5 miljardin euroa ja teollisuusvesien käsittelyn osalta 3 miljardia euroa.

- Vaikka Kemira on suuri toimija, fokusointi monipuolisia liiketoimintamahdollisuuksia tarjoaviin aloihin on välttämätöntä. Tämä auttaa Kemiraa palvelemaan asiakkaitaan paremmin sekä maksimoimaan investointien hyödyn ja tehokkuuden.

- Suuri koko ja segmenttien välinen tiivis yhteistyö tuovat monia kilpailuetuja Kemiralle muun muassa hankinnassa, tuotekehityksessä ja asiakaspalvelussa.

SEGMENTIT – OIL & MINING

VESIKEMIKAALIEN TARVE KASVAA KOHISTEN

TEKSTI WIF STENGER KUVAT ISTOCKPHOTO JA SUSANNA KEKKONEN

Kaivannaisteollisuus kuluttaa suuren määrän vettä alan käännyttyä jälleen kasvuun ja varantojen samalla ehtyessä. Vesivarojen hallinta kestäväällä tavalla edellyttää tehokasta vesikemiaa. Kemiran Oil & Mining -segmentti on noussut nopeasti tärkeäksi toimijaksi tässä yhtälössä.

Vesi on ollut välttämättömyys ensimmäisten kullanhuuhtojien ajoista alkaen. Kemiran Oil & Mining -segmentin johtajan **Randy Owensin** mukaan yhtiön vesistrategia sopii täydellisesti kaivannaisteollisuuden tarpeisiin.

”Kaivos- ja öljyteollisuus käyttävät suuria vesimääriä”, Owens sanoo. ”Öljyn ja kaasun poraamisessa ja tuotannossa käytetään runsaasti vettä. Tähän liittyy lukuisia haasteita: veden erottaminen öljystä tai kaasusta, saostumat, vaahdotumisen hallinta, mikrobikasvu ja niin edelleen.” Nämä kaikki ovat Kemiran osaamisalueita.

Kaivos- ja öljyteollisuuksien vedentarve kasvaa varantojen ja öljykenttien ehtyessä. Öljy- ja kaasualalla vedenkäytön uskotaan lisääntyvän kymmeniä prosentteja vuosittain. Paine vedenkulutuksen vähentämiseen ja kierrätyksen tehostamiseen voimistuu.

”Chilessä kaivoksiin pumpataan merivettä, koska makeasta vedestä on pulaa. Pohjanmeren muodostumiin on injektoitava lisää merivettä tuotannon ehty-

▶▶

30 SEKUNTIA

- Kemiran Oil & Mining -segmentti perustettiin vuoden 2008 lopulla yhdistämällä osia Municipal & Industrial- ja Paper -segmenteistä.

- Vuonna 2009 Oil & Mining -segmentti ylitti edellisvuoden tuloksen taantumasta huolimatta.

- Kemiran vesistrategia sopii erinomaisesti paljon vettä käyttäville teollisuudenaloille. Vedenkäyttö lisääntyy nopeasti kaivos-, öljy- ja kaasuteollisuudessa varantojen ehtyessä. Tehokkaiden ja kestävien vedenkäyttötapojen tarve kasvaa. Tämä on Kemiran vahvinta osaamisaluetta.

- Oil & Mining -segmentin menestys perustuu kolmen kulmakiven strategiaan; asiakasläheisyyteen, innovaatioihin ja nopeuteen.

- Kasvua haetaan etenkin Etelä-Amerikasta, Kiinasta ja Venäjältä. Vakiintuneilla markkinoilla kasvu jatkuu vakaana.

► essä. Eri vesilaatuja sekoitettaessa veden laatuun ja määrään liittyvien haasteiden todennäköisyys lisääntyy. Me olemme asiantuntijoita juuri näiden ongelmien ratkaisemisessa.”

HAASTAVA LANSEERAUS

Owens nimitettiin Kemiran Oil & Mining -segmentin johtajaksi vuoden 2008 lopulla. Kyseessä on uusi segmentti, joka muodostettiin yhdistämällä osia Municipal & Industrial- ja Paper -segmenteistä. Muutoksessa on aina haasteensa, mutta se on poikunut myös uudenlaisia mahdollisuuksia ja tuoretta intoa.

”Taantuma toi mutkia matkaan, mutta teimme silti paremman tuloksen kuin edellisinä vuotena, vaikka maailmantalous oli tuolloin vielä vahva. Uusi Oil & Mining -tiimi ylsi huippusuoritukseen vaikeana aikana.”

Ennen liiketoimintojen yhdistämistä toiminnan painopiste oli yksittäisissä tuotteissa ja sovelluksissa. Uuden strategiansa myötä Kemira on yhdistänyt tuotteiden, vedenkäytön sovellusten ja asiakkaiden prosessien tuntemuksensa entistä kokonaisvaltaisemmaksi lähestymistavaksi.

Kemira keskittyi vuonna 2009 rahavirtaan. ”Konserni teki yhden kaikkien aikojen parhaista tuloksista. Tavoitteet ovat siis todella saavutettavissa, kun koko organisaatiolla on yhteinen päämäärä.”

Yhtiö asetti tiukat tavoitteet kiinteiden kulujen vähentämiselle ja onnistui näin pienentämään tuotantokustannuksiin laman aikana. ”Olemme nyt sopivan kokoinen. Joustavuus takaa kilpailukyvyn nykyisessä tilanteessa, mutta olemme myös valmiita tähtäämään kasvuun”, Owens sanoo.

”Oil & Mining on nyt sopivan kokoinen pärjätäkseen kilpailussa ja tähdätäkseen kasvuun.”

MENESTYKSEN KULMAKIVET

Kemiran vesikemian menestys perustuu kolmen kulmakiven strategiaan: asiakasläheisyyteen, innovaatioihin ja ketteryyteen.

”Meidän on oltava lähellä asiakasta, jotta voimme todella ymmärtää heidän tarpeensa. Tämä tarkoittaa sekä maantieteellistä läheisyyttä että asiakkaan liiketoimintaprosessien, ansaintalogiikan ja huolenaiheiden syvällistä ymmärtämistä. Tällöin T&K:imme voi tarttua näihin haasteisiin ja käyttää niitä innovoinnin kipinä”, Owens sanoo.

”Kolmas kulmakivi viittaa siihen, että toimimme äärimmäisen nopeilla ja dynaamisilla markkinoilla. Öljyn hinnan päivittäinen vaihtelu on tästä hyvä esimerkki. Meidän on pystyttävä vastaamaan välittömästi asiakkaidemme tarpeisiin, joten työprosessiemme on oltava nopeita. Tässä olemme ketteriä suuriin yhtiöihin verrattuna.”

FOKUS VETEEN JA YMPÄRISTÖÖN

Kemiralle vedenkäsittelyyn ja ympäristöalaan keskittyminen on osoittautunut kannattavaksi ratkaisuksi. Vuonna 2009 Kemira toi markkinoille uuden saostusainestoaimeen: matalan molekyylipainon KemEguard-tuotetta käytetään ympäristövaikutuksiltaan pienemmissä sovelluksissa Pohjanmerellä.

Owens näkee Pohjanmeren lisäksi kasvumahdollisuuksia Kanadan öljyhiiekassa, Euroopan ja Pohjois-Amerikan metallimarkkinoilla sekä Etelä-Amerikassa.

Lähteiden ehtyessä vettä tarvitaan tuotannossa yhä enemmän. Tämä merkitsee Kemiralle liiketoimintamahdollisuuksia kypsillä markkinoilla. Toisaalta kehitys ajaa Kemiran asiakkaita uusille alueille, joilla odottaa yllättäviä haasteita. Esimerkiksi syvänmeren porauksissa vaaditaan polymeerejä, jotka kestävät korkeita lämpötiloja ja painetta. Toinen tulevaisuuden liiketoiminta-alue on suolanpoisto.

”Maailman pintavesistä noin 97 prosenttia on merivettä. Kasvava makean veden tarve edellyttää uusia tapoja puhdistaa ja hyödyntää suolaista vettä. Pitkän aikavälin tavoitteenamme on olla asiakkaidemme avainkumppani elintärkeän veden kestävämmässä hyödyntämisessä”, Owens kiteyttää. ■

AVAINLUVUT 2009

Asiakkaat:

Öljy- ja kaivosteollisuus

Markkina-asema:

#1 maailmassa saostuskemikaaleissa ja #3 flokkulanteissa eli orgaanisissa polymeereissä

Markkina-alue:

Maailmanlaajuinen

Markkinat:

Oil & Mining -segmentille olennainen markkina on noin 6 miljardia euroa (Kemiran arvio).

Tuotteet ja palvelut:

Öljy- ja kaivos teollisuuden tuotteet sekä räätälöity valmistus

Milj. e

Liikevaihto	235,0
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	14,2
Liikevoitto	19,9
Liikevoitto % ilman kertaluonteisia eriä	6,0
Liikevoitto %	8,5
Sidottu pääoma*	148,9
Sidotun pääoman tuotto, %*	13,4
Investoinnit ilman yritysostoja	4,7
Rahavirrat investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	20,8

* 12 kuukauden liukuva keskiarvo

TIESITKÖ?

Kullanhuuhtajat käyttivät aikoinaan vesivoimaa johtaakseen kultapitoisen hiekan lampaantaljalle, johon pienet mutta painavat kultahiput jäivät kiinni. Kuivunutta taljaa puisteltiin kevyesti, jolloin kultahiput saatiin kerättyä. Tämä tuhansia vuosia vanha menetelmä oli käytössä vielä Kalifornian kultaryntäyksen aikoihin 1800-luvun puolivälissä.

Johtaja Randy Owens kertoo, että Kemiran Oil & Mining -segmentti aloitti vuonna 2009 investoinnit Etelä-Amerikan sekä Aasian ja Tyynenmeren alueille tulevaa kasvua silmällä pitäen.

SEGMENTIN VETÄJÄ SALAMAHAASTATELUS: KATSE ETELÄÄN JA ITÄÄN

OVATKO KEHITTYVÄT MARKKINAT OIL & MINING -LIIKETOIMINNAN SUURIN HAASTE TULEVAISUUDESSA?

Kyllä, harppaus Pohjois-Amerikan ja Euroopan markkinoilta maailmanlaajuisesti toimijaksi on melkoinen haaste. Meillä on kuitenkin mahdollisuus valloittaa uusia markkinoita räätälöimällä asiantunteukumme ja teknologiamme vastaamaan paikallisten asiakkaiden tarpeita.

MILLE ALUEILLE KESKITYTTE?

Etelä-Amerikka on etusijalla. Jatkamme investointeja kasvun vauhdittamiseksi tällä liiketoimintamme kannalta tärkeällä alueella.

MITKÄ MAAT OVAT

TEILLE ERITYISEN TÄRKEITÄ?

Brasilia edustaa merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia, sillä Rio de Janeiron edustalla on valtava merenalainen öljyesiintymä. Alueella on myös rautaa, alumiinia ja muita

metalleja sekä kaoliinia ja muita vaaleita mineraaleja. Maailman suurin kuparintuottaja Chile sekä Kolumbia ovat mielenkiintoisia kohteita Oil & Miningin kaikkien kolmen asiakassegmentin osalta.

ENTÄ MUUT ALUEET?

Olemme alkaneet rakentaa pohjaa nopeammalle ja konkreettisemmalle kasvulle Kiinassa ja Venäjällä. Kiina on tärkeä markkina maassa esiintyvän öljyn, kaasun ja metallien sekä saven, karbonaatin ja muiden vaaleiden mineraalien vuoksi, joita käytetään täyteaineina paperin valkaisussa.

Venäjällä raudan, nikkelin, öljyn ja kaasun tuotanto tarjoavat mielenkiintoisia liiketoimintamahdollisuuksia meille. Kemiran maaliliiketoiminta Tikkurila on Venäjän menestyneimpiä länsimaisia yrityksiä. Aiomme seurata sen esimerkkiä. Venäjä tarjoaa erinomaiset pitkän aikavälin kasvumahdollisuudet kaikilla kolmella asiakassegmentillämme. ■

MENESTYSTARINA

POHJANMEREN ÖLJY VIRTAA
VESIKEMIKAALIEN AVULLA

TEKSTI TIM BIRD KUVA ISTOCKPHOTO

Pohjanmeren öljyntuotannossa käytetään putkistoja, jotka ovat pituudeltaan kymmeniä kilometrejä ja risteilevät jopa 3 000 metrin syvyydessä valtameren pohjassa.

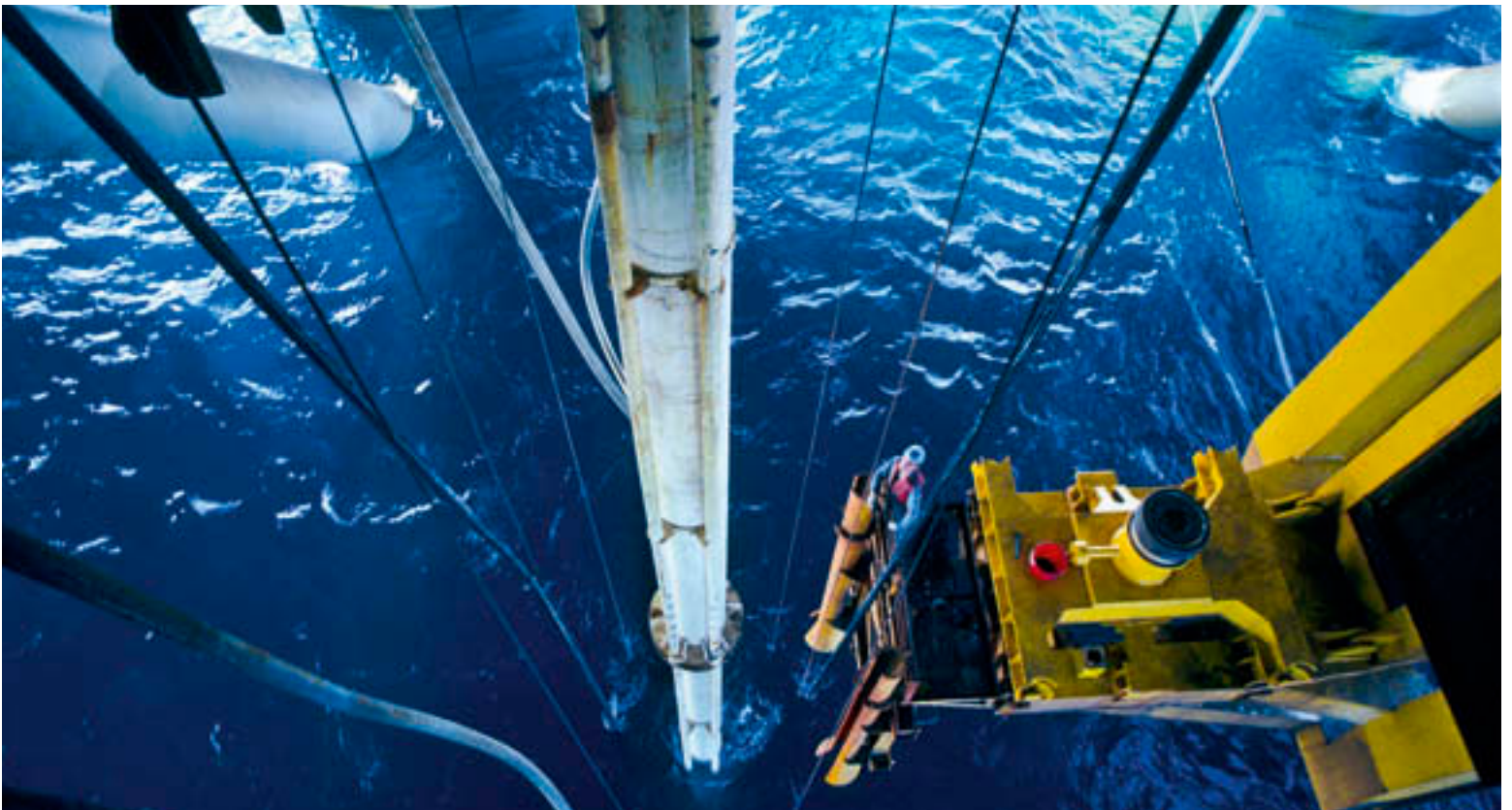
Haasteena on mineraali-ionien saostuminen ja kerrostuminen putkistoihin, laitteisiin ja pohjan kalliomuodostelmiin. Öljyn siirtämiseksi kohti tuotantoputkia kallioon injektoidaan merivettä, jolloin se joutuu kosketuksiin muodostelman sisällä olevan veden kanssa. Ominaisuuksiltaan erilaisten vesilaatujen sekoittuminen edistää saostumien syntymistä putkistoihin. Tämä voi johtaa tukoksiin ja jopa tuotannon keskeytymiseen.

Kemira on kehittänyt tehokkaita estoaineita ongelman ehkäisemiseksi. Pohjanmeren alue vaativine olosuhteineen onkin yritykselle tärkeä referenssitapaus. Alueella noudatettavien tiukkojen ympäristövaatimusten vuoksi estoaineiden tulee täyttää kaksi pääkriteeriä: ensinnäkin niiden on hajottava biologisesti tarkoin määritellyn ajanjakson kuluessa, ja toi-

seksi aineiden kertymisen merieliöstöön – kuten kaloihin – on oltava mahdollisimman vähäistä.

Kemira toimittaa saostumanestoaineita öljyteollisuuden huoltoyhtiöille, jotka käyttävät kemikaaleja tuotantoprosesseissaan. Yhtiön biohajoavat saostumanestoaineet ovat Koillis-Atlantin merellisen ympäristön suojelua koskeva yleissopimuksen (OSPAR) suositusten mukaisia ja vastaavat ympäristön kannalta kestävien tuotteiden tarpeeseen. Kemiran tuotevalikoimaan kuuluu myös niin kutsutut leimatut polymeerit, joiden ansiosta huoltoyhtiö voi seurata annostelusuhdetta ja arvioida täsmällisesti parhaan annostelusuhteen ja -tiheyden. Öljyntuottajille tämä tarkoittaa parempaa kustannustehokkuutta.

Saostumanestoaineiden kysyntä kasvaa eri puolilla maailmaa. Kemira arvioi, että sen tuotteiden käyttö lisääntyy tulevaisuudessa muun muassa Meksikonlahdella sekä Brasilian, Afrikan ja Kiinan merialueilla sijaitsevilla kentillä. ■

CHEMSOLUTIONS

PARASTA LAATUA, TURVALLISESTI

TEKSTI JORMA LEPPÄNEN KUVA GETTY IMAGES

Monipuolista asiakaskuntaa palvelva ChemSolutions selvisi suhdannesykleistä vähin vaurioin. ChemSolutionsin menestystä vauhdittivat erityisesti kulutustottumusten muutokset sekä tärkeimpien raaka-aineiden hintojen ja saatavuuden normalisoituminen. Tämä näkyi eläinrehu- ja elintarviketeollisuudelle tuotettavien ratkaisujen myynnissä.

Vedenkäyttöön liittyvien ratkaisujen lisäksi Kemira tarjoaa kattavan valikoiman tuotteita elintarvike-, rehu-, lääke- ja kemianteollisuuden tarpeisiin. ChemSolutions-liiketoiminnan menestys tulee pohjautumaan jatkossakin väestönkasvun ja vaurastumisen megatrendeihin.

”Elintarvikkeita kulutetaan maailmassa yhä enemmän, ja niille asetetut vaatimukset kasvavat jatkuvasti. Ratkaisumme mikro-organismien kasvun hillitsemiseen parantavat elintarvikkeiden turvallisuutta, säilyvyyttä, makua ja laatua”, ChemSolutionsin johtaja Frank Wegener sanoo.

Maailman johtavana orgaanisten hapojen ja suolojen valmistajana ChemSolutions tarjoaa laajan tuotevalikoiman myös eläinrehuratkaisuihin.

Kasvava ruoantarve lisää rehun kysyntää. Vastatakseen asiakkaiden tarpeisiin Kemira keskittyy rehuturvallisuuteen ja -tehokkuuteen.

”Meidät tunnetaan luotettavana, korkeaan laatuun keskittyvänä ja alakohdittaisina standardeja tiukasti noudattavana yhtiönä, jonka toimintatavat tukevat kestävästä kehityksestä. Parhaat tuotteet ja toiminnallinen erinomaisuus ovat olleet tärkeimmät strategiset tavoitteemme kuluneena vuonna, ja samalla tiellä jatkamme.”

Konsernin tarjoama teknologia-alusta ja eri segmenttien yhteistyö sovellusten kehittämisessä tukevat ChemSolutionsin liiketoimintaa. Esimerkiksi muurahais-happoon liittyvät innovaatiot ovat usein syntyneet eri alojen asiantuntijoiden yhteistyönä.

”Muurahaishappoon perustuvia tuotteitamme käytetään muun muassa nahka-, tekstiili-, kumi- ja kemianteollisuudessa. Tarjoamme tuotteita myös lääketieteellisuudelle. Kiinnostavaa liiketoimintaa on myös jäänesto. Formiaattija asetaattipohjaisia tuotteitamme käytetään lentokentillä poistamaan jää ja lumi kiitoradoilta.” ■

”Tikkurila menestyi kohtuullisen hyvin vuoden 2009 erittäin haastavassa toimintaympäristössä. Liikevaihtomme laski noin 18 prosenttia ja operatiivinen liikevoittoprosentti nousi 9,5:een edeltävän vuoden 9,1:stä. Toimintaa tehostamalla ja uusien toimintamalleja luomalla olemme valmistautuneet taantumaa jälkeiseen kasvuun”, sanoo Tikkurila Oy:n toimitusjohtaja Erkki Järvinen.

Tikkurilan myynnin arvosta hieman yli neljä viidesosa kertyy kauppa- ja rakennusmaaleista ja loput puu- ja metalliteollisuusmaaleista.

”Taloudellisesti epävarmoina aikoina vahvojen brändien merkitys korostuu. Sekä Suomessa, Ruotsissa että Venäjällä olemme markkinajohtaja erityisesti kuluttajille suunnatuissa kauppa- ja rakennusmaaleissa.”

Voimakkaimmin taantuma on vaikuttanut Tikkurilan teollisuusasiakasryhmään. Metall- ja puuteollisuudessa valmistusmäärä on laskenut, joten siellä maalejakin on tarvittu vähemmän.

Järvinen uskoo, että kysyntä palaa kasvu-uralle heti taantumaa jälkeen.

TIKKURILA

VÄRILÄISKÄ

HAKEE KASVUNSA VENÄJÄLTÄ

Kemiran maaliliiketoiminnan vuosi sujui vaativiin toimintaolosuhteisiin nähden varsin menestyksekkäästi. Tulevina vuosina Tikkurila luottaa erityisesti kasvuun Venäjällä.

TEKSTI JORMA LEPPÄNEN KUVAT ISTOCKPHOTO, HELÉNE PE, PÄL ALLAN, MARTTI JÄRVI JA SUSANNA KEKKONEN

”Taantuman aikana nähty kulutuksen lasku on vain väliaikainen ilmiö. Markkinoilla on tarve tuotteillemme ja palvelullemme.”

VENÄJÄLLÄ KASVUPOTENTIAALIA

Tikkurilan keskeisin kasvumarkkina on Venäjä, missä maalien kulutus henkeä kohti on vain kolmasosa siitä, mikä se on Pohjoismaissa.

”Venäjän maalimarkkinoilla on suuri kasvupotentiaali. Jo nyt lähes kolmasosa Tikkurilan myynnistä suuntautuu Venäjälle ja sen lähialueille. Ajan mittaan pyrimme siihen, että nykyistä suurempi osa Venäjällä myytävistä tuotteistamme valmistetaan paikallisesti. Ruplan alhaisen arvon takia paikallisesta tuotannosta oli meille merkittävää hyötyä viime vuonna.”

Venäjän suuri koko, erilainen infrastruktuuri ja vaihtelevat ilmastolliset olosuhteet tekevät logistiikasta erityisen haastavaa tällä markkina-alueella. Sijoittamalla logistiikkakeskukset lähelle asiakkaita yritys pyrkii varmistamaan, että varastot kiertävät tehokkaasti ja asiakaspalvelun taso pysyy korkeana.

Keväällä 2009 Tikkurilan uusiin logistiikka- ja palvelukeskus avattiin Moskovan lähelle Mytishiin. Keskuksessa on erinomaiset tilat muun muassa asiakaskoulutusta varten.

Tikkurila pyrkii kasvattamaan myyntiään kaikilla markkina-alueillaan. Esimerkiksi Ruotsissa, missä orgaaninen kasvu on hitaampaa, yritys on alkanut kehittää uusia palvelukonsepteja.

”Selvä trendi ruotsalaisten keskuudessa on maalaustyön teettäminen alan yrittäjillä. Näin ollen meidän on entisestään lisättävä ammattilaisille suunnattujen tuotteiden ja asiantuntemuksen tarjontaa.”

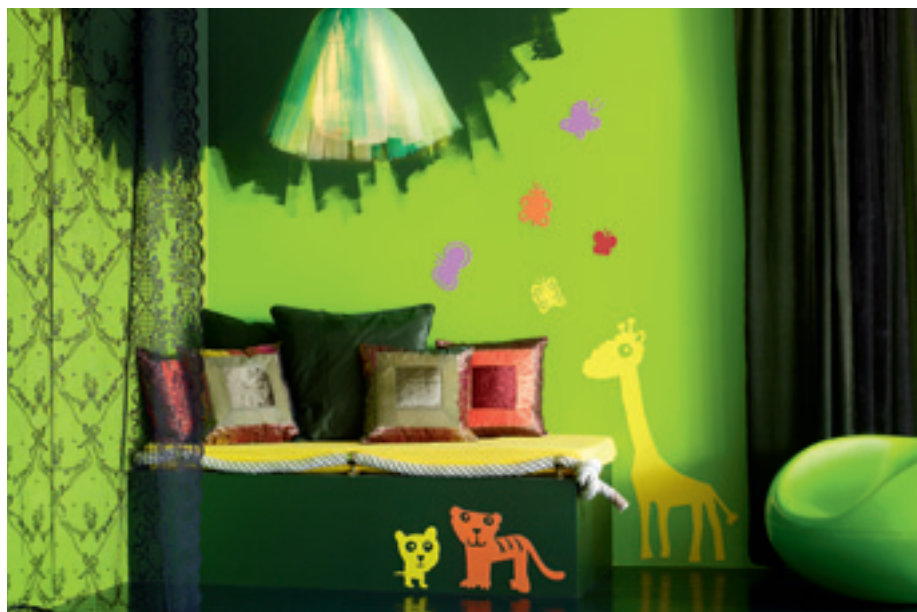
PALVELUT OVAT TIKKURILAN VAHVUUS

Jatkossa Tikkurila jakaa asiakkaansa kolmeen segmenttiin: kuluttajiin, ammattilaisiin ja teollisuuteen.

”Loimme ammattilaisille oman segmenttinsä, koska heidän merkityksensä päätöksentekijöinä kasvaa jatkuvasti. Tarjoamme koulutusta ja asiantuntijapalveluita urakoitsijoille, rakennusliikkeille, arkkitehtitoimistoille ja muille alan yrityksille”, Järvinen kertoo.

30 SEKUNTIA

- Tikkurilan liikevaihto laski vuonna 2009 18 prosenttia. Liikevoittoprosentti nousi 9,5:een edeltävän vuoden 9,1:stä (ilman kertaluonteisia eriä).
- Kauppa- ja rakennusmaalien osuus myynnistä on hieman yli neljä viidesosaa. Loppuosa myynnistä tulee puu- ja metalliteollisuusmaaleista.
- Tikkurilan keskeisin kasvumarkkina on Venäjä. Tavoitteena on kuitenkin kasvattaa myyntiä kaikilla maantieteellisillä toiminta-alueilla.
- Herkkä trendinenä on rakentamisen ja sisustamisen alalla toimivan yrityksen elinehto. Pitkäjänteisyyttä toimintaan tuovat vahvat brändit, joiden merkitys korostuu taloudellisesti epävarmoina aikoina.
- Kemiran hallitus ehdotti helmikuussa 2010 yhtiökokoukselle, että 86 prosenttia Tikkurilan osakkeista jaetaan osinkoina Kemiran osakkeenomistajille. Tikkurilan osakkeiden listaamisen NASDAQ OMX Helsinki Oy:öön odotetaan tapahtuvan maaliskuussa 2010.

► Asiakaskunnan uusi ryhmittely auttaa Tikkurilaa kehittämään ja suuntaamaan tuotteitaan ja palveluitaan tarkoituksenmukaisesti. Kattava palvelukokonaisuus on vahvojen brändien ohella Tikkurilalle tärkeä kilpailuetu. Sen avulla löytyvät nopeasti ratkaisut asiakkaiden toiveisiin, oli kyse ideoinnista, värin ja maalin valinnasta tai työn suorittamisesta.

”Perustamamme ammattilaispankit

auttavat asiakkaita löytämään suunnittelijat, maalausliikkeet ja muut alan yrittäjät. Ammattilaisille olemme rakentaneet palvelukokonaisuuksia tuotteidemme ympärille.”

Vähittäiskauppoja Tikkurila palvelee muun muassa tarjoamalla niille myyntiä tukevaa brändimainontaa, koulutusta sekä suunnitteluapua valikoiman kehittämisessä. Teollisuusasiakassegmentissä keskustelukumppanina on yhä useammin alihankkija.

”Useat teollisuusasiakkaistamme ostavat maalaustyöt alihankkijoilta, joille me puolestamme myymme kokonaisratkaisun tuotteineen. Tuotekehityksemme on myynnin tukena kehittämässä sovelluksia teollisuusasiakkaiden tarpeisiin.”

STRATEGIA KIRKASTUI TIKKURILASSA
Tikkurilan kilpailukyvyn kannalta on Järvisen mukaan olennaista, että yrityk-

MAALILIIKETOIMINNAN VETÄJÄ SALAMAHAASTATELUSSA

VENÄJÄLLÄ LUPAAVAT MAALIMARKKINAT

Tikkurilan toimitusjohtaja Erkki Järvinen kertoo, mihin Tikkurilan menestys Venäjän-markkinoilla perustuu.

KUINKA TIKKURILA HYÖTYI VAHVOISTA TUOTEMERKEISTÄÄN VUONNA 2009?

Taloudellisesti epävarmoina aikoina kuluttajat ovat varovaisia ja tarttuivat tunnettuihin, vahvoihin brändeihin. Johdon arvion mukaan tämä on yksi syy siihen, että Tikkurila on säilyttänyt vahvan asemansa päämarkkinoillaan.

MILLE TEKIJÖILLE TIKKURILAN MENESTYS VENÄJÄLLÄ PERUSTUU?

Tikkurila on osoittanut sitoutumisensa Venäjään investoimalla maassa johdonmukaisesti. Paikallisen päätöksentekijän on helppo nähdä, että yritys rakentaa liiketoimintaansa pitkäjänteisesti ja

samalla luo työpaikkoja. Hyvänä yrityskansalaisena Tikkurila on voittanut paikallisten ihmisten luottamuksen, mikä heijastuu myös brändiemme suosioon.

KUINKA TUNNETTU TIKKURILA ON VENÄJÄLLÄ?

Pietarissa julkaistiin marraskuussa 2009 tutkimus, jonka mukaan Tikkurila on kymmenen tunnetuimman tuotemerkin joukossa. Tikkurila on pitkään ja määrätietoisesti vahvistanut brändiään ennen muuta Venäjällä, ja siihen liittyvät mielikuvat ovat hyvin myönteisiä. Tämä on tukenut myyntiämme taloudellisesti vaikeana aikana.

MITÄ KASVUMARKKINOITA TIKKURILALLA ON VENÄJÄN LISÄKSI?

Mielenkiintoinen kasvumarkkina on itäinen Keski-Eurooppa. Esimerkiksi Tsekki, Romania Puola ja Unkari tarjoavat Tikkurilalle mahdollisuuksia. Tutkimme myös Balkanin aluetta.

MIKSI TIKKURILA EI PYRI VOIMAKKAAMPAAN KASVUUN AASIASSA?

Tikkurilan strateginen tavoite on olla vahva alueellinen toimija. Ollakseen sellainen esimerkiksi Kiinassa yrityksen pitäisi olla huomattavasti nykyistä suurempi. Kiinassa myymme korkealaatuisia erikoistuotteita kuluttajille ja palvelemme kansainvälisiä teollisuusasiakkaita. ■

Kattava palvelukokonaisuus on vahvojen brändien ohella Tikkurilalle merkittävä kilpailuetu.

sen strategiaa selkeytettiin vuonna 2009.

Tikkurilan strategian pääkohtia ovat asiakaslähtöisyys, kannattava kasvu, maantieteellinen fokus, vahvat brändit ja yksi yhtenäinen Tikkurila. Asiakaspalvelun parantamiseksi ja tehokkuuden lisäämiseksi Tikkurila muutti organisaatioitaan 31.12.2009 alkaen maantieteellisen jaon mukaiseksi. Uudet neljä strategista liiketoimintayksikköä ovat East, Finland, Scandinavia sekä Central Eastern Europe.

”Käynnissä oleva rakenteiden uudistaminen pohjautuu vuonna 2009 tehtyyn strategiatyöhön. Määrittelimme, missä haluamme olla maantieteellisesti, mitkä asiakassegmenttimme ovat sekä mitä tuotteita ja palveluita tarjoamme.”

Yhtenäistämisharjoitus hyödyttää myös asiakasta, sillä pyrkimyksenä on koota yhteen eri maissa toimivien tytäryhtiöiden parhaat käytännöt sekä luoda enemmän jaettuja toimintatapoja. Samalla Tikkurilasta tulee tiiviimpi, helpommin ohjattava kokonaisuus.

”Tässä yhteydessä määrittelimme myös neljä strategista brändiä, joita käytämme useammassa kuin yhdessä maassa. Lisäksi meillä on taktisia paikallisia tuotemerkkejä. Seuraamme jatkuvasti brändien kehittymistä ja investoimme niihin pitkäjänteisesti.”

TRENDINMUKAISTA TOIMINTAA

Tikkurilan toimialalla tapahtuva yhdentymiskehitys on Järvisen mukaan pääsääntöisesti yrityksen liiketoimintaa tukeva ilmiö.

”Raaka-ainetoimittajat yhdistyvät, maalliteollisuudessa tapahtuu rakennejärjestelyjä, samoin vähittäiskaupan alalla. Yleinen trendi koko arvoketjussa on isompien toimijoiden kasvu. Tikkurilaa yhdentymiskehitys pääasiassa suosii, koska isot yritykset haluavat yleensä tehdä kauppaa alan johtavien toimijoiden kanssa.”

Yhdentymisen ohella keskeinen Tikkurilaan vaikuttava trendi on ympäristötoimisuuden lisääntyminen ja ympäristölakien jatkuva tiukentuminen.

”Hyödymme tiukasta ympäristölainsäädännöstä siinä mielessä, että meillä on resursseja tarvittavien muutosten toteuttamiseksi. Ilman aktiivista tuotekehitystä ja ympäristön kannalta kestäviä tuotteita kilpailussa menestyminen on mahdotonta.” ■

AVAINLUVUT 2009

Asiakkaat:

Kuluttajat, ammattimaalarit ja teolliset asiakkaat

Markkina-asema:

#1 Suomessa, Ruotsissa ja Venäjällä kauppa- ja rakennusmaaleissa

Markkina-alue:

Pohjois-Eurooppa, itäinen Keski-Eurooppa, Venäjä ja muut IVY-maat

Tuotteet ja palvelut:

Kauppa- ja rakennusmaalit, puu- ja metalliteollisuusmaalit, palvelut

Milj. e

Liikevaihto	530,2
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	50,1
Liikevoitto	47,7
Liikevoitto % ilman kertaluonteisia eriä	9,5
Liikevoitto %	9,0
Sidottu pääoma*	304,0
Sidotun pääoman tuotto, %*	15,7
Investoinnit ilman yritysostoja	13,5
Rahavirrat investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	61,4

* 12 kuukauden liukuva keskiarvo

KOLMINKERTAISESTI KESTÄVÄÄ

Kemiran päivitetty strategia nostaa kestävän kehityksen merkittäväksi tavoitteeksi yhtiön toiminnassa. Keskittyminen vedenkäytön ratkaisujen tarjoamiseen on tärkeä linjaus. Se selkiyttää niin taloudellisten, sosiaalisten kuin ympäristötavoitteiden asettamista.

KEMIRAN LIIKETAPAPERIAATTEET

TALOUDELLINEN VASTUU

Yhtenäiset laskentaperiaatteet, luotettavuus, totuudenmukaisuus

Vastuu Kemiran omaisuuden suojaamisesta

Sisäpiiritiedon käyttö- ja ilmaisukielto

Kilpailulainsäädännön noudattaminen, eettinen kilpailu

SOSIAALINEN VASTUU

Tasavertainen kohtelu ja syrjinnän estäminen

Luottamuksellisen tiedon salassapito

Rehti kumppanuus ja kulttuurien monimuotoisuuden arvostus

Henkilökohtaisten eturistiriitojen ja henkilökohtaisen edun välttäminen

Lahjusten antamisen ja vastaanoton kieltö

Luotettavien kumppaneiden kanssa toimiminen

YMPÄRISTÖVASTUU

Haitallisten vaikutusten ehkäisy ja vähentäminen

Luonnonvarojen säästeliäs käyttö

Ympäristöystävällisten tuotteiden ja palveluiden kehittäminen

Ympäristöliiketoiminnan kehittäminen

KUVA: ISTOCKPHOTO

VASTUULLINEN YRITYSTOIMINTA – TALOUDELLINEN VASTUU

PÄÄMÄÄRIIN PÄÄSTIIN:
TALOUS VAHVALLA PERUSTALLA

Vuonna 2009 Kemira saavutti kaksi tärkeää taloudellista tavoitettaan: rahavirta kasvoi ja velkaantuneisuusaste laski toivotulle tasolle.

Niin suuressa kuin pienessäkin taloudessa tiedetään, että rahaa olisi pitkällä aikavälillä hyvä virrata enemmän sisään kuin ulos. Jonkin aikaa myös negatiivinen rahavirta voi olla perusteltua, kuten Kemirassa tapahtui vuosina 2005–2007 suurten investointien ja yritysostojen aikaan. Vuonna 2008 päätettiin kääntää suuntaa, ja 2009 Kemiran rahavirrat investointien jälkeen olivat jo 202,2 miljoonaa euroa.

”Tästä olemme erityisen ylpeitä. Kun koko organisaatio pyrkii määrätietoisesti tavoitteeseensa, tulokset ovat sen mukaisia”, talousjohtaja **Jyrki Mäki-Kala** sanoo.

KULUT JA VARASTOT KURISSA

Yksi suurimmista syistä rahavirran kasvuun oli tarkka käyttöpääoman hallinta. ”Mitä paremmin tunnemme asiakkaittemme kysyntää, sitä paremmin pystymme optimoimaan tuotantoamme ja vähentämään varastojamme.”

Mäki-Kala odottaa opeista pitkäaikaisista hyötyä, kuten myös kiinteiden kustannusten säästöohjelmasta, joka aloitettiin vuonna 2008. Se kasvatti käyttökattota vuoden 2009 loppuun mennessä yli 30 miljoonalla eurolla. Lopullinen tavoite on säästää vuoden 2010 loppuun mennessä yhteensä 85 miljoonaa euroa, josta 25 miljoonaa Tikkurilassa. Rahavirtaa vah-

vistettiin myös investointeja vähentämällä vaarantamatta kuitenkaan operatiivista toimintaa millään tavoin.

KANNATTAVASTI KASVUUN

Rahavirtaa parantamalla ja järjestetyllä osakeannilla Kemira täytti toisen tärkeän tavoitteensa. Yhtiön velkaantuneisuusaste laski 53 prosenttiin.

”Pääsimme kirkkaasti tavoitealueellemme, joka on 40–80 prosenttia”, Jyrki Mäki-Kala sanoo. Hänen mukaansa niukemmin velkaantuneena on turvallisempaa tavoitella viiden prosentin liikevaihdon organista kasvua vuodessa.

”Esimerkiksi osakeannista saadut varat tullaan käyttämään pääasiassa tutkimukseen ja kehitykseen sekä laajentumiseen uusille maantieteellisille alueille.”

Uudelleenrahoitustilanteessa on sitä helpompi neuvotella lainoihin hyvät ehdot, mitä alhaisemmaksi velkaantumis-

aste on saatu. Vahva tase tuo myös joustavuutta vesistrategian toteuttamiseen ja mahdollistaa kasvun niin organisesti kuin yritysostoin.

Talousjohtaja uskoo, että tavoiteltava liikevaihdon kasvu yhdistettynä saavutettuihin kustannussäästöihin johtaa 3–5 vuoden kuluessa liikevoittoon, joka on Kemiran tavoitteen mukainen: vähintään 10 prosenttia liikevaihdosta. Positiivinen kassavirta yhdistettynä alati parantuvaan liikevoittoon johtaa myös vääjäämättä yhä parempaan sidotun pääoman tuottoon.

Mäki-Kala korostaa, että taloudellisen vastuun kantaminen edellyttää kannattavaa liiketoimintaa. Kannattavana yhtiönä Kemira parantaa asiakkaidensa tuottavuutta, toimii luotettavana yhteistyökumppanina, kasvattaa osakesijoituksen arvoa ja tarjoaa henkilöstölle innostavan työympäristön. ■

KEMIRAN TALOUDELLINEN VAIKUTUS

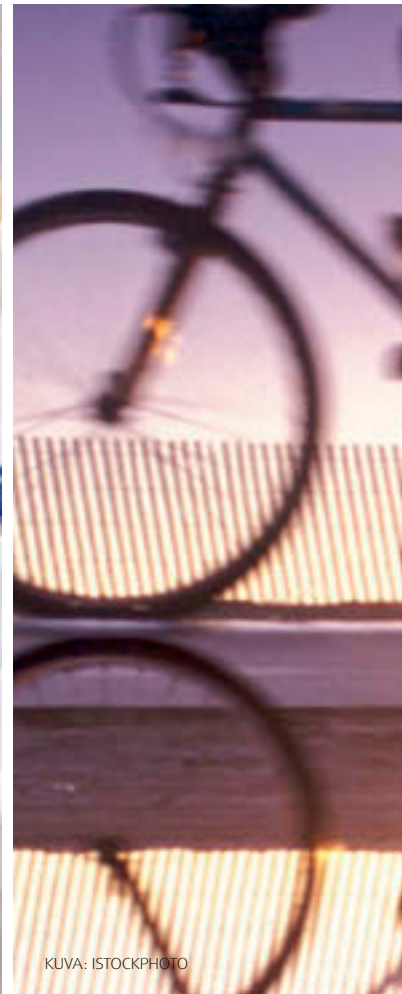
Milj. e	2009	2008
Tulot asiakkailta	2 607,3	2 866,7
Asiakkailta saadut tulot tuotteista ja palveluista, ja rahoitustulot		
Ostot	-1 842,1	-2 208,1
Suoritukset tavarain ja palveluiden toimittajille		
Korvaukset henkilöstölle	-390,3	-469,2
Palkat ja henkilöstösivukulut		
Korvaukset sijoittajille	-94,3	-139,5
Korot, rahoituskulut ja osingot		
Verot	-26,3	-23,9
Ylläpito- ja parannusinvestoinnit	-54,5	-94,3
Alijäämä/Ylijäämä	199,8	-68,3
Omaisuuksien myyntitulot	0,3	254,3
Laajennusinvestoinnit ja yritysostot	-31,3	-247,5
Pääoman takaisinmaksut	-216,4	128,2
Rahoittajille maksetut lainanlyhennykset (-) ja uudet lainanotot (+)		
Pääomasijoitukset	200,0	0,0
Omistajien lisäinvestoinnit		
Kassanmuutos	152,4	66,7

KUVA: RAMI LAPPALAINEN

KUVA: RAMI LAPPALAINEN

KUVA: ISTOCKPHOTO

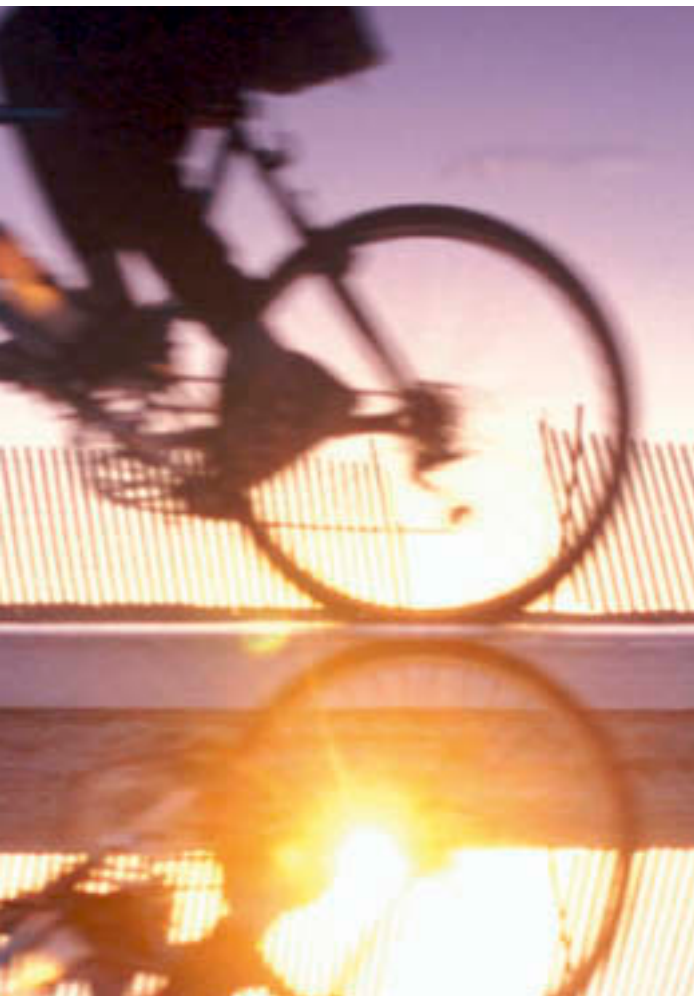
VASTUULLINEN YRITYSTOIMINTA – HENKILÖSTÖ

Vuonna 2009 kehitettiin yhteisiä toimintamalleja tukemaan johtamista ja työskentelyä maailmanlaajuisessa organisaatiossa. Kirkastetut tavoitteet ohjaavat nyt jokaista kemiralaista toteuttamaan yhteistä strategiaa.

YHTEINEN STRATEGIA EDELLYTTÄÄ YHTEISTÄ KULTTUURIA

KUVA: ISTOCKPHOTO

KUVIA: RAMI LAPPALAINEN

Kemirassa työskenteli vuoden 2009 lopussa 8 493 henkilöä. Heistä 76 prosenttia toimi Euroopassa, Lähi-idässä ja Afrikassa, 15 prosenttia Pohjois-Amerikassa, 5 prosenttia

Etelä-Amerikassa ja 4 prosenttia Aasian ja Tyynenmeren alueella. Tikkurilan osuus henkilöstöstä oli 3 538 henkilöä.

Kemiran tavoitteena on luoda henkilöstölleen mahdollisimman hyvät työskentelyolosuhteet sekä taata mahdollisuudet osallistua työympäristön ja oman osaamisen kehittämiseen. Tärkeänä tavoitteena on esimiestyön kehittäminen, sillä henkilöstöjohtaminen tapahtuu aina heidän kauttaan.

Vuonna 2008 tehdyn strategiauudistuksen myötä myös Kemiran yritysarvoja ja toimintatapoja uudistettiin yhdessä henkilöstön kanssa. Vuoden 2009 alussa Kemiralla oli tuore, uudistettu strategia ja sen mukainen organisaatio. Vuoden lopussa maailmanlaajuinen organisaatio toimi jo täydellä teholla.

”Varmistimme tänä aikana, että ihmiset ymmärtävät, miten kunkin oma työ liittyy strategiaan. Globaalissa matriisiorganisaatiossa on erityisen tärkeää, että jokainen tietää roolinsa sekä siihen liittyvät tavoitteensa ja kehittämistarpeensa”, henkilöstöjohtaja Eeva Salonen sanoo.

Kaikissa yksiköissä otettiin käyttöön yhtenäiset tavoite- ja kehityskeskustelut, jotka tulivat osaksi yleistä työskentelyn johtamisen mallia. Lähes kaikki esimiehet ehdittiin perehdyttää siihen vuoden 2009 aikana. ”Jatkamme samaan tapaan, kuitenkin jatkuvasti mallia kehittäen”, Salonen kertoo.

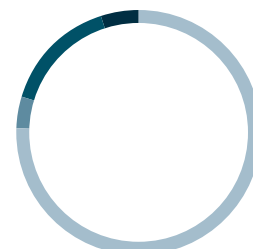
OPPIMISEN UUDET TAVAT

Kemiran strategian mukainen globaali organisaatio edellyttää selkeiden roolien ohella yhteistä tapaa toimia. Siksi henkilöstö työsti vuonna 2009 yhteisvoimin Kemiran arvoja ja toimintatapoja. Samanaikaisesti kehitettiin käytännön keinoja yhteydenpitoon eri maiden ja yksiköiden välillä, jotta tiimin jäsenet voisivat pitää helposti yhteyttä työtove-

reihinsa ja esimieheensä. Kemirassa lisättiin vuoden aikana merkittävästi videoneuvotteluita ja verkko-opiskelua.

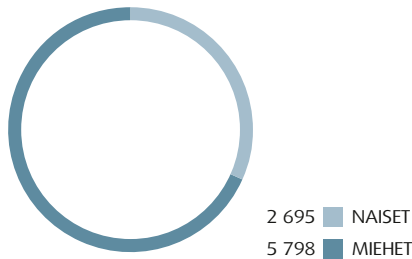
Esimiehet saivat lisää tukea sellaisten tiimien johtamisessa, joiden jäsenet ovat eri maissa tai toimipisteissä. Hajautetun työn johtamisen opiskelu tapahtui ver- ➤

HENKILÖSTÖ ALUEITTAIN

76 % EUROOPPA, LÄHI-ITÄ JA AFRIKKA
4 % AASIA JA TYYNENMERENALUE
15 % POHJOIS-AMERIKA
5 % ETELÄ-AMERIKA

HENKILÖSTÖN
SUKUPUOLIJAKAUMA

► kossa. Verkko-opiskelu osoittautui oivalliseksi työkaluksi myös muun muassa tuotekoulutuksessa. Johdon kehittämisohjelma uudistettiin 2009.

Salonen korostaa, että merkittävimmin muuttuivat kuitenkin oppimisen tavat eivätkä välineet. ”Ihmiset oppivat pääsääntöisesti työn kautta ja kouluttamalla itse muita.”

STRATEGIA TUTUKSI KAIKILLE

Kemiran täsmentyneestä strategiasta kerrottiin koko henkilöstölle aluekohtaisissa tapahtumissa, joita ohjasi paikallinen johto. Viestiketjun aloitti pääkonttorin tapahtuma, josta koottiin materiaalipa-

ketti muiden yksiköiden käyttöön. Toisaalta strategia levisi yrityksessä myös henkilökohtaisia rooleja ja tavoitteita selkeytettäessä.

”Halusimme varmistaa, että strategian suuret linjat todella viestitään ympäri maailmaa. Muun muassa henkilöstökyselystä kävi ilmi, että ihmiset halusivat ymmärtää entistä paremmin mihin olemme menossa. Meillähän on ensimmäistä kertaa yksi yhteinen strategia”, Eeva Salonen kertoo.

TYÖNTEKIJÖIDEN TUNNELMAT SELVILLE

Vuosittainen henkilöstökysely tehtiin keväällä 2009. Sen ohella henkilöstön näkemyksiä ja tunteita Kemiran uudesta suunnasta seurattiin pikakyselyillä, joita toteutettiin kolme kierrosta.

”Säännöllinen palaute henkilöstöltä auttaa meitä tunnistamaan asiat, jotka aiheuttavat huolta muutostilanteessa ja reagoimaan niihin”, Salonen kertoo.

Vuoden 2008 aikana kustannussäästöohjelman vuoksi Kemira joutui vähentämään henkilöstöä Suomessa, Ruotsissa, Yhdysvalloissa ja Saksassa. Osa vähennyksistä sijoittui vuoden 2009 alkuun, jolloin Tikkurilan muutos- ja säästöohjelma johti vähennyksiin Suomessa. Lisäksi

merkittävä osa henkilöstöstä aloitti vuoden uudessa tehtävässä päivitettyssä organisaatiossa.

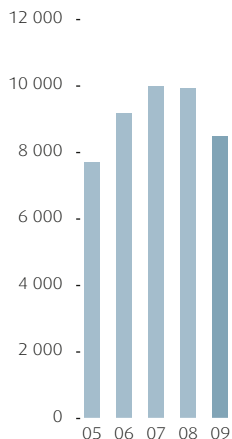
”Muutostilanteissa tietyt asiat, kuten luottamus, kärsivät melkein aina. Niiden palautumista voi tukea avoimen viestinnän ja esimiestyön kautta. Henkilöstökyselyssä kävi kyllä ilmi, että kaiken kaikkiaan ihmiset luottavat esimiehiinsä. Se on meidän vahvuutemme.”

AINA TURVALLISEMMAKSI

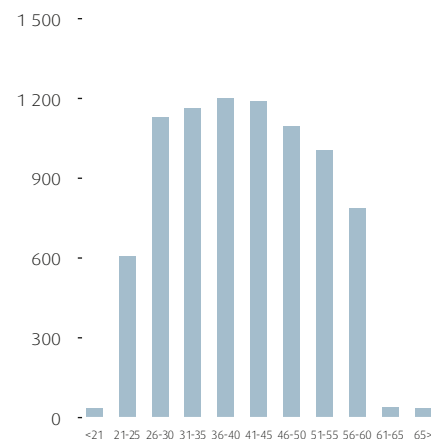
Kemira panostaa paljon työturvallisuuteen. Pitkällä aikavälillä tehdyt ponnistelut tuottavat tuloksia: vuonna 2009 Kemirassa tapahtui vain 3,5 poissaoloon johtanutta työtaturmaa miljoonaa työtuntia kohden, kun edellisen vuoden tapaturmataajuus oli 4,4. Suuria teollisuusonnettomuuksia tai kuolemantapauksia ei sattunut.

Ilman Tikkurilaa konsernin tapaturmataajuus oli 3,3 ja edellisenä vuonna 3,8. ”Useina kuukausina pääsimme jopa alle kahden tapaturmataajuuteen, mikä on tavoitteemme”, kertoo ympäristö- ja turvallisuusjohtaja **Aarno Salminen**. Hänen mukaansa kemianteollisuudessa vain kärkepään yrityksissä tapaturmataajuus on säännöllisesti alle kaksi. ■

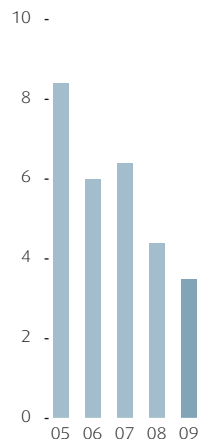
HENKILÖSTÖ
KESKIMÄÄRIN

HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA,
VAKINAINEN TYÖSUHDE

TYÖTAPATURMIEN
MÄÄRÄ MILJOONAA
TYÖTUNTIA KOHTI

KUVA: ISTOCKPHOTO

MITÄ KEMIRAN UUDISTUNUT STRATEGIA MERKITSEE TYÖNTEKIJÖILLE?

- 1) Mikä on inspiroivinta Kemiran strategiassa?
- 2) Miten päivitetty strategia vaikuttaa omaan työhösi?

JUHA LINDFORS

Tutkija, Suomi

1. Monet luonnonvarat, kuten vesi, ovat hupenemassa. Keskittyminen vedenkäytön hallintaan ja vesi-intensiivisiin teollisuudenaloihin merkitsee huomattavaa kasvupotentiaalia liiketoiminnallemme. Pyrimme selkeästi painottamaan tiettyjä asiakasryhmiä ja olemme sitoutuneet toimimaan asiakaslähtöisesti. Tämän ansiosta pystymme tehokkaammin keskittymään niihin tuotteisiin ja konsepteihin, joita todella tarvitaan.
2. T&K-toiminnassa meillä on mahdollisuus kehittää vesi- ja energiatehokkaita tulevaisuuden teknologioita ratkaisuja. ■

IOLANDA LIMA

Asiakaspalvelukoordinaattori, Brasilia

1. Strategian keskittyminen veden ja energian säästämiseen on minulle tärkeä asia henkilökohtaisella tasolla. Tunnen olevani osa suurempaa pyrkimystä, joka palvelee paitsi yritystä ja asiakkaitamme, myös ympäristöä ja yhteiskuntaa.
2. Asiakaspalvelukoordinaattorin työssä asiakkaan tarpeiden ymmärtäminen on erittäin tärkeää. Kemira on yhtä tietoinen näistä tarpeista kuin minäkin, sillä sen tavoitteenä on auttaa asiakkaita säästämään vettä ja energiaa. ■

WANG YE

Henkilöstöpäällikkö, Kiina

1. Strategiamme on nyt vahva; sen myötä saamme käyttöön joukon järjestelmällisiä toimintoja, jotka helpottavat tavoitteiden saavuttamista. Se myös rohkaisee kemiralaisia tuomaan strategisia tavoitteita käytännön tasolle.
2. Strategialla on nyt aiempaa suurempi vaikutus globaaleihin ja alueellisiin HR-toimintoihin. Prosessimme ja työkalumme on tehokkaasti linkitetty strategiaan. On hienoa olla mukana tiimissä, jonka jäseniä yhdistää korkea motivaatio ja samanlainen lähestymistapa tähän työhön, jota teemme. ■

YRITYSKULTTUURI KYPSYY ARVOISTA JA YHTEISISTÄ TOIMINTATAVOISTA

Kemiralaisten joukossa on paljon yritysstosten kautta yhtiöön tulleita työntekijöitä. Jokainen heistä on tuonut mukanaan palan omaa yrityskulttuuriaan. Vuonna 2009 henkilökunnan ajatukset yrityskulttuurista koottiin yhteen.

Yhtiö selvitti, mitkä ovat kemiralaisten mielestä yhtiön nykyisiä vahvuuksia ja mistä Kemira tunnetaan. Kemiran johto osallistui omalta osaltaan arvotyöhön ja määritteli yhdessä koko prosessin lähtökohdat ja tavoitteet.

Eri puolilla konsernia koulutettiin yhteensä 50 valmentajaa, jotka kokosivat paikallisia työntekijöitä keskustelemaan työyhteisönsä vahvuuksista. Nykytilan ohella he pohtivat tulevaisuuteen kohdistuvia odotuksiaan ja toiveitaan. Lähes

joka viides kemiralainen osallistui prosessiin vuoden aikana. Lisäksi näistä teemoista keskusteltiin Kemiran intranetissä.

Loppuvuonna 2009 liiketoiminnan ja funktioiden edustajat tiivistivät keskustelujen tulokset alueittain ja lopulta koko konsernin laajuisesti. Mielenkiintoinen havainto oli, että eri puolilla Kemiraa mainittiin hämmästyttävän samanlaisia vahvuuksia ja tulevaisuuden toiveita.

Tulokset jalostettiin arvoiksi ja toimintaperiaatteiksi, jotka julkistettiin tammi-kuussa 2010. Tavoitteena on sisällyttää arvot vuoden 2010 aikana muun muassa tavoite- ja kehityskeskusteluihin. Niiden tavoitteena on myös muodostua päivittäisen työn ohjenuoraksi kaikille kemiralaisille.

Prosessin aikana huomattiin, että jo arvojen määrittäminen heijastui myönteisesti yrityksen sisäiseen yhteistyöhön. Mahdollisuutta vaikuttaa ja samalla tutustua toinen toisiinsa arvostettiin. Eri toimintojen asiantuntijat kertoivat saaneensa toisiltaan uusia näkökulmia yhteisiin asioihin. Toisaalta arvoprosessi itsessään osoitti, miten joustavasti ja nopeasti uudessa organisaatiossa voidaan toimia, kun on selvä yhteinen suunta. ■

LUE LISÄÄ KEMIRAN ARVOISTA:

www.kemira.fi > konserni > strategia > arvot

ITÄMEREN YMPÄRISTÖONGELMAT JOHTUVAT PITKÄLTI REHEVÖITYMISESTÄ. KEMIRA EDISTÄÄ AKTIIVISESTI PA-REMPIEN JÄTEVEDENKÄSITTELYMETODIEN KÄYTTÖÖN-OTTOA KAIKISSA ITÄMEREN YMPÄRYSVALTIOISSA.

KUVA: JUKKA RAPO

VASTUULLINEN YRITYSTOIMINTA – YMPÄRISTÖVASTUU

YMPÄRISTÖN HYVÄKSI KAHTA REITTIÄ

Vuonna 2009 Kemira vähensi edelleen oman tuotantonsa ympäristövaikutuksia. Jätteiden sekä päästöjen määrää saatiin pienennettyä, ja turvallisuustaso koheni. Kemira pyrkii vähentämään ympäristön kuormitusta myös tarjoamalla asiakkailleen tuotteita ja osaamista veden laadun ja määrän hallintaan.

KUVA: ISTOCKPHOTO

Kemiran jätteet ja päästöt niin veteen kuin ilmaan ovat vähentyneet yli 80 prosenttia viimeisen 12 vuoden aikana. Taustalla on pitkäjänteinen työ ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Vuonna 2009 jätteet ja päästöt pienenevät 27 prosenttia. Ympäristö- ja turvallisuusjohtaja **Aarno Salmisen** mukaan tämä perustuu osin tuotantomäärien muutokseen.

”Meillä oli myös ensimmäinen kokonainen vuosi ilman pigmenttiliiketoimintaa, joka on hyvin hoidettuna tuottanut ison osan ympäristöluvuistamme.”

Samoista syistä myös ympäristönsuojelun käyttökustannukset laskivat vuoden aikana 50 prosenttia 14,8 miljoonaan euroon. Ympäristöinvestoinnit vähenivät 67 prosenttia 2,4 miljoonaan euroon. Vuoden 2009 aikana Kemira käynnisti Suomessa kaksi monivuotista ympäristön kunnostushanketta.

SÄÄSTETÄÄN VETTÄ JA ENERGIAA
Suurimmassa osassa Kemiran omaa tuotantoa vettä kierrätetään tehokkaasti, eikä merkittäviä jätevesiongelmia ole. Kemira vaikuttaa kuitenkin tuotteidensa kautta yhä enemmän myös siihen, miten paljon asiakasyritykset puhdistavat ja säästävät vettä.

Kemirassa tarkastellaan konsernin vaikutusta veteen suhteuttamalla omaa jätevesikuormitusta Kemiran tuotteilla puhdistettuun vesimäärään asiakkaiden tuotantolaitoksissa.

”Tulokset kertovat, mihin suuntaan olemme menossa, vaikka laskelma ei otakaan huomioon tuotteiden koko elinkaarta.”

Tuotteiden vedenkulutusta havainnollistavan vesijalanjälkimetodin kansainvälinen standardisoimistyö on

käynnissä. Sen valmistuttua Kemiran tavoitteena on määrittellä omien keskeisten tuotteidensa vesijalanjäljet.

Kemira sitoutui vuonna 2008 energiatehokkuusohjelmaan Suomessa, ja ryhtyi sen osana yhdistämään energia- ja turvallisuutta osaksi hallintajärjestelmäänsä vuonna 2009. Energiajohtaja **Elina Engman** odottaa toimenpiteiden tuovan jatkossa säästöjä ja vähentävän edelleen sekä suoria että välillisiä kasvihuonekaasupäästöjä. Kemiran hankkima sähkö on tuotettu suurelta osin CO₂-vapaasti. Lämpö tulee yhä laajemmin uusiutuvista ja kierrätyspoltoaineista.

”Pyrimme jatkossa parantamaan energian omavaraisuuttamme osakkuusyrityksien kautta”, Engman sanoo.

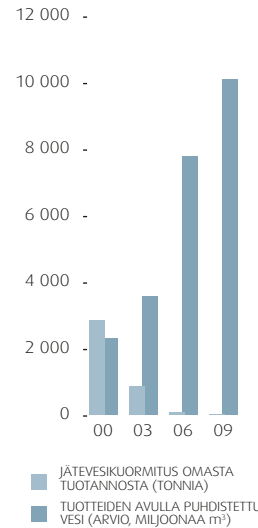
VOIMAA YHTEISISTÄ TOIMINTATAVOISTA

Ympäristö-, terveys-, turvallisuus- ja laatuasioiden hallintajärjestelmissä (EHSQ) tavoitteena on saada yhtenäiset sertifiikatit sekä toiminta- ja raportointikäytännöt kaikille toimipaikoille. Vuonna 2009 laadittiin tuotantolaitoksille tarkempi sisäinen standardi.

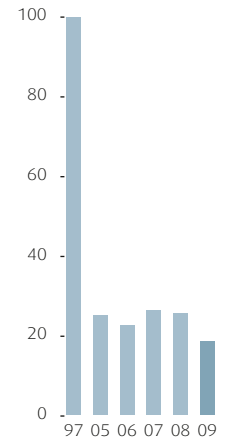
”Otamme mallin käyttöön koko konsernissa ensi vuoden aikana. Yhteisellä toimintamallilla tähdätään etenkin työturvallisuuden kehittämiseen,” Aarno Salminen sanoo.

Prosessiturvallisuuden kannalta merkittäviä onnettomuuksia ei tapahtunut vuonna 2009. Ennalta ehkäiseviä teknisiä auditointeja ja riskiarviointeja lisättiin, ja näitä varten otettiin käyttöön uusi IT-sovellus. Useilla toimipaikoilla tehtiin tai käynnistettiin turvallisuutta parantavia infrastruktuurihankkeita. ■

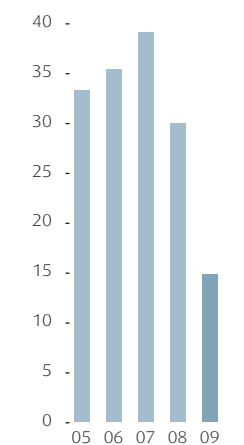
VAIKUTUS VETEEN

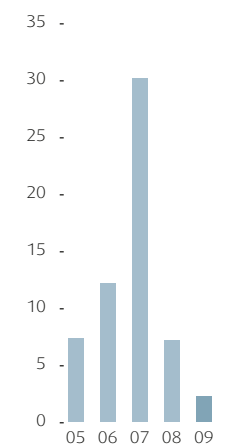
YMPÄRISTÖINDEKSI

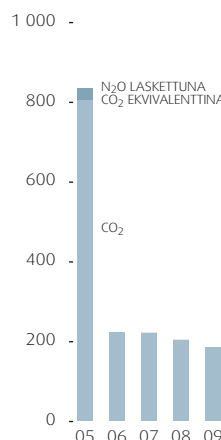
YMPÄRISTÖNSUOJELUN KÄYTTÖKUSTANNUKSET MILJ. E

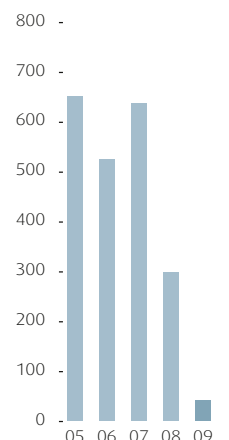
YMPÄRISTÖINVESTOINNIT MILJ. E

KASVIHUONEKAASUT ILMAAN 1 000 TONNIA CO₂ EKV.

TAVANOMAISET JÄTTEET 1 000 TONNIA

LUE LISÄÄ:

Turvallisuuskysymyksistä: s. 42
REACH-rekisteröinnistä ja vesijalanjäljestä vuoden 2009 ympäristöraportista

KEMIRAN HALLITUS

KATSO TUOREET CV-TIEDOT KEMIRAN VERKKOSIVUILTA:

WWW.KEMIRA.FI > KONSERNI > HALLINTO > KONSERNIN JOHTO > HALLITUS

③ PEKKA PAASIKIVI

hallituksen puheenjohtaja,

s. 1944, vuorineuvos, insinööri.

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2007

Kemiran osakkeita: 988 382

Luottamustehtävät: Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, hallintoneuvoston puheenjohtaja vuodesta 2005 | Oras Invest Oy, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2004 | Liikesivistysrahaston kannatusyhdistys ry, hallituksen jäsen vuodesta 2003

Aiempia luottamustehtäviä: East Office of Finnish Industries, hallituksen jäsen 15.4.2008–14.10.2009 | Raute Oyj, hallituksen jäsen, 2002–2008 | Erkki Paasikiven Säätiö, hallituksen puheenjohtaja, 1997–2008 | Okmetic Oyj, hallituksen jäsen 1996–2008 | Uponor Oyj, hallituksen puheenjohtaja, 1999–2008 | Hollming Oy, hallituksen varapuheenjohtaja, 1993–2005 | Keskuskauppakamari, hallituksen jäsen, 1996–1998 | Yrittäjien Fennia, hallituksen jäsen, 1987–1998

Keskeinen työkokemus: Oras-yhtiöt, eri tehtäviä vuodesta 1966, mm. toimitusjohtaja, konsernijohtaja ja hallituksen puheenjohtaja

⑤ JUKKA VIINANEN

varapuheenjohtaja,

s. 1948, vuorineuvos, diplomi-insinööri

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2008

Kemiran osakkeita: 1 250

Luottamustehtävät: Metso Oyj, hallituksen jäsen vuodesta 2008, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2009 | Lahden alueen kehittämissyhtiö Oy LAKES, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2009

Aiempia luottamustehtäviä: Rautaruukki Oyj, hallituksen puheenjohtaja, 2001–2009 | Huhtamäki Oyj, hallituksen jäsen, 1999–2005 | Uponor Oyj, (ent. Asko Oyj), hallituksen jäsen, 1993–2001 | Lassila & Tikanoja Oyj, hallituksen jäsen, 1993–2001 | Valtion teknillinen tutkimuskeskus, hallituksen puheenjohtaja, 1994–2002 | Neste Oyj, hallituksen jäsen 1990–1996 ja varapuheenjohtaja 1996–1999

Keskeinen työkokemus: Orion Oyj, toimitusjohtaja, 2000–2007 | Neste Oyj, toimitusjohtaja, 1997–1999 | Neste Oyj, johto- ja hallitustehtäviä, 1983–1999

④ ELIZABETH ARMSTRONG

s. 1947, Ph.D.

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2003

Kemiran osakkeita: 0

Aiempia luottamustehtäviä: Image Polymers, hallituksen puheenjohtaja, 1996–2005

Keskeinen työkokemus: NeoResins, johtaja, 1996–2005 | Avecia, johtaja, 1999–2005 | Zenecca, johtaja, 1996–1999 | Cytec Industries, johtaja, 1993–1996 | Cyanamid, useita eri tehtäviä, mm. toimitusjohtaja, 1976–1993

② WOLFGANG BÜCHELE

s. 1959, Dr. rer. Nat.

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2009

Kemiran osakkeita: 0

Luottamustehtävät: Merck KGaA:n hallintoneuvoston jäsen, 1.7.2009 alkaen | Partners E.

Merck KG:n hallituksen jäsen, 1.7.2009 alkaen

Keskeinen työkokemus: Toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja, BorsodChem Zrt | Senior Advisor, Permira Beteiligungs-

4

5

6

7

beratung GmbH | Project Advisor, Blackstone Group LLP 2008 | BASF AG, useita tehtäviä 1987–2007: President Fine Chemicals Division 2005–2007 | President Performance Chemicals Division 2003 – 2005

1 JUHA LAAKSONEN

s. 1952, ekonomi

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2007

Kemiran osakkeita: 0

Luottamustehtävät: OAO Fortum, hallituksen jäsen vuodesta 2008 | Sato Oyj, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2007 | Fortumin taidesäätiö, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2005 | Teollisuuden Voima Oy, hallituksen jäsen vuodesta 2003 | Kemijoki Oy, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 2002

Aiempia luottamustehtäviä: Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola, hallintoneuvoston jäsen, 2002–2007 | Neste Oil Oyj, hallituksen jäsen, 2005–2007

Keskeinen työkokemus: Fortum Oyj, talousjohtaja, vuodesta 2000 | Fortum Oyj, johtaja, M&A, 2000 | Fortum Oil & Gas Oy, johtaja, rahoitus ja suunnittelu, 1999 | Neste Oyj, talousjohtaja, 1998 | Neste Oyj, Corporate Controller, 1997

6 KAIJA PEHU-LEHTONEN

s. 1962, diplomi-insinööri

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2004

Kemiran osakkeita: 0

Luottamustehtävät: Metsäklusteri Oy, hallituksen jäsen vuodesta 2008 | Mittaportti Oy, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2007 | Oy Silva Shipping Ab, hallituksen jäsen vuodesta 2009 | VTT, hallituksen jäsen vuodesta 2010

Keskeinen työkokemus: Oy Metsä-Botnia Ab, johtaja, uudet liiketoiminta-alueet, Liiketoiminnan kehitys -osaamiskeskus, vuodesta 2008 | Oy Metsä-Botnia Ab, Rauman sellutehtaan johtaja, 2001–2008 | Kymmene Oy ja Metsä-Botnia, asiantuntija- ja päällikkötehtävissä vuodesta 1986

7 JARMO VÄISÄNEN

s. 1951, VTL

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2008

Kemiran osakkeita: 0

Luottamustehtävät: Finnair Oyj, nimitysvaliokunnan puheenjohtaja vuodesta 2008 | Edita Oyj, hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2006 **Aiempia luottamustehtäviä:** Neste Oil Oyj, nimitysvaliokunnan puheenjohtaja 2007–2009 | Outokumpu Oyj, nimitysvaliokunnan puheenjohtaja 2007–2009 | Sponda Oyj, hallituksen varapuheenjohtaja, 1996–2008 | Kapiteeli Oyj, hallituksen varapuheenjohtaja, 2003–2006 | Solidium Oy, hallituksen varapuheenjohtaja, 1996–2004 | Suomen Vientiluotto Oy, hallituksen varapuheenjohtaja, 2003–2004 **Keskeinen työkokemus:** Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto, finanssineuvos, vuodesta 2007 | Valtiovarainministeriö, Omistajaohjausyksikön päällikkö 2000–2007 ja vakaus- ja markkinayksikön päällikkö 1997–1999 ja VVR-ryhmän päällikkö 1996–1997 | Valtion vakuusrahasto, apulaisjohtaja ja yrityskauppa-asiantuntija, 1993–1996

KEMIRAN JOHTORYHMÄT

KATSO TUOREET CV-TIEDOT KEMIRAN VERKKOSIVUILTA:

WWW.KEMIRA.FI > KONSERNI > HALLINTO > KONSERNIN JOHTO > KONSERNIN JOHTORYHMÄT

1 HARRI KERMINEN

s. 1951, DI, MBA

Johtoryhmän puheenjohtaja,
Kemiran toimitusjohtaja vuodesta 2008
Kemirassa vuodesta 1985
Kemiran osakkeita: 158 252

Keskeinen työkokemus: Kemira Oyj, Kemira Pulp&Paper -liiketoiminta-alueen johtaja, 2006–2007 | Kemira Oyj, Kemira Specialty -liiketoiminta-alueen johtaja, 2000–2006 | Kemira Chemicals Oy, hallintojohtaja, 1996–2000

”Kemiran strategia ei ole koskaan ollut yhtä selkeää, eivätkä liiketoimintamahdollisuudet yhtä lupaavia.”

7 PETRI BOMAN

s. 1966, DI

Toimitusketjujohtaja vuodesta 2007
Kemirassa vuodesta 2005
Kemiran osakkeita: 1 297

Keskeinen työkokemus: Kemira Oyj, Kemira Coatings -liiketoiminta-alueen toimitusketjujohtaja, 2005–2006 | Nokia Oyj SLM hankintapäällikkö, 2002–2005 | Nokia Oyj, suunnittelija ja uuden teknologian hankintapäällikkö Tanskassa ja Englannissa, 1997–2002 | Vaisala Oy, suunnittelija, 1993–1996

”Hallitut toimitusketjut tuovat lisäarvoa sekä asiakkaille että Kemiralle.”

2 HILTON CASAS DE ALMEIDA

s. 1961, LuK (kemialla)

Etelä-Amerikan aluejohtaja vuodesta 2008
Kemirassa vuodesta 2007
Kemiran osakkeita: 57 325

Keskeinen työkokemus: Basf SA, Functional Polymers -yksikkö, aluejohtaja, 2004–2007 | Basf AG, Functional Polymers -divisioona, myyntipäällikkö (Eurooppa), 2001–2004 | Basf SA, erikoiskemikaalit, alueellinen myynti- & markkinointipäällikkö, tuotepäällikkö, 1989–2001

”Etelä-Amerikka tarjoaa lukuisia liiketoimintamahdollisuuksia kaikille Kemiran segmenteille.”

9 JOHAN GRÖN

s. 1966, tekn. toht.

T&K- ja teknologiajohtaja vuodesta 2008
Kemirassa vuodesta 2006
Kemiran osakkeita: 42 587

Keskeinen työkokemus: Kemira Oyj, Kemira Pulp&Paper, teknologiajohtaja, 2006–2008 | Stora Enso Publication Papers Oy, tutkimus- ja kehityspäällikkö, 2004–2006 | Åbo Akademi, dosentti vuodesta 1998 | Metso Paper Inc., johtaja, prosessikemia ja -teknologia, 2002–2004

”Kemira tavoittelee nyt orgaanista kasvua. Siksi tuloksellinen T&K on vaa’an kielessä.”

4 JUKKA HAKKILA

s. 1960, OTK

Lakiasiaintohtaja
Kemirassa vuodesta 2005
Kemiran osakkeita: 46 102

Keskeinen työkokemus: Elcoteq Network Oyj, lakiasiaintohtaja, 2002–2005 | Suomen Vientituotto Oyj, johtaja, 2002 | Sampo Bank New York, Chief Representative, 2001–2002

”Olemme sitoutuneet hyvän hallintotavan noudattamiseen. Se muodostaa yhdessä Kemira Code of Conductin kanssa toimintaperiaatteen.”

8 PETRI HELSKY

s. 1966, DI, KTM

Paper-segmentistä vastaava johtaja vuodesta 2008 lähtien
Kemirassa vuodesta 2007
Kemiran osakkeita: 54 652

Keskeinen työkokemus: Kemira ChemSolutions, Senior Vice President, SBU:n johtaja, 2007–2008 | Kemira ChemSolutions b.v., toimitusjohtaja, 2007–2008 | Solvay SA, vastaava johtaja H2O2 EMEA, 2002–2007

”Kemira on sitoutunut paperialan palvelemaan jatkossakin – onhan paperinvalmistus pitkälti vesikemiaa.”

5 PÄIVI JOKINEN

s. 1968, KTM

Markkinointi- ja viestintäjohtaja
Kemirassa vuodesta 2008
Kemiran osakkeita: 20 425

Keskeinen työkokemus: International Paper Europe, strategisen suunnittelun päällikkö, 2006–2008 | International Paper European Papers, markkinointijohtaja, 2004–2006 | Specialty Minerals Europe, markkinointi- ja strategiasuunnittelija, 2003–2003

”Kemirassa lähtökohtanamme ovat asiakkaat ja heidän tarpeensa.”

6 RONALD KWAN

s. 1957, BA Chemistry

Aasian ja Tyynenmeren alueen aluejohtaja vuodesta 2008
Kemirassa vuodesta 2007
Kemiran osakkeita: 53 125

Keskeinen työkokemus: Kemira Oyj, Kemira Chemicals (Shanghai) Co. Ltd., toimitusjohtaja, Pulp and Paper Kiina, 2007–2008 | Ciba Specialty Chemicals, Head of Segment Coating Effects, Asia Pacific, 2005–2007 | Ciba Specialty Chemicals, liiketoiminnan kehityspäällikkö, Asia Pacific, 2002–2005

”Kiina investoi lähivuotina voimakkaasti vedenkäsittelyyn. Kemiran täytyy olla mukana tässä kehityksessä.”

3 HÅKAN KYLANDER

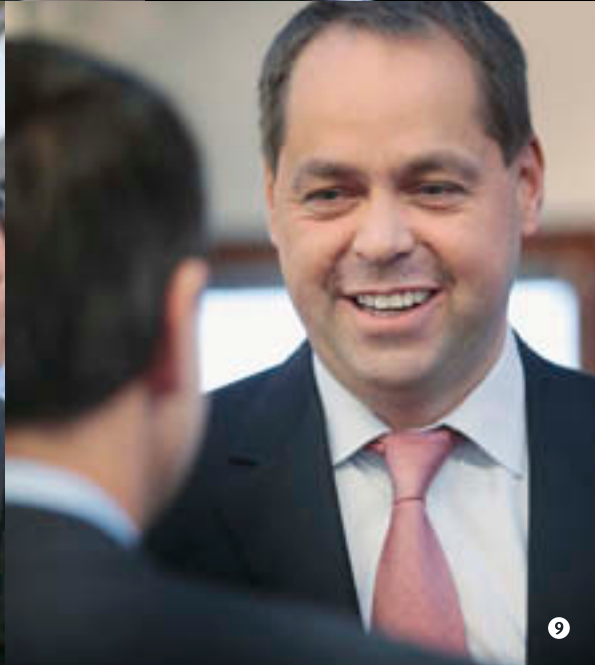
s. 1953, kauppatyö

Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan (EMEA) aluejohtaja vuodesta 2008 lähtien
Kemirassa vuodesta 1988
Kemiran osakkeita: 18 732

Keskeinen työkokemus: Kemira Oyj, Kemira Pulp&Paper, johtaja, HR, 2004–2008 | Kemira Oyj, Kemira Chemicals Oy, johtaja, HR, 2000–2003 | Kemira Pigments Oy, johtaja, talous ja IT, 1997–1999

”Myös kypsillä markkinoilla riittää bisnesmahdollisuuksia.”

► **1 HANNU MELARTI**

s. 1953, OTK

Pohjois-Amerikan aluejohtaja vuodesta 2008

Kemirassa vuodesta 2005

Kemiran osakkeita: 60 400

Keskeinen työkokemus: Kemira Chemicals Inc., johtaja, 2005–2007 | Metso Inc., johtaja, 2001–2004 | Metso Paper Inc., johtaja, 1999–2000
 ”Jokaisella työntekijällä – tittelistä riippumatta – on tärkeä rooli liiketoiminnan kehityksessä.”

4 JYRKI MÄKI-KALA

s. 1961, KTM

Chief Financial Officer

Kemiran toimitusjohtajan

sijainen 1.9.2009 lähtien

Kemirassa vuodesta 2005

Kemiran osakkeita: 61 529

Keskeinen työkokemus: Kemira Oyj, Kemira Pulp&Paper -liiketoiminta-alueen johtaja, 6.2.2008–30.9.2008 | Kemira Oyj, Kemira Pulp&Paper, talous- ja rahoitusjohtaja, 2006–2007 | Kemira Oyj, Lanxessin paperiliiketoiminnan integraatiosta vastaava johtaja, 2005–2007
 ”Saavutimme tärkeitä taloudellisia tavoitteita vuonna 2009. Kemiralaiset voivat olla tästä ylpeitä!”

2 PEKKA OJANPÄÄ

s. 1966, KTM

Municipal & Industrial -segmentistä

vastaava johtaja vuodesta 2008

Kemirassa vuodesta 2005

Kemiran osakkeita: 60 587

Keskeinen työkokemus: Kemira Oyj, Kemira Specialty -liiketoiminta-alueen johtaja, 2006–2008 | Kemira Oyj, osto- ja logistiikkajohtaja, 2005–2006 | Nokia Oyj, hankintajohtaja (sähkömekaniikkakomponentit), 2001–2004
 ”Vesi on tulevaisuuden öljy. Globaalit trendit merkitsevät vesikemian huippuosaajalle suuria liiketoimintamahdollisuuksia.”

3 RANDY OWENS

s. 1964, B.Sc. (Petroleum Engineer), MBA

Oil and Mining -segmentistä vastaava

ohtaja 1.10.2008 lähtien

Kemirassa vuodesta 2002

Kemiran osakkeita: 59 444

Keskeinen työkokemus: Kemira Oyj, Kemira Pulp&Paper, johtaja, SBU Additives, 2002–2008 | Vinings Industries, liiketoimintapäällikkö, myynti/ tuotteet, johto ja markkinointi, 1991–2002
 ”Vesi on oleellinen elementti öljy- ja kaivos-teollisuuksille. Kemiralla on laaja sovellusosaaminen näillä aloilla toimivien asiakkaiden palvelemiseksi.”

1

2

3

4

5 EEVA SALONEN

s. 1960, KM

Henkilöstöjohtaja vuodesta 2008

Kemirassa vuodesta 2008

Kemiran osakkeita: 13 579

Keskeinen työkokemus: Nokia Oyj, johtaja HR, Devices R&D, 1.1.2008–8.6.2008 | Nokia Oyj, johtaja, HR, Mobile Phones Business group, 2004–2007 | Nokia Oyj, johtaja, Business HR, Nokia Mobile Phones, Globaali tuotanto, logistiikka ja ostotoiminnot, 2002–2004 | Nokia Oyj, johtaja, Business HR, Nokia Mobile Phones, tuotanto, logistiikka ja ostotoiminnot, Eurooppa ja Afrikka, 1999–2002
 ”Jaettu strategia ja arvot yhdistävät kemiralaisia ympäri maailmaa: meillä on nyt kaikilla sama suunta.”

5

TIKKURILAN HALLITUS JA TOIMITUSJOHTAJA

1 HARRI KERMINEN

s. 1951, DI, MBA

Tikkurilan hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2008. Kemiran toimitusjohtaja.

Luottamustehtävät: East Office, hallituksen jäsen vuodesta 2009 | Kemianteollisuus ry, varapuheenjohtaja vuodesta 2009 | CEFIC, hallituksen jäsen vuodesta 2008 | Tikkurila Oy, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2008

Keskeinen työkokemus: Kemira Oy, Kemira Pulp&Paper -liiketoiminta-alueen johtaja, 2006–2007 | Kemira Oy, Kemira Specialty -liiketoiminta-alueen johtaja, 2000–2006 | Kemira Chemicals Oy, hallintojohtaja, 1996–2000

2 EEVA AHDEKIVI

s. 1966, KTM

Tikkurilan hallituksen jäsen vuodesta 2009

Luottamustehtävät: Patria Oyj, hallituksen jäsen 2008–2009 | Nuori Yrittäjyys ry, tilintarkastaja vuodesta 2006 **Keskeinen työkokemus:** Solidium Oy, sijoitusjohtaja vuodesta 2009 | Valtioneuvoston kanslia, johtava erityisasiantuntija, 2007–2009 | Pohjola Omaisuudenhoito Oy, johtaja, 2004–2006 | Conventum Oyj, partneri, 1997–2003

3 OVE MATTSSON

s. 1940, Ph.D.

Tikkurilan hallituksen jäsen vuodesta 2009

Luottamustehtävät: Fabryo Corporation SRL, hallituksen jäsen vuodesta 2008 | Biotage AB, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2007 ja jäsen vuodesta 2003 **Keskeinen työkokemus:** Akzo Nobel nv:n johtoryhmän jäsen ja Akzo Nobel Coatingsin toimitusjohtaja, 1994–2000 | Nobel Industries AB, pääjohtaja ja toimitusjohtaja, 1991–1994 | Casco Nobel AB., pääjohtaja, 1978–1991

5 JARI PAASIKIVI

s. 1954, KTM

Tikkurilan hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2008

Luottamustehtävät: Uponor Oyj, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2008 | Keskuskaupakamari, hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2007. Teknoliigateollisuus ry, hallituksen jäsen vuodesta 2006 **Keskeinen työkokemus:** Oras Invest Oy, toimitusjohtaja, vuodesta 2006 | Oras Oy, konsernin toimitusjohtaja, 2002–2007 | Oras Oy, toimitusjohtaja, 1994–2001

6 PIA RUDENGREN

s. 1965, M.Sc. (BA and Econ.)

Tikkurilan hallituksen jäsen vuodesta 2009.

Luottamustehtävät: Metso Oyj, hallituksen jäsen vuodesta 2009 | Swedbank AB, hallituksen jäsen vuodesta 2009 | Duni AB, hallituksen jäsen vuodesta 2007 **Keskeinen työkokemus:** W Capital Management AB, johtaja, 2001–2005 | Investor AB, CFO ja johtoryhmän jäsen | 1998–2001, Deputy CFO 1996–1998, Head of Corporate Finance and Equity Trading, 1994–1996

4 PETTERI WALLDÉN

s. 1948, DI

Tikkurilan hallituksen jäsen vuodesta 2008.

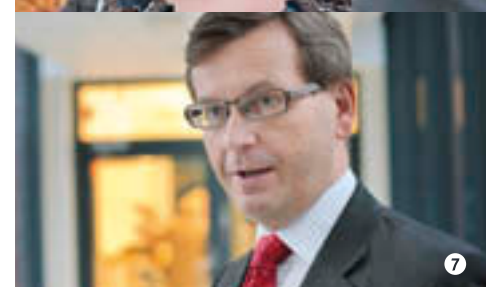
Luottamustehtävät: Comptel Oyj, hallituksen jäsen 2009 | Teleste Oyj, hallituksen jäsen 2009 | Empower Oy, hallituksen jäsen vuodesta 2007 | Nokian Renkaat, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2006 **Keskeinen työkokemus:** Alteams Oy, toimitusjohtaja, 2007–2010 | Onninen Oy, toimitusjohtaja, 2001–2005 | Ensto Oy, toimitusjohtaja, 1996–2001

7 ERKKI JÄRVINEN

s. 1960, KTM

Tikkurilan toimitusjohtaja vuodesta 2009

Luottamustehtävät: Mainostajien Liitto, hallituksen jäsen vuodesta 2009 | Sannäsin Kartano Oy, hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2008. **Keskeinen työkokemus:** Rautakirja Oy, toimitusjohtaja, 2001–2008 | Rautakirja Oy, toimialajohtaja, Kioskidivisioona, 1997–2001 | Siljans Knäcke AB, toimitusjohtaja, 1995–1996

KATSO TUOREET CV-TIEDOT TIKKURILAN
VERKKOSIVUILTA TIKKURILAGROUP.COM/FI
> KONSERNI > JOHTO JA ORGANISAATIO

HALLINTOPERIAATTEET

YLEISTÄ

Kemira Oyj:n hallinto perustuu yhtiöjärjestykseen, Suomen osakeyhtiölakiin ja NASDAQ OMX Helsinki Oy:n antamiin, listattuja yhtiöitä koskeviin sääntöihin ja määräyksiin.

Lisäksi Kemira noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia sillä poikkeuksella, että hallituksen nimitysvaaliokunta koostuu koodin suosituksesta 22 poiketen pääosin muista kuin yhtiön hallituksen jäsenistä. Yhtiön hallituksen näkemyksen mukaan on yhtiön ja sen osakkeenomistajien edun mukaista, että yhtiön suurimmat osakkeenomistajat osallistuvat hallituksen jäsenten nimitys- ja palkitsemisasioiden valmisteluun.

Listayhtiöiden hallinnointikoodi on julkisesti saatavilla Internet-osoitteessa www.cgfinland.fi.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on julkistettu erillisenä kertomuksena samaan aikaan yhtiön toimintakertomuksen kanssa.

TOIMIELIMET

Kemiran johtamisesta ja liiketoiminnasta vastaavat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja, joiden tehtävät määräytyvät Suomen osakeyhtiölain ja Kemiran yhtiöjärjestyksen mukaan.

YHTIÖKOKOUS

Kemira Oyj:n yhtiökokous on yhtiön korkein päättävä elin, ja se kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain toukokuun loppuun mennessä.

Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista tehtävistä, kuten tilinpäätöksen vahvistamisesta ja voiton käyttämisestä, vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle

ja hänen sijaiselleen, hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten sekä tilintarkastajan valinnasta ja heille maksettavista palkkioista.

Kutsu yhtiökokoukseen on julkaistava vähintään kahdessa hallituksen määräämässä valtakunnallisessa sanomalehdessä aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään 21 päivää ennen kokousta. Lisäksi Kemira julkaisee kokouskutsun pörssitiedotteena sekä Internet-sivuillaan.

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 8.4.2009. Siihen osallistui henkilökohtaisesti tai valtakirjalla 394 osakkeenomistajaa, jotka edustivat noin 64 prosenttia yhtiön äänivallasta. Yhtiökokoukseen liittyvät asiakirjat ovat saatavissa Kemiran Internet-sivuilla www.kemira.fi > Konserni > Hallinto > Yhtiökokous.

HALLITUS

KOKOONPANO

Yhtiökokous valitsee hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut jäsenet. Hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan 4–8 jäsentä. Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous valitsi 8.4.2009 Kemira Oyj:n hallitukseen 7 jäsentä. Hallitukseen valittiin uudelleen jäseniksi Elizabeth Armstrong, Juha Laaksonen, Pekka Paasikivi, Kaija Pehu-Lehtonen, Jukka Viinanen ja Jarmo Väisänen sekä uutena jäsenenä Wolfgang Büchele. Pekka Paasikivi valittiin jatkamaan hallituksen puheenjohtajana ja Jukka Viinanen varapuheenjohtajana.

Hallituksen kaikki jäsenet ovat yhtiöstä riippumattomia. Hallituksen jäsenistä hallituksen puheenjohtaja Pekka Paasikivi on Oras Invest Oy:n hallituksen puheenjohtaja. Jarmo Väisänen on Suomen valtion palveluksessa valtioneuvos-

ton kanslian omistajaohjausosastolla. Oras Invest Oy ja Suomen valtion 100 % omistama Solidium Oy omistavat kumpikin yli 10 % Kemira Oyj:n osakkeista.

Hallituksen jäsenten henkilötiedot ovat vuosikertomuksen sivuilla 46-47 ja omistustiedot jäljempänä kohdassa Sisäpiirimistukset.

TOIMINTA

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen tehtävänä on hoitaa osakeyhtiölain mukaan hallitukselle kuuluvat tehtävät. Hallitus on laatinut itselleen kirjallisen työjärjestyksen, jossa on määritelty hallituksen pääasialliset tehtävät ja toimintatavat. Seuraavassa on kuvaus työjärjestyksen keskeisestä sisällöstä.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat, päättää yhtiökokouksen koolle kutumisesta sekä huolehtii yhtiökokouksen päätösten täytäntöönpanosta. Lisäksi hallitus päättää oikeuksista yhtiön edustamiseen.

Hallitus päättää asioista, jotka toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia. Näitä ovat muun muassa konsernin tavoitteiden ja niiden saavuttamiseksi laadittavan strategian hyväksyminen, toimintasuunnitelmien ja budjetin hyväksyminen, valvontaperiaatteiden määrittely ja hyväksyminen, yhtiön toiminnallisen rakenteen hyväksyminen, toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa valitseminen ja johtoryhmän kokoonpanon hyväksyminen. Hallitus hyväksyy yhtiön investointiohjeet sekä merkittävimmät investoinnit ja divestoinnit. Hallitus hyväksyy myös yhtiön rahoitusohjeet, merkittävimmät pitkäaikaislainat ja takaukset.

Hallituksen tehtävänä on taata, että

yhtiöllä on toiminnan riskienhallinnan ja tuloksen valvonnan kannalta riittävät resurssit suunnitteluun sekä tieto- ja valvontajärjestelmiin. Hallitus valvoo ja arvioi toimitusjohtajaa, hänen sijaistaan ja johtoryhmien jäseniä, ja päättää heidän palkkioistaan ja eduistaan. Hallituksen tehtävänä on varmistaa toiminnan jatkuvuus huolehtimalla avainhenkilöiden seuraajasuunnittelusta. Hallitus määrittelee ja hyväksyy yhtiön palkitsemisjärjestelmän pääperiaatteet.

Hallitus hoitaa myös muut osakeyhtiölain mukaan hallitukselle kuuluvat tehtävät. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus vastaa, että yhtiön tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot yhtiöstä, ja että konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) ja emoyhtiön tilinpäätös puolestaan Suomessa voimassa olevien lakien ja säännösten (FAS) mukaisesti. Hallituksen kokouksissa käsitellään yhtiön tuloksen kehittymistä kuukausitasolla. Hallitus keskustelee tilintarkastajan kanssa yhtiön tilintarkastuksesta. Hallitus arvioi toimintaansa ja työskentelytapojaan vuosittain.

Vuonna 2009 hallitus kokoontui 13 kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallisuusprosentti oli 96,7 %.

HALLITUKSEN PALKITSEMINEN

Hallituksen jäsenille maksetaan vuoden 2009 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti kuukausipalkkiota ja kokouspalkkiota. Matkakustannukset korvataan yhtiön matkustussäännön mukaan. Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan kuukausipalkkiota 5 500 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle 3 500 euroa kuukaudessa ja muille jäsenille 2 800 euroa kuukaudessa. Lisäksi maksetaan kokouspalkkiota 600 euroa kokoukselta Suomessa asuville jäsenille, 1 200 euroa kokoukselta muualla Euroopassa asuville jäsenille ja 2 400 euroa Euroopan ulkopuolella asuville jäsenille. Kokouspalkkiota maksetaan myös valiokuntien kokouksista. Hallituksen jäsenet eivät ole Kemira Oyj:n osakepalkkiojärjestelmän piirissä.

HALLITUKSEN VALIOKUNNAT

Kemira Oyj:n hallitus on perustanut kolme valiokuntaa: tarkastusvaliokunnan, palkitsemisvaliokunnan ja nimitysvaliokunnan.

TARKASTUSVALIOKUNTA

Tarkastusvaliokunta toimii hallituksen vahvistaman työjärjestyksen mukaisesti. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa yhtiön hallitusta huolehtimaan siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty ja että sisäinen valvonta, tilintarkastus sekä Kemiran toiminta on järjestetty lakien, määräysten ja yhtiön hallituksen vahvistamien liikepaperiaatteiden (Kemira Code of Conduct) mukaisesti.

Tarkastusvaliokunta muodostuu hallituksen keskuudestaan valitsemista, yhtiöstä riippumattomista jäsenistä. Valiokunnan puheenjohtajana toimii Juha Laaksonen ja jäseninä Jarmo Väisänen ja Kaija Pehu-Lehtonen. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2009 aikana 5 kertaa ja jäsenten keskimääräinen osallisuusprosentti oli 100 %. Valiokunta raportoi kokouksistaan hallitukselle.

PALKITSEMISVALIOKUNTA

Palkitsemisvaliokunta muodostuu hallituksen keskuudestaan valitsemista, yhtiöstä riippumattomista jäsenistä. Hallitus on hyväksynyt palkitsemisvaliokunnalle työjärjestyksen, jonka mukaan valiokunta avustaa hallitusta valmistelulla toimitusjohtajan, hänen sijaisensa

ja johtoryhmien jäsenten palkitsemiseen ja nimitykseen sekä yhtiön palkitsemisjärjestelmiin ja pitkän aikavälin kannustinohjelmiin liittyviä asioita. Lisäksi tarkastusvaliokunta valvoo yhtiön ylimmän johdon suoritusten arviointia ja seuraajasuunnittelua.

Valiokunnan puheenjohtajana toimii Pekka Paasikivi ja jäsenenä Jukka Viinanen ja Kaija Pehu-Lehtonen. Palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2009 aikana 3 kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallisuusprosentti oli 100 %. Valiokunta raportoi kokouksistaan hallitukselle.

NIMITYSVALIOKUNTA

Hallituksen 8.4.2009 tekemän päätöksen mukaan nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen jäsenistä ja hallituspalkkioista.

Nimitysvaliokunta koostuu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksesta 22 poiketen pääosin muista kuin yhtiön hallituksen jäsenistä. Yhtiön hallituksen näkemyksen mukaan on yhtiön ja sen osakkeenomistajien edun mukaista, että yhtiön suurimmat osakkeenomistajat osallistuvat hallituksen jäsenten nimitys- ja palkitsemisasioiden valmisteluun. ▶▶

HALLITUKSEN PALKKIOT

(euroa)

	2009	2008
Pekka Paasikivi, puheenjohtaja	75 000	73 219
Jukka Viinanen, varapuheenjohtaja	50 400	40 768
Elizabeth Armstrong	60 000	66 555
Wolfgang Büchele (8.4.2009 lähtien)	34 100	-
Juha Laaksonen	43 200	42 905
Ove Mattsson (8.4.2009 asti)	17 640	53 355
Kaija Pehu-Lehtonen	43 800	42 305
Jarmo Väisänen	43 800	34 174
Yhteensä	367 940	353 281

► Nimitysvaliokuntaan kutsuttiin 31.5.2009 tilanteen mukaan kolmen suurimman osakkeenomistajan edustajat sekä Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtaja asiantuntijajäsenenä. Nimitysvaliokunnan jäsenet ovat Oras Invest Oy:n toimitusjohtaja Jari Paasikivi, Solidium Oy:n toimitusjohtaja Kari Järvinen, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varman sijoitusjohtaja Risto Murto sekä Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Pekka Paasikivi asiantuntijajäsenenä.

Nimitysvaliokunta kokoontui vuoden 2009 aikana yhden kerran ja jäsenen keskimääräinen osallistumisprosentti oli sata.

Lisäksi hallituksen 18.12.2008 kokoonkutsuma nimitysvaliokunta, jonka tehtävänä oli valmistella vuoden 2009 varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen jäsenistä ja hallituspalkkioista, kokoontui vuonna 2009 yhden kerran. Jäsenen osallistumisprosentti oli sata.

TOIMITUSJOHTAJA

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa nimittää hallitus. Yhtiöjärjestyksen mukaan toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa ja kehittää yhtiötä hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti, vastata siitä, että yhtiön edut otetaan huomioon sen omistamissa tytä- ja osakkuusyhtiöissä ja panna täytäntöön hallituksen päätökset. Toimitusjohtaja raportoi hallitukselle muun muassa yhtiön taloudellisesta tilasta, liiketoimintaympäristöstä ja muista merkittävistä asioista. Toimitusjohtaja toimii myös Kemira Oyj:n johtoryhmien puheenjohtajana. Kemira Oyj:n toimitusjohtaja on Harri Kerminen. Toimitusjohtajan sijaisena toimii talousjohtaja Jyrki Mäki-Kala. Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen lähipiireineen eivät ole olennaisissa liikesuhteissa yhtiöön.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen henkilötiedot ovat vuosikertomuksen sivuilla 48 ja 50 ja omistustiedot jäljempänä kohdassa Sisäpiiriomistukset. Toimitusjohtajan toimitusuhteeseen kuuluvat taloudelliset etuudet on kuvattu jäljempänä kohdassa Johdon palkitseminen.

JOHTORYHMÄT

Kemiran johto koostuu kahdesta johtoryhmästä. Business Management Board vastaa konsernin liiketoimintojen opera-

tiivisesta ohjauksesta ja Strategic Management Board vastaa konsernin strategian toteuttamisesta.

BUSINESS MANAGEMENT BOARD

Business Management Boardin muodostavat toimitusjohtaja, talousjohtaja sekä Paper-, Municipal & Industrial ja Oil & Mining -segmenttien johtajat. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii toimitusjohtaja.

Johtoryhmän jäsenten henkilötiedot ja vastualueet on esitetty vuosikertomuksen sivuilla 48–50 ja omistustiedot jäljempänä kohdassa Sisäpiiriomistukset.

STRATEGIC MANAGEMENT BOARD

Strategic Management Boardiin kuuluvat Business Management Boardin jäsenten lisäksi 4 aluejohtajaa (Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka, Pohjois-Amerikka, Etelä-Amerikka sekä Aasian ja Tyynenmeren alue), toimitusketjujohtaja, T&K- ja teknologiajohtaja, lakiasianjohtaja, markkinointi- ja viestintäjohtaja sekä henkilöstöjohtaja.

Johtoryhmän jäsenten henkilötiedot ja vastualueet on esitetty vuosikertomuksen sivuilla 48–50 ja omistustiedot jäljempänä kohdassa Sisäpiiriomistukset.

JOHDON PALKITSEMINEN

Hallitus päättää konsernin toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja johtoryhmien jäsenten palkkioista, palkkioista ja toimitusuhteiden ehdoista.

Toimitusjohtaja Harri Kermisen eläkeikä on 62 vuotta ja hänen maksimieläkkeensä on 66 % eläkepalkasta. Tämä perustuu 1.1.1991 alkaen uusilta jäseniltä suljetun lisäeläkesäätiön etuuksiin. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta. Toimitusjohtajalle maksetaan 12 kuukauden palkkaa vastaava korvaus, mikäli yhtiö irtisanoo hänet. Toimitusjohtajalle tilikaudella 2009 maksettu palkka luontoisedut mukaan lukien oli 734 730 euroa, johon sisältyy tulospalkkioita 79 278 euroa. Toimitusjohtaja ei saanut Kemiran osakkeita osana tulospalkkioita.

Johdon palkitseminen koostuu kuukausipalkasta, luontoiseduista ja tulospalkkioista. Tulospalkkiot määräytyvät konsernin tulostavoitteiden sekä liike-toimintojen tulostavoitteiden toteutumisen perusteella tilikausittain. Tulospalkkio koostuu rahapalkkioista ja Kemiran osakkeista.

Kemiralla on käytössään kaksi osakepohjaista kannustinjärjestelmää: avainhenkilöille ja strategisen johtoryhmän jäsenille. Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät ovat osa konsernin kannustus- ja sitouttamisjärjestelmiä. Palkkiojärjestelmillä pyritään yhdistämään omistajien, johdon ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi, sitouttamaan avainhenkilöt yhtiöön sekä tarjoamaan heille kilpailukykyinen omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä. Osakepalkkiojärjestelmissä mahdolliset palkkiot maksetaan Kemiran osakkeina ja verot kattavana rahaosuutena asetettujen tavoitteiden saavuttamisen mukaisesti.

Kemira Oyj:n hallitus päätti avainhenkilöiden nykyisestä osakepalkkiojärjestelmästä vuonna 2006. Järjestelmä jakautuu kolmeen vuoden mittaiseen ansaintajaksoon, jotka ovat 2007, 2008 ja 2009. Mahdolliset palkkiot maksetaan ansaintajaksoa seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Palkkion maksaminen perustuu asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen, joita vuoden 2009 osalta mitataan liikevoitolla ja sidotun pääoman tuotolla. Avainhenkilöiden osakepohjaisen järjestelmän piirissä oli 65 henkilöä 31.12.2009. Kannustinjärjestelmän perusteella luovutettavien Kemira Oyj:n osakkeiden kokonaismäärä voi olla maksimissaan yhteensä 774 000.

Helmikuussa 2009 Kemira Oyj:n hallitus päätti strategisen johtoryhmän jäsenille suunnatusta osakepalkkiojärjestelmästä. Järjestelmä jakautuu kolmeen vuoden mittaiseen ansaintajaksoon, jotka ovat 2009, 2010 ja 2011. Palkkion maksaminen perustuu asetetun liikevoittotavoitteen saavuttamiseen. Lisäksi ohjelmassa on kolmen vuoden pitkän aikavälin tavoite, joka on sidottu liikevoittoprosentin kehitykseen vuoden 2011 loppuun mennessä. Järjestelmän perusteella maksettavien osakkeiden ja rahoisuuden yhteisarvo kolmen vuoden aikana ei voi ylittää henkilön tältä ajalta kertyvää rahapalkkaa. Johtoryhmän jäsenille suunnatun uuden osakepalkkiojärjestelmän perustamisen yhteydessä johtoryhmän jäsenet jäivät pois avainhenkilöille suunnatusta osakepalkkiojärjestelmästä.

Osakepalkkiojärjestelmien perusteella ansaitut osakkeet on omistettava vähintään kaksi vuotta kunkin palkkiosuorituksen jälkeen. Osakkeet on luovutettava

vastikkeettomasti takaisin yhtiölle, mikäli henkilön työsuhde lakkaa henkilön omasta toimesta tai yhtiö purkaa työsuhteen ennen kahden vuoden määräaikaa. Lisäksi johtoryhmän jäsenten on pidettävä Kemiran osakepalkkiojärjestelmien kautta saamia Kemira Oyj:n osakkeita vähintään vuotuisen kiinteän rahapalkansa verran niin kauan kuin he kuuluvat johtoryhmään.

Osakepalkkiojärjestelmissä mahdollisesti luovutettavina osakkeina käytetään yhtiön omistuksessa olevia tai osakemarkkinoilta hankittavia Kemira Oyj:n osakkeita.

KONSERNIN ORGANISAATIO

Kemiran liiketoiminta on organisoitu kolmeen tulostuulliseen, asiakas-keskeiseen segmenttiin, jotka keskittyvät vesikemiaan. Paper-segmentti tarjoaa tuotteitaan ja palveluitaan massa- ja paperiteollisuudelle, Municipal & Industrial-segmentti kunnalliseen ja teolliseen vedenpuhdistukseen ja Oil & Mining -segmentti öljy- ja kaivosteollisuudelle.

Muiden liiketoimintojen kehittämistä jatketaan erillisinä yksikköinä. Kemiran tavoite irrottaa maaliliiketoiminnasta vastaava Tikkurila ja listata se NASDAQ OMX Helsinki Oy:hyn markkinatilanteen sen salliessa, on osa konsernin stra-

tegitä muutosta. ChemSolutions-yksikkö keskittyy palvelemaan asiakkaita elintarvike- ja rehumarkkinoilla sekä lääke- ja kemianteollisuudessa.

Kemiran keskitetyt toiminnot huolehtivat sisäisten synergioiden hyödyntämisestä. Funktiot johtavat ja koordinoivat tiettyjä koko yhtiötä koskevia toimintoja kuten henkilöstö, lakiasiat, logistiikka, ostot, rahoitus, riskienhallinta, sisäinen tarkastus, talous, tietohallinto, tutkimus ja kehitys, ympäristö ja viestintä. Funktiot on organisoitu globaalisti ja ne tarjoavat palvelujaan kaikille Kemiran liiketoiminnoille.

Maantieteellisesti Kemiran toiminta on jaettu neljään alueeseen: Pohjois-Amerikka, Etelä-Amerikka, Aasia ja Tyynenmeren alue (APAC) sekä Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka (EMEA). Maantieteellisten alueiden organisaatiot ovat vastuussa yhteisen kustannustehokkaan infrastruktuurin rakentamisesta kaikille liiketoiminnoille.

SISÄINEN VALVONTA

Kemirassa on sisäisen valvonnan järjestelmä, jonka tarkoituksena on varmistaa, että toiminta on tarkoituksenmukaista ja tehokasta, taloudellinen ja toiminnallinen raportointi on luotettavaa, ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

Sisäinen valvonta on olennainen osa kaikkea Kemiran toimintaa ja kattaa konsernin kaikki tasot. Sisäisen valvonnan toteuttamisesta vastaa yhtiön koko henkilöstö ja sen toimivuutta seurataan esimiesten toimesta osana operatiivista johtamista.

Kemiran arvot, liiketapaperiaatteen (Kemira Code of Conduct) ja konsernitason toimintaohjeet luovat perustan yhtiön hallinnoinnille ja sisäiselle valvonnalle. Sisäiset ohjeet ja liiketapaperiaatteen on saatettu tiedoksi konsernin koko henkilöstölle. Keskeisimmistä toimintaohjeista järjestetään myös koulutusta niille henkilöille, joiden erityisesti tulee tuntea kyseinen ohjeistus. Kemiran jokaisella työntekijällä on oikeus ja velvollisuus tehdä ilmoitus lain, liiketapaperiaatteiden ja konserniohjeiden vastaisesta toiminnasta.

Sisäisen valvonnan tärkeimmät osa-alueet ovat johtamistapa- ja organisaatiokulttuuri, riskien arviointi, valvontatoimenpiteet, raportointi ja tiedonvälitys sekä seuranta ja tarkastus.

SISÄPIIRIHALLINTO

Kemira Oyj:n sisäpiiri koostuu Suomen arvopaperimarkkinalain mukaisesti ilmoitusvelvollisista sisäpiiriläisistä, pysyvistä yrityskohtaisista sisäpiiriläisistä ja ►►

SISÄPIIRIOMISTUKSET

Osakkeet

	31.12.2009	31.12.2008		31.12.2009	31.12.2008
Hallitus			Johtoryhmien jäsenet		
Armstrong Elizabeth	0	0	Boman Petri	1 297	765
Büchele Wolfgang	0	ei sisäpiirissä	Casas de Almeida Hilton	57 325	4 200
Laaksonen Juha	0	0	Grön Johan	42 587	1 301
Paasikivi Pekka	988 382	790 225	Hakkila Jukka	46 102	4 113
Pehu-Lehtonen Kaija	0	0	Helsky Petri	54 652	0
Viinanen Jukka	1 250	1 000	Jokinen Päivi	20 425	0
Väisänen Jarmo	0	0	Kerminen Harri	158 252	17 167
			Kwan Ronald	53 125	0
			Kylander Håkan	18 732	4 121
			Melarti Hannu	60 400	5 820
			Mäki-Kala Jyrki	61 529	5 501
			Ojanpää Pekka	60 587	4 748
			Owens Randy	59 444	5 055
			Salonen Eeva	13 579	0
			Tilintarkastus		
			Pajamo Pekka	0	0

►► hankekohtaisista sisäpiiriläisistä. Ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä ovat asemansa perusteella hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, yhtiön johdoryhmien jäsenet ja tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja. Pysyviä yritysکوhtaisia sisäpiiriläisiä ovat yhtiön lakiasianjohtajan erikseen määrittelemät henkilöt.

Kemira Oyj noudattaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta, jonka mukaan sisäpiiriläisen on suositeltavaa ajoittaa kaupankäynti yhtiön osakkeilla ajankohtaan, jolloin markkinoilla on mahdollisimman täydellinen tieto osakkeen arvoon vaikuttavista seikoista. Tämän perusteella Kemira Oyj:n sisäpiiriin kuuluvat henkilöt eivät saa käydä kauppaa yhtiön osakkeilla 30 vuorokauden aikana ennen yhtiön osavuosikatsauksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamista.

Kemira Oyj:n sisäpiirirekisterejä ylläpidetään yhtiön lakiasianyksikössä, joka päivittää ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä koskevat julkiseen sisäpiirirekisteriin merkittävät tiedot Euroclear Finland Oy:hyn. Tiedot ovat nähtävillä Euroclear Finland Oy:n Internetissä ylläpitämässä NetSire-palvelussa.

Edellisellä sivulla olevassa taulukossa on esitetty julkiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvien henkilöiden omistukset Kemira Oyj:ssä 31.12.2009 ja 31.12.2008. Omistukset sisältävät henkilökohtaisen omistuksen lisäksi myös lähipiiriin sekä määräysvalta-yhteisöjen omistukset. Ajantasainen sisäpiiriluettelo samoin kuin päivitetty omistustiedot ovat yhtiön Internet-sivuilla osoitteessa www.kemira.fi > Konserni > Hallinto > Sisäpiiri.

SISÄINEN TARKASTUS

Kemira-konsernin sisäisen tarkastuksen yksikkö vastaa konsernin riippumattomasta arviointi- ja varmistustoiminnosta, jonka keskeisenä tehtävänä on tukea Kemiran johtoa ja hallitusta niiden valvontatehtävissä. Sisäinen tarkastus arvioi riskienhallinta-, valvonta- ja hallintojärjestelmiä sekä edistää niiden kehittämistä. Kemiran sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet ja keskeiset menettelytavat on määritetty Kemira Oyj:n hallituksen vahvistamassa toimintaohjeessa. Sisäisen tarkastuksen toiminta-alue on rajoittamaton ja kattaa kaikki konsernin toimialat, yksiköt ja toiminnot. Sisäinen

tarkastus raportoi Kemira Oyj:n tarkastusvaliokunnalle ja hallinnollisesti lakiasianjohtajalle. Sisäisen tarkastuksen edustaja keskustelee tarkastussuunnitelmastaan ja havainnoistaan vuoden aikana tilintarkastajien kanssa.

TILINTARKASTUS

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous valitsee yhden tilintarkastajan, jonka on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajan toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Vuoden 2009 yhtiökokous valitsi Kemira Oyj:n tilintarkastajaksi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Pekka Pajamo.

Vuonna 2009 tilintarkastajalle (KPMG) maksettiin tilintarkastamiseen liittyviä palkkioita 1,7 miljoonaa euroa. Lisäksi maksettiin tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista palkkioita 1,0 miljoonaa euroa.

KUVAUS TALOUDELLISEEN RAPORTOINTIPROSESSIIN LIITTYVIEN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTELMIEN PÄÄPIIRTEISTÄ

YLEISTÄ

Kemiran hallitus määrittelee riskienhallinnan pääperiaatteet ja hyväksyy konsernin riskienhallintapolitiikan. Riskien tunnistamisesta, arvioinnista ja hallinnasta vastaavat segmentit ja funktiot kukin oman toiminta-alueensa osalta. Konsernin riskienhallintatoiminto koordinoi ja tukee riskienhallintaa.

Kemiran sisäisen valvonnan järjestelmä kattaa konsernin kaikki toiminnot, mukaan lukien taloudellisen raportoinnin. Valvontatoimia toteutetaan kaikilla organisaatiotasoilla osana konsernin päivittäistä toimintaa.

Riskeistä ja riskienhallinnasta on kerrottu tarkemmin vuosikertomuksen sivulla 58 ja Kemiran sisäisen valvonnan järjestelmästä on yleiskuvaus edellä kohdassa Sisäinen valvonta.

Seuraavassa kuvataan, kuinka Kemiran riskienhallinta ja sisäinen valvonta toimivat taloudellisen raportointiprosessin yhteydessä sen varmistamiseksi, että yhtiön julkistamat taloudelliset raportit antavat olennaisesti oikean kuvan yhtiön taloudesta.

ROOLIT JA VASTUUT

Kemiran hallitus huolehtii siitä, että yhtiöllä on riittävät resurssit riskienhallintaan ja valvontaan, että valvonta on järjestetty asianmukaisesti ja että yhtiön tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot yhtiöstä. Hallitusta avustaa näissä tehtävissä tarkastusvaliokunta.

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Taloudellisen raportoinnin yleisestä valvontajärjestelmästä vastaa konsernin talousjohtaja. Segmenttien ja maantieteellisten alueiden taloushallintojen välillä on tarkoin määritellyt vastuualueet. Segmenttien taloushallinto (controlling-toiminto) toimii segmenttien liikkeenjohdon alaisuudessa analysoiden liiketoimintaprosesseja. Maantieteellisten alueiden taloushallinto on vastuussa alueensa talousfunktioiden prosessien toimivuudesta ja lukujen oikeellisuudesta. Konsernitason talousfunktioit tukevat, valvovat, opastavat ja tarjoavat koulutusta segmenttien ja maantieteellisten alueiden talousorganisaatioille.

Konsernin tietohallinnolla on merkittävä rooli sekä taloudellisessa raportoinnissa että sisäisessä valvonnassa, sillä raportointi ja monet valvontatoimenpiteet, muun muassa prosessien monitorointi, perustuvat tietotekniikkaan.

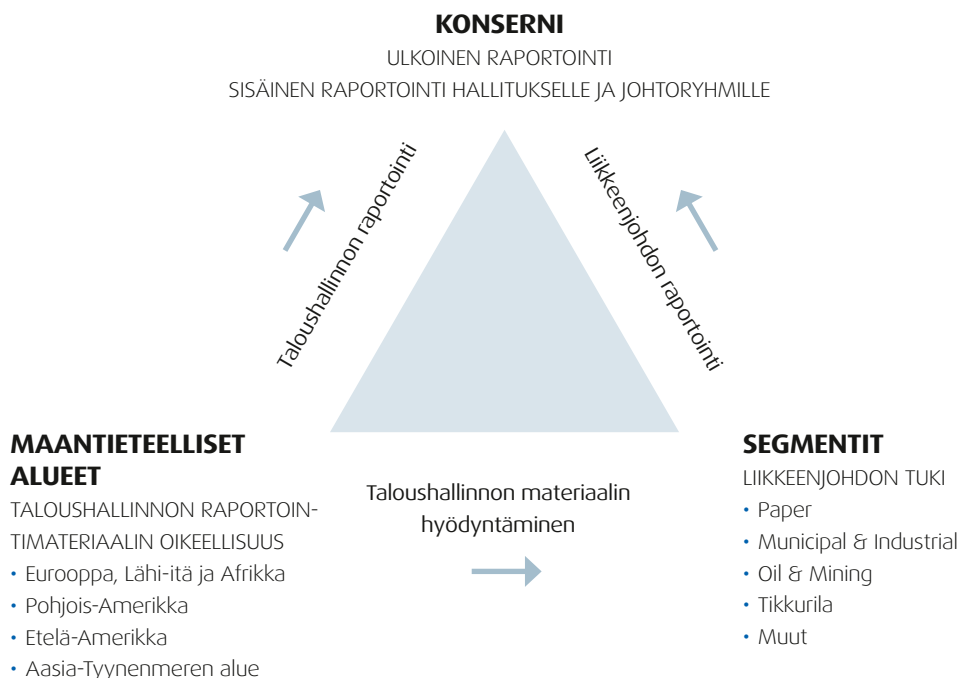
Sisäisen tarkastuksen toiminto tehtävineen ja vastuualueineen on kuvattu tarkemmin edellä kohdassa Sisäinen tarkastus.

RISKIEN ARVIOINTI

Konsernin taloushallinto vastaa taloudelliseen raportointiin liittyvien riskien hallinnasta. Riskejä tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan konsernin yleisen riskienhallintaprosessin yhteydessä sekä erikseen osana taloushallinnon omia toimintaprosesseja. Riskien tunnistamisessa hyödynnetään muun muassa sisäisen tarkastuksen laatimaa ja ylläpitämää sisäisen valvonnan ohjeistusta (Kemira Business Control Manual).

Konsernin taloushallinto arvioi jokaisen tunnistamansa talousraportointiin liittyvän riskin. Riskianalyyssissään taloushallinto määrittelee, mihin toimintoon tai prosessiin mikäkin riski liittyy

TALOUSHALLINNON ROOLIT JA VASTUUT

ja kuinka riski toteutuessaan vaikuttaisi konsernin taloudelliseen raportointiin.

Riskiarvio dokumentoidaan ja pidetään asiaankuuluvien henkilöiden saatavilla. Konsernin taloushallinto vastaa siitä, että riskien dokumentointi on kattavaa ja ajantasaista ja että riskit arvioidaan uudelleen vuosittain konsernin strategiaprosessin yhteydessä.

TALOUSRAPORTOINTI JA SEN VALVONTA
Kemira noudattaa kaikissa yksiköissään yhtenäisiä, kansainvälisiin laskentastandardeihin perustuvia laskenta- ja raportointiperiaatteita (IFRS). Kemiran taloushallinnon ohjeet (Kemira Group Financial Manual) määrittävät yksityiskohdaisesti kaikissa konserniyhtiöissä noudatettavat laskentatoimen ja taloudellisen raportoinnin prosessit. Ohjeiden tarkoituksena on varmistaa taloudellisen raportoinnin luotettavuus ja ne hyväksyy konsernin taloushallinnon johtoryhmä.

Konsernissa on otettu käyttöön maailmanlaajuiset toiminnanohjausjärjestelmät (ERP), jotka varmistavat nopean ja luotettavan tiedonsaannin. Tytäryhtiöt raportoivat lukunsa toiminnanohjausjärjestelmästä konsernille käyttäen yhtenäistä konserniraportointijärjestelmää. Kon-

sernin, segmenttien ja maantieteellisten alueiden talousorganisaatiot tarkistavat lukujen oikeellisuutta konserniraportointijärjestelmästä yllä kuvattujen vastuualueidensa osalta.

Taloushallinnon, talousraportoinnin ja laskentatoimen prosessien asianmukainen valvonta on perusedellytys taloudellisen raportoinnin luotettavuudelle. Konsernin taloushallinto määrittää suoritettavassa riskianalyysin perusteella tarkoitukseenmukaiset valvontatoiminnot, kunkin valvontatoiminnon tavoitteet sekä sen, kuinka valvontatoimintojen tehokkuutta seurataan ja tarkastetaan. Valvontatoiminnot kuvataan edellä mainitussa riskidokumentaatiossa ja niiden käytännön toteuttamisesta vastaa taloushallinto.

Talousraportoinnin valvontatoimintoja suoritetaan joko jatkuvasti osana yhtiön transaktioiden monitorointiprosesseja, kuten osto- ja myyntiprosesseja, tai vaihtoehtoisesti kuukausittain tai vuosittain osana raportointiprosessia.

VIESTINTÄ JA TIEDOTUS

Kemiran taloushallinnon henkilöstö järjestää säännöllisesti sisäisiä tapaamisia ja koulutuksia eri kokoonpanoissa ja vaihtaa tässä yhteydessä tietoja ja koke-

muksia muun muassa raportointi- ja valvontakäytännöistä. Keskeisimmät taloudellista raportointia, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja määräykset ovat kaikkien työntekijöiden saatavilla konsernin intranetistä.

SEURANTA

Sisäisten valvonta-, riskienhallinta- ja raportointijärjestelmien toimintaa seurataan jatkuvasti osana yrityksen päivittäistä johtamista. Kukin segmentti, funktio ja maantieteellinen alue vastaa oman vastualueensa sisäisen valvonnan toteuttamisesta, tehokkuudesta ja raportoinnin luotettavuudesta. Konsernin taloushallinto seuraa taloudellisen raportointiprosessin toimivuutta ja luotettavuutta koko konsernin tasolla. Taloudellisen raportoinnin prosessit kuuluvat myös sisäisen tarkastuksen valvonta-alueen piiriin. ■

RISKIENHALLINTA

Kemiran kokonaisvaltaisen riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti riskiä tunnustetaan, analysoidaan, arvioidaan ja hallitaan järjestelmällisesti ja systemaattisesti. Riskienhallinnan tavoitteena on halutun kokonaisriskitason saavuttaminen ja toiminnan jatkuvuuden varmistaminen.

RISKIENHALLINNAN PÄÄPERIAATTEET

Kemiran riskienhallinnan pääperiaatteet määritellään Kemiran riskienhallintapolitiikassa. Poliitikassa riski määritellään tapahtumaksi tai olosuhteeksi, joka toteutuessaan voi vaikuttaa Kemiran mahdollisuuteen saavuttaa strategiset ja operatiiviset tavoitteet kestäväällä ja eettisellä tavalla. Riskienhallintaprosessin mukaisesti Kemira pyrkii ennakoivasti tunnistamaan, analysoimaan, arvioimaan ja hallitsemaan merkittävimmät riskit sekä strategisten ja operatiivisten riskien että vahinko- ja rahoitusriskien alueilla. Riskienhallinnan tavoitteena on määritellä ja saavuttaa optimaalinen kokonaisriskitaso suhteessa Kemiran riskinkantokykyyn, ja samalla varmistaa toiminnan jatkuvuus.

Kemira Oyj:n riskienhallinta perustuu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin sekä Kemiran liiketapaperiaatteeseen. Lisäksi johdon tavoitteita, vastuunjakoja ja riskirajoja määritellään tarkemmin eri konserniohjeissa.

Kemira Oyj:n hallitus määrittelee riskienhallinnan pääperiaatteet ja hyväksyy konsernin riskienhallintapolitiikan, ja tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta riskienhallinnan valvonnassa. Segmentit, maantieteelliset alueet ja funktiot vastaavat oman toiminta-alueensa riskeistä ja niiden hallinnasta. Konsernin riskienhallintatoiminnon rooli on tukea, kehittää ja koordinoita riskienhallintaa sekä riskienhallintaverkostoja.

RISKIENHALLINNAN TOTEUTUS

Kemirassa riskienhallinta toteutetaan vastuualueittain riskienhallintapolitiikkas-
sa kuvatun riskienhallinnan viitekeh-

sen ja riskienhallintaprosessin mukaisesti soveltaen yhteisesti sovittua riskien itsearviointimallia. Riskienhallintaprosessin tuotokset raportoidaan säännöllisesti sekä sisäisesti että osana Kemira Oyj:n ulkoista raportointia.

Kustannusedun saavuttamiseksi ja riittävän suojaustason varmistamiseksi osa Kemiran riskienhallintatoimenpiteistä hoidetaan keskittetysti. Tällaisia ovat esimerkiksi tietyt konsernin vakuutusohjelmat, kuten toiminta- ja tuotevastuuvakuutus, kuljetusvakuutus, suurimpien tehtaiden omaisuus- ja keskeytysvakuutukset sekä rahoitusriskien suojaustoimet.

RISKEISTÄ

Useat erilaiset riskit vaikuttavat Kemira Oyj:n tavoitteiden saavuttamiseen. Ennakoivasta riskienhallinnasta huolimatta on mahdollista, että jokin riskeistä toteutuu vaikuttaen merkittävästi tavoitteiden saavuttamiseen. Rahoitusriskeistä ja niiden hallinnasta on kerrottu lisää tilinpäätöksen liitetiedoissa sivuilla 118–123. Ympäristö- ja vahinkoriskejä on tarkemmin selvitetty Kemiran ympäristöraportissa (www.kemira.com).

YLEISEN TALOUSKEHITYKSEN VAIKUTUKSET

Epäsuotuisan talouskehityksen seurauksena Kemiran tuotteiden kysyntä saattaa heiketä. Heikolla talouskehityksellä voi myös olla vakavia vaikutuksia Kemiran asiakkaiden maksukykyyn, jonka seurauksen luottotappiot saattavat kasvaa. Useiden raaka-aineiden hinnat laskevat epäsuotuisassa taloustilanteessa, mutta eräiden Kemiran käyttämien raaka-aineiden saatavuus- ja hintariski voivat myös kasvaa. Yleisen talouskehityksen seurauksena eräiden Kemiran yhteistyökumppaneiden, esimerkiksi logistiikka-alan yritysten, palvelukyky saattaa vaarantua.

KILPAILU

Merkittävä riski Kemiran tavoitteiden saavuttamiselle on menestyminen jatkuvasti muuttuvassa kilpailutilanteessa. Kemiran päätoimialoille pyrkivät uudet toimijat käyttävät kilpailukeinonaan aggressiivista hinnoittelua, mikä saattaa heikentää Kemiran tulosta. Kemira pyrkii itsekin kasvamaan hieman vieraammilla toimialoilla, joilla vallitsee uudenlaisen kilpailutilanne. Kemiran tuotteiden

kanssa kilpailevat korvaavat tuotteet saattavat myös heikentää Kemiran kilpailuasemaa.

RAAKA-AINEIDEN SEKÄ HYÖDYKKEIDEN HINNAT JA SAATAVUUS

Jatkuva kannattavuuden parantaminen on tärkeä osa Kemiran strategiaa. Raaka-aine-, hyödyke- tai logistiikkakustannusten merkittävät korotukset vaarantavat kannattavuustavoitteiden saavuttamisen. Esimerkiksi korkeat öljyn ja sähkön hinnat voivat merkittävästi heikentää Kemiran kannattavuutta. Myös raaka-aineiden toimittajakentässä tapahtuvat muutokset, kuten konsolidoituminen tai kapasiteetin supistukset saattavat nostaa raaka-aineiden hintoja. Tiettyjen raaka-aineiden saatavuus voi vaikeuttaa Kemiran tuotantoa, mikäli siihen ei ole riittävästi varauduttu kartoittamalla vaihtoehtoisia toimittajia tai mahdollisuuksia prosessimuutoksiin.

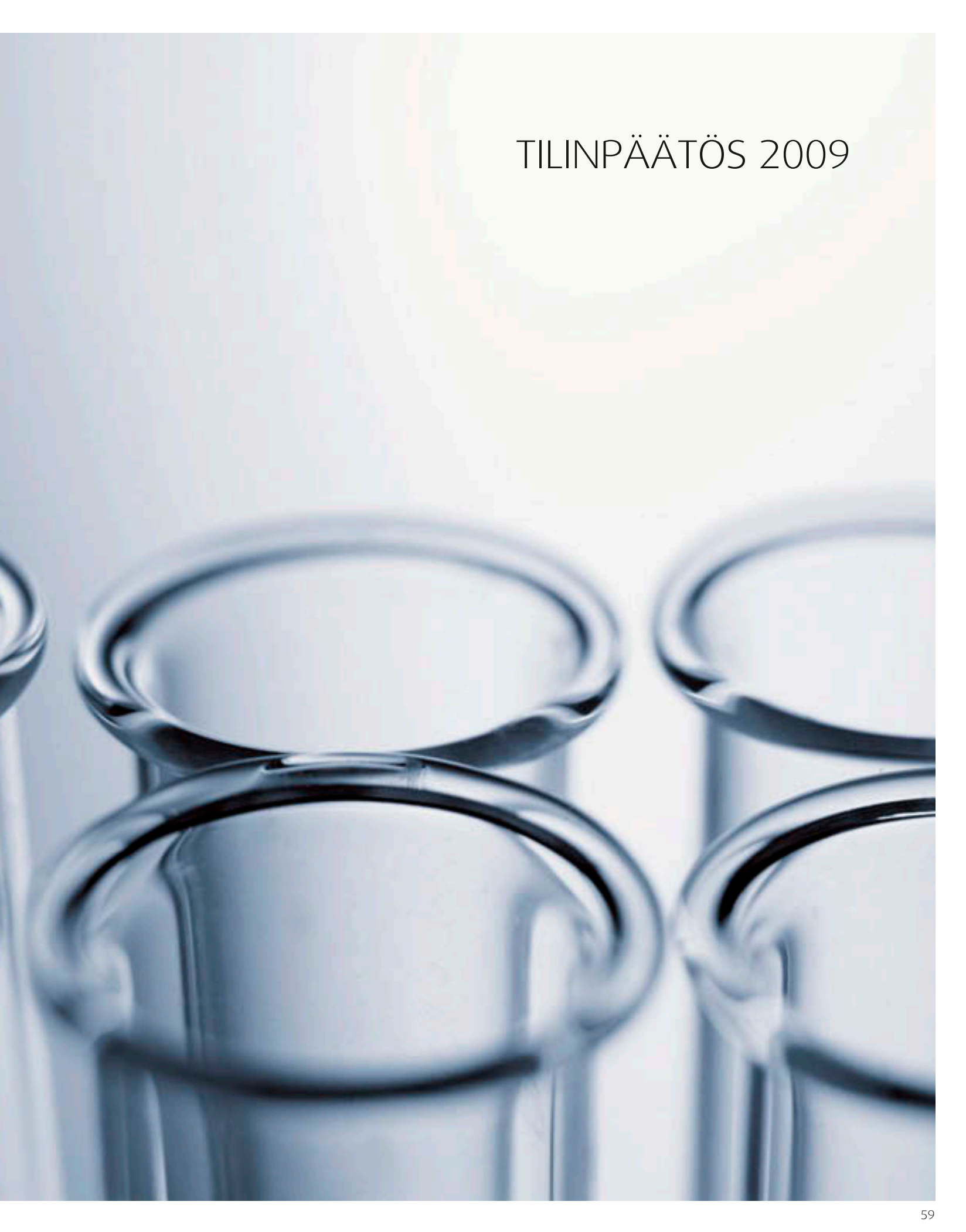
HENKILÖSTÖ

Strategian toteutus vaarantuu, mikäli Kemira ei onnistu palkkaamaan, perehdyttämään ja pitämään palveluksessaan osaavia ja motivoituneita henkilöitä. Kemiran toiminnan menestyksekkään jatkuvuuden kannalta on olennaista onnistua seuraajasuunnittelussa, sillä perehtymisjaksot ovat usein pitkiä. Henkilöstöriskien hallinta on erityisen haasteellista ja tärkeää kasvualueilla Etelä-Amerikassa, Venäjällä ja Aasiassa.

REACH

REACH -lainsäädännön voimaantulo saattaa vähentää käytettäviä raaka-ainevaihtoehtoja sekä niiden toimittajia ja siten nostaa Kemiran raaka-ainekuluja. Kemiran omien tuotteiden REACH -rekisteröinti voi myös olla aiempaa arvioitua kalliimpaa, erityisesti jos kustannuksia ei pystytä jakamaan muiden yhtiöiden kanssa. Akryyliamidin lisääminen REACH -lupamenettelyyn alaisiin aineisiin saattaisi toteutuessaan lisätä Kemiran kustannuksia ja pienentää liikevaihtoa. ■

TILINPÄÄTÖS 2009

TILINPÄÄTÖS 2009

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2009	61
KONSERNIN TUNNUSLUVUT	72
TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT	74
KONSERNIN TULOSLASKELMA (IFRS)	75
KONSERNIN TASE (IFRS)	77
KONSERNIN RAHAVIRTUALASKELMA (IFRS)	78
LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA	79
KONSERNIN LIITETIEDOT	
1. Yrityksen perustiedot ja konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	80
2. Segmenttitiedot	86
3. Liiketoiminnan muut tuotot	89
4. Kulut	90
5. Tutkimus- ja kehittämiskulut	90
6. Työsuhde-etuudet ja henkilöstömäärä	91
7. Osakeperusteiset maksut	92
8. Poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset	93
9. Rahoitustuotot ja -kulut	94
10. Tuloverot	95
11. Osakekohtainen tulos	95
12. Aineettomat hyödykkeet	96
13. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	97
14. Arvonalentumistestit	98
15. Sijoitukset	99
16. Vaihto-omaisuus	99
17. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin	100
18. Saamiset	103
19. Lähipiiritapahtumat	104
20. Pitkäaikaiset korolliset velat	105
21. Laskennalliset verovelat ja -saamiset	106
22. Varaukset	107
23. Lyhytaikaiset velat	107
24. Rahoitusleasingvelat – erääntymisajat	108
25. Nettovelat	108
26. Eläkeveloitteet	108
27. Rahavirtalaskelman liitetiedot	111
28. Liiketoimintojen yhdistäminen	112
29. Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat	114
30. Johdannaisinstrumentit	115
31. Ympäristöriskit ja -vastuut	118
32. Rahoitusriskien hallinta	118
33. Osakkuusyhtymykset	124
34. Yhteisyhtymykset	125
35. Muutokset konsernirakenteessa vuonna 2009	125
36. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	125
EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA (FAS)	126
EMOYHTIÖN TASE (FAS)	127
EMOYHTIÖN RAHAVIRTUALASKELMA (FAS)	128
EMOYHTIÖN OMAN PÄÄOMAN MUUTOS (FAS)	129
OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT	130
HALLITUKSEN VOITONJAKOESITYS	133
TILINTARKASTUSKERTOMUS	134
TULOSKEHITYS NELJÄNNEKSI	135

Kaikki vuosikertomuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2009

Liikevaihto vuonna 2009 oli 2 500,1 milj. euroa (2008: 2 832,7 milj. euroa). Jatkavien liiketoimintojen liikevaihto laski 7 %. Kysyntä heikkeni useissa asiakasteollisuuksissa. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi 32 % ja oli 175,0 milj. euroa (132,6). Raportoitu liikevoitto nousi 113 % 157,4 milj. euroon (74,0). Investointien jälkeinen rahavirta kasvoi merkittävästi ja oli 202,2 milj. euroa (2,7). Vahvan rahavirran ja vuoden lopulla järjestetyn osakeannin ansiosta tase vahvistui ja velkaantuneisuus laski 53 %:iin (31.12.2008: 107 %). Tulos/osake oli 0,61 euroa (-0,01).

Hallitus ehdottaa 86 % Tikkurilan osakkeista jaettavaksi osinkoina Kemiran osakkeenomistajille. Tikkurilan osakkeiden listaamisen Nasdaq OMX Helsinki Oy:hyn odotetaan tapahtuvan maaliskuussa 2010. Lisäksi hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että hallitus valtuutetaan päättämään enintään 0,27 euron käteisosingosta (0,25). Ehdotuksen mukaan valtuutus on voimassa 31.5.2010 saakka.

AVAINLUVUT

Milj. euroa	1-12/2009	1-12/2008
Liikevaihto	2 500,1	2 832,7
Käyttökate	273,7	243,3
Käyttökate, %	10,9	8,6
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	175,0	132,6
Liikevoitto	157,4	74,0
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	7,0	4,7
Liikevoitto, %	6,3	2,6
Rahoitustuotot ja kulut	-49,8	-69,5
Voitto ennen veroja	102,9	1,8
Tilikauden voitto	85,5	1,8
Tulos/osake, e	0,61	-0,01
Sidottu pääoma*	1 963,3	2 062,8
Sidotun pääoman tuotto, %*	7,8	3,5
Rahavirta investointien jälkeen	202,2	2,7
Omavaraisuus, % kauden lopussa	45	34
Velkaantuneisuus, % kauden lopussa	53	107
Henkilöstö kauden lopussa	8 493	9 405

* 12 kuukauden liukuva keskiarvo

Osakeannista johtuen historialliset osakekohtaiset tunnusluvut on oikaistu seuraavalla kaavalla: keskimääräinen osakemäärä x 1,1.

Kesäkuussa 2008 julkistetun uuden strategian myötä Kemiran liiketoimintarakente muuttui. Taloudellinen raportointi uuden rakenteen mukaan aloitettiin vuoden 2009 alusta. Kemiran raportoitavat segmentit ovat Paper, Municipal & Industrial (aikaisemmin "Water"), Oil & Mining, Tikkurila ja Muut. Muut-segmentti muodostuu erikoiskemikaaleista kuten orgaanisista suoloista ja hapoista sekä niistä konsernin kustannuksista, joita ei ole veloitettu segmenteiltä (osa tutkimus- ja tuotekehityskustannuksista ja konsernikeskusten kustannukset).

TALOUDELLINEN TULOS 2009

Kemira jatkoi vuonna 2008 aloitettua työtä toiminnan tehostamiseksi. Tärkeimpiä painopistealueita olivat kannattavuuden parantaminen sekä rahavirran ja taseen vahvistaminen.

Kemira-konsernin **liikevaihto** laski 12 % vuonna 2009 verrattuna vuoteen 2008 johtuen kysynnän heikentymisestä useissa asiakasteollisuuksissa. Liikevaihto oli 2 500,1 milj. euroa (2008: 2 832,7 milj. euroa). Yritysosot kasvattivat liikevaihtoa noin 57 milj. euroa. Luku sisältää Kiinaan perustetun AKD-vahan yhteisyrityksen vaikutuksen. Yritysmyyntit laskivat liikevaihtoa noin 3 milj. euroa. Valuuttakurssien vaikutus laski liikevaihtoa noin 73 milj. euroa. Titaanidioksidiyhteisyrityksen perustaminen vuonna 2008 laski liikevaihtoa noin 148 milj. euroa. Jatkavien liiketoimintojen liikevaihto laski 7 % vuodesta 2008.

Milj. euroa	1-12/2009	1-12/2008 Jatkavat liiketoiminnot	1-12/2008
Liikevaihto	2 500,1	2 685,2	2 832,7
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	175,0	126,4	132,6
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	7,0	4,7	4,7

Jatkavien liiketoimintojen luvuista on poistettu yhteisyritykseen siirtyneen titaanidioksidiliiketoiminnan vaikutus.

Maantieteellisesti liikevaihto jakautui seuraavasti: EMEA 65 % (68 %), Pohjois-Amerikka 23 % (23 %), Etelä-Amerikka 6 % (5 %), Aasian ja Tyynenmeren alue 6 % (4 %).

Liikevoitto nousi 113 % ja oli 157,4 milj. euroa (74,0). Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi 32 % 175,0 milj. euroon (132,6). Liikevoittoprosentti ilman kertaluonteisia eriä nousi 4,7 %:sta 7,0 %:iin. Kemiran keskipitkän aikavälin tavoite on että liikevoiton osuus liikevaihdosta on vähintään 10 %.

Voimakkaasti nousseita raaka-aineiden hintoja saatiin vuoden 2008 jälkimmäisellä puoliskolla siirrettyä myyntihintoihin, mikä kasvatti liikevoittoa vuonna 2009 verrattuna edeltäneeseen vuoteen ja korvasi myyntimäärien laskun vaikutusta liikevoittoon. Lisäksi liikevoittoa kasvattivat alemmat kustannukset. Kiinteät kustannukset olivat noin 29 milj. euroa alemmat kuin vuotta aiemmin ja muuttuvat kustannukset laskivat noin 34 milj. euroa verrattuna vuoteen 2008. Yritysosot kasvattivat liikevoittoa noin 10 milj. euroa. Valuuttakurssien vaikutus laski liikevoittoa noin 7 milj. euroa.

Kemiran osuus titaanidioksidiyhteisyrityksen tuloksesta on raportoitu liikevoiton alapuolella 1.9.2008 lähtien. Vuonna 2008 titaanidioksidiliiketoiminnan liikevoitto oli noin 6 milj. euroa. Kemiran jatkavien liiketoimintojen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi 38 % vuonna 2009.

Kemiran globaalin kustannussäästöohjelman vuotuinen säästötavoite on yli 85 milj. euroa, josta Tikkurilan osuus on 25 milj. euroa. Säästöt ovat toteutuneet suunniteltua nopeammin: vuoden 2009 loppuun mennessä säästöistä oli saavutettu 80 %. Täysimääräisen vuotuisen vaikutuksen arvioidaan olevan vuodesta 2011 alkaen. Säästöt toteutetaan koko konsernissa muun muassa konsernirakennetta, organisaatiota ja toimintamalleja muuttamalla.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2009

Osuus osakkuusyritysten tuloksesta oli -4,7 milj. euroa (-2,7).

Voitto ennen veroja oli 102,9 milj. euroa (1,8) ja tilikauden voitto 85,5 milj. euroa (1,8). Verot olivat yhteensä -17,4 milj. euroa (0,0), mikä vastaa 17 % efektiivistä veroastetta. Tuloslaskelman verot olivat alemmat kuin laskettuna voimassa olleilla verokannoilla, pääasiassa koska vanhoista tapioista on kirjattu laskennallisia verosaamisia. Osakekohtainen tulos oli 0,61 euroa (-0,01).

RAHOITUS JA RAHAVIRTA

Rahoitusasema ja maksuvalmius säilyivät hyvinä.

Liiketoiminnan rahavirta vuonna 2009 oli 287,8 milj. euroa (90,2). Rahavirta investointien jälkeen oli 202,2 milj. euroa (2,7). Rahavirran kasvu on seurausta muun muassa korkeammasta käyttökatteesta, tarkasta käytöpääoman hallinnasta ja alemmista bruttoinvestoinneista. Laajennus- ja parannusinvestointien vaikutus rahavirtaan oli -54,0 milj. euroa (-124,4). Yritystostojen osuus oli -3,7 milj. euroa (-180,8). Käyttöpääoman osuus liikevaihdosta oli 14,5 % (14,9 %). Kemira Oyj:n osakkeenomistajille maksettiin osinkoja 30,3 milj. euroa (60,6).

Konsernin nettovelka oli vuoden lopussa 675,6 milj. euroa (1 049,1 milj. euroa). Nettovelka pieneni pääosin vahvistuneen rahavirran ansiosta (vaikutus noin 202 milj. euroa) sekä neljännellä vuosineljänneksellä järjestetyn osakeannin ansiosta (vaikutus noin 196 milj. euroa). Valuuttakurssit pienensivät nettovelkaa noin 3 milj. euroa.

Korollisten velkojen määrä oli vuoden lopussa 950,2 milj. euroa (1 168,5). Kiinteäkorkoisten lainojen osuus korollisten nettolainojen kokonaissummasta oli 70 % (47 %). Konsernin korollisten velkojen keskimääräinen korko oli 4,6 % (5,6 %). Konsernin korollisen lainasalkun duraatio oli vuoden lopussa 19 kuukautta (31.12.2008: 17 kuukautta).

Vuonna 2012 erääntyvästä 750 milj. euron valmiusluotosta oli vuoden lopussa käyttämättä 548,7 milj. euroa. Seuraavien 12 kuukauden aikana erääntyvän lyhytaikaisen velan määrä vuoden lopussa oli 437,6 milj. euroa. Siitä 125,4 milj. euroa koostuu Suomen markkinoilla liikkeeseen lasketuista yritystodistuksista ja 299,1 milj. euroa on pitkäaikaisten lainojen lyhennyseriä. Rahavarat 31.12.2009 olivat 274,6 milj. euroa. Konsernilla ei arvioida olevan nykyrakenteella vuonna 2010 merkittäviä uudelleenrahoitustarpeita nykyisten lainajärjestelyiden kattaessa rahoitustarpeet. Valmiusluoton sekä muiden merkittävimpien pitkäaikaisten kahdenvälisen lainasopimusten ehtojen mukaan konsernin omavaraisuuden on oltava yli 25 %.

Omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 45 % (31.12.2008: 34 %) ja velkaantuneisuus 53 % (31.12.2008: 107 %). Kemira on asettanut velkaantuneisuuden tavoitetasoksi 40–80 %. Osakeanti kasvatti omaa pääomaa noin 196 milj. euroa ja valuuttojen nettovaikutus noin 28 milj. euroa. Oma pääomaa pienensi huhtikuussa varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen maksettu osinko 30,3 milj. euroa.

Konsernin nettorahoituskulut olivat 49,8 milj. euroa (69,5). Laskua selittää vuoden 2009 alhaisempi velkataso sekä matalampi markkinakorkotaso verrattuna vuoteen 2008. Valuuttakurssitappiot pienenivät 7 milj. euroa.

Tammikuussa 2010 Tikkurila Oy teki 6 vuoden TyEL-takaisinlainausjärjestelyn 40 milj. euron arvosta.

Konsernin merkittävin valuuttavirtariski syntyy euroalueen ulkopuolelle tapahtuvasta Yhdysvaltain dollarimääräisestä viennistä. Vuoden lopussa USD-määräinen valuuttavirtariski oli vasta-arvoltaan 38 milj. euroa, ja keskimäärin tästä valuuttavirtariskistä oli suojattu 34 %. Lisäksi Kemiral-

le aiheutuu pienempi valuuttavirtariski Kanadan dollarin ja Ruotsin kruunun osalta, joiden molempien valuuttojen vuotuinen valuuttavirtariski oli 31.12.2009 noin 15 milj. euroa.

Koska Kemiran konsernitilinpäätös laaditaan euroissa, Kemira altistuu myös valuutan translaatoriskille siltä osin kuin sen muualla kuin Suomessa sijaitsevien tytäryhtiöiden tulos- ja tase-erät raportoidaan muissa valuutoissa kuin euroissa. Kemiran merkittävimmät ulkomaisten valuuttojen määräiset oman pääoman erät ovat Ruotsin kruunuina, Yhdysvaltain dollareina, Brasilian realeina, Puolan zlotyina, Kanadan dollareina ja Venäjän ruplina. Edellä mainittujen valuuttojen heikentyminen suhteessa euroon pienentäisi Kemiran liikevaihtoa ja liikevoittoa translaatoriskin kautta.

Selvitys rahoitusriskeistä ja niiden hallinnasta on tilinpäätöksen liitetiedoissa.

INVESTOINNIT

Vuoden 2009 bruttoinvestoinnit ilman yritysostoja olivat 82,2 milj. euroa (161,0). Suurimmat investoinnit olivat Kemira-Tiancheng Chemicals -yhteisyrittäjä (11,1 milj. euroa), Tikkurilan Pietarin tuotantolaitoksen uudelleenjärjestelyt (3,4 milj. euroa) ja uusi koagulanttutuotantolinja Ranskassa (3,2 milj. euroa). Laajennusinvestoinnit olivat noin 34 % investoinneista ilman yritysostoja, parannusinvestoinnit noin 32 % ja ylläpitoinvestoinnit noin 34 %.

Konsernin poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset olivat 116,3 milj. euroa (169,4). Lukuun sisältyy kertaluonteisia arvonalennuksia 5,7 milj. euroa (38,6) ja arvonalentumisten peruutuksia 8,9 milj. euroa (0,0).

Rahavirta omaisuuksien myynneistä oli 2,4 milj. euroa (254,3). Rahavirta yritysostoista oli -3,7 milj. euroa (-180,8). Konsernin nettoinvestoinnit olivat 85,6 milj. euroa (87,5).

TUTKIMUS JA TUOTEKEHITYS

Tutkimukseen ja tuotekehitykseen käytettiin 47,0 milj. euroa eli 2,0 % liiketoiminnan kaikista menoista. Vuonna 2008 panostus tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan oli 71,1 milj. euroa eli 2,5 % ja vuonna 2007 65,9 milj. euroa eli 2,4 % liiketoiminnan kaikista menoista. Tilikaudella taseeseen merkittyjen kehittämismenojen määrä oli 2,1 milj. euroa (2008: 1,8; 2007: 3,3).

Vuoden lopussa tutkimuksessa ja tuotekehityksessä oli henkilökuntaa 10 maassa (31.12.2008: 10) yhteensä 452 (2008: 520). Henkilöstöstä 58 % (2008: 62 %) työskenteli Suomessa.

Vuonna 2009 tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan painopiste siirtyi orgaaniseen kasvuun. Tavoitteena on kehittää tuotteita, konsepteja ja liiketoimintamalleja, jotka auttavat asiakkaita tehostamaan vesi-intensiivisiä toimintojaan. Kehittämisessä tarvitaan Kemiran oman vesiasiantuntemuksen ohella yhteistyötä laitevalmistajien sekä automaatio- ja säätöjärjestelmiä toimittavien yritysten kanssa.

Kemiran eri osien yhteistyöstä haetaan yhä enemmän synergiaetuja, mikä vaikuttaa myös T&K-toimintaan. T&K-verkosto keskittyy uusien innovatiivisten teknologioiden ja tuotteiden kehittämiseen ja kaupallistamiseen niin globaalien kuin paikallistenkin asiakkaiden tarpeisiin kaikilla asiakassegmenteillä. Tuotteita ja ratkaisuja tarjotaan juoma- ja jäteveden käsittelyyn, sellu- ja paperiteollisuuteen, öljy- ja kaivosteollisuuteen ja muihin paljon vettä käyttäviin asiakasteollisuuksiin.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2009

Syyskuussa 2009 Kemira avasi Pohjois-Amerikan tutkimus- ja kehityskeskusensa, joka sijaitsee Technology Enterprise Parkissa Georgia Institute of Technology -yliopiston kampuksella Atlantassa. Atlantan keskuksella on Kemiran T&K-verkostossa globaali vastuu pehmopaperin sekä kierrätyskuidun tutkimuksesta, öljy- ja kaivosalan tutkimuksesta sekä vaahdoneestoon sekä polymeerikemiaan liittyvästä tutkimuksesta. Kemiran muut T&K-keskukset sijaitsevat Espoossa, Leverkusenessä Saksassa ja Shanghaiassa Kiinassa. Viides keskus perustetaan São Pauloön Brasiliaan vuonna 2010.

HENKILÖSTÖ

Kemira-konsernin palveluksessa oli 2009 vuoden lopussa 8 493 henkilöä (31.12.2008: 9 405; 31.12.2007: 10 007). Keskimääräinen henkilöstömäärä vuonna 2009 oli 8 843 (2008: 9 954; 2007: 10 008). Vuonna 2008 alkanut kustannussäästöohjelma jatkui vuonna 2009 ja henkilöstö väheni lähinnä Suomessa, Ruotsissa, Yhdysvalloissa, Kiinassa, Saksassa ja Ranskassa. Työpaikkansa menettäneitä tuettiin paikallisten hyvien käytäntöjen mukaisin toimenpitein.

Vuoden päättyessä henkilöstöstä työskenteli Suomessa 1 829 (31.12.2008: 2 137), muualla EMEA:ssa 4 615 (4 940), Pohjois-Amerikassa 1 298 (1 420), Etelä-Amerikassa 405 (425) sekä Aasian ja Tyynenmeren alueella 346 (483). Paper-segmentin palveluksessa oli 1 577 henkilöä, Municipal & Industrial -segmentin 1 193, Oil & Mining -segmentin 460, Tikkurilan 3 538 ja Muut-segmentin palveluksessa 257 henkilöä. Kemiran funktioissa ja yhteisissä toiminnoissa työskenteli 1 468 henkilöä.

Vuonna 2009 maksettujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma oli 310,6 milj. euroa (2008: 354,6; 2007: 360,4). Palkitseminen Kemirassa perustuu suoritukseen, sisäiseen oikeudenmukaisuuteen ja ulkoiseen kilpailukykyyn. Periaatteiden toteutuminen varmistetaan tehtävien yhtenäisten vaatimusarviointien avulla. Peruspalkkaa täydentävät tuloksiin sidotut palkkiojärjestelmät, joiden piirissä on suuri osa Kemiran henkilöstöstä.

Kemiran henkilöstökysely toteutettiin touko-kesäkuussa. Kyselyn tavoitteena oli arvioida henkilöstön tyytyväisyyttä ja sitoutumista sekä tunnistaa organisaation vahvuudet ja kehittämiskohteet. Vastausprosentti oli erittäin korkea 87 %, mikä on positiivinen merkki siitä että työntekijät tahtovat ilmaista näkemyksiään Kemirasta työpaikkana. Kemiran kokonaistulokset laskivat hieman verrattuna edelliseen henkilöstökyselyyn vuonna 2007. Kysely osoitti, että ihmiset pitävät työtään haastavana ja mielenkiintoisena sekä tuntevat työniloa. Organisaation päävahvuusiksi koettiin esimiestyö ja johtaminen. Esimiehiä on helppo lähestyä ja vahvuuksina nähtiin myös luottamus ja tunnustuksen saaminen. Kyselyssä nousseiden kehittämisaalueiden pääpaino on Kemiran strategian, tavoitteiden ja rakenteen viestimisessä. Koko konsernin kattava henkilöstökysely on tärkeä osallistumisen kanava ja johtamisen työkalu.

Kemiran tasa-arvoperiaatteet on määritelty konsernin liiketapaperiaateissa. Kemira noudattaa periaatetta, jonka mukaan kaikkia kohdellaan tasavertaisesti työnsaannissa ja työskentelyolosuhteissa rodusta, sukupuolesta, uskonnosta, poliittisista mielipiteistä tai kansallisesta tai yhteiskunnallisesta alkuperästä riippumatta. Kemiran tavoitteena on edistää naisten ja miesten tasapuolista hakeutumista avoimena oleviin tehtäviin, tasapuolisia mahdollisuuksia kehittymiseen ja uralla etenemiseen, tasapuolista sijoittumista organisaation eri tasoille ja samanarvoisuutta palkkauksessa ja muissa työsuhteen ehtoissa. Kemiran henkilöstöstä miehiä oli

vuoden 2009 lopussa 68 % (2008 ja 2007: 71 %) ja naisia 32 % (2008 ja 2007: 29 %).

YMPÄRISTÖ JA TURVALLISUUS

Kemiallisia tuotteita, niiden käyttösovelluksia ja valmistusta säätelevät lukuisat kansainväliset sopimukset sekä alueellinen ja kansallinen lainsäädäntö eri puolilla maailmaa. Konserni käsittelee ympäristövastuita ja -riskejä tilinpäätöksessään IFRS-säännösten mukaisesti. Kemiran liiketapaperiaatteet sisältävät ympäristöä, terveyttä ja turvallisuutta koskevat ajankumaiset ohjeet, joihin lainmukaisuus sisältyy vähimmäisvaatimuksena. Yhtiö suorittaa säännöllisiä sisäisiä ja ulkoisia auditointeja ympäristö- ja turvallisuustason parantamiseksi. Johdon tiedossa ei ole konsernin kannalta merkittäviä ympäristö- ja turvallisuuslupien vastaisia tilanteita.

Vuoden 2009 aikana investoinnit ympäristönsuojeluun toimipaikoilla olivat 2,4 milj. euroa (7,2) ja käyttökustannukset 14,8 milj. euroa (30,0). Vähentyminen johtui lähinnä titaanidioksidituotannon siirtymisestä yhteisyritykseen sekä talouskriisin aiheuttamasta tuotannon pienenemisestä ja kustannusleikkauksista. Suuria ympäristöinvestointeja ei ole käynnissä tai suunnitteilla.

Varaukset ympäristön kunnostustoimenpiteisiin olivat 21,1 milj. euroa (19,4). Suurimmat varaukset liittyvät käytöstä poistettujen läjitysalueiden sulkemiseen Porissa ja sedimentin kunnostamiseen Vaasassa. Käytännön kunnostustyöt aloitettiin kummallakin paikkakunnalla vuonna 2009. Lisäksi Ruotsin Helsingborgissa käynnistettiin vanhojen tehdasrakennusten purkuprojekti. Ympäristövastuiden kannalta merkittäviä yritystojoja tai -myyntejä ei ollut. Johdon tiedossa ei ole aiempaan toimintaan liittyviä ympäristövastuutapauksia, joilla olisi merkittävä vaikutus Kemiran taloudelliseen asemaan.

EU:n uuden kemikaalilainsäädännön (REACH) toimeenpano eteni Kemirassa suunnitellusti, ja niin kutsuttu esirekisteröinti on saatu päätökseen. Kemira teki noin 3000 esirekisteröintiä hieman yli 400 maahantuodulle ja/tai valmistetulle aineelle. Lupamenettelyn alaisiksi ehdotettuja aineita ei ole käytössä Kemiran tuotteissa. Akryyliamidia on esitetty REACH:in lupamenettelyn alaisen aineiden ehdokaslistalle, ja teollisuuden edustajat ovat yhdessä vieneet asian EU:n Yleisen Tuomioistuimen käsittelyyn. Pääasiassa Kemira valmistaa akryyliamidia haitattomien polymeerien raaka-aineeksi. REACH-säädösten toimeenpanolla ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia konsernin kilpailukykyyn, vaikka rekisteröintikustannusten odotetaankin painottuvan lähivuosiin.

Työtapatuurmia saatiin vähennettyä edelleen 3,5 tapaturmaan miljoonaa työtuntia kohti (LTA1), mikä on paras konsernin saavuttama taso toistaiseksi. Vuonna 2008 määrä oli 4,4. Yhdessä tapauksessa seurauksena oli valitettavasti yhden työntekijän pysyvä vammautuminen. Merkittäviä tehdasonnettomuuksia ei sattunut vuonna 2009, mutta maantiekuljetuksissa tapahtui kaksi onnettomuutta, joissa kuitenkin vältyttiin henkilö- ja ympäristövahingoilta.

Kemira julkaisee vuosittain ympäristöraportin, jonka kolmas osapuoli varmentaa. Raportti laaditaan IFRS-säännösten ja Euroopan kemianteollisuuden keskusjärjestön CEFIC:in ohjeiden mukaisesti. Raportti käsittelee muun muassa Kemiran kannalta tärkeitä päästöjä, jätteitä, ympäristökustannuksia, turvallisuutta ja tuoteturvallisuutta sekä luonnonvarojen kulu- tusta.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2009

SEGMENTIT

PAPER

Tarjoamme vesi-intensiiviselle massa- ja paperiteollisuudelle kemikaaleja ja tuotekokonaisuuksia, jotka parantavat asiakkaiden kannattavuutta sekä vesi-, raaka-aine- ja energiatehokkuutta. Ratkaisumme tukevat kestävästä kehitystä.

Milj. euroa	1-12/2009	1-12/2008
Liikevaihto	906,4	1 003,3
Käyttökate	87,0	69,4
Käyttökate, %	9,6	6,9
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	44,9	41,5
Liikevoitto	40,1	-2,6
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	5,0	4,1
Liikevoitto, %	4,4	-0,3
Sidottu pääoma*	782,6	826,7
Sidotun pääoman tuotto, %*	5,1	-0,3
Investoinnit ilman yritysostoja	37,8	51,7
Rahavirta investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	75,6	15,5

* 12 kuukauden liukuva keskiarvo

Paper-segmentin **liikevaihto** laski vuoden 2009 aikana 10 % ja oli 906,4 milj. euroa (1 003,3) asiakasteollisuuden kysynnän heikennyttyä merkittävästi. Valuuttakurssien vaikutus laski liikevaihtoa noin 4 milj. euroa. Asiakasjaottelun uudelleenluokittelu segmenttien välillä laski liikevaihtoa noin 1 milj. euroa vuonna 2009.

Sanoma- ja aikakauslehtipaperin kulutus sekä mainospainotuotteiden määrät ovat laskeneet erityisesti perinteisillä markkinoilla Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Johdon arvion mukaan kysyntä on laskenut 10–25 % riippuen paperilaadusta. Mukauttaakseen tuotantonsa alentuneeseen kysyntään Paper-segmentin paperiteollisuusasiakkaat ovat rajoittaneet ja sulkeneet kapasiteettiaan sekä purkaneet tuotevarastojaan. Myös pakkaus-kartonkin kysyntä on hidastunut, joskin Aasiassa ja itäisessä Euroopassa oli vuoden jälkimmäisellä puoliskolla nähtävissä merkkejä kysynnän elpymisestä. Sellutehtaiden korkea käyttöaste vuoden jälkimmäisellä puoliskolla näkyi massakemikaalien kysynnän vilkastumisena.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 44,9 milj. euroa (41,5). Liikevoit-toprosentti nousi 5,0 %:iin edeltävän vuoden 4,1 %:sta (ilman kertaluonteisia eriä). Myyntimäärien laskua kompensoivat korkeammat keskihinnat sekä alemmat kiinteät ja muuttuvat kustannukset. Muuttuvat kustannukset laskivat noin 6 milj. euroa verrattuna vuoteen 2008.

Kemira ja kiinalainen Tiancheng Ltd. perustivat vuoden alkupuolella yhteisyrityksen Kemira-Tiancheng Chemicals (Yanzhou) Co., Ltd:n tuottamaan AKD-vahaa ja siitä valmistettavia liima-aineita kartonki- ja paperiteollisuudelle. Yrityksen toiminta on käynnistynyt suunnitelmien mukaisesti ja tuotteiden kysyntä on ollut hyvää yhtiön kotimarkkinoilla Kiinassa.

Kemira on mukauttanut massa- ja paperikemikaaliliiketoimintaansa jo usean vuoden ajan kohtaamaan entistä haasteellisemmän markkinan. Tilapäisten tuotannon seisokkien lisäksi maaliskuussa 2009 lakkautettiin Vaa-

san AKD-vahatuotanto. Pohjois-Amerikassa on viime vuosien aikana suljettu kuusi tuotantolaitosta.

MUNICIPAL & INDUSTRIAL

Tarjoamme vedenkäsittelykemikaaleja sekä kunnalliseen että teolliseen vedenpuhdistukseen.

Vahvuksiamme ovat korkeatasoinen sovellusosaaminen sekä laaja valikoima vedenkäsittelykemikaaleja, joita toimitamme luotettavasti asiakkaillemme.

Milj. euroa	1-12/2009	1-12/2008
Liikevaihto	607,5	583,7
Käyttökate	91,7	41,0
Käyttökate, %	15,1	7,0
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	66,4	25,0
Liikevoitto	59,8	5,3
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	10,9	4,3
Liikevoitto, %	9,8	0,9
Sidottu pääoma*	349,4	342,7
Sidotun pääoman tuotto, %*	17,1	1,6
Investoinnit ilman yritysostoja	21,0	29,7
Rahavirta investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	93,5	-13,8

* 12 kuukauden liukuva keskiarvo

Municipal & Industrial -segmentin **liikevaihto** vuonna 2009 oli 607,5 milj. euroa (583,7). Asiakasjaottelun uudelleenluokittelu segmenttien välillä laski liikevaihtoa noin 8 milj. euroa vuonna 2009. Vertailukelpoinen liikevaihto nousi 5 % vuodesta 2008. Yritysostot lisäsivät liikevaihtoa noin 22 milj. euroa ja yritysmyynnit laskivat sinä noin 3 milj. euroa. Valuuttakurssien vaikutus laski liikevaihtoa noin 7 milj. euroa.

Kunnallisen vedenkäsittelyn tuotteissa kysyntä jatkui vakaana, vaikka toimitusmäärissä oli laskua joillakin markkina-alueilla. Teollisessa vedenkäsittelyssä kysyntä laski joissain asiakasteollisuuksissa alempien käyntias-teiden vuoksi, mutta esimerkiksi elintarvike- ja energiateollisuuden vedenkäsittelykemikaalien kysyntä oli vakaata. Toimitusmäärät olivat edeltävää vuotta pienemmät, mutta hinnat keskimäärin korkeammat.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 66,4 milj. euroa (25,0). Liikevoit-toprosentti nousi edeltävän vuoden 4,3 %:sta 10,9 %:iin (ilman kertaluonteisia eriä). Liikevoittoa kasvattivat vuotta 2008 korkeammat myyntihinnat erityisesti vuoden ensimmäisellä puoliskolla sekä alemmat muuttuvat ja kiinteät kustannukset. Muuttuvat kustannukset laskivat noin 26 milj. euroa vuodesta 2008. Eryteisesti vuoden alkupuolella oli pulaa monista teollisuuden tuottamista kierrätysraaka-aineista, mikä nosti muuttuvia ja kiinteitä kuluja kun tuotannossa käytettiin muita raaka-aineita. Yritysostot kasvattivat liikevoittoa noin 5 milj. euroa.

Syyskuussa Kemira ja Akzo Nobel sopivat, että Kemira ostaa Akzo Nobelin vedenkäsittelyssä käytettävien rautapohjaisten saostuskemikaalien liiketoiminnan Skandinaviassa (Ruotsi, Norja ja Tanska). Yrityskaupassa ei siirtynyt henkilöstöä eikä tuotantolaitoksia.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2009

Kemira on tarkistanut strategiaan Aasiassa ja erityisesti Kiinassa ja myi vuoden aikana saostuskemikaaliyksikkönsä siellä. Syyskuussa 2008 Kemira ilmoitti aikomuksestaan ostaa Shandongin provinssissa Kiinassa toimivan vesikemikaaliyrityksen, mutta kauppa raukesi eikä sitä ole tarkoitettu toteuttaa.

Segmentin nimi muutettiin Municipal & Industrial -segmentiksi syyskuussa. Nimi korvasi aikaisemman Water-nimen. Uusi nimi kuvaa selkeästi segmentin asiakaskuntaa, joka vaihtelee pienistä kunnista isoihin kaupunkeihin sekä erilaisiin teollisuudenaloihin.

OIL & MINING

Tarjoamme innovatiivisia kemiallisia erotus- ja prosessiratkaisuja öljy- ja kaivosteollisuudelle, jossa vesi on keskeinen tekijä. Hyödyntämällä osaamistamme asiakkaat voivat parantaa tehokkuuttaan ja tuotavuuttaan.

Milj. euroa	1-12/2009	1-12/2008
Liikevaihto	235,0	275,4
Käyttökate	23,6	15,3
Käyttökate, %	10,1	5,6
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	14,2	8,4
Liikevoitto	19,9	1,9
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	6,0	3,1
Liikevoitto, %	8,5	0,7
Sidottu pääoma*	148,9	160,4
Sidotun pääoman tuotto, %*	13,4	1,2
Investoinnit ilman yritysostoja	4,7	8,8
Rahavirta investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	20,8	14,3

* 12 kuukauden liukuva keskiarvo

Oil & Mining -segmentin **liikevaihto** laski vuoden 2009 aikana 15 % ja oli 235,0 milj. euroa (275,4). Liikevaihto laski erityisesti kaivosteollisuuden heikentyneen kysynnän seurauksena. Valuuttakurssien vaikutus nosti liikevaihtoa noin 6 milj. euroa ja tehty asiakasjaottelun uudelleenluokittelu noin 9 milj. euroa.

Öljy- ja kaasuteollisuudessa kemikaalien kysyntä oli heikkoa johtuen etisinnässä, porauksessa ja tuotantopalveluissa tehdyistä leikkauksista. Myös kaivosteollisuudessa asiakaskysyntä ja hinnat olivat alhaisella tasolla taloudellisesta taantumasta johtuen. Vuoden viimeisellä neljänneksellä oli näkyvissä elpymistä öljy- ja kaasuteollisuudessa, kun öljyn ja kaasun hinnat nousivat. Myös kaivosteollisuudessa metalliasiakkaiden kemikaalikeskitys alkoi vahvistua loppuvuodesta metallien kysynnän ja hintojen nousun myötä.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 14,2 milj. euroa (8,4). Liikevoittoprosentti nousi 6,0 %:iin edeltävän vuoden 3,1 %:sta (ilman kertaluonteisia eriä). Myyntimäärien laskua kompensoivat alemmat muuttuvat kustannukset, jotka laskivat edeltävästä vuodesta noin 19 milj. euroa.

Oil & Mining -segmentin liiketoiminta perustuu Kemiran vesiosaamiseen ja vedenkäsittelyn tuotevalikoimaan. Oil & Mining keskittyy tarjoamaan erotus- ja prosessiratkaisuja öljy- ja kaivosteollisuudelle, joissa veden laadun ja määrän hallinta on asiakkaille keskeinen tekijä. Oil & Mining

toteuttaa strategiaa hyödyntämällä Kemiran globaalia toimintaa, tuotantoa sekä tutkimus- ja kehitysverkostoa.

TIKKURILA

Valikoimaamme kuuluvat kauppa- ja rakennusmaalit sekä puu- ja metalliteollisuusmaalit. Tarjoamme merkkituotteita ja asiantuntijapalveluja kuluttajille, ammattimaalareille ja teollisille asiakkaille noin 40 maassa.

Milj. euroa	1-12/2009	1-12/2008
Liikevaihto	530,2	648,1
Käyttökate	66,5	78,2
Käyttökate, %	12,5	12,1
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	50,1	59,2
Liikevoitto	47,7	59,2
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	9,5	9,1
Liikevoitto, %	9,0	9,1
Sidottu pääoma*	304,0	323,6
Sidotun pääoman tuotto, %*	15,7	18,3
Investoinnit ilman yritysostoja	13,5	32,1
Rahavirta investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	61,4	52,2

* 12 kuukauden liukuva keskiarvo

Tikkurilan **liikevaihto** laski vuonna 2009 18 % ollen 530,2 milj. euroa (648,1). Liikevaihdon laskun taustalla on talouden yleisestä laskusta johtunut uudisrakentamisen ja rakennusmateriaalien myynnin väheneminen sekä asuntokaupan hidastuminen kaikilla keskeisillä markkinoilla. Valuuttakurssien vaikutus laski liikevaihtoa noin 70 milj. euroa johtuen erityisesti Venäjän ruplan, Ruotsin kruunun ja Puolan zlotyn heikkenemisestä. Yritysostot nostivat liikevaihtoa noin 9 milj. euroa.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 50,1 milj. euroa (59,2). Liikevoittoprosentti nousi 9,5 %:iin edeltävän vuoden 9,1 %:sta (ilman kertaluonteisia eriä). Myyntimäärien lasku pienensi liikevoittoa, mutta toisaalta myytyjen tuotteiden keskihinta nousi edeltävästä vuodesta. Muuttuvat kustannukset nousivat noin 17 milj. euroa, mutta kiinteät kustannukset puolestaan laskivat. Valuuttakurssien vaikutus laski liikevoittoa noin 5 milj. euroa.

Tikkurila Oy:n toimitusjohtajana aloitti 1.1.2009 Erkki Järvinen. Järvinen siirtyi Tikkurilaan Sanoma Oyj:hin kuuluvan Rautakirja Oy:n toimitusjohtajan paikalta.

Tammikuussa Tikkurilalle nimitettiin uusi hallitus. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Kemira Oy:n toimitusjohtaja Harri Kerminen ja jäseniksi Jari Paasikivi sekä Petteri Walldén. Uusina jäseninä hallitukseen nimitettiin Eeva Ahdekivi, Ove Mattsson ja Pia Rudengren.

Tammikuussa Tikkurila ilmoitti käynnistävänsä säästöohjelman varmistukseen liiketoimintansa kilpailukyyn tulevaisuudessa. Yhtiön tavoitteena on 25 milj. euron vuosittainen säästö. Suomessa käydyt yhteistoimintaneuvottelut saatiin päätökseen 15.4.2009. Säästöohjelma johti 163 henkilön vähennykseen Suomessa. Myös muissa toimintamaissa säästöohjelmien toteutus eteni. Tikkurilan säästöohjelmaan liittyen vuoden 2009

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2009

toiselle neljännekselle kirjattiin 2,4 milj. euron kertaluonteiset kulut.

Moskovan lähellä Mytishissä otettiin helmikuussa käyttöön logistiikka- ja palvelukeskus, jonka toiminta lähti hyvin käyntiin. Keskuksessa ovat kaikki Tikkurilan kauppa- ja rakennusmaali- sekä teollisuusmaalityönnöt Moskovan alueella sekä asiakaskoulutustilat. Keskus parantaa entisestään Tikkurilan palvelutasoa Moskovassa ja lähiympäristössä.

Toukokuussa Tikkurila osti loput 30 % kahdesta Pietarissa toimivasta teollisuusmaaliyhtiöstään yhtiöiden perustajilta ja entiseltä johdolta. OOO Gamma Industrial Coatings valmistaa metalliteollisuusmaaleja ja OOO Tikkurila Powder Coatings jauhemaaleja. Kaupan jälkeen Tikkurilan omistusosuus molemmissa yhtiöissä on 100 %.

Elokuussa Tikkurila ilmoitti ostavansa slovenialaisen JUB-maaliyhtiön 50 %:n osuuden Tikkurila JUB Romania SRL -nimisestä myyntiyhtiöstä. Omistusoikeus siirtyi 1.9.2009, jonka jälkeen Tikkurilan hallussa on 100 % yhtiöstä. Samalla yhtiön nimi muuttui Tikkurila SRL:ksi. Tikkurila JUB Romania SRL perustettiin toukokuussa 2008 hoitamaan Tikkurilan ja JUBin kauppa- ja rakennusmaalien markkinointia, myyntiä ja jakelua Romaniassa. Kauppa- ja rakennusmaalien lisäksi Tikkurila SRL:n palvelukonseptiin liitetään myös Tikkurilan teollisuusmaalit. Noin 10 henkeä työllistävän yhtiön toimisto ja varasto sijaitsevat Bukarestissa.

Tikkurilan strategian pääkohtia ovat asiakaslähtöisyys, kannattava kasvu, maantieteellinen fokus, vahvat brändit ja yksi yhtenäinen Tikkurila. Asiakaspalvelun parantamiseksi ja tehokkuuden lisäämiseksi Tikkurila muutti organisaatiotaan 31.12.2009 alkaen maantieteellisen jaon mukaiseksi. Uudet neljä strategista liiketoimintayksikköä ovat East, Finland, Scandinavia sekä Central Eastern Europe.

Kemira kertoi vuonna 2008 tähtäävänsä Tikkurilan eriyttämiseen listamalla sen osakkeet NASDAQ OMX Helsinki Oy:hyn vuoden 2009 alkupuolella. Eriyttämällä tavoitteellaan Kemiran osakkeenomistajien osakasarvon nousua, ja Kemira keskittyy vesikemiaan. Pääoma-, velka- ja maalimarkkinoiden heikennyttyä Kemira päätti helmikuussa 2009 lykätä listaamista. Kemiran hallitus esittää yhtiökokoukselle, että 86 % Tikkurilan osakkeista jaetaan osinkoina Kemiran osakkeenomistajille. Tikkurilan tarkoituksena on hakea osakkeidensa listaamista NASDAQ OMX Helsinki Oy:hyn maaliskuun lopusta 2010 alkaen. Listautumisen yhteydessä ei ole tarkoitus kerätä rahavaroja Kemiralle tai laskea liikkeeseen uusia Tikkurilan osakkeita. Kemira pitää 14 % vähemmistöosuuden Tikkurilassa.

MUUT

Muut-segmentti muodostuu erikoiskemikaaleista kuten orgaanisista suoloista ja hapoista sekä niistä konsernin kustannuksista, joita ei ole veiloitettu segmenteilta (osa tutkimus- ja tuotekehityskustannuksista ja konserni-keskuksen kustannukset).

Muut-segmentissä erikoiskemikaalien kysyntä ja hintataso olivat hyvällä tasolla. Tuotteita toimitetaan muun muassa ruoka-, rehu- ja lääketeollisuudelle.

EMOYHTIÖN TULOS

Emoyhtiön liikevaihto oli 296,9 milj. euroa (285,3). Liikevoitto oli 14,1 milj. euroa (37,9). Emoyhtiö kantaa konsernin johdon ja hallinnon kustannukset sekä osan tutkimuskustannuksista.

Emoyhtiön nettorahoituskulut olivat 14,9 milj. euroa (16,9). Tilikauden voitto oli 23,2 milj. euroa (54,7). Investoinnit olivat 12,6 milj. euroa (192,5; sisältäen titaanidioksidiliiketoiminnan yhteisyrityksen perustamisen) ilman tytäryhtiösijoituksia.

KEMIRA OYJ:N OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

31.12.2009 Kemira Oyj:n osakepääoma oli 221,8 milj. euroa ja osakkeiden määrä 155 342 557. Kukin osake oikeuttaa yhtiökokouksessa yhteen ääneen.

Vuoden 2009 päättyessä Kemira Oyj:llä oli 26 495 rekisteröityä osakkeenomistajaa (31.12.2008: 21 333). Ulkomaisten osakkeenomistajien osuus oli 10,9 % (12,8 %), sisältäen hallintarekisteröidyt omistukset. Kotitalouksien osuus oli 15,5 prosenttia (12,4 %).

Kemiralla oli vuoden lopussa hallussaan omia osakkeita 3 854 771 kappaletta (3 854 465), mikä vastaa 2,5 % (3,1 %) Kemira Oyj:n osakkeista. Osakepalkkiojärjestelmän perusteella luovutettuja osakkeita palautui Kemiralle vuoden aikana 306 osaketta järjestelmän ehtojen mukaisesti työsuhteiden päättymisen myötä.

Kemira Oyj:n osakkeiden vuoden 2009 päätöskurssi NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä oli 10,39 euroa (2008: 5,40; osakeannista johtuen NASDAQ OMX Helsinki on oikaissut historialliset hinnat ennen 24.11.2009 laskentakaavalla vanha hinta / 1,1). Vuoden aikana osakekurssi nousi 92 %, kun OMX Helsinki Cap -indeksi nousi 36 %. Osakkeen ylin hinta oli 11,63 euroa (13,43) ja alin 3,87 euroa (4,93). Keskipurssi oli 7,64 euroa (7,91). Yhtiön markkina-arvo omilla osakkeilla vähennettynä oli vuoden lopussa 1 574 miljoonaa euroa (720).

Kemira Oyj:n osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä vuoden 2009 aikana kaikkiaan 77,2 miljoonaa kappaletta (117,4) 634,2 miljoonan euron (1 028,4) kokonaishintaan. Määrä edustaa 62 % osakekannasta. Osakkeiden keskimääräinen päivävaihto oli 307 657 (464 022) osaketta.

OSAKEANTI

Kemira Oyj:n hallitus päätti 23.11.2009 ylimääräisen yhtiökokouksen samana päivänä antaman valtuutuksen perusteella merkintäoikeusannin toteuttamisesta. Kemiran osakkeenomistajat saivat merkitä yhden uuden osakkeen jokaista neljää täsmäytyspäivänä 26.11.2009 omistamaansa osaketta kohden. Osakkeiden merkintähinta oli 6,60 euroa osakkeelta ja merkintäaika 1.–18.12.2009. Osakeannin seurauksena Kemiran osakkeiden kokonaismäärä nousi 155 342 557 osakkeeseen. Osakeannissa merkityt osakkeet oikeuttavat mahdolliseen osinkoon ja muuhun varojenjakoon sekä tuottavat muut osakkeenomistajan oikeudet.

Kaupankäynti merkintäoikeuksien perusteella merkittyjä osakkeita vastaavilla väliaikaisilla osakkeilla alkoi omana lajinaan 21.12.2009. Väliaikaiset osakkeet yhdistettiin Kemiran osakkeisiin 30.12.2009, jolloin myös kaupankäynti uusilla osakkeilla alkoi.

Kemira keräsi osakeannilla noin 196 milj. euron nettovarot. Osakeannilla kerättävät varat käytetään tukemaan Kemiran kasvustrategiaa ja visiota tulla johtavaksi vesikemian yhtiöksi, mahdollistamaan Tikkurilan eriyttäminen ja listaaminen sekä vahvistamaan Kemiran tasetta.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2009

JOHDON OSAKEPALKKIOJÄRJESTELMÄ

Helmikuussa Kemira Oyj:n hallitus päätti uudesta strategisen johtoryhmän jäsenille suunnatusta osakepalkkiojärjestelmästä. Järjestelmä jakautuu kolmeen vuoden mittaiseen ansaintajaksoon, jotka ovat 2009, 2010 ja 2011. Palkkion maksaminen perustuu asetetun liikevoittotavoitteen saavuttamiseen. Lisäksi ohjelmassa on kolmen vuoden pitkän aikavälin tavoite, joka on sidottu liikevoittoprosentin kehitykseen vuoden 2011 loppuun mennessä. Osakepalkkiojärjestelmässä mahdolliset palkkiot maksetaan Kemiran osakkeina ja verot kattavana rahaosuutena asetettujen tavoitteiden saavuttamisen mukaisesti. Järjestelmän perusteella maksettavien osakkeiden ja rahaosuuden yhteisarvo kolmen vuoden aikana ei voi ylittää henkilöä tältä ajalta kertyvää rahapalkkaa. Järjestelmässä mahdollisesti luovutettavina osakkeina käytetään yhtiön omistuksessa olevia tai osakemarkkinoilta hankittavia Kemira Oyj:n osakkeita.

Johtoryhmän jäsenille suunnatun uuden osakepalkkiojärjestelmän lisäksi Kemirassa on avainhenkilöille suunnattu osakepalkkiojärjestelmä, josta johtoryhmän jäsenet jäivät uuden ohjelman myötä pois. Osakepohjaisilla kannustinjärjestelmillä pyritään yhdistämään omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi, sitouttamaan avainhenkilöt yhtiöön sekä tarjoamaan heille kilpailukykyinen omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

YHTIÖKOKOUSTEN PÄÄTÖKSET

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous 8.4.2009 vahvisti osingoksi 0,25 euroa/osake vuodelta 2008. Osingon maksupäivä oli 22.4.2009.

Yhtiökokous päätti, että yhtiöjärjestyksen 13 § muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Kutsun yhtiökokoukseen ja muut tiedonannot osakkeille toimittaa hallitus julkaisemalla ilmoituksen vähintään kahdessa hallituksen määräämässä valtakunnallisessa sanomalehdessä, aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään 21 päivää ennen yhtiökokousta."

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 2 395 229 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta ("Hankkimisvaltuutus"). Omat osakkeet hankitaan yhtiön vapaalla omalla pääomalla joko kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella yhtäläisin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa osakkeiden hankintahetken markkinahintaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n ("Pörssi") järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä. Osakkeet hankitaan ja maksetaan Pörssin ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen mukaisesti. Osakkeita hankitaan käytettäväksi mahdollisten yrityskauppojen tai -järjestelyjen rahoittamisessa tai toteuttamisessa, yhtiön oman pääoman rakenteen kehittämiseksi, osakkeen likviditeetin parantamiseksi tai käytettäväksi osana yhtiön osakepalkkiojärjestelmiä. Osakkeet voidaan edellä mainittujen tarkoitusten toteuttamiseksi pitää yhtiöllä, luovuttaa tai mitätöidä. Hallitus päättää muista omien osakkeiden hankkimiseen liittyvistä ehdoista. Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka. Valtuutusta ei ole käytetty.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 12 500 000 uuden osakkeen antamisesta sekä enintään 6.250.000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman osakkeen luovuttamisesta ("Osakeantivaltuutus"). Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovut-

taa joko maksua vastaan tai yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamisen yhteydessä maksutta. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiöllä olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskauppojen tai -järjestelyjen rahoittaminen tai toteuttaminen, yhtiön oman pääoman rakenteen kehittäminen, osakkeen likviditeetin parantaminen tai se on perusteltua yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamiseksi. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamisen yhteydessä. Uusia osakkeita annettaessa osakkeiden merkintähinta merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Yhtiön omia osakkeita luovutettaessa merkitään osakkeesta maksettava määrä sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Hallitus päättää muista osakeanteihin liittyvistä seikoista. Osakeantivaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka. Valtuutusta ei ole käytetty.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin KPMG Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajana KHT Pekka Pajamo.

YLIMÄÄRÄINEN YHTIÖKOKOUS

Ylimääräinen yhtiökokous 23.11.2009 valtuutti hallituksen päättämään maksullisesta osakeannista siten, että osakkeenomistajilla oli oikeus merkitä uusia osakkeita samassa suhteessa kuin heillä on ennestään yhtiön osakkeita. Osakeannista on kerrottu tarkemmin kohdassa "Kemira Oyj:n osakkeet ja osakkeenomistajat".

TILIKAUDEN MUITA TAPAHTUMIA

Kemira Oyj vastaanotti elokuussa 2009 haasteen, jossa Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA (CDC) haki vahingonkorvauksia kuudelta vetyperoksidituottajalta Kemira mukaan lukien vetyperoksidiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista.

Kemiran Eläkesäätiössä oleva Kemira Oyj:n lakisääteinen eläkevakuutus (TyEL) siirrettiin 31.12.2009 Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varmaan. Siirrolla ei ole vaikutusta eläketurvan tasoon eikä kattavuuteen. Siirrosta johtuen Kemira kirjasi loka-joulukuun tulokseen 13,7 milj. euron kertaluonteisen kulun. Kemira Oyj:llä on TyEL-vakuutus myös Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisissa.

KONSERNIN HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ SEKÄ RAKENNE

Kemira Oyj:n hallinto perustuu yhtiöjärjestykseen, Suomen osakeyhtiölaakiin ja NASDAQ OMX Helsinki Oy:n antamiin, listattuja yhtiöitä koskeviin sääntöihin ja määräyksiin. Lisäksi Kemira noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia sillä poikkeuksella, että hallituksen nimitysvaliokunta koostuu koodin suosituksesta 22 poiketen pääosin muista kuin yhtiön hallituksen jäsenistä. Yhtiön hallituksen näkemyksen mukaan on yhtiön ja sen osakkeenomistajien edun mukaista, että yhtiön suurimmat osakkeenomistajat osallistuvat hallituksen jäsenten nimitys- ja palkitsemisasioiden valmisteluun. Yhtiön selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä esitetään erillisenä kertomuksena yhtiön internetsivuilla.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2009

HALLITUS

Varsinainen yhtiökokous 8.4.2009 valitsi hallitukseen uudelleen sen jäsenet Elizabeth Armstrong, Juha Laaksonen, Pekka Paasikivi, Kaija Pehu-Lehtonen, Jukka Viinanen ja Jarmo Väisänen sekä uutena jäsenenä Wolfgang Büchele. Hallituksen puheenjohtajana valittiin jatkamaan Pekka Paasikivi ja hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin Jukka Viinanen. Hallituksen jäsenille maksettavat palkkiot pidettiin ennallaan. Hallitus kokoontui vuoden 2009 aikana 13 kertaa.

Kemira Oyj:n hallitus on perustanut kolme valiokuntaa: tarkastusvaliokunta, palkitsemisvaliokunta ja nimitysvaliokunta. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimii Juha Laaksonen ja jäsenenä Kaija Pehu-Lehtonen ja Jarmo Väisänen. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2009 aikana 5 kertaa. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana toimii Pekka Paasikivi ja jäsenenä Kaija Pehu-Lehtonen ja Jukka Viinanen. Palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2009 aikana 3 kertaa.

Nimitysvaliokuntaan Kemira Oyj:n hallitus kutsui 31.5.2009 tilanteen mukaan kolmen suurimman osakkeenomistajan edustajat sekä Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtaja asiantuntijajäsenenä valmistelemaan seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotukset hallituksen jäsenistä ja hallituspalkkioista. Nimitysvaliokunnan jäsenet ovat Oras Invest Oy:n toimitusjohtaja Jari Paasikivi, Solidium Oy:n toimitusjohtaja Kari Järvinen, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varman sijoitusjohtaja Risto Murto sekä Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Pekka Paasikivi asiantuntijajäsenenä. Nimitysvaliokunta kokoontui vuoden 2009 aikana yhden kerran.

MUUTOKSET YHTIÖN JOHDOSSA

Elokuussa Kemira Oyj:n toimitusjohtajan uudeksi sijaiseksi nimitettiin yhtiön CFO Jyrki Mäki-Kala 1.9.2009 alkaen. Toimitusjohtajan aikaisempi sijainen Esa Tirkkonen siirtyi eläkkeelle.

RAKENNE

Vuoden aikana tehtyjä yritysostoja on käsitelty liiketoiminta-alueiden kohdalla.

LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Kemiran lähiajan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät yleiseen talouskehitykseen ja sen vaikutukseen Kemiran tuotteiden kysyntään.

Sähkön ja öljyn maailmanmarkkinahintojen voimakkaat muutokset heijastuvat Kemiran tulokseen sekä raaka-aineiden hintojen että logistiikkakustannusten kautta.

Raaka-aineiden toimittajakentässä tapahtuvat kapasiteetin supistukset saattavat vaikuttaa Kemiran tuotantokustannuksiin. Yleisen talouskehityksen seurauksena myös erällä yhteistyökumppaneillamme, esimerkiksi logistiikka-alan yrityksillä, saattaa olla vaikeuksia, mikä saattaa vaikuttaa Kemiran toimintoihin väliaikaisesti.

REACH-lainsäädännön voimaantulo saattaa vähentää käytettäviä raaka-ainevaihtoehtoja sekä niiden toimittajia ja siten nostaa Kemiran raaka-ainekuluja. Kemiran omien tuotteiden REACH-rekisteröinti voi myös olla aiempaa arvioitua kalliimpaa, erityisesti jos kustannuksia ei pystytä jakamaan muiden yhtiöiden kanssa. Akryyliamidia, jota Kemira käyttää polymeerin

raaka-aineena, on esitetty REACH:in lupamenettelyn alaisten aineiden ehdokaslistalle. Toteutuessaan akryyliamidin lisääminen REACH -lupamenettelyn alaisiin aineisiin vaikeuttaisi sen käyttöä.

Valuuttakurssimuutokset Kemiralle keskeisissä valuutoissa saattavat vaikuttaa konsernin taloudellisiin lukuihin.

Yksityiskohtainen selvitys Kemiran riskienhallinnan periaatteista ja organisoinnista on luettavissa yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.kemira.fi. Selvitys rahoitusriskeistä on tilinpäätöksen liitetiedoissa. Toteutuneita ympäristö- ja vahinkoriskejä selvitetään keväällä julkaistavassa Kemiran ympäristöraportissa.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISIÄ TAPAHTUMIA

Tammikuussa 2010 Kemira perui Columbusen polymeeritehtaan sulkemispäätöksen, koska vedenkäsitelykemikaalien kysynnän arvioidaan kasvavan öljy- ja kaasuteollisuudessa. Georgiassa Yhdysvalloissa sijaitseva tuotantolaitos palveli aiemmin pääosin paperiteollisuuden asiakkaita. Columbusen tehtaan viime vuonna tehty sulkemispäätös oli osa Kemiran paperikemikaalien liiketoimintamallin uusimista, jossa paperikemikaalien tarjonta sopeutetaan alueellisesti vastaamaan asiakkaiden paikallisia tarpeita. Tuotantolaitos on muutettu tarjoamaan räätälöityjä tuotteita öljy- ja kaasuteollisuuden asiakkaille.

Tammikuussa 2010 Kemira ja Metso sopivat kolmivuotisesta tutkimus- ja kehitysyhteistyöstä, jossa Kemira vastaa Metson koepaperikoneiden kemian hallinnasta. Tavoitteena on yhdistää Metson johtava paperi- ja kartonkikoneiden prosessi-, automaatio- ja teknologiaosaaminen sekä Kemiran vesi- ja kuitukemian tietotaito niin, että massa- ja paperiteollisuusasiakkaat saavat käyttöönsä parhaan mahdollisen kokonaiskonseptin.

OSINKO

Kemira Oyj:n voitonjakokelpoiset varat 31.12.2009 olivat 394 164 178 euroa, josta tilikauden voitto oli 23 172 560 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia.

Kemira Oyj:n hallitus ehdottaa 16.3.2010 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa Tikkurila Oyj:n osakkeina seuraavasti:

Jokaista osakkeenomistajan omistamaa neljää Kemiran osaketta kohden jaetaan osinkona yksi Tikkurila Oyj:n osake. Kemira jakaa osakkeenomistajilleen osinkona yhteensä 37 933 097 Tikkurilan osaketta, joka vastaa 86 % Tikkurilan osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä.

Tikkurilan osakkeina maksettava osinko maksetaan kullekin osakkeenomistajalle, joka on täsmäytyspäivänä 19.3.2010 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa, että osinko maksetaan 26.3.2010.

Osingon jakaminen on ehdollinen sille, että Tikkurilan osakkeet hyväksytään kaupankäynnin kohteeksi NASDAQ OMX Helsingin pörssilistalle 31.5.2010 mennessä. Mikäli tämä ehto ei toteudu, osingonjakopäätös raukeaa.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2009

HALLITUKSEN EHDOTUS VALTUUTUKSEKSI PÄÄTTÄÄ KÄTEISOSINGOSTA

Hallitus ehdottaa Kemira Oyj:n 16.3.2010 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että hallitus valtuutetaan päättämään käteisosingon maksamisesta 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella seuraavin ehdoin:

- Hallitus on valtuutuksen nojalla oikeutettu päättämään enintään 0,27 euron suuruista käteisosingosta osakkeelle.
- Hallitus päättää muista käteisosingon maksamiseen liittyvistä ehdoista Helsingin Pörssin ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen mukaisesti. Käteisosingosta päättämistä koskeva valtuutus on voimassa 31.5.2010 saakka.

NÄKYMÄT

Kemiran visiona on olla johtava vesikemian yhtiö. Kemira keskittyy edelleen kannattavuuden parantamiseen ja positiiviseen rahavirtaan, mutta lisää toimiaan kasvun vauhdittamiseksi.

Kemiran taloudelliset tavoitteet ovat ennallaan. Yhtiön keskipitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet ovat:

- vähintään 5 % orgaaninen kasvu
- liikevoiton osuus liikevaihdosta vähintään 10 %
- rahavirta investointien ja osinkojen jälkeen positiivinen
- sidotun pääoman tuotto (ROCE), %: jatkuva parantaminen, ja
- velkaantumisasteen tavoitetaso 40-80 %.

Kasvun lähtökohtana ovat kasvavat vesikemikaalimarkkinat ja Kemiran vahva osaaminen veden laadun ja määrän hallinnassa. Syvenevä vesipula, tiukentuva lainsäädäntö ja asiakkaiden oman toiminnan tehostamistarpeet antavat Kemiralle mahdollisuuksia uusien vesisovellusten kehittämiseen sekä uusille että nykyisille asiakkaille. Panostus tutkimus- ja kehitystoimintaan on keskeinen osa Kemiran strategiaa. Kemiran tutkimus- ja kehitystoiminnan painopisteenä on uusien innovatiivisten teknologioiden kehittäminen ja kaupallistaminen sekä maailmanlaajuisesti että paikallisesti.

Vuonna 2008 aloitettu globaali kustannussäästöohjelma on edennyt suunniteltua nopeammin ja saadaan päätökseen vuoden loppuun mennessä. Täysimääräisen vuotuisen vaikutuksen arvioidaan olevan vuodesta 2011 alkaen.

Vuonna 2010 Kemira arvioi kysynnän kehittyvän myönteisesti yleisen taloudellisen tilanteen vahvistuessa, tosin kysynnän kehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta. Ensimmäisellä vuosineljänneksellä Kemiran liikevoiton ilman kertaluonteisia eriä arvioidaan kasvavan viime vuoden vastaavasta ajankohdasta.

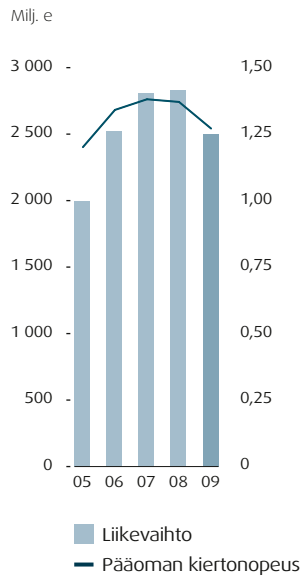
Helsinki 8.2.2010

Kemira Oyj
Hallitus

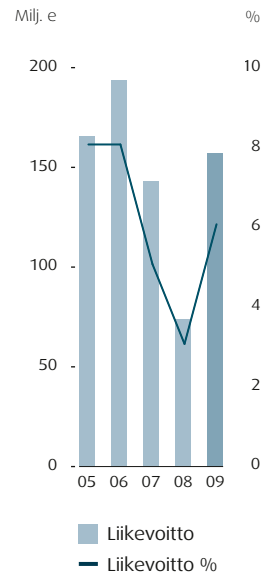
Taloudellisia tunnuslukuja laskentakaavoineen sekä tietoja osakkeenomistuksen jakautumisesta, johdon osakkeenomistuksesta ja lähipiiristä esitetään tilinpäätöksessä ja tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Kaikki tässä katsauksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

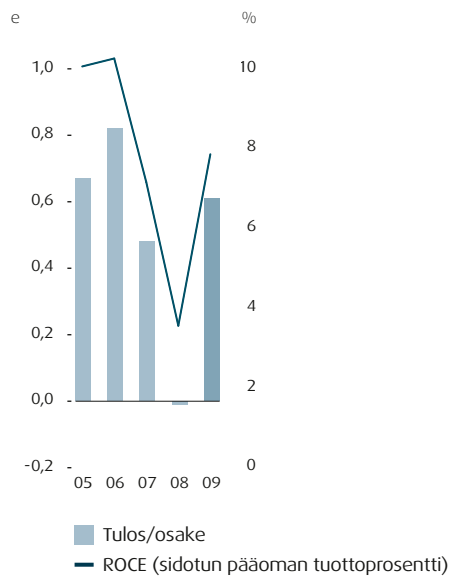
LIKEVAIHTO

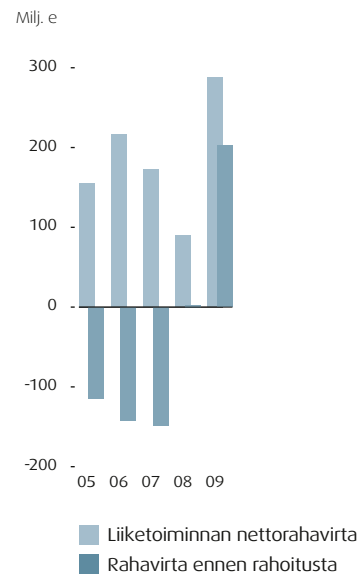
LIKEVOITTO

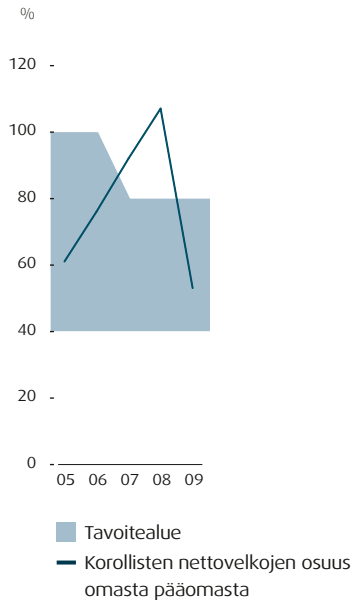
TULOS / OSAKE JA ROCE

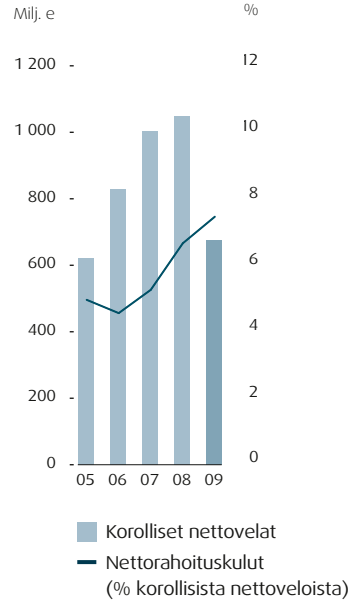
RAHAVIRTA

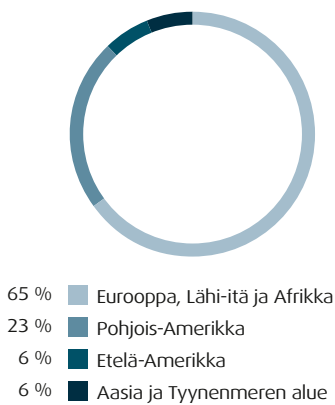
VELKAANTUNEISUUS

NETTOVELAT JA RAHOITUSKULUT

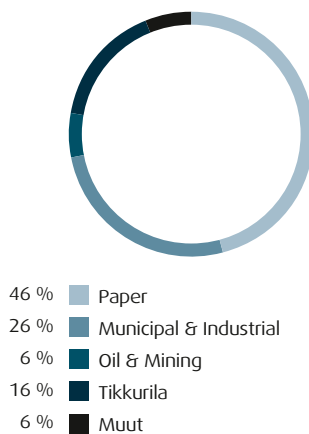

LIKEVAIHDON MAATIETEELLINEN JAKAUMA

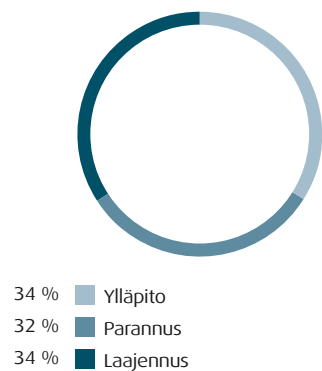
INVESTOINNIT SEGMENTEITTÄIN

Ilman yritysostoja

INVESTOINNIT TYYPEITTÄIN

Ilman yritysostoja

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT	2009	2008	2007	2006	2005
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT					
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e ^{1) 3) 4)}	0,61	-0,01	0,48	0,82	0,67
Osakekohtainen tulos, laimennettu, e ^{1) 3) 4)}	0,61	-0,01	0,48	0,82	0,66
Liiketoiminnan rahavirta / osake, e ^{1) 4)}	2,13	0,68	1,29	1,63	1,17
Osinko / osake, e ^{1) 2) 4)}	-	0,23	0,45	0,44	0,33
Osinkosuhte ^{1) 2) 3) 4)}	-	-1 634,2	95,2	53,4	49,1
Efekttiivinen osinkotuotto / osake, % ¹⁾	-	4,2	3,5	2,8	2,7
Oma pääoma / osake, e ^{1) 3)}	8,25	7,94	8,85	8,85	8,33
Hinta / osakekohtainen tulos (P/E) ^{1) 3) 4)}	17,14	-388,28	27,41	18,95	18,39
Hinta / Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma per osake ^{1) 4)}	1,26	0,75	1,63	1,93	1,62
Hinta / liiketoiminnan rahavirta per osake ^{1) 4)}	4,87	7,98	10,14	9,49	10,45
Osingonjako, milj. e ²⁾	-	30,3	60,6	58,1	43,5
OSAKKEEN VAIHTO JA KAUPANKÄYNTI					
Osakkeen hinta, ylin, e ⁴⁾	11,63	13,43	17,45	15,61	12,75
Osakkeen hinta, alin, e ⁴⁾	3,87	4,93	11,92	10,06	8,96
Osakkeen hinta, keskimäärin, e ⁴⁾	7,64	7,91	14,93	12,90	10,54
Osakkeen hinta vuoden lopussa, e ⁴⁾	10,39	5,40	13,09	15,48	12,25
Osakkeen vaihto (1000) kpl	83 792	117 397	151 643	76 252	65 578
Osuus osakekannasta, %	54	97	125	63	54
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, milj. e	1 614,0	719,9	1 745,1	2 060,4	1 627,2
OSAKEPÄÄOMAN KOROTUKSET					
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton (1000) ¹⁾	134 824	121 191	121 164	120 877	120 628
Keskimääräinen osakemäärä, laimennettu (1000) ¹⁾	135 085	121 191	121 194	121 051	121 024
Osakemäärä 31.12., laimentamaton (1000) ¹⁾	151 488	121 191	121 191	120 988	120 714
Osakemäärä 31.12., laimennettu (1000) ¹⁾	151 748	121 191	121 191	121 204	121 057
Osakkeiden lisäykset (1000)	30 298	-	203	274	408
Osakepääoma, milj. e	221,8	221,8	221,8	221,6	221,3
Osakepääoman lisäykset - osakeoptiot, milj. e	-	-	0,2	0,3	0,6

¹⁾ Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia osakkeita.

²⁾ Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2009 maksetaan osinkoa Tikkurila Oyj:n osakkeina seuraavasti: jokaista osakkeenomistajan omistamaa neljää Kemiran osaketta kohden jaetaan osinkona yksi Tikkurila Oyj:n osake.

³⁾ Vuoden 2006 virhe on korjattu.

⁴⁾ Osakeantioikaistu

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT	2009	2008	2007	2006 ²⁾	2005
TULOSASKELMA JA KANNATTAVUUS					
Liikevaihto, milj. e	2 500	2 833	2 810	2 523	1 994
Ulkomaantoiminta, milj. e	1 984	2 109	2 370	2 159	1 642
Myynti Suomessa, %	15	15	15	17	18
Vienti Suomesta, %	6	10	12	16	21
Ulkomaantoiminta, %	79	75	73	67	61
Liikevoitto, milj. e ¹⁾	157	74	143	194	166
% liikevaihdosta	6	3	5	8	8
Osuus osakkuusyritysten tuloksista, milj. e ¹⁾	-5	-3	2	-2	-2
Rahoituskulut (netto), milj. e	50	69	52	37	30
% liikevaihdosta	2	2	2	1	2
Korkokate ¹⁾	5	4	6	9	9
Voitto ennen veroja, milj. e	103	2	93	154	134
% liikevaihdosta	4	0	3	6	7
Tilikauden voitto (emoyhteisön omistajien osuus), milj. e	82	-2	64	109	88
Sijoitetun pääoman tuottoprosentti (ROI), %	7	4	8	11	11
Oman pääoman tuottoprosentti (ROE), %	7	0	6	10	9
Sidotun pääoman tuottoprosentti (ROCE), %	8	3	7	10	10
Tutkimus- ja kehittämiskulut, milj. e ³⁾	47	71	66	55	43
% liikevaihdosta	2	3	2	2	2
RAHAVIRTA					
Liiketoiminnan nettorahavirta, milj. e	288	90	172	217	156
Luovutustulot käyttöomaisuuden ja tytäryritysten myynnistä, milj. e	2	254	-	103	132
Investoinnit, milj. e	86	342	321	462	402
% liikevaihdosta	3	12	11	18	20
Rahavirta ennen rahoitusta, milj. e	202	3	-149	-142	-115
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle (CFROI), %	12	4	8	12	10
TASE JA VAKAVARAISUUS					
Pitkäaikaiset varat, milj. e	1 886	1 906	1 877	1 811	1 617
Oma pääoma (emoyhteisön omistajien osuus), milj. e	1 250	963	1 072	1 070	1 005
Oma pääoma mukaan lukien vähemmistöosuus, milj. e	1 269	976	1 087	1 083	1 019
Vieras pääoma, milj. e	1 548	1 884	1 741	1 687	1 312
Taseen loppusumma, milj. e	2 817	2 860	2 828	2 769	2 331
Korolliset nettovelat, milj. e	676	1 049	1 003	827	620
Omavaraisuusaste, %	45	34	39	39	44
Velkaantuneisuus (gearing), %	53	107	92	76	61
Korolliset nettovelat / käyttökate	2,5	4,3	3,2	2,6	2,2
HENKILÖMÄÄRÄ					
Henkilömäärä keskimäärin	8 843	9 954	10 008	9 186	7 717
josta Suomessa	1 929	2 659	3 033	3 150	3 146
VALUUTTAKURSSIT					
Tärkeimmät valuuttakurssit (31.12.)					
USD	1,441	1,392	1,472	1,317	1,180
SEK	10,252	10,870	9,442	9,040	9,388
PLN	4,105	4,154	3,594	3,831	3,860
BRL	2,511	3,244	2,583	2,810	2,745

¹⁾ Osuus osakkuusyritysten tuloksista esitetään rahoituserien jälkeen.

²⁾ Vuoden 2006 virhe on korjattu.

³⁾ Vuoden 2009 tutkimus- ja kehittämiskulujen yhteismäärä sisältää 3,4 milj. e (4,7 milj. e) poistoja.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

OSAKEKOHTAINEN TULOS (EPS)

Emoyhteisön omistajien osuus tilikauden voitosta

Keskimääräinen osakemäärä

LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA

Liiketoiminnasta kertynyt rahavirta, käyttöpääoman muutoksen jälkeen ennen investointeja

LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA / OSAKE

Liiketoiminnasta kertynyt rahavirta

Keskimääräinen osakemäärä

OSINKO / OSAKE

Tilikaudelta jaettu osinko

Osakkeiden lukumäärä 31.12.

OSINKOSUHDE

Osakekohtainen osinko x 100

Osakekohtainen tulos (EPS)

EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO / OSAKE, %

Osakekohtainen osinko x 100

Osakkeen hinta 31.12.

EMOYHTEISÖN OMA PÄÄOMA / OSAKE

Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma 31.12.

Osakkeiden lukumäärä 31.12.

OSAKKEEN HINTA KESKIMÄÄRIN

Osakkeen vaihto euroa vuodessa

Osakkeen vaihto kpl vuodessa

HINTA / OSAKEKOHTAINEN TULOS (P/E)

Osakkeen hinta 31.12.

Osakekohtainen tulos (EPS)

HINTA / EMOYHTEISÖN OMA PÄÄOMA PER OSAKE

Osakkeen hinta 31.12.

Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma per osake

HINTA / LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA PER OSAKE

Osakkeen hinta 31.12.

Liiketoiminnan rahavirta per osake

OSAKKEIDEN VAIHDON OSUUS OSAKEKANNASTA, %

Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä x 100

Keskimääräinen osakemäärä

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

KOROLLISET NETTOVELAT

Korolliset velat - rahamarkkinasijoitukset - rahavarat

OMAVARAISUUSASTE, %

Oma pääoma x 100

Taseen loppusumma - saadut ennakot

VELKAANTUNEISUUS (GEARING), %

Korolliset nettovelat x 100

Oma pääoma

KORKOKATE

Liikevoitto + poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset

Nettorahoituskulut

SIIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTOPROSENTTI (ROI), %

(Tulos ennen veroja + korkokulut ja muut rahoituskulut) x 100

(Taseen loppusumma - korottomat velat) ¹⁾

OMAN PÄÄOMAN TUOTTOPROSENTTI (ROE), %

Emoyhteisön omistajille kuuluva tilikauden voitto x 100

Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma ¹⁾

RAHAVIRTATUOTTO SIIJOITETULLE PÄÄOMALLE (CFROI), %

Liiketoiminnasta kertynyt rahavirta x 100

(Taseen loppusumma - korottomat velat) ¹⁾

SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTOPROSENTTI (ROCE), %

Liikevoitto + osuus osakkuusyriytysten tuloksista x 100

Sidottu pääoma ^{1) 2)}

PÄÄOMAN KIERTONOPEUS

Liikevaihto

Sidottu pääoma ^{1) 2)}

KOROLLISET NETTOVELAT / KÄYTTÖKATE

Korolliset nettovelat

Liikevoitto + poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset

NETTORAHOITUSKUSTANNUS, %

(Nettorahoituskulut - osinkotuotot - valuuttakurssierot) x 100

Korolliset nettovelat ¹⁾

¹⁾ Keskimäärin

²⁾ Sidottu pääoma = Valmiit aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja valmiit aineettomat hyödykkeet + käyttöpääoma + osakkuusyriytissijoitukset

KONSERNIN TULOSLASKELMA (IFRS)

(Milj. e)

	Liite	1.1.-31.12.2009	1.1.-31.12.2008
Liikevaihto	2	2 500,1	2 832,7
Liiketoiminnan muut tuotot	3	15,0	51,5
Kulut	4, 5, 6, 7	-2 241,4	-2 640,8
Poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset	8, 14	-116,3	-169,4
Liikevoitto		157,4	74,0
Rahoitustuotot	9	202,8	208,7
Rahoituskulut	9	-252,6	-278,2
Rahoituskulut, netto	9	-49,8	-69,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	2, 9	-4,7	-2,7
Voitto ennen veroja		102,9	1,8
Tuloverot	10	-17,4	0,0
Tilikauden voitto		85,5	1,8
JAKAUTUMINEN			
Emoyhteisön omistajille		81,8	-1,8
Vähemmistölle		3,7	3,6
Tilikauden voitto		85,5	1,8
Osakekohtainen tulos, laimentamaton ja laimennettu, e	11	0,61	-0,01

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA (IFRS)

(Milj. e)

	Liite	1.1.-31.12.2009	1.1.-31.12.2008
Tilikauden voitto		85,5	1,8
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna			
Myytävissä olevat osakkeet – arvonmuutos	21	3,7	35,3
Muuntoerot		28,1	-74,2
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus	21	-3,0	9,1
Rahavirran suojaus	21	10,0	-22,0
Muut muutokset		-0,4	2,1
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna		38,4	-49,7
Tilikauden laaja tulos		123,9	-47,9
JAKAUTUMINEN			
Emoyhteisön omistajille		119,9	-49,4
Vähemmistölle		4,0	1,5
Tilikauden laaja tulos		123,9	-47,9

KONSERNIN TASE (IFRS)

(Milj. e)

VARAT	Liite	31.12.2009	31.12.2008
PITKÄAIKAISET VARAT			
Liikearvo	12	658,0	655,1
Muut aineettomat hyödykkeet	12	102,2	111,6
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	761,5	765,7
Osuudet osakkuusyhtiöissä	15, 33	131,1	135,6
Myytavissä olevat rahoitusvarat	15, 17	166,2	159,8
Laskennalliset verosaamiset	21	18,8	12,7
Muut pitkäaikaiset varat		13,2	11,5
Saamiset etuusperusteisista eläkejärjestelyistä	26	35,3	54,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä		1 886,3	1 906,0
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	16	246,5	319,3
Korolliset saamiset	17,18	1,4	7,6
Myyntisaamiset ja muut saamiset	17,18	400,6	493,0
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	18	7,3	14,4
Rahamarkkinasijoitukset	32	202,1	87,1
Rahat ja pankkisaamiset	32	72,5	32,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä		930,4	953,7
Varat yhteensä		2 816,7	2 859,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma		221,8	221,8
Muu oma pääoma		1 027,7	741,0
Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma		1 249,5	962,8
Vähemmistöosuus		19,3	13,2
Oma pääoma yhteensä		1 268,8	976,0
PITKÄAIKAISET VELAT			
Pitkäaikaiset korolliset velat	17, 20, 24, 25	512,6	609,2
Laskennalliset verovelat	21	90,1	89,9
Eläkevelvoitteet	26	70,4	67,5
Varaukset	22	55,6	61,8
Pitkäaikaiset velat yhteensä		728,7	828,4
LYHYTAIKAISET VELAT			
Lyhytaikaiset korolliset velat	17, 23, 24, 25	437,6	559,3
Ostovelat ja muut velat	23	369,1	479,7
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	23	0,5	5,5
Varaukset	22	12,0	10,8
Lyhytaikaiset velat yhteensä		819,2	1 055,3
Velat yhteensä		1 547,9	1 883,7
Oma pääoma ja velat yhteensä		2 816,7	2 859,7

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA (IFRS)

(Milj. e)

LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	Liite	2009	2008
Tilikauden tulos		81,8	-1,8
Oikaisut			
Poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset	8	116,3	169,2
Verot	10	17,4	0,1
Rahoituskulut, netto	9	49,8	69,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	9	4,7	2,7
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		18,7	-22,7
		288,7	217,0
Käyttöpääoman muutos			
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)		75,6	-38,4
Myyntisaamisten ja muiden saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		81,1	8,2
Ostovelkojen ja muiden velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		-82,3	1,5
Käyttöpääoman muutos		74,4	-28,7
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-58,9	-92,5
Saadut korot ja muut rahoitustuotot		11,5	26,2
Realisoituneet valuuttakurssivoitot ja tappiot		-1,8	-8,9
Saadut osingot		0,2	1,0
Maksetut välittömät verot		-26,3	-23,9
		-75,3	-98,1
Liiketoiminnan nettorahavirta		287,8	90,2
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	27	-3,7	-44,3
Osakkuus- ja yhteisyritysten hankinta		-	-136,5
Investoinnit muihin osakkeisiin		-1,5	-10,1
Investoinnit muihin aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-80,7	-150,9
Luovutustulot tytäryritysten myynnistä vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	27	0,6	232,5
Luovutustulot osakkuus- ja yhteisyritysten myynnistä		-	3,9
Luovutustulot muiden osakkeiden myynnistä		-	0,1
Luovutustulot aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnistä		1,8	17,8
Muiden sijoitusten muutos		-2,1	-
Investointien nettorahavirta		-85,6	-87,5
Rahavirta ennen rahoitusta		202,2	2,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Pitkäaikaisten lainojen nostot (+)		228,3	470,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut (-)		-249,7	-43,4
Lyhytaikaisten lainojen nostot (+) / takaisinmaksut (-)		-183,6	-282,1
Maksetut osingot		-33,5	-64,2
Maksullinen osakeanti		200,0	-
Muut rahoituserät		-11,3	-7,8
Rahoituksen nettorahavirta		-49,8	72,5
Rahavarojen muutos		152,4	75,2
Rahavarat tilikauden lopussa		274,6	119,4
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-2,8	8,4
Rahavarat tilikauden alussa		119,4	52,6
Rahavarojen muutos		152,4	75,2

Rahavirtalaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseesta.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

(Milj. e)

	Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma							Vähemmistöosuus	Yhteensä
	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Käyvän arvon ja muut rahastot	SVOP-rahasto	Muuntoerot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarajat		
Oma pääoma 1.1.2008	221,8	257,9	68,2	-	-41,1	-25,9	591,1	15,3	1 087,3
Tilikauden voitto	-	-	-	-	-	-	-1,8	3,6	1,8
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna	-	-	12,7	-	-63,5	-	3,3	-2,2	-49,7
Tilikauden laaja tulos	0,0	0,0	12,7	-	-63,5	0,0	1,5	1,4	-47,9
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-60,6	-3,5	-64,1
Osakeperusteisten etuuksien kirjaaminen kuluksi	-	-	-	-	-	-	0,7	-	0,7
Siirrot omassa pääomassa	-	-	0,5	-	-	-	-0,5	-	0,0
Oma pääoma yhteensä 31.12.2008	221,8	257,9	81,4	-	-104,6	-25,9	532,2	13,2	976,0
Oma pääoma 1.1.2009	221,8	257,9	81,4	-	-104,6	-25,9	532,2	13,2	976,0
Tilikauden voitto	-	-	-	-	-	-	81,8	3,7	85,5
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna	-	-	13,8	-	24,7	-	-0,3	0,2	38,4
Tilikauden laaja tulos	0,0	0,0	13,8	-	24,7	0,0	81,5	3,9	123,9
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-30,3	-3,2	-33,5
Osakeanti	-	-	-	196,3	-	-	-	-	196,3
Osakeperusteisten etuuksien kirjaaminen kuluksi	-	-	-	-	-	-	0,8	-	0,8
Muutokset yritysjärjestelyjen yhteydessä	-	-	-	-	-	-	-	5,3	5,3
Siirrot omassa pääomassa	-	-	0,6	-	-	-	-0,6	-	0,0
Oma pääoma yhteensä 31.12.2009	221,8	257,9	95,8	196,3	-79,9	-25,9	583,6	19,2	1 268,8

OSAKEMÄÄRIEN MUUTOS

1 000 kpl	Ulkona olevat osakkeet	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2008			
	121 191	3 854	125 045
Omien osakkeiden siirto osakepalkkiojärjestelmään kuuluville	-	-	-
Osakepalkkiojärjestelmän osakkeita palautettu	-	-	-
31.12.2008	121 191	3 854	125 045
1.1.2009	121 191	3 854	125 045
Osakemerkintä	30 298	-	30 298
Osakepalkkiojärjestelmän osakkeita palautettu	-1	0	-
31.12.2009	151 488	3 854	155 343

Kemiran hallussa oli 31.12.2009 omia osakkeita yhteensä 3 854 771 kpl. Osakepalkkiojärjestelmän perusteella annetuista osakkeista 306 kpl palautettiin Kemiralle vuonna 2009. Omien osakkeiden keskimääräinen hankintahinta oli 6,73 euroa ja osuus osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä 2,5 %. Omien osakkeiden yhteenlaskettu kirjanpidollinen vasta-arvo on 5,5 milj. euroa.

Ylikurssirahasto on vuoden 2001 optio-ohjelman merkintöjen kautta karttunut, vanhan osakeyhtiölain (734/1978) mukainen rahasto, joka ei enää muutu. Käyvän arvon rahasto on IFRS-standardien mukaisesti käypään arvoon arvostettujen osakkeiden sekä suojauslaskennan kautta karttuva rahasto. Muut rahastot ovat paikallisten lainsäädäntöjen vaatimia. Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Kemira Oyj:n hallitus päätti 23.11.2009 ylimääräisen yhtiökokouksen samana päivänä antaman valtuutuksen perusteella merkintäetuokeusannin toteuttamisesta. Osakeannin seurauksena Kemiran osakkeiden kokonaismäärä nousi 155 342 557 osakkeeseen. Osakeannin perusteella saadut varat vähennettynä antiin liittyvillä osakeantikuluilla 196,3 milj. euroa kirjattiin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

1. YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Kemira on kansainvälinen kemian konserni, jolla on tilikauden aikana ollut viisi segmenttiä: Paper, Municipal & Industrial, Oil & Mining, Tikkurila sekä Muut. Municipal & Industrial -segmentin aikaisempi nimi oli Water-segmentti. Nimi muutettiin syyskuussa. Konsernin keskeisiä asiakkaita ovat runsaasti vettä kuluttavat teollisuudenalat. Kemira tarjoaa veden laadun ja määrän hallintaratkaisuja, joilla lisätään asiakkaiden energia-, vesi- ja raaka-ainetehokkuutta. Kemiran visiona on olla johtava vesikemian yhtiö. Kemiran maallike-toiminnasta vastaavan Tikkurilan tavoitteena on olla markkinajohtaja kauppa- ja rakennusmaaleissa sekä tietyissä puu- ja metalliteollisuusmaaleissa valituilla markkinoilla.

Konsernin emoyritys on Kemira Oyj. Emoyrityksen kotipaikka on Helsinki, kotimaa Suomi ja sen rekisteröity osoite on Porkkalankatu 3, 00180 Helsinki. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.kemira.com. Kemira Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 8.2.2010 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Yhtiökokouksella on oikeus muuttaa tilinpäätöstä sen hyväksymisen jälkeen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

LAATIMISPERUSTA

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen kansainvälisiä IASB:n (International Accounting Standards Board) julkaisemia IAS- ja IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) sekä niiden SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti yhteisössä sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Vuonna 2009 ja vertailuvuonna 2008 konsernissa on sovellettu 31.12.2009 voimassa olleita standardeja.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintahintoihin perustuen, ellei alla olevissa laatimisperiaateissa ole muuta kerrottu. Käypään arvoon on arvostettu mm. myytävissä olevat rahoitusvarat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja – velat sekä osakeperusteiset maksut niiden myöntämishetkellä. Konsernitilinpäätös esitetään euroina, mikä on konsernin emoyhtiön toimintavälivaluutta.

Konserni on soveltanut 1.1.2009 alkaen seuraavia standardeja ja tulkintoja:

- IFRS 7 *Rahoitusinstrumentit: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* – standardin muutos. Uudistus edellyttää lisäinformaatiota rahoitusinstrumenttien käyvästä arvoista ja likviditeettiriskeistä. Uudistus on lisännyt liitetietoinformaatiota näiltä osin.
- IFRS 8 *Toimintasegmentit*. Uusi standardi ei muuttanut olennaisesti nykyistä segmenttiraportointia, sillä konsernin julkistamat segmenttiedot perustuivat jo aiemmin konsernin sisäiseen raportointirakenteeseen. Standardin käyttöönotto vaikuttaa lähinnä tapaan, jolla segmenttinformaatio esitetään liitetiedoissa. Tilinpäätöksen segmenttiedot muuttuivat vuoden 2009 alusta johtuen konsernin organisaatiomuutoksesta.

- IAS 23 *Vieraan pääoman menot* – standardin muutos. Uudistettu standardi edellyttää, että ehdot täyttävien hyödykkeiden hankintamenoisiin sisällytetään tulevaisuudessa välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot. Konserni on aiemmin kirjannut sallitulla tavalla vieraan pääoman menot kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Uuden standardin käyttöönotto merkitsee konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutosta. Vuonna 2009 konsernilla ei ollut aktiivointikriteerit täyttäviä investointeja.
- IAS 1 muutos *Tilinpäätöksen esittäminen* – standardin muutos. Uudistus muutti lähinnä tuloslaskelman ja oman pääoman muutoslaskelman esitystapaa.
- IFRS 2 *Osakeperusteiset maksut* – standardin muutos. Standardimuutoksella tarkennetaan oikeuden syntymisehtoja ja peruutusten käsittelyä liittyen oman pääoman ehtoihin instrumentteihin. Lisäyksellä ei ole ollut vaikutusta konsernin raportointiin.
- IAS 1 *Tilinpäätöksen esittäminen* ja IAS 32 *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa* – standardien muutokset - *Lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit* ja *yhteisön purkautuessa syntyvät velvoitteet*. Näillä standardimuutoksilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen*: Lisäys liittyy kytkettyjen johdannaisten uudelleenarvostamiseen. Standardimuutoksella ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRIC 16 *Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset*. Tulkinta selkeyttää ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksen kirjanpito-käsittelyä konsernitilinpäätöksessä. Tulkinnalla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

KONSOLIDOINTI JA TYTÄRYRITYKSET

Konsernitilinpäätös sisältää emoyrityksen lisäksi sen tytäryritykset. Emoyrityksellä on näissä yhtiöissä omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryritystensä kautta yli puolet äänivallasta tai muutoin määräysvalta. Myydyt yhtiöt sisältyvät tuloslaskelmaan siihen saakka, kun määräysvalta lakkaa, ja vuoden aikana hankitut yhtiöt siitä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan.

Kaikki konserniyritysten väliset liiketapahtumat on eliminoitu. Keskinäisen osakeomistuksen eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Tytäryritysosakkeiden hankintahinnan ja tytäryritysten hankintahetken nettovarojen käyvän arvon välinen erotus on osin kohdistettu niille tase-erille, joista sen on katsottu johtuvan. Ylittävä osa on esitetty liikearvona.

Tilikauden voiton jakautuminen emoyrityksen omistajille ja vähemmistölle esitetään tuloslaskelman ja laajan tuloslaskelman yhteydessä. Vähemmistölle kuuluva osuus omista pääomista esitetään omana eräänään taseessa oman pääoman osana. Vähemmistön osuus kertyneistä tappioista kirjataan konsernitilinpäätökseen enintään sijoituksen määrään saakka. Ylimenevä osuus kohdistetaan enemmistön osuutta vastaan paitsi sil-tä osin, kuin vähemmistöllä on sitova velvollisuus tappioiden kattamiseen.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

OSAKKUUSYRITYKSET

Konsernin osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta (omistusosuus 20–50 %). Osakkuusyritykset on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyritysten tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistusosuuden mukaisesti ja esitetty tuloslaskelmassa omana eräänä liikevoiton jälkeen.

Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, ei kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten velvoitteiden täyttämiseen.

YHTEISYRITYKSET

Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on yhteinen määräysvalta toisten osapuolten kanssa. Ne on yhdistelty konsernitilinpäätökseen konsernin suhteellisen omistusosuuden mukaan rivi riviltä.

ULKOMAISET TYTÄRYRITYKSET

Konsernitilinpäätöksissä ulkomaisten tytäryritysten tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskimääräisiä valuuttakursseja ja taseet tilinpäätöspäivän valuuttakursseja käyttäen. Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa sekä taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos esitetään muissa laajan tuloslaskelman erissä. Hankittujen ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käyvän arvon oikaisu ja liikearvo on käsitelty ulkomaisten yksiköiden varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssseja käyttäen.

Konsernin ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoituksien suojauksesta kerrotaan laadintaperiaatteiden kappaleessa ”suojauslaskenta”. Suojauslaskennassa lainojen ja johdannaispöytäkirjojen kurssivoitot ja -tappiot on kohdistettu konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan tytäryritysten vahvistettujen taseiden mukaisten omien pääomien muuntamisesta syntyneitä kurssieroja vastaan. Nämä suojauslaskennan kurssierot esitetään muissa laajan tuloslaskelman erissä. Muut oman pääoman muuntoerot on esitetty muissa laajan tuloslaskelman erissä lisäyksenä ja vähennyksenä. Kun tytäryritys myydään kokonaan tai osittain, kertyneet muuntoerot siirretään tuloslaskelmaan osaksi myyntivoittoa tai -tappiota.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Konserniyritykset muuntavat omissa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset liiketapahtumat toimintavaluuttakseen tapahtumapäivän kurssseja käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset saamiset ja velat arvotetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja ja ei-monetaariset erät käyttäen tapahtumapäivän kurssseja. Liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina. Rahoitukseen ja konsernin kokonaisposition suojaamiseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroisissa. Tytäryhtiöt suojaavat lähinnä valuuttamääräisiä myyntejä ja ostoja, joissa suojausinstrumentteina käytetään pääsääntöisesti finanssiahallinnon

kanssa tehtyjä valuuttatermiinejä. Tytäryrityksien suojaustapahtumien vaikutukset näkyvät liiketoimintayksikköjen liikevaihdon ja ostojen oikaisuna.

LIKEVAIHTO

Liikevaihto sisältää myytyjen tuotteiden ja toimitettujen palveluiden kokonaislaskutusarvon, josta on vähennetty oikaisuina myynnin välilliset verot, käteisalennukset ja valuuttamääräisten myyntisaamisten kurssierot.

MYYNIN TULOUTUSPERIAATTEET

Myyntituotot tavaroiden myynnistä kirjataan tuloslaskelmaan, kun tavaroiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Konsernin palvelujen ja vuokratuottojen osuus liikevaihdosta ei ole olennainen.

ELÄKEVELVOITTEET

Konsernilla on sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, kunkin toimintamaan paikallisten olojen ja käytäntöjen mukaisesti. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu erillisissä eläkesäätiöissä tai eläkevakuutusyhtiöissä. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota suoritus koskee.

Konsernin etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Etuuspohjaisista järjestelyistä kirjataan taseeseen velka (tai saaminen), jonka määrä lasketaan velvoitteiden nykyarvon ja varojen käypien arvojen erotuksena. Lisäksi nettovelassa huomioidaan mahdollisten kirjaamattomien takautuviin työsuorituksiin perustuvien menojen sekä vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden vaikutus. Eläkevelvoitteet on laskettu siten, että kertynyt etuus on jakotettu palvelusajalle ennakoituna etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää käyttäen. Eläkemenot kirjataan kuluiksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaattikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteiden nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttaus korkona yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa. Ellei maassa ole syviä joukkovelkakirjamarkkinoita, käytetään valtion joukkovelkakirjojen tuotto-oletusta.

Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot on jakotettu tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 % eläkevelvoitteesta tai 10 % varojen käyvistä arvosta, ns. ”putkimenetelmällä”.

Suomalaisen TyEL-järjestelmän rahastoitu osuus ja työkyvyttömyysosuus on käsitelty etuuspohjaisena järjestelyinä omassa eläkesäätiössä hoidettavan järjestelyn osalta vuonna 2008. Säätiön varat on arvostettu IAS 19:n (Työsuhte-etuudet) mukaan. Kemiran Eläkesäätiön eläkevastuu on 31.12.2009 siirretty Keskinäiseen työeläkevakuutusyhtiöön Varmaan. Vakuutusyhtiössä hoidettu TyEL on käsitelty maksupohjaisena järjestelyinä.

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Hallituksen päättämien avainhenkilöstölle suunnattujen osakepalkkiojärjestelmien etuudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

ja kirjataan tasaisesti henkilöstökuluksi tuloslaskelmaan oikeuksien syntymisjaksojen aikana. Oletus lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahoitustusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä. Liitetiedossa 7 on kuvattu järjestelmää ja sen arvostustekijöitä.

VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluiksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Hyödykkeiden hankintamenoon sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot, mikäli aktivointiehdot täyttyvät.

TULOVEROT

Tuloslaskelman verot sisältävät kunkin yhtiön verotettavaan tulokseen perustuvat verot ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutokset. Mikäli verot liittyvät suoraan omaan pääomaan tai laajan tuloslaskelmaan kirjattuihin eriin, kirjataan ne kyseisiin eriin.

Laskennallinen verosaaminen ja -velka on laskettu väliaikaisista eroista taseen kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennalliset verosaamiset mm. kertyneistä tappiosta sisältyvät tilinpäätökseen vain siihen määrään asti kuin veroyksikölle todennäköisesti syntyy verotettavaa tuloa tulevaisuudessa, niin että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Laskennallista verovelkaa ja -saamista laskettaessa on käytetty tilinpäätöksen laatimishetkellä voimassa olevia tai tilikautta seuraavan vuoden verokantaja, mikäli ne on jo vahvistettu.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET JA AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Tutkimustoiminnan menot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan. Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden pohjalta voidaan laatia suunnitelmat uusista tai olennaisesti parannetuista tuotteista tai prosesseista, jotka ovat kaupallisesti ja teknisesti käyttökelpoisia, ja konsernilla on riittävät voimavarat kehittämistyön loppuunsaattamiseen ja hyödykkeen käyttämiseen tai myymiseen. Pääosa konsernin kehittämismenoista ei täytä edellä mainittuja aktivointiedellytyksiä ja ne kirjataan kuluiksi. Aktivoidut kehittämismenot esitetään omana eräänä ja poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan, kuitenkin enintään 8 vuodessa.

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy mm. tietokoneohjelmistoja ja -lisenssejä sekä yrityskauppojen yhteydessä hankittuja tuotemerkkejä ja asiakaskantaja.

Liikearvo muodostuu yrityskaupan yhteydessä. Liikearvo on se osuus hankintamenoista, joka ylittää käypään arvoon arvostettujen varojen ja velkojen nettomääräisen arvon. Liikearvo arvostetaan hankintamenoon vähennettynä mahdollisesti kertyvillä arvonalentumisilla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet (joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika) on arvostettu taseessa poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Konsernilla ei ole aineettomia hyödykkeitä, joilla olisi rajaton taloudellinen vaikutusaika.

Poistot on laskettu tasapoistoina kohteiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan mukaan. Tavallisimmat konsernin laskentaperiaatteiden mukaiset poistoajat ovat:

koneet ja kalusto	3–15 vuotta
rakennukset ja rakennelmat	25 vuotta
aineettomat hyödykkeet	5–10 vuotta

Omaisuserän jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa. Käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot sisältyvät liiketoiminnan tuottoihin ja myyntitappiot liiketoiminnan kuluihin. Ehdot täyttävän omaisuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman aktivoidaan osana kyseisen omaisuserän hankintamenoa silloin, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on määritettävissä luotettavasti. Säännöllisin määräajoin suoritettavista suurista ja perinpohjaisista tarkastuksista tai kunnossapidoista johtuvat menot käsitellään investointeina ja hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan. Käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi.

JULKISET AVUSTUKSET

Investointeihin saadut julkiset avustukset on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisena käyttöaikana. Tutkimustoimintaan saadut avustukset kirjataan kulujen vähennykseksi.

VUOKRASOPIMUKSET

Konsernin ollessa vuokralle ottajana rahoitusleasingosopimuksiksi luokitellaan aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista.

Rahoitusleasingosopimuksilla hankitut hyödykkeet merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Nämä hyödykkeet ja niihin liittyvät vuokratulot esitetään osana konsernin aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ja korollisia velkoja. Rahoitusleasingosopimusten osalta tuloslaskelmassa esitetään leasingomaisuuden poistot ja velasta aiheutuneet korkokulut.

Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin ollessa vuokralle antajana rahoitusleasingosopimukset kirjataan taseeseen saamisina ja muiden vuokrasopimusten hyödykkeet sisältyvät aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin.

Standarditulkinnan (IFRIC 4: Miten määritellään sisältääkö järjestelmä vuokrasopimuksen) mukaisesti vuokrasopimuksina käsitellään myös järjestelyt, jotka eivät ole oikeudelliselta muodoltaan vuokrasopimuksia mutta jotka antavat oikeuden käyttää hyödykettä maksua tai toistuvia maksuja vastaan.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen nettorealisointiarvoon. Vaihto-omaisuuden hankintameno on määritetty luonteensa mukaan fifo-menetelmää tai painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää normaalin toiminta-asteen mukaisen osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myyntikustannukset.

RAHOITUSVARAT, RAHOITUSVELAT JA JOHDANNAISSOPIMUKSET

Kun rahoitusvara tai -velka merkitään kirjanpitoon kaupankäyntipäivänään, konserni arvostaa sen hankintamenoon, joka on yhtä suuri kuin siitä annetun tai saadun vastikkeen käypä arvo. Konsernin rahoitusvarat on alkuperäisen kirjaamisen jälkeistä arvostusta varten luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, konsernin myöntämiin lainoihin ja muihin saamisiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin.

Luokka	Rahoitusinstrumentti	Arvostus
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	Valuuttatermiinit, valuuttaoptiot, valuutanvaihtosopimukset, korkotermiinit, korkofutuurit, korko-optiot, koronvaihtosopimukset, sähkötermiinit, maakaasujohdannaiset, propaanitermiinit, sijoitustodistukset, yritystodistukset, sijoitusrahastot, kytketyt johdannaiset	Käypä arvo
Lainat ja saamiset	Pitkäaikaiset lainasaamiset, pankkitalletukset, myyntisaamiset ja muut saamiset	(Jaksotettu) Hankintameno
Myytävissä olevat rahoitusvarat	Osakkeet, joukkovelkakirjasijoitukset	Käypä arvo

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Käypä arvo on rahamäärä, johon omaisuuserä voidaan vaihtaa tai jolla velka voidaan suorittaa asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välillä. Ne johdannaiset, joihin ei sovelleta IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvaroihin. Nämä kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen luokkaan. Taseessa erät esitetään siirtosaamisissa ja siirtovelloissa. Käyvän arvon muutoksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti tapahtumahetkellään rahoituseriin.

Lainoihin ja saamisiin sisältyy pitkäaikaisia saamisia, jotka on arvostettu jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen korkokannan menetelmää käyttäen ottaen huomioon mahdolliset arvonalentumiset.

Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon, jos käyvän arvon katsotaan olevan luotettavasti määritettävissä. Myytävissä olevien rahoitusvarojen realisoitumattomat arvomuutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa käyvän arvon rahastossa verovaikutus huomioiden. Kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään tuloslaskelmaan luokittelun oikaisuina silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio. Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät pörssinoteerattujen yhtiöiden osakkeita, joukkovelkakirjasijoituksia ja muiden noteeraamattomien yritysten osakkeita, joista merkittävin on Pohjolan Voima Oy:n ja Teollisuuden Voima Oy:n osakeomistus.

Pohjolan Voima Oy ja sen tytäryhtiö Teollisuuden Voima Oy muodostavat yksityisen, suomalaisten teollisuus- ja voimayhtiöiden omistaman sähköntuotantokonsernin, joka toimittaa osakkailleen sähköä omakustannushintaan. Pohjolan Voima konserni omistaa ja käyttää mm. kahta ydinvoimalaitosyksikköä Olkiluodossa, Eurajoen kunnassa. Konsernilla on TVO:n A- ja C-sarjojen osakkeita sekä PVO:n A-, B-, C-, G- ja I-sarjojen osakkeita. Eri osakesarjat oikeuttavat eri voimalaitosten tuottamaan sähköön. Kunkin osakesarjan omistajat vastaavat ao. sarjan kiinteistä kustannuksista osakemäärien suhteessa riippumatta siitä, onko teho tai energiaosuutta käytetty, ja muuttuvista kustannuksista toimitettujen energiamäärien mukaisessa suhteessa.

Kemira Oy:n omistus Pohjolan Voima -konsernissa, joka oikeuttaa sähköön valmiista voimalaitoksista, on arvostettu käypään arvoon perustuen sähkön markkinahinnan ja omakustannushinnan erotuksen diskontattuun rahavirtaan. Sähkön markkinahintana on käytetty Pohjoismaisesta sähköpörssistä saatavaa julkista sähkön spot -hintaa. Omakustannushinnat ovat osakesarjakohtaisia. Tulevaisuuden rahavirrat on diskontattu perustuen kuhunkin osakesarjaan liittyvien laitosten odotettuun käyttöaikaan. Diskonttokorkona laskennassa on käytetty keskimääräistä painotettua pääomakustannusta, joka määritetään vuosittain. Rahoitusriskien hallinta -liitetiedossa on käsitelty arvostusolettamusten muutosten vaikutusta käypiin arvoihin.

Se osuus omistuksesta, joka oikeuttaa sähköön Suomessa parhaillaan rakennettavasta ydinvoimalasta arvostettiin vuoden 2008 aikana uudelleen. Aikaisemmissa tilinpäätöksissä nämä osakkeet oli arvostettu hankintahintaan. Vuonna 2008 tehty uudelleenarvostus perustui osakkeiden markkinahintaan, joka tuli määritetyksi toukokuussa 2008 ulkoisella kolmansien osapuolien osakekaupalla. Vuoden 2009 tilinpäätöksessä keskeneräiseen ydinvoimalaan liittyvien osakkeiden arvostusta ei ole muutettu. Toimittajan ilmoittaman aikataulun mukaisesti laitos valmistuu vuoden 2012 aikana.

Rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset koostuvat käteisestä rahasta, vaidittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavarihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Käytössä olevat luottolimiitit sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä rahoitusinstrumenttien mahdolliset arvonalentumiset. Rahoitusvaran arvonalentuminen kirjataan, kun on toteutunut tapahtuma, jolla on negatiivinen vaikutus sijoituksen tuleviin rahavirtoihin. Arvonalentumisen määrä jaksotettuun hankintameno arvostettujen erien osalta on kirjanpitoarvon ja saamisen tulevien

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

rahavirtojen nykyarvon erotus. Diskonttauksessa käytetään alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Käypään arvoon arvostetuissa erissä käypä arvo määrää arvonalentumisen. Arvonalentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Konserni myy tietyt myyntisaamisensa rahoitusyhtiöille sopimuksessa määriteltyjen limiittien puitteissa. Myytyihin saamiin liittyvä luottoriski ja sopimuserusteiset oikeudet kyseisiin rahoitusvaroihin siirtyvät myyntihetkellä pois konsernilta. Järjestelyyn liittyvät kulut kirjataan rahoituskuluihin.

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin kuuluvat ne johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Luokka	Rahoitusinstrumentti	Arvostus
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	Valuuttatermiinit, valuuttaoptiot, valuutanvaihtosopimukset, korkotermiinit, korkofutuurit, korko-optiot, koronvaihtosopimukset, sähkötermiinit, maakaasujohdannaiset, propaanitermiinit, kytketyt johdannaiset	Käypä arvo
Muut velat	Lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat, eläkelainat, ostovelat	(Jaksotettu) Hankintameno

Valuutta-, korko- ja hyödykejohdannaisten, sijoitusrahastojen sekä julkisesti noteerattujen osakkeiden käyvät arvot saadaan toimivilta markkinoilta tilinpäätöshetken hintanoteerauksen perusteella. Muiden käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien arvo määritellään arvonmäärittämissä avulla rahoitusmarkkinoilta saatavan tiedon perusteella. Kemira käyttää arvonmäärittämiseen treasuryhallintajärjestelmä Twiniin syötettyjen markkinatietojen perusteella laskettuja arvoja.

Valuuttatermiinien arvonmuutokset lasketaan arvostamalla termiinisolopimukset tilinpäätöshetken termiinikursseihin ja vertaamalla niitä termiinien tekoherken termiinikurssien kautta laskettuihin vasta-arvoihin. Valuuttaoptioiden käyvät arvot lasketaan valuuttaympäristöön mukautetun Black & Scholesin optioiden arvostusmallia käyttäen. Arvostuksessa tarvittavat tiedot, kuten kohdevaluutan valuuttakurssi, sopimuskurssi, volatiliiteetti ja riskitön korkokanta perustuvat julkiseen markkinainformaatioon. Korkojohdannaisten käyvät arvot määritellään käyttämällä vastaavanlaisten instrumenttien tilinpäätöspäivän markkina-arvoja. Muut johdannaiset arvostetaan tilinpäätöspäivän markkinahintaan.

Kaikki tilinpäätöshetkellä avoimena olevat johdannaiset arvostetaan käypään arvoon. Konsernitiilinpäätöksessä avoimien johdannaissopimusten arvostustulokset on pääsääntöisesti kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Konsernin kytkettyjen johdannaisten määrä on vähäinen.

Muut velat merkitään taseeseen alun perin saatujen nettovarojen arvoon vähennettynä välittömällä kuluilla. Myöhemmin rahoitusvelat arvostetaan taseeseen jaksotettuun hankintamenuun, ja saatujen nettovarojen ja lainanlyhennysten erotus kirjataan korkokuluksi lainan juoksuajana.

SUOJAUSLASKENTA

IAS 39:n mukainen suojauslaskenta tarkoittaa laskentatapaa, jonka tarkoituksena on kohdistaa yksi tai useampi suojausinstrumentti siten, että niiden käypä arvo kumoaa kokonaisuudessaan tai osittain suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Suojauslaskentaa sovelletaan korkoriskin ja ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen valuuttariskin sekä hyödykeriskin suojauksiin. Käytetyt suojauslaskentamallit ovat rahavirtojen suojaus ja ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus.

Rahavirtojen suojauksessa suojaudutaan rahavirtojen vaihtelulta, joka johtuu taseeseen merkittyyn tiettyyn omaisuuserään, velkaan tai erittäin todennäköiseen tulevaan liiketoimeen liittyvän riskin toteutumisesta. Suojausinstrumentteina rahavirran suojauksessa käytetään korko- ja hyödykejohdannaista. IAS 39:n määrittelemää rahavirtojen suojauslaskentaa sovelletaan konsernissa valikoituihin suojauskohteisiin. Rahavirtojen suojaukseen liittyvät johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa verovaikutus huomioiden, kun ne täyttävät suojauslaskennan ehdot ja kun suojauslaskenta on tehokasta. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Johdannaiset, joiden osalta ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Ulkomaiseen yksikköön tehtyä nettosijoitusta suojataan kurssimuutoksilta pitkäaikaisilla valuuttamääräisillä lainoilla sekä termiini- ja valuutanvaihtosopimuksilla. Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauslaskennan ehdot täyttävien suojausinstrumenttien käyvän arvon tehokkaan osuuden arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään konsernin oman pääoman muuntoeroissa verovaikutus huomioiden. Käytettäessä valuuttatermiinejä suojaussuhteen arvonmuutoksen ulkopuolelle jätettävä korkoero kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Nettosijoituksen suojauksesta johtuvat voitot ja tappiot merkitään tuloslaskelmaan silloin, kun nettosijoituksesta luovutaan. Tehottoman suojauslaskennan osuus kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Suojauslaskennan tehokkuutta seurataan IAS 39:n vaatimalla tavalla. Tehokkuudella tarkoitetaan suojausinstrumentin kykyä vaimota suojattavan riskin toteutumisesta johtuvat muutokset suojattavan erän käyvässä arvossa tai suojatusta liiketoimesta johtuvissa rahavirroissa. Suojaussuhteen katsotaan olevan erittäin tehokas, kun suojausinstrumentin käyvän arvon muutos kumoaa suojattavan erän rahavirtojen muutokset 80–125 -prosenttisesti. Tehokkuutta tarkastellaan sekä etu- että jälkikäteen. Tehokkuuden testaus tehdään uudelleen jokaisena tilinpäätöshetkenä.

Suojauslaskenta lakkautetaan, kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty. Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut ja oman pääoman erissä esitetyt voitot tai tappiot siirretään tuloslaskelmaan tuotoiksi ja kuluiksi, mikäli suojattava kohde myydään tai erääntyy. Niiden johdannaissopimusten, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, käyvän arvon muutoksista syntyvät voitot ja tappiot merkitään suoraan tuloslaskelmaan.

Konserni on dokumentoinut suojauslaskennan ryhdyttyä suojaussuhteen olemassaolon sisältäen tiedot suojausinstrumentista ja suojattavasta erästä tai liiketapahtumasta, suojattavan riskin luonteen, riskienhallinnan tavoitteet ja suojauslaskennan ryhtymisen strategian sekä kuvauksen tehokkuuden arvioinnista.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

OMAT OSAKKEET

Omien osakkeiden hankinta siihen liittyvine menoineen on esitetty konsernitilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä.

VARAUKSET

Taseeseen merkitään varaus, kun jonkin aikaisemman tapahtuman seurauksena on syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen olemassa oleva velvoite ja on todennäköistä, että siitä aiheutuu vastaisia menoja ja velvoitteen määrä on arvioitavissa luotettavasti. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan vain silloin, kun siitä on laadittu yksityiskohtainen, asianmukainen suunnitelma ja suunnitelman toimeenpano on aloitettu tai siitä on tiedotettu niille, joihin järjestely vaikuttaa. Varauksena kirjattava määrä vastaa parasta arviota menoista, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen edellyttää tilinpäätöspäivänä. Jos rahan aika-arvon vaikutus on olennainen, varaus diskontataan.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT JA LOPETETUT TOIMINNOT

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät nettovarot luokitellaan IFRS 5:n mukaan myytävänä oleviksi. Ne arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon, mikäli niiden käypää arvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Lopetettu toiminto on merkittävä erillinen liiketoimintayksikkö tai maantieteellistä aluetta edustava yksikkö. Lopetetun toiminnon tulos esitetään omana eränään konsernin tuloslaskelmassa.

OMAISUUSERIEN ARVONALENTUMINEN

Konserni arvioi jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Mikäli viitteitä arvonalentumisesta ilmenee, arvioidaan omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä kerrytettävissä oleva rahamäärä käyttöarvon tai myytäessä saatavan nettomyyntihinnan perusteella. Vuosittaiset arvonalentumistestit tehdään aina liikearvoille ja sellaisille aineettomille hyödykkeille, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton tai jotka eivät ole vielä valmiita käytettäväksi.

Kemiran uusi organisaatio astui voimaan lokakuussa 2008. Sen mukaiseen talousraportointiin siirryttiin vuoden 2009 alusta. Rahavirtaa tuottavaksi yksiköksi on määritelty asiakassegmentti. Asiakassegmenttien taso on segmenttiä seuraava alempi taso. Aikaisempiin vuosiin verrattuna Kemira ei muuttanut organisaatiotasoa, jolla testaus suoritetaan.

Liikearvon arvonalentuminen testataan vertaamalla asiakassegmenttien kerrytettävissä olevaa rahamäärää sen kirjanpitoarvoon. Kemiralla ei ole muita olennaisia rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo. Liikearvot on kohdistettu asiakassegmenteille.

Asiakassegmenttien kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritelty käyttöarvona, jonka muodostavat yksikköön tulevat diskontatut vastaiset rahavirrat. Vastaisia rahavirtoja koskevat arviot perustuvat omaisuuserän jatkuvalle käytölle ja liiketoimintajohdon viimeisimmille kolmivuotisennusteille. Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu olettaen vuosittaisen kasvun olevan nolla. Rahavirta-arviot eivät sisällä omaisuuserien suorituskyvyn parantamisien, investointien tai vastaisten uudelleenjärjestelyjen vaikutuksia. Konsernikeskuksen kulut kohdistetaan strategisille liiketoimintayksiköille liikevaihdon suhteessa.

Arvonalentumistappio kirjataan siinä tapauksessa, että omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin sen kirjanpitoarvo. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Arvonalentumistestien yksityiskohdista on annettu tietoa liitetiedossa 14.

Jos viimeisimmän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut positiivinen muutos kerrytettävästä rahamäärästä tehdyissä arvioissa, peruutetaan aikaisempina vuosina tehty arvonalentumiskirjaus korkeintaan siihen arvoon asti, joka omaisuuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattu ja arvonalentumistappiota ei peruuteta.

PÄÄSTÖOIKEUDET

EU:n päästökauppajärjestelmän piirissä on Kemirasta vain Helsingborgin toimipaikka Ruotsissa. Päästöoikeudet käsitellään hankintamenoa arvostettavina aineettomina hyödykkeinä. Ilmaiseksi saadut päästöoikeudet on arvostettu nimellisarvoon (nollan suuruisiksi). Varaus päästöoikeuksien palautusvelvoitteen täyttämiseksi kirjataan, elleivät vastikkeetta saadut päästöoikeudet riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Kemiran taseessa ei ole päästöoikeuksiin liittyviä eriä, mikäli toteutuneet päästöt alittavat vastikkeetta saatujen päästöoikeuksien määrän ja päästöoikeuksia ei ole ostettu markkinoilta. Päästöoikeuksista on kerrottu ympäristöriskien ja -vastuiden liitetiedossa 31.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT ARVIOT JA LAATIMISPERIAATTEET

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden toteumat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista.

Liikearvon ja muun omaisuuden arvonalentumistestien yhteydessä määritellään tulevia rahavirtoja, jotka perustuvat tärkeimmiltä oletuksiltaan bruttokatetasoihin, diskonttokorkoon ja ennusteiden ajanjaksoon. Huomatava negatiivinen kehitys rahavirtojen toteutumisessa ja korkokehityksessä voi johtaa arvonalentumisen kirjaustarpeeseen.

Kemiran sijoitukset sisältävät noteeraamattomia osakkeita, joista arvolla suurin on yhtiön omistus Pohjolan Voima -konsernissa. Käytössä olevat osakkeet on arvostettu käypään arvoon, joka perustuu sähkön markkinahinnan ja omakustannushinnan erotuksen diskontattuun rahavirtaan. Todellinen käyvän arvon kehitys voi poiketa tehdyistä arvioista mm. sähkön hinnan, ennusteiden ajanjakson tai diskonttauskoron takia.

Etuspohjaisten eläkevastuiden määrittelyyn liittyy oletuksia, joiden huomattavat muutokset voivat vaikuttaa eläkevelan ja eläkekulujen

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

suuruuteen. Vakuutusmatemaattiset laskelmat sisältävät johdon antamia oletuksia kuten eläkesäätiöiden varojen pitkäaikaisen tuotto-oletuksen, diskonttauskoron ja palkankorotus- ja työsuhteiden päättävyysoletukset. Mm. todelliset osakemarkkinoiden hintavaihtelut voivat poiketa oletuksista.

Varausten kirjaaminen tilinpäätökseen edellyttää johdon arviota, koska varauksiin liittyvien veloitteiden tarkka euromäärä ei ole tilinpäätöstä laadittaessa selvillä.

Verotuksellisiin tappioihin tai muihin eriin liittyvien laskennallisten verosaamisten kirjaamista varten johto arvioi määrän, jonka verran yhtiölle todennäköisesti syntyy verotettavaa tuloa, niin että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Todellinen tuloskehitys voi poiketa arviosta, jolloin muutos vaikuttaa tulevien tilikausien veroihin.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEIDEN MUUTOKSET 31.12.2009 JÄLKEEN

Konserni ei ole soveltanut seuraavia julkistettuja standardeja, jotka eivät ole pakollisia 1.1.2009 alkaneella tilikaudella, mutta joita voi soveltaa ennen niiden voimaantuloa:

- IFRS 3 *Liiketoimintojen yhdistäminen* (voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi edellyttää yhä hankintamenetelmän käyttöä liiketoimintojen yhdistämisissä kuitenkin eräin merkittävin muutoksin, kuten transaktiomenojen kirjaaminen kuluksi. Lisäksi kaikki liiketoimintojen hankkimiseen liittyvät maksut tulee kirjata käypään arvoon hankinta-ajankohtana ja ehdolliset vastikkeet arvostaa hankinnan jälkeen käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Liikearvo voidaan laskea perustuen emoyhtiön suhteelliseen osuuteen nettovaroista tai se voi sisältää määräysvallattomien omistajien osuuteen kohdistetun liikearvon. Standardimuutos vaikuttaa hankinnoista kirjattavan liikearvon määrään sekä liiketoimintojen myyntituloksiin. Muutoksella on vaikutusta myös tulosvaikutteisesti kirjattaviin eriin sekä hankintatilikaudella että niillä tilikausilla, joilla maksetaan lisäkauppahintaa tai toteutetaan lisähankintoja.
- IAS 27 *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös* (muutettu 2008) (voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutettu standardi edellyttää tytäryritysten omistusmuutosten kirjaamista suoraan konsernin omaan pääomaan silloin kun määräysvalta ei muutu. Mikäli määräysvalta menetetään, jäljellä oleva sijoitus tulee arvostaa käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Vastaavaa käsittelytapaa sovelletaan jatkossa myös osakkuusyrittysijoituksiin (IAS 28) ja yhteisyritysosuuksiin (IAS 31). Standardimuutoksen seurauksena tytäryrityksen tappioita voidaan kohdistaa vähemmistölle silloinkin, kun ne ylittävät vähemmistön sijoituksen määrän.
- IFRIC 17 *Muiden kuin käteisvarojen jakaminen omistajille* (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkintamuutoksella on vaikutusta niissä tapauksissa, jolloin osinkoja jaetaan muina kuin käteisvaroina.

Konserni arvioi että seuraavien standardien ja tulkintojen käyttönotolla ei ole vaikutusta tulevaan tilinpäätökseen:

- IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* – standardin muutos (*Suojauskohteiksi hyväksyttävät erät*) (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).
- Muutokset IFRS 2:ään *Osakeperusteiset maksut - Käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset liiketoimet konsernissa* (voimaan 1.1.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutoksilla on annettu lisäohjeistusta konserniyhteisöjen kesken toteutuvien osakeperusteisesti maksettavien liiketoimien kirjanpitokäsittelyyn. Muutettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettaviksi EU:ssa.
- IFRIC 18 *Omaisuserien siirrot asiakkailta* (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinnan aiheena on se, miten yhteisöt käsittelevät kirjanpidossaan asiakkailtaan saadut käyttöomaisuushyödykkeet tai käteisvarat, kun näitä täytyy käyttää siihen, että kyseiset asiakkaat liitetään jakeluverkkoon (esim. sähköverkkoon), tai siihen, että asiakkaalle annetaan jatkuva oikeus tavaroiden tai palvelujen saamiseen taikka näihin molempiin.

2. SEGMENTTITIEDOT

Kesäkuussa 2008 julkistetun uuden strategian myötä Kemiran liiketoimintarakenne muuttui. Taloudellinen raportointi uuden rakenteen mukaan aloitettiin vuoden 2009 alusta. Kemiran liiketoiminta on jaettu asiakaskeksisiin ja tulosvastuullisiin segmentteihin: Paper, Municipal & Industrial, Oil & Mining, Tikkurila ja Muut.

Paper-segmentti tarjoaa massa- ja paperiteollisuudelle kemikaaleja ja tuotekokonaisuuksia, jotka parantavat asiakkaiden kannattavuutta ja raaka-aine- ja energiatehokkuutta sekä tukevat kestävästä kehitystä.

Municipal & Industrial -segmentti tarjoaa vedenkäsittelykemikaaleja sekä kunnalliseen että teolliseen vedenpuhdistukseen. Vahvuuksia ovat korkeatasoinen prosessiosaaminen sekä laaja valikoima vedenkäsittelykemikaaleja, joita toimitetaan luotettavasti asiakkaillemme. Segmentin nimi muutettiin syyskuussa Municipal & Industrial -segmentiksi. Nimi korvasi aikaisemman Water-segmentin nimen. Uusi nimi kuvaa selkeästi segmentin asiakaskuntaa, joka vaihtelee pienistä kunnista isoihin kaupunkeihin sekä erilaisiin teollisuudenaloihin.

Oil & Mining -segmentti tarjoaa innovatiivisia kemiallisia erotus- ja prosessiratkaisuja öljy- ja kaivosteollisuudelle, jossa vesi on keskeinen tekijä. Hyödyntämällä osaamista asiakkaat voivat parantaa tehokkuuttaan ja tuottavuuttaan.

Tikkurilan valikoimaan kuuluvat kauppa- ja rakennusmaalit sekä puu- ja metalliteollisuusmaalit. Tikkurila tarjoaa merkkituotteita ja asiantuntijapalveluja kuluttajille, ammattimaalareille ja teollisille asiakkaille.

Muut-segmentti muodostuu orgaanisten suolojen ja happojen ChemSolutions -liiketoiminnasta sekä niistä konsernin kustannuksista, joita ei ole

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

veloitettu liiketoiminta-alueilta (osa tutkimus- ja tuotekehityskustannuksista sekä konsernikeskuksen kustannukset).

Vertailutiedot on oikaistu uuden segmenttijaon mukaisiksi.

Siirtohinnoittelussa konserniyhtiöiden välillä on sovellettu markkinaehtoista periaatetta.

Segmenttien varat ja velat käsittävät ne varat ja velat, jotka ovat suoraan tai perustellusti kohdistettavissa ao. segmenteille. Segmenttien varoihin on laskettu aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, osuudet osakkuusyhtiöissä, vaihto-omaisuus ja korottomat saamiset. Segmenttien velkoihin sisältyvät lyhytaikaiset korottomat velat.

2009	Paper	Municipal & Industrial	Oil & Mining	Tikkurila	Muut	Eliminoinnit	Konserni
TULOSLASKELMA							
Ulkoinen liikevaihto	905,2	607,3	234,4	530,2	223,0	-	2 500,1
Sisäinen liikevaihto	1,2	0,2	0,6	-	77,4	-79,4	0,0
Liikevaihto yhteensä	906,4	607,5	235,0	530,2	300,4	-79,4	2 500,1
Liikevoitto	40,1	59,8	19,9	47,7	-10,1	-	157,4
Rahoituskulut, netto							-49,8
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta							-4,7
Voitto ennen veroja							102,9
Tuloverot							-17,4
Tilikauden voitto							85,5
Poistot	-49,4	-26,4	-9,5	-18,8	-15,4	-	-119,5
Arvon alentumiset ja arvonalentumisten peruutukset	2,5	-5,5	6,2	-	-	-	3,2
Muut erät, joihin ei liity rahasuorituksia	7,3	1,8	0,5	-	9,5		19,1
Investoinnit	-37,8	-21,0	-4,7	-17,2	-5,2	-	-85,9
MUUT TIEDOT							
Sidottu pääoma segmenteittäin (netto)	768,1	333,8	147,0	288,8	356,8	-	1 894,5
Segmentin varat	890,1	420,1	175,2	363,0	277,9	-16,4	2 109,9
Osuudet osakkuusyhtiöissä	0,5	0,7	-	0,8	129,1	-	131,1
Myytavissä olevat rahoitusvarat							166,2
Laskennalliset verosaamiset							18,8
Muut sijoitukset							13,2
Saamiset etuusperusteisista eläkejärjestelystä							35,3
Muut varat							67,6
Rahamarkkinasijoitukset							202,1
Rahat ja pankkisaamiset							72,5
Konsernin varat yhteensä							2 816,7
Segmentin velat	122,5	86,3	28,2	75,0	50,2	-16,4	345,8
Pitkäaikaiset korolliset velat							512,6
Lyhytaikaiset korolliset velat							437,6
Muut velat							251,9
Konsernin velat yhteensä							1 547,9

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

2008	Paper	Municipal & Industrial	Oil & Mining	Tikkurila	Muut	Eliminoinnit	Konserni
TULOSLASKELMA							
Ulkoinen liikevaihto	987,6	582,2	273,3	648,1	341,5	-	2 832,7
Sisäinen liikevaihto	15,7	1,5	2,1	-	73,3	-92,6	0,0
Liikevaihto yhteensä	1 003,3	583,7	275,4	648,1	414,8	-92,6	2 832,7
Liikevoitto	-2,6	5,3	1,9	59,2	10,1	0,1	74,0
Rahoituskulut, netto							-69,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta							-2,7
Voitto ennen veroja							1,8
Tuloverot							0,0
Tilikauden voitto							1,8
Poistot	-49,5	-24,3	-10,4	-19,0	-27,7	-	-130,9
Arvon alentumiset ja arvonalentumisten peruutukset	-22,6	-11,4	-3,0	-	-1,5	-	-38,5
Muut erät, joihin ei liity rahasuorituksia	-19,8	-5,9	-5,6	-	-4,2	-	-35,5
Investoinnit	-67,1	-51,8	-10,6	-36,4	-175,9	-	-341,8
MUUT TIEDOT							
Sidottu pääoma segmenteittäin (netto)	813,8	347,7	154,4	288,4	391,6	-	1 995,9
Segmentin varat	976,6	452,9	193,7	364,6	319,3	-19,9	2 287,2
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,5	0,5	-	0,9	133,7	-	135,6
Myytavissä olevat rahoitusvarat							159,8
Laskennalliset verosaamiset							12,7
Muut sijoitukset							11,5
Saamiset etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä							54,0
Muut varat							79,5
Rahamarkkinasijoitukset							87,1
Rahat ja pankkisaamiset							32,3
Konsernin varat yhteensä							2 859,7
Segmentin velat	163,3	105,7	39,3	77,1	61,4	-19,9	426,9
Pitkäaikaiset korolliset velat							609,2
Lyhytaikaiset korolliset velat							559,3
Muut velat							288,3
Konsernin velat yhteensä							1 883,7

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

MAANTIETEELLISET ALUEET	2009	2008
LIKEVAIHTO		
Suomi	378,4	444,3
Muu Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	1 252,1	1 486,3
Pohjois-Amerikka	578,3	648,6
Etelä-Amerikka	149,8	136,5
Aasia ja Tyynenmerenalue	141,5	117,0
Yhteensä	2 500,1	2 832,7
PITKÄAIKAISET MAANTIETEELLISESTI JAETUT VARAT		
Suomi	785,2	804,8
Muu Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	627,4	640,0
Pohjois-Amerikka	240,3	241,0
Etelä-Amerikka	154,8	145,8
Aasia ja Tyynenmerenalue	20,6	3,6
Yhteensä	1 828,3	1 835,2

Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin ja varat varojen sijainnin mukaan.

3. LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	2009	2008
Pitkäaikaisten varojen myyntivoitot	0,5	24,8
Vuokratuotot	2,6	3,1
Vakuutuskorvaukset	0,6	0,6
Konsultointi	1,7	9,6
Palveluveloitukset	4,3	0,1
Romun ja jätteen myynti	0,1	0,7
Royalty-, know-how- ja lisenssituotot	0,3	0,4
Muut liiketoiminnan tuotot	4,9	12,2
Yhteensä	15,0	51,5

Vuonna 2009 pitkäaikaisten varojen myyntivoittoihin ei sisälly tytä- ja osakkuusyritysten myyntivoittoja (15,4 milj. e) eikä kiinteistöjen ja tuotantoalueiden myyntivoittoja.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

4. KULUT

	2009	2008
Valmisteverastojen muutos (varaston lisäys + / vähennys -)	-61,8	15,5
Valmistus omaan käyttöön ¹⁾	-1,8	-2,5
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	1 349,9	1 515,3
Aine- ja tarvikevarastojen muutos (varaston lisäys + / vähennys -)	-11,2	-7,3
Ulkopuoliset palvelut	36,4	40,7
Materiaalit ja palvelut yhteensä	1 375,1	1 548,7
Työsuhde-etuudet	409,4	442,8
Vuokrat	47,1	57,6
Pitkäaikaisten varojen myyntitappiot	0,8	0,5
Muut kulut	472,4	578,3
Yhteensä	2 241,2	2 640,9

¹⁾ Valmistus omaan käyttöön sisältää lähinnä pitkäaikaisten varojen hankintoihin kohdistuvia palkka- ja henkilömenoja sekä varastosta otettuja aineita ja tarvikkeita.

Vuonna 2009 tuloslaskelma sisälsi pitkä- ja lyhytaikaisten varausten nettovähennystä 5,0 milj. e (nettolisäystä 47,5 milj. e)

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT JA PALVELUT KPMG:LLE MAKSETUT PALKKIOT

	2009	2008
Tilintarkastuspalkkiot	1,6	2,2
Palkkiot oheispalveluista	0,0	0,1
Palkkiot veropalveluista	0,3	0,3
Muut palkkiot	0,8	1,7
Yhteensä	2,7	4,3

Tilintarkastuspalkkiot liittyvät tilinpäätöksen lakisääteiseen tilintarkastukseen tai siihen läheisesti liittyviin tavanomaisiin palveluihin. Palkkiot veropalveluista liittyvät veroneuvontaan ja -suunnitteluun.

Palkkiot muille tilintarkastusyhteisöille kuin KPMG:lle olivat 2,5 milj. e (2,3 milj. e), josta pääosa oli lakisääteisen tilintarkastuksen ulkopuolista konsultointia.

5. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISKULUT

	2009	2008
Tutkimus- ja kehittämiskulujen yhteismäärä	47,0	71,1

Vuoden 2009 tutkimus- ja kehittämiskulujen yhteismäärä sisältää 3,4 milj. e (4,7 milj. e) poistoja. Tutkimus- ja kehittämiskuluja pienentää saadut avustukset 1,6 milj. e (1,2 milj. e).

Tutkimus- ja kehittämiskuluihin ei sisällynyt kertaluonteisia eriä vuonna 2009. Vuonna 2008 kertaluonteisia eriä oli 11,0 milj. e toiminnon uudelleenjärjestelyyn liittyen. Erä sisälsi sekä henkilöstöön liittyviä että muita uudelleenjärjestelykustannuksia.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

6. TYÖSUHDE-ETUUDET JA HENKILÖMÄÄRÄ

	2009	2008
Hallitusten ja toimitusjohtajien palkat	14,2	18,3
Palkat	296,4	336,3
Etuuspohjaiset eläkekulut	22,8	-1,1
Maksupohjaiset eläkekulut	25,8	29,7
Muut henkilöstösivukulut	50,2	59,6
Yhteensä	409,4	442,8

Työsuhde-etuudet sisältävät vuonna 2009 konsernin uudelleenjärjestelyyn liittyviä kertaluonteisia eriä 3,9 milj. e (23,1 milj. e).

Kemiran eläkesäätiössä oleva, Kemira Oyj:n lakisääteinen eläkevakuutus (TyEL) siirrettiin 31.12.2009 Keskinäiseen työeläkevakuutusyhtiöön Varmaan. Siirrolla ei ole vaikutusta eläketurvan tasoon eikä kattavuuteen. Siirrosta johtuen Kemira kirjasi loka- ja joulukuun tulokseen 13,7 milj. euron kertaluontoisen kulun.

HENKILÖMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN

Eurooppa, Lähi-Itä ja Afrikka	6 678	7 746
Pohjois-Amerikka	1 325	1 465
Etelä-Amerikka	410	263
Aasia ja Tyynenmerenalue	430	480
Yhteensä	8 843	9 954
Henkilömäärä Suomessa keskimäärin	1 929	2 659
Henkilömäärä Suomen ulkopuolella keskimäärin	6 914	7 295
Yhteensä	8 843	9 954
Henkilömäärä vuoden lopussa	8 493	9 405

Omistussuuden mukaan yhdisteltyjen yhteisyritysten koko henkilömäärä vuonna 2009 oli keskimäärin 14 (14).

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

7. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Kemira Oyj:n hallitus päätti vuonna 2004 ottaa avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän osaksi konsernin kannustus- ja sitouttamisjärjestelmää. Kannustusjärjestelmä jakautuu kolmeen vuoden mittaiseen ansaintajaksoon. Vuosien 2004, 2005 ja 2006 ohjelmien ansaintajaksot ovat jo päättyneet. Helmikuussa 2006 Kemira Oyj:n hallitus päätti uudesta avainhenkilöstölle suunnatusta osakepalkkiojärjestelmästä, jonka ansaintajaksot ajoittuvat vuosille 2007, 2008 ja 2009.

Palkkion maksaminen perustuu asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen. Mahdolliset palkkiot maksetaan Kemira Oyj:n osakkeiden ja rahasuorituksen yhdistelmänä. Osakkeet arvostetaan myöntämispäivän päätöskurssilla (sen päivän kurssilla, jolloin on sovittu osakepalkasta). Luovutetut osakkeet palautetaan takaisin Kemiralle, jos osakkeiden ansaintavuoden jälkeinen kahden vuoden omistusvaatimus ei toteudu.

Kaikkien myönnettyjen osakkeiden ja rahasuoritusosuuksien kirjaus tapahtuu oikeuden syntymisjakson kuluessa kolmelle vuodelle. Odotettavissa olevia osinkoja ei oteta huomioon käypää arvoa arvostettaessa. Rahasuoritusosuudet arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä olevan osakkeen hinnan mukaan ja palkkion määrä on noin 1,1 kertaa annettavien osakkeiden arvo. Ennalta asetettujen tavoitteiden toteutumisaste vaikuttaa kirjattavien ja maksettavien palkkioiden suuruuteen.

Helmikuussa 2009 Kemira Oyj:n hallitus päätti uudesta strategisen johtoryhmän jäsenille suunnatusta osakepalkkiojärjestelmästä. Järjestelmä jakautuu kolmeen vuoden mittaiseen ansaintajaksoon, jotka ovat 2009, 2010 ja 2011. Lisäksi ohjelmassa on kolmen vuoden pitkän aikavälin tavoite. Palkkioiden maksaminen perustuu asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen. Mahdolliset palkkiot maksetaan Kemiran osakkeina ja verot kattavana rahaosuutena asetettujen tavoitteiden saavuttamisen mukaisesti. Järjestelmän perusteella maksettavien osakkeiden ja rahaosuuden yhteisarvo kolmen vuoden aikana ei voi ylittää henkilön tältä ajalta kertyvää rahapalkkaa. Johtoryhmän jäsenet jäivät nyt pois vuodesta 2004 käytössä olleesta avainhenkilöille suunnatusta osakepalkkiojärjestelmästä.

Järjestelmien piiriin kuului 79 henkilöä 31.12.2009 (77). Osakkeina annettavat palkkiot kirjataan henkilöstökuluksi ja oman pääoman lisäykseksi. Avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän kirjausperusteena 2009 tilinpäätöksessä on 149 800 osaketta, joiden arvostus tilinpäätöksessä perustuu myöntämispäivän 24.2.2009 kurssiin 4,82 euroa. Strategisen johtoryhmän jäsenille suunnatun osakepalkkiojärjestelmän kirjaus perustuu tilinpäätöksessä vuosipalkkaan. Osakepalkkiojärjestelmän rahasuoritusosuudet kirjataan henkilöstökuluihin ja velkoihin. Päätös lopullisista osakepalkkioista tehdään hallituksessa helmikuussa 2010. Vuosien 2007 ja 2008 ohjelmien osalta ei olla tehty kulukirjausta, koska asetettuja tavoitteita ei saavutettu.

VIISITTAISET OSAKEOHJELMAT / MYÖNTÄMISPÄIVÄT

	Osakkeen hinta myöntämispäivän mukaan	Kolmelle vuodelle jaksotettu osakkeiden määrä (kpl)
Vuoden 2006 ohjelma: osakkeiden luovutus vuonna 2007 / 2.5.2006	17,98	144 143
Ohjelman ansaintajakso päättyi 1.5.2009		
Ohjelmaan palautuneita osakkeita 9 728 kpl		

	2009	2008
Kauden alussa auki olevat, kpl	134 415	241 815
Kaudella myönnettyt	-	-
Kaudella palautetut	-306	-
Kaudella toteutuneet	-134 109	-107 400
Kauden lopussa auki olevat, kpl	0	134 415

KULUKIRJAUS OSAKEPALKKIOJÄRJESTELMÄSTÄ

Osakkeina maksettavat palkkiot	1,1	1,0
Rahasuoritusosuudet ja henkilöstömenot	1,5	1,6
Yhteensä	2,6	2,6
Osakepalkkiojärjestelmästä aiheutuneet velat 31.12.	1,1	0,0

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

8. POISTOT, ARVONALENTUMISET JA ARVONALENTUMISTEN PERUUTUKSET

SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	2009	2008
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Muut aineettomat hyödykkeet	22,6	21,2
AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET		
Rakennukset ja rakennelmat	18,4	21,2
Koneet ja kalusto	75,4	84,6
Muut aineelliset hyödykkeet	3,1	3,8
Yhteensä	119,5	130,8
ARVONALENTUMISET		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Muut aineettomat hyödykkeet	-	1,4
Liikearvo	5,0	2,3
AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	-	0,6
Rakennukset ja rakennelmat	-	8,0
Koneet ja kalusto	0,3	24,4
Muut aineelliset hyödykkeet	0,4	1,9
Yhteensä	5,7	38,6
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	125,2	169,4
ARVONALENTUMISTEN PERUUTUKSET		
AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	-	-
Rakennukset ja rakennelmat	-	-
Koneet ja kalusto	-8,9	-
Muut aineelliset hyödykkeet	-	-
Yhteensä	-8,9	-
Poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset yhteensä	116,3	169,4

Arvonalentumisista ja arvonalentumisten peruutuksista lisätietoa liitteessä 14.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

9. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

	2009	2008
RAHOITUSTUOTOT		
Osinkotuotot	0,2	0,1
Korkotuotot		
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	1,9	4,7
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatuista rahoitusvaroista	5,7	18,1
Korkotuotot suojauslaskennassa olevista instrumenteista, tehoton osuus	-	-
Muut rahoitustuotot	0,5	1,8
Kurssivoitot		
Kurssivoitot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatuista rahoitusvaroista	143,9	128,1
Kurssivoitot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatuista rahoitusveloista	-	-
Kurssivoitot muista veloista	50,6	55,9
Kurssivoitot lainoista ja muista saamisista	-	-
Yhteensä	202,8	208,7
RAHOITUSKULUT		
Korkokulut		
Korkokulut muista veloista	-36,2	-62,8
Korkokulut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatuista rahoitusveloista	-15,8	-18,1
Korkokulut suojauslaskennassa olevista instrumenteista, tehoton osuus	0,0	0,0
Muut rahoituskulut	-4,1	-4,3
Kurssitappiot		
Kurssitappiot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatuista rahoitusvaroista	-	-
Kurssitappiot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatuista rahoitusveloista	-142,4	-149,0
Kurssitappiot muista veloista	-54,1	-44,0
Kurssitappiot lainoista ja muista saamisista	-	-
Yhteensä	-252,6	-278,2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-49,8	-69,5
Nettorahoituskulut liikevaihdosta %	2,0	2,4
Nettokorot liikevaihdosta %	1,8	2,1
SUOJAUSLASKENNAN PIIRISSÄ OLEVISTA RAHOITUSINSTRUMENTEISTA AIHEUTUNEET MUUTOKSET LAAJASSA TULOSLASKELMASSA		
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosisjoituksen suojaus *	-3,0	9,1
Rahavirran suojaus: laajaan tuloslaskelmaan merkitty määrä	10,0	-22,0
Yhteensä	7,0	-12,9
KURSSIEROT		
Realisoituneet	-15,3	8,3
Realisoitumattomat	13,4	-17,2
Yhteensä	-1,9	-8,9
OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSISTA		
Osuus osakkuusyritysten voitosta	0,1	0,3
Osuus osakkuusyritysten tappiosta	-4,8	-3,0
Yhteensä	-4,7	-2,7

* Lainojen ja valuuttajohdannaisten kurssieroja on kohdistettu ulkomaiden tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta syntyneitä kurssieroja vastaan ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosisjoitusten suojausmenetelmän mukaisesti.

Rahoituseriin ei sisälly tuottoja tai kuluja osakkuusyrityksiltä.

Kytkeytyistä johdannaisista on tuloutunut vuonna 2009 -2,0 milj. e (2,0 milj. e) tulokseen ennen veroja.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

10. TULOVEROT

	2009	2008
Verot kuluvalta vuodelta	20,6	10,5
Verot aikaisemmilta vuosilta	6,4	5,3
Laskennallisten verojen muutos	-9,6	-15,8
Yhteensä	17,4	0,0

Verot ovat olennaisesti Suomen veroastetta alemmat, koska vanhoja tappioita, joista ei ole aiemmin kirjattu laskennallisia verosaamisia, on pystytty hyödyntämään ja lisäksi vanhoista tappioista on kirjattu laskennallisia verosaamisia. Tytäryhtiöillä on vielä verotuksessa vähennyskelpoisia tappioita 191,6 milj. e (223,7 milj. e), joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista.

VEROKANNAN TÄSMÄYTYKSEN

Tulos ennen veroja	102,9	1,8
Vero laskettuna Suomen verokannan mukaan 26%	26,7	0,5
Ulkomaisten yhtiöiden verokantojen vaikutus veroihin	1,3	0,0
Vähennyskelvottomat kulut ja verovapaat tuotot	-6,9	-4,4
Verovaikutus tilikauden tappioista, joista ei kirjattu laskennallista verosaamista	9,6	8,0
Verovaikutus käytetyistä edellisten tilikausien tappioista, joista ei kirjattu laskennallista verosaamista	-8,0	-8,7
Laskennallisten verosaamisten muutokset liittyen aiempiin vuosiin	-10,0	0,0
Osakkuusyhtiöiden tuloksien verovaikutus	-1,4	-0,7
Verokantojen muutosten vaikutus laskennallisiin verosaamisiin	-0,3	0,0
Edellisten tilikausien verot	6,4	5,3
Yhteensä	17,4	0,0

Verokannan täsmäytyksen esitystapaa on muutettu ja vertailukauden tiedot on laskettu uuden esitystavan mukaisesti.

11. OSAKEKOHTAINEN TULOS

	2009	2008
OSAKEKOHTAINEN TULOS, LAIMENTAMATON		
Voitto ennen veroja	102,9	1,8
Tuloverot	-17,4	0,0
Tilikauden voitto	85,5	1,8
Voiton jakautuminen vähemmistölle	-3,7	-3,6
Emoyhteisön omistajien voitto	81,8	-1,8
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton ^{1) 2)}	134 824 130	121 190 535
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e	0,61	-0,01
OSAKEKOHTAINEN TULOS, LAIMENNETTU ³⁾		
Keskimääräinen osakemäärä ^{1) 2)}	134 824 130	121 190 535
Osakepohjaisen järjestelmän perusteella mahdollisesti liikkeelle laskettavat omat osakkeet	260 478	-
Keskimääräinen osakemäärä, laimennettu	135 084 608	121 190 535
Osakekohtainen tulos, laimennettu, e	0,61	-0,01

¹⁾ Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, joka ei sisällä konsernin hallussa olevia omia osakkeita.

²⁾ Osakeantioikaistu

³⁾ Vuonna 2008 konsernilla ei ollut keskimääräistä osakemäärää laimentavia oikaisuja.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

12. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Liikearvo	Kehittämismenot	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	2009 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	661,6	30,3	206,9	2,8	901,6
Tytäryritysten hankinta	0,4	-	2,0	-	2,4
Hankinnat	-	-	6,9	4,4	11,3
Oma tuotekehitys	-	0,3	-	-	0,3
Tytäryritysten myynti	-	-	-	-	0,0
Vähennykset	-	-	-2,4	-	-2,4
Muut muutokset	-	-	-3,1	-	-3,1
Uudelleenryhmittelyt	-	-	-	-	0,0
Kurssierot	8,4	-	1,0	-	9,4
Hankintameno vuoden lopussa	670,4	30,6	211,3	7,2	919,5
Kertyneet poistot vuoden alussa	-6,5	-2,1	-126,3	-	-134,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	2,3	-	2,3
Tilikauden poistot	-	-3,8	-18,8	-	-22,6
Arvon alentumiset	-5,0	-	-	-	-5,0
Kurssierot	-0,9	-	1,8	-	0,9
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-12,4	-5,9	-141,0	-	-159,3
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	658,0	24,7	70,3	7,2	760,2

	Liikearvo	Kehittämismenot	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	2008 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	630,8	1,3	213,6	14,3	860,0
Tytäryritysten hankinta	32,3	-	4,0	-	36,3
Hankinnat	-	-	6,1	2,0	8,1
Oma tuotekehitys	-	16,2	-	-	16,2
Tytäryritysten myynti	-4,6	-	-	-	-4,6
Vähennykset	-	-	-4,3	-	-4,3
Muut muutokset	-1,0	-	-1,0	-0,6	-2,6
Uudelleenryhmittelyt	-	12,8	-	-12,8	0,0
Kurssierot	4,1	-	-11,5	-0,1	-7,5
Hankintameno vuoden lopussa	661,6	30,3	206,9	2,8	901,6
Kertyneet poistot vuoden alussa	-4,2	-	-116,9	-	-121,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	9,5	-	9,5
Tilikauden poistot	-	-2,1	-19,1	-	-21,2
Arvon alentumiset	-2,3	-	-1,4	-	-3,7
Kurssierot	-	-	1,6	-	1,6
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-6,5	-2,1	-126,3	-	-134,9
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	655,1	28,2	80,6	2,8	766,7

Osakkuusyhtiöihin sisältyvää liikearvoa ei ollut vuosina 2009 ja 2008. Konsernilla ei ollut liikearvojen lisäksi aineettomia hyödykkeitä, joilla olisi rajaton taloudellinen vaikutusaika.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

13. AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2009 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	48,2	433,3	1 169,1	36,1	56,0	1 742,6
Tytäryritysten hankinta	-	-	0,1	-	-	0,1
Lisäykset	0,2	27,9	49,4	2,3	-3,7	76,1
Tytäryritysten myynti	-	-	-	-	-	0,0
Vähennykset	-	-6,5	-29,4	-2,1	-	-38,0
Myytäväksi luokitellut hyödykkeet	-	-	-	-	-	0,0
Muut muutokset	-	0,7	5,1	-0,1	-7,5	-1,8
Uudelleenryhmittelyt	-	-	-	-	-	0,0
Kurssierot	1,1	7,9	20,6	1,5	-0,9	30,2
Hankintameno vuoden lopussa	49,5	463,3	1 214,9	37,7	43,9	1 809,2
Kertyneet poistot vuoden alussa	-8,3	-214,7	-734,5	-19,4	-	-976,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	6,0	28,0	2,0	-	36,0
Tilikauden poistot	-	-18,5	-75,6	-3,0	-	-97,1
Arvonalentumiset	-	-	-0,3	-0,4	-	-0,7
Arvonalentumisten peruutukset	-	-	8,9	-	-	8,9
Muut muutokset	-	-	0,1	0,2	-	0,3
Kurssierot	-	-4,3	-13,4	-0,5	-	-18,2
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-8,3	-231,5	-786,8	-21,1	-	-1 047,7
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	41,2	231,8	428,1	16,6	43,9	761,5

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2008 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	51,2	501,8	1 463,6	36,9	138,0	2 191,4
Tytäryritysten hankinta	-	0,9	3,8	1,6	-	6,3
Lisäykset	3,3	17,9	91,8	5,8	9,1	127,9
Tytäryritysten myynti	-1,5	-69,7	-325,1	-6,1	-36,6	-439,0
Vähennykset	-0,2	-10,7	-52,8	-2,0	-0,4	-66,1
Myytäväksi luokitellut hyödykkeet	-	4,9	12,9	-	-	17,8
Muut muutokset	-0,2	-4,8	-4,6	1,9	-0,1	-7,8
Uudelleenryhmittelyt	0,2	12,7	33,2	-0,3	-48,7	-2,9
Kurssierot	-4,6	-19,7	-53,7	-1,7	-5,3	-85,0
Hankintameno vuoden lopussa	48,2	433,3	1 169,1	36,1	56,0	1 742,6
Kertyneet poistot vuoden alussa	-7,7	-237,6	-942,8	-19,0	-	-1 207,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	40,0	280,7	4,1	-	324,8
Tilikauden poistot	-	-21,2	-84,6	-3,8	-	-109,6
Arvonalentumiset	-0,6	-8,0	-24,4	-1,9	-	-34,9
Muut muutokset	-	0,2	-0,1	0,7	-	0,8
Kurssierot	-	11,9	36,7	0,5	-	49,1
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-8,3	-214,7	-734,5	-19,4	-	-976,9
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	39,9	218,6	434,5	16,7	56,0	765,7

Konsernilla ei ole ollut pitkäaikaisia hankkeita, joiden rakennusaikaisia korkoja olisi aktivoitu vuonna 2009.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

RAHOITUSLEASINGSOPIMUKSET

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

	2009	2008
Hankintameno	7,3	6,8
Kertyneet poistot	-2,7	-2,0
Kirjanpitoarvo	4,6	4,8

14. ARVONALENTUMISTESTIT

Omaisuuserien arvonalentumistestien testausprosessi ja -periaatteet sisältyvät konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin.

Arvonalentumistestit eivät osoittaneet tarvetta arvonalentumistappiokirjauksille. Arvonalentumistestaus on tehty 30.9.2009 eikä merkittäviä muutoksia rahavirtaa tuottaviin yksiköihin tai arvonalennustestauksessa tehtyihin muihin oletuksiin ole tapahtunut tämän jälkeen. Segmentit ovat Paper, Municipal & Industrial, Oil & Mining, Tikkurila ja Muut. Uudessa organisaatiossa rahavirtaa tuottavaksi yksiköksi on määritelty asiakassegmentti. Asiakassegmenttien taso on segmenttiä seuraava alempi taso ja näitä asiakassegmenttejä on konsernissa 12 kpl. Muilta osin testausperiaatteet ovat samat kuin edellisinä vuosina.

Testatun käyttöomaisuuden ja liikearvon kirjanpitoarvot olivat seuraavat:

SEGMENTTI 31.12.2009	Kirjanpitoarvo	josta liikearvoa
Paper	663	308
Municipal & Industrial	283	123
Oil & Mining	113	50
Tikkurila	213	68
Muut	167	109
Yhteensä	1 439	658

SEGMENTTI 31.12.2008	Kirjanpitoarvo	josta liikearvoa
Paper	679	306
Municipal & Industrial	272	122
Oil & Mining	116	50
Tikkurila	211	68
Muut	176	109
Yhteensä	1 454	655

Rahavirtojen kasvuennusteet heijastavat johdon näkemystä myynnin ja kustannuserien kehittymisestä ennustekauden aikana. Kolmivuotisen ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu olettaen kasvuvauhdin olevan nolla.

Diskonttokorot perustuvat oikaistuun konsernin pääoman keskimääräiseen kustannukseen (WACC). Uusi riskioikaistu pääoman keskimääräinen kustannus on määritelty jokaiselle liiketoiminnolle erikseen.

DISKONTTOKORKO SEGMENTEITTÄIN, %

	2009	2008
Paper	9	9
Municipal & Industrial	10	10
Oil & Mining	9	10
Tikkurila	9	9
Muut	10	10

Herkkyysanalyysi on tehty olettamuksilla sekä ennustekauden aikaisten rahavirtojen että ennustejakson jälkeisten rahavirtojen kasvuvauhdin heikkenemisen suhteen, lisäksi on huomioitu olettamus yleisen korkotason noususta sekä kannattavuuden heikkeneminen. Rahavirtojen pieneminen 10%:lla tai diskonttokoron kasvu 1%-yksiköllä, eivät kumpikaan aiheuta arvonalentumiskirjausta asiakassegmenttien tasolla. Vasta diskonttokoron kasvu 2%-yksiköllä aiheuttaisi arvonalentumiskirjaustarpeen yhdessä asiakassegmentissä. Tämä arvonalentumiskirjaus edustaisi n. 6%:a koko konsernin liikearvosta. Useiden tekijöiden yhtäaikainen epäedullinen muutos voi aiheuttaa riskin arvonalentumiskirjauksille joidenkin yksiköiden kohdalla.

Koko konsernin kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon lähes kaksinkertaisesti eikä arvonalentumistestauksen perusteella ollut tarvetta arvonalentumistappiokirjauksille.

TILINPÄÄTÖKSESSÄ 31.12.2009 KIRJATUT ARVONALENTUMISET

Suomessa toimivan laite- ja järjestelmäkokonaisuuksia suunnittelevan yksikön käypä arvo arvioitiin sen kirjanpitoarvoa selkeästi pienemmäksi. Käypä arvo on määritetty laskemalla tulevaisuuden käyttöarvo. Vuoden 2009 tilinpäätöksessä tehtiin tämän johdosta 5,0 milj. euron arvonalennuskirjaus liittyen kyseiseen liiketoimintaan. Yksikkö liittyy Municipal & Industrial segmenttiin ja käypä arvo on arvioitu segmentin tarkistetun strategian mukaisesti.

Brasiliassa suljettiin aikaisemman suunnitelman mukaisesti tuotantoa paikka. Tästä aiheutui 0,7 milj. euron arvonalentumispoisto vuoden 2009 tilinpäätökseen.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

TILINPÄÄTÖKSESSÄ 31.12.2009 TEHTY ARVONALENTUMISEN PERUUTUS

Yhdysvalloissa Columbuksessa sijaitsevan polymeeritehtaan sulkemispäätös on peruttu. Tästä johtuen vuonna 2008 tehtyä arvonalentumista on peruutettu 8,9 milj. euroa vuoden 2009 tilinpäätöksessä. Arvonalentumisen peruutuksen jakautuminen hyödykelajeittain on esitetty tarkemmin liitetiedossa 8.

TILINPÄÄTÖKSESSÄ 31.12.2008 KIRJATUT ARVONALENTUMISET

Säästöohjelmaan liittyen Kemira on kirjannut noin 38,6 milj. euron alaskirjaukset viimeisellä vuosineljänneksellä. Alaskirjausten vaikutus eri segmentteihin on seuraava: Paper 22,6 milj. euroa, Municipal & Industrial 11,5 milj. euroa, Oil & Mining 3,0 milj. euroa ja Muut 1,5 milj. euroa.

Arvonalentumiset koskivat neljää erää:

- Tuotantolinjoja suljetaan seuraavilla tuotantopaikoilla: Yhdysvaltojen Longviewessa ja Mobilessa, Brasiliassa, Kremssissä Itävallassa sekä Vaasassa Suomessa. Näiden toimipaikkojen yhteenlaskettu arvonalentuminen on 9,6 milj. euroa.
- Seuraavat tuotantopaikat suljetaan: Kemira (Yixing) Co., Ltd:n ja Kemira Water Solutions (Chongqing) Co., Ltd:n tuotantopaikoilla Kiinassa ei katsota olevan käypää arvoa. Yhdysvalloissa Columbuksessa sijaitsevan tuotantopaikan käypä arvo on määritetty laskemalla tulevaisuuden käyttöarvo. Tuotantopaikka suljetaan 2009 vuoden lopulla. Näiden kolmen tuotantopaikan yhteenlaskettu arvonalentuminen on 16,2 milj. euroa.
- Kanadassa sijaitsevan Maitlandin vetyperoksiditehtaan käypä arvo on pienempi kuin sen kirjanpitoarvo. Tämä johtuu asiakasteollisuuden rakennemuutosten aiheuttamasta markkinoiden laantumisen Pohjois-Amerikassa. Tehtaan arvonalentuminen on 7,4 milj. euroa.
- Tuotantopaikkojen sulkemisista ja käypien arvojen alentumisista johtuvia pienempiä arvonalentumisia kirjattiin 5,4 milj. euroa. Nämä arvonalentumiset koskevat Kanadaa, Alankomaita, Espanjaa ja Suomea.
- Yllä mainittujen arvonalentumisten lisäksi on kirjattu henkilöstöön liittyviä uudelleenjärjestelykustannuksia 23,1 miljoonaa euroa. Nämä on esitetty liitetiedossa 6.

15. SIIJOITUKSET

	Osuudet osakkuus- yrityksissä	Myytävissä olevat rahoitusvarat
2009		
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	135,6	159,8
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-4,7	-
Lisäykset	-	1,5
Vähennykset	-	-
Käyvän arvon muutos	-	5,0
Kurssierot ja muut muutokset	0,2	-0,1
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	131,1	166,2

2008	Osuudet osakkuus- yrityksissä	Myytävissä olevat rahoitusvarat
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	5,5	102,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-2,7	-
Lisäykset	136,5	10,1
Vähennykset	-2,7	-
Käyvän arvon muutos	-	47,7
Kurssierot ja muut muutokset	-1,0	-0,2
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	135,6	159,8

Osakkuusyrityssijoituksista on esitetty lisätietoja liitteessä 33.

Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät Pohjolan Voima konsernin osakkeita, joiden arvostusperiaatteet on kuvattu konsernin laadintaperiaatteissa. Käyvän arvon laskennassa käytetään diskonttokorkona vuosittain määritettävää keskimääräistä painotettua pääomakustannusta. Vuonna 2009 diskonttokorko oli 7,31%.

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluu myös osakkeita, jotka oikeuttavat sähköön Suomessa parhaillaan rakennettavasta ydinvoimalasta. Osakkeiden markkinahinta tuli määritetyksi toukokuussa 2008 ulkoisella kolmansien osapuolien osakekaupalla. Vuonna 2008 konserni uudelleenarvosti osakkeet tehdyn kaupan perusteella. Vuoden 2009 tilinpäätöksessä keskeneräiseen ydinvoimalaan liittyvien osakkeiden arvostusta ei ole muutettu.

Myytävissä olevat rahoitusvarat eivät sisällä noteerattuja osakkeita.

16. VAIHTO-OMAISUUS

	2009	2008
Aineet ja tarvikkeet	84,7	95,9
Keskeneräiset tuotteet	1,9	2,1
Valmiit tuotteet	158,1	219,9
Ennakkomaksut	1,8	1,4
Yhteensä	246,5	319,3

Tilikaudella kirjattiin kuluksi vaihto-omaisuutta 4,4 milj. e (2,3 milj. e), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

17. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KIRJANPITOARVOT ARVOSTUSRYHMITÄIN

	Liite	Rahavirran suojauksen piirissä olevat instrumentit	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti arvostettavat instrumentit	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Muut velat	Tase-erien kirjanpito- arvot yhteensä	Käyvät arvot yhteensä
2009								
PITKÄAIKAISET VARAT								
Sijoitukset								
Myytävissä olevat rahoitusvarat	15				166,2		166,2	166,2
Muut sijoitukset					8,9		8,9	8,9
LYHYTAIKAISET VARAT								
Saamiset								
Korolliset saamiset	18			1,4			1,4	1,4
Korottomat saamiset	18							
Myyntisaamiset				344,3			344,3	344,3
Muut saamiset		1,1	5,3				6,4	6,4
Rahamarkkinasijoitukset			193,2				193,2	193,2
Rahat ja pankkisaamiset				72,5			72,5	72,5
Yhteensä		1,1	198,5	418,2	175,1	0,0	792,9	792,9
PITKÄAIKAISET VELAT								
Pitkäaikaiset korolliset velat	20, 24							
Lainat rahoituslaitoksilta						494,2	494,2	494,2
Eläkelainat						11,3	11,3	11,3
Muut pitkäaikaiset velat						7,1	7,1	7,1
LYHYTAIKAISET VELAT								
Lyhytaikaiset korolliset velat	23, 24							
Lainat rahoituslaitoksilta						338,8	338,8	338,8
Eläkelainat						16,5	16,5	16,5
Muut pitkäaikaisten lainojen lyhennykset						66,5	66,5	66,5
Muut korolliset lyhytaikaiset velat						15,8	15,8	15,8
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Ostovelat						160,3	160,3	160,3
Muut velat		7,6	9,3				16,9	16,9
Muut korottomat lyhytaikaiset velat							0,0	0,0
Yhteensä		7,6	9,3	0,0	0,0	1 110,5	1 127,4	1 127,4

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

	Liite	Rahavirran suojauksen piirissä olevat instrumentit	Käypään arvoon tulos- vaikuttavasti arvostettavat instrumentit	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Muut velat	Tase-erien kirjanpito- arvot yhteensä	Käyvät arvot yhteensä
2008								
PITKÄAIKAISET VARAT								
Sijoitukset								
Myytavissä olevat rahoitusvarat	15				159,8		159,8	159,8
Muut sijoitukset					2,0		2,0	2,2
LYHYTAIKAISET VARAT								
Saamiset								
Korolliset saamiset	18			7,6			7,6	7,6
Korottomat saamiset	18							
Myyntisaamiset				396,5			396,5	396,5
Muut saamiset		0,2	24,1				24,3	24,3
Rahamarkkinasijoitukset			85,0				85,0	85,0
Rahat ja pankkisaamiset				32,3			32,3	32,3
Yhteensä		0,2	109,1	436,4	161,8	0,0	707,5	707,7
PITKÄAIKAISET VELAT								
Pitkäaikaiset korolliset velat 20, 24								
Lainat rahoituslaitoksilta						567,2	567,2	567,2
Eläkelainat						37,2	37,2	37,2
Muut pitkäaikaiset velat						4,8	4,8	4,8
LYHYTAIKAISET VELAT								
Lyhytaikaiset korolliset velat 23, 24								
Lainat rahoituslaitoksilta						508,3	508,3	508,3
Eläkelainat						0,7	0,7	0,7
Muut pitkäaikaisten lainojen lyhennykset						34,9	34,9	34,9
Muut korolliset lyhytaikaiset velat						15,3	15,3	15,3
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Ostovelat						240,1	240,1	240,1
Muut velat		18,4	16,3				34,7	34,7
Muut korottomat lyhytaikaiset velat							0,0	0,0
Yhteensä		18,4	16,3	0,0	0,0	1 408,5	1 443,2	1 443,2

Konsernilla ei ole julkisesti noteerattuja osakesijoituksia.

Saatavien kirjanpitoarvo kuvaa niiden maksimaalista luottoriskiä.

Muut saamiset ja velat ovat käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavia johdannaisia tai rahavirran suojauksen piirissä olevia johdannaisia.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

HIERARKIA	2009				2008			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä netto	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä netto
Myytävässä olevat rahoitusvarat	-	-	166,2	166,2	-	-	159,8	159,8
Muut sijoitukset	-	8,9	-	8,9	-	2,0	-	2,0
Valuuttajohdannaiset	-	-2,3	-	-2,3	-	6,1	-	6,1
Korkojohdannaiset	0,2	-9,4	-	-9,2	-	-7,0	-0,1	-7,1
Muut johdannaiset	-	1,0	-	1,0	-	-9,4	-	-9,4
Rahamarkkinasijoitukset	-	193,2	-	193,2	-	85,1	-	85,1
Kaikki yhteensä	0,2	191,4	166,2	357,8	-	76,8	159,8	236,5

Taso1: Markkinoilla noteeratut käyvät arvot

Taso 2: Käyvät arvot jotka on määritely todennettavissa olevien parametrien kautta.

Taso 3: Käyvät arvot jotka on määritely ei todennettavissa olevien syöttötietojen perusteella.

TASO 3 TÄSMÄYTYSLASKELMA	Taso 3, yhteensä netto
INSTRUMENTTI	
Tasearvo 31.12.2008	159,8
Toteutunut voitto/tappio	-0,1
Vaikutus laajaan tulokseen	5,0
Ostot	1,5
Myynnit	-
Realisoitumaton tulosvaikutus	-
Tasearvo 31.12.2009	166,2

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

18. SAAMISET

	2009	2008
KOROLLISET SAAMISET		
Lainasaamiset	0,2	0,2
Rahoitusleasingsaamiset	0,3	0,8
Muut saamiset	0,9	6,6
Korolliset saamiset yhteensä	1,4	7,6
MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET		
Myyntisaamiset	344,3	396,5
Ennakkomaksut	5,6	3,9
Siirtosaamiset	39,4	77,0
Muut saamiset	11,3	15,6
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	400,6	493,0
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	7,3	14,4
Saamiset yhteensä	409,3	515,0

Yli vuoden kuluttua erääntyviä eriä on myyntisaamisissa 2009 3,0 milj. e (4,9 milj. e), siirtosaamisissa 2,9 milj. e (4,0 milj. e) ja muissa korottomissa saamisissa 1,1 milj. e (0,1 milj. e). Lisäksi yli vuoden kuluttua erääntyviä on lainasaamisissa 0,1 milj. e (0,2 milj. e), rahoitusleasingsaamisissa 0,1 milj. e (0,4 milj. e) ja muissa korollisissa saamisissa 0,6 milj. e (1,0 milj. e).

	2009	2008
RAHOITUSLEASINGSAAMISET - VÄHIMMÄISVUOKRIEN KOKONAISMÄÄRÄ		
Vuoden kuluessa	0,2	0,4
Yli vuoden, enintään viiden vuoden kuluttua	0,1	0,4
Yhteensä	0,3	0,8
RAHOITUSLEASINGSAAMISET - VÄHIMMÄISVUOKRASAAMISTEN NYKYARVO		
Vuoden kuluessa	0,2	0,4
Yli vuoden, enintään viiden vuoden kuluttua	0,1	0,4
Yhteensä	0,3	0,8
Tulevaisuudessa kertyvät rahoitustuotot	-	-
Rahoitusleasingsaamisten kokonaismäärä	0,3	0,8

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

19. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Osapuolten katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin, jos toinen osapuoli pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys, tytäryritykset, osakkuusyritykset, yhteisyritykset ja eläkesäätiöt. Lähipiiriin kuuluvat myös hallituksen ja konsernin johtoryhmien jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa ja heidän läheiset perheenjäsenensä. Johtoon kuuluvat avainhenkilöt ovat konsernin johtoryhmien jäsenet.

JOHTOON KUULUVIEN AVAINHENKILÖIDEN TYÖSUHDE-ETUUKSET

	2009	2008
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	3,9	3,6
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	-	0,7
Osakkeisiin perustuvat suoritukset	-	-
Yhteensä	3,9	4,3

Kemira Oyj:n toimitusjohtajalle maksettu palkka mukaan lukien luontaisedut oli 734 730 (656 832) euroa, johon sisältyy tulospalkkioita 79 278 (7 380) euroa. Toimitusjohtajan sijaisille maksetut palkat mukaan lukien luontaisedut olivat yhteensä 360 835 (322 760) euroa, johon sisältyy tulospalkkioita 23 889 euroa (vuonna 2008 ei tulospalkkioita).

Johtoon kuuluville avainhenkilöille myönnettyjä lainoja ei ollut 31.12.2009 eikä 31.12.2008. Myöskään ehdollisia eriä ja sitoumuksia avainhenkilöiden puolesta ei ollut. Yritysjohtoon kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisessa liikesuhteessa konserniin.

Johdon palkkiojärjestelmistä on kerrottu liitteessä 7 "osakeperusteiset maksut".

JOHDON ELÄKESITOUUMUKSET JA IRTISANOMISKORVAUKSET

Kemira Oyj:n hallitus nimitti Kemira Oyj:n toimitusjohtajaksi 1.1.2008 alkaen Harri Kermisen. Harri Kermisen sopimus toimitusjohtajan kaudesta on voimaan 2013 saakka, jolloin hän on 62-vuotias. Jyrki Mäki-Kala nimitettiin toimitusjohtajan sijaiseksi 1.9.2009 lähtien. Entinen toimitusjohtajan sijainen Esa Tirkkonen jäi eläkkeelle Kemiran palveluksesta 31.8.2009.

Toimitusjohtaja Harri Kermisen enimmäiseläke on 66 % eläkkeen laskennan perustana olevasta palkasta. Sekä eläkeikä että eläkkeen määrä perustuvat 1.1.1991 alkaen uusilta jäseniltä suljetun lisäeläkesäätiön etuuksiin. Lisäeläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat kaikki ennen vuotta 1991 yhtiön palvelukseen tulleet henkilöt, ja eläkesäätiön etuudet koskevat koko sitä henkilöstöä, jolla palvelusvuodet ja muut eläkkeen myöntämistä koskevat ehdot täyttyvät. Vastaavanlaisia järjestelyjä on myös muissa konsernin yhtiöissä.

Kemira Oyj:n toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kk, minkä lisäksi hänelle maksetaan 12 kk:n palkkaa vastaava korvaus, mikäli yhtiö irtisanoo hänet. Toimitusjohtajan sijaisella vastaavat ajat ovat 6 kk ja 6 kk.

HALLITUKSEN PALKKIOT, e	2009	2008
HALLITUKSEN JÄSENET		
Pekka Paasikivi, puheenjohtaja	75 000	73 219
Jukka Viinanen, varapuheenjohtaja (19.3.2008 lähtien)	50 400	40 768
Eija Malmivirta, varapuheenjohtaja (19.3.2008 asti)	-	11 550
Elizabeth Armstrong	60 000	66 555
Wolfgang Büchele (8.4.2009 lähtien)	34 100	
Juha Laaksonen	43 200	42 905
Ove Mattson (8.4.2009 asti)	17 640	53 355
Kajja Pehu-Lehtonen	43 800	42 305
Markku Tapio (19.3.2008 asti)	-	10 050
Jarmo Väisänen (19.3.2008 lähtien)	43 800	34 174

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

MUITA LÄHIPIIRITIEITOJA

Tavaroiden ja palvelujen myynneistä ja ostoista osakkuusyrityksille sekä saatavista osakkuusyrityksiltä on kerrottu liitetiedossa 33. Osakkuusyritysten puolesta annettujen vastuusitoumusten määrät on esitetty liitetiedossa 29.

Kemiralla on suomalaisia eläkesäätiöitä, Kemiran Eläkesäätiö ja Eläkesäätiö Neliapila, jotka ovat omia juridisia yksiköitä. Kemira on siirtänyt 31.12.2009 Kemiran Eläkesäätiössä hoitamansa TyEL-eläkevastuunsa Keskinäiseen työeläkevakuutusyhtiöön Varmaan. Kemiran Eläkesäätiö tullaan purkamaan vuoden 2010 aikana.

Eläkesäätiö Neliapila hallinnoi osaa konsernin Suomen henkilöstön eläkevaroista. Varat sisältävät Kemiran osakkeita 0,15 % yhtiön osakekannasta.

Eläkesäätiö Neliapila omistaa Pohjolan Voiman osakkeita 2,6 %. Kemira Oyj ostaa sähköyhtiöltä sähköä eläkesäätiön omistaman osuuden suhteessa

sa konsernin käyttöön ja myytäväksi ulkopuolisille yhtiöille. Osakkeenomistajat ostavat yhtiön tuottamaa sähköä tuotantokustannukset kattavalla hinnalla. Hinta on ollut selvästi alle keskimääräisten markkinahintojen.

LIIKETOIMET MUUN LÄHIPIIRIN KANSSA

	2009	2008
Myynnit	96,7	35,3
Ostot	72,4	41,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,3	1,3
Saamiset	19,5	34,0
Velat	43,8	55,9

20. PITKÄAIKAISET KOROLLISET VELAT

	2009	2008
Lainat rahoituslaitoksilta	494,3	567,2
Eläkelainat	11,2	37,2
Muut pitkäaikaiset velat	7,1	4,8
Yhteensä	512,6	609,2

PITKÄAIKAISTEN VELKOJEN ERÄÄNTYMINEN

2011 (2010)	81,1	81,6
2012 (2011)	72,9	59,0
2013 (2012)	53,4	31,1
2014 (2013)	59,5	63,9
2015 (2014) tai myöhemmin	245,7	373,6
Yhteensä	512,6	609,2

VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT VIIDEN VUODEN TAI SITÄ PIDEMMÄN AJAN KULUTTUA

Lainat rahalaitoksilta	245,7	356,8
Eläkelainat	-	14,2
Muut pitkäaikaiset velat	-	2,6
Yhteensä	245,7	373,6

Pitkäaikaisten lainojen valuuttajakauma on esitetty rahoitusriskien liitteessä 32.

Konsernilla ei ole vaihtovelkakirja-, debenttuuri- tai joukkovelkakirjalainoja.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

21. LASKENNALLISET VEROVELAT JA -SAAMISET

2009	1.1.2009	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut / myydyt tytäryritykset	31.12.2009
LASKENNALLISET VEROVELAT						
Kertyneet poistoerot	51,1	7,4	-	-	-	58,5
Myytavissä olevat rahoitusvarat	33,7	0,2	1,3	-	-	35,2
Eläkkeet	13,8	-5,6	-	-	-	8,2
Hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon hankinnassa ¹⁾	15,0	-3,3	-	-	-	11,7
Muut erät	6,9	-3,8	3,7	-1,3	-	5,5
Yhteensä	120,5	-5,1	5,0	-1,3	-	119,1
Vähennetty laskennallisista verosaamisista ²⁾	-30,6					-29,0
Laskennalliset verovelat taseessa	89,9					90,1
LASKENNALLISET VEROSAAMISET						
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	2,5	-0,7	-	-	-	1,8
Varaukset	12,3	-3,5	-	-	-	8,8
Vahvistetut tappiot	21,6	10,4	-	-	-	32,0
Eläkkeet	3,2	-1,0	-	-	-	2,2
Muut erät	3,7	-0,7	-	-	-	3,0
Yhteensä	43,3	4,5	-	-	-	47,8
Vähennetty laskennallisista verovelosta ²⁾	-30,6					-29,0
Laskennalliset verosaamiset taseessa	12,7					18,8
2008						
	1.1.2008	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut / myydyt tytäryritykset	31.12.2008
LASKENNALLISET VEROVELAT						
Kertyneet poistoerot	72,4	-4,8	-	-	-16,5	51,1
Myytavissä olevat rahoitusvarat	20,7	-	13,0	-	-	33,7
Eläkkeet	10,7	3,1	-	-	-	13,8
Hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon hankinnassa ¹⁾	19,0	-5,0	-	-	1,0	15,0
Muut erät	23,9	-9,9	-7,1	-	-	6,9
Yhteensä	146,7	-16,6	5,9	-	-15,5	120,5
Vähennetty laskennallisista verosaamisista ²⁾	-41,2					-30,6
Laskennalliset verovelat taseessa	105,5					89,9
LASKENNALLISET VEROSAAMISET						
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	2,2	0,3	-	-	-	2,5
Varaukset	5,2	9,4	-	-	-2,3	12,3
Vahvistetut tappiot	25,2	-3,6	-	-	-	21,6
Eläkkeet	5,0	-1,8	-	-	-	3,2
Muut erät	8,8	-5,1	-	-	-	3,7
Yhteensä	46,4	-0,8	0,0	-	-2,3	43,3
Vähennetty laskennallisista verovelosta ²⁾	-41,2					-30,6
Laskennalliset verosaamiset taseessa	5,2					12,7

¹⁾ Yrityshankinnoissa varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen käyvän arvon arvostukseen johtuva laskennallinen vero sisältyy liikearvoon.

²⁾ Sovellettu saamisten ja velkojen netotusperiaatetta

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

22. VARAUKSET

	Henkilöstöön liittyvät varaukset	Varaus uudelleen- järjestelyjä varten	Ympäristö- ja vahinkovaraus	Muut kulu- varaukset	2009 Yhteensä
PITKÄAIKAISET VARAUKSET					
Varaukset vuoden alussa	2,4	6,6	18,8	34,0	61,8
Kurssierot	-	-	-	-	-
Varausten lisäykset	0,1	0,4	0,1	1,5	2,1
Tilikaudella käytetty	-	-0,9	-2,5	-	-3,4
Tilikaudella peruutettu	-1,3	-0,3	-	-1,4	-3,0
Uudelleenryhmittely	-0,1	-1,6	-0,2	-	-1,9
Pitkäaikaiset varaukset vuoden lopussa	1,1	4,2	16,2	34,1	55,6
LYHYTAIKAISET VARAUKSET					
Varaukset vuoden alussa	7,2	1,2	0,6	1,8	10,8
Kurssierot	0,3	-	-	0,3	0,6
Varausten lisäykset	3,9	0,3	4,6	-	8,8
Tilikaudella käytetty	-6,4	-0,8	-0,2	-	-7,4
Tilikaudella peruutettu	-1,8	-0,2	-0,3	-	-2,3
Uudelleenryhmittely	-0,2	1,5	0,2	-	1,5
Lyhytaikaiset varaukset vuoden lopussa	3,0	2,0	4,9	2,1	12,0

Muiden kuluvarausten olennaisin osa liittyy osakkuusyhtiön muodostamiseen vuonna 2008. Ympäristö- ja vahinkovarouksista kerrotaan tarkemmin liitteessä 31 Ympäristöriskit ja -vastuut.

23. LYHYTAIKAISET VELAT

	2009	2008
KOROLLISET LYHYTAIKAISET VELAT		
Lainat rahoituslaitoksilta	267,8	417,3
Eläkelainat	16,5	0,7
Muiden pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät	14,8	13,7
Rahoitusleasingvelat	4,2	4,6
Muut korolliset lyhytaikaiset velat	134,3	123,0
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä	437,6	559,3
OSTOVELAT JA MUUT VELAT		
Saadut ennakot	3,0	0,7
Ostovelat	160,3	240,1
Siirtovelat	179,7	202,5
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	26,1	36,4
Ostovelat ja muut velat	369,1	479,7
Lyhytaikaiset varaukset	12,0	10,8
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	0,5	5,5
Lyhytaikaiset velat yhteensä	819,2	1 055,3

Rahoitusleasingvelat sisältävät yli vuoden kuluttua erääntyviä 3,4 milj. e (3,8 milj. e)

SIIRTOVELAT		
Henkilöstökulut	63,1	47,1
Liikevaihtoon ja ostoihin liittyvät erät	51,1	67,5
Korot	15,7	25,3
Kurssierot	6,7	17,7
Muut	43,1	44,9
Yhteensä	179,7	202,5

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

24. RAHOITUSLEASINGVELAT - ERÄÄNTYMISAJAT

	2009	2008
RAHOITUSLEASINGVELAT - VÄHIMMÄISVUOKRIEN KOKONAISMÄÄRÄ		
Vuoden kuluessa	0,9	0,8
Yli vuoden, enintään viiden vuoden kuluttua	1,9	2,2
Yli viiden vuoden kuluttua	1,4	1,6
Yhteensä	4,2	4,6
RAHOITUSLEASINGVELAT - VÄHIMMÄISVUOKRIEN NYKYARVO		
Vuoden kuluessa	0,7	0,6
Yli vuoden, enintään viiden vuoden kuluttua	1,7	2,0
Yli viiden vuoden kuluttua	1,4	1,6
Yhteensä	3,8	4,2
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	0,4	0,4
Rahoitusleasingvelkojen kokonaismäärä	4,2	4,6

25. NETTOVELAT

	2009	2008
Korolliset pitkäaikaiset velat	512,6	609,2
Korolliset lyhytaikaiset velat	437,6	559,3
Rahamarkkina- ja joukkovelkakirjasijoitukset	-202,1	-87,1
Rahat ja pankkisaamiset	-72,5	-32,3
Yhteensä	675,6	1 049,1

26. ELÄKEVELVOITTEET

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä kunkin toimintamaan paikallisten olojen ja käytäntöjen mukaisesti. Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä etuudet määräytyvät palkkojen, eläkkeelle jäämisen, vammautumisen, kuoleman tai työsuhteen päättymisen mukaan. Suomalaisen TyEL-järjestelmän vanhuuseläkkeen ja työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osuus on käsitelty etuuspohjaisena järjestelyinä omassa eläkesäätiössä hoidettavien järjestelyjen osalta vuonna 2008. Kemiran Eläkesäätiön eläkevastuu on 31.12.2009 siirretty Keskinäiseen työeläkevakuutusyhtiöön Varmaan. Vakuutusyhtiössä hoidettu TyEL on käsitelty maksupohjaisena järjestelyinä.

Vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamiseen on sovellettu putkimenetelmää.

Seuraavassa esitetään eläkejärjestelyjen vaikutus konsernin tulokseen ja taseeseen. Laskelma kattaa konsernin etuuspohjaiset ja maksupohjaiset

eläkejärjestelyt. Yrityskaupoista aiheutuneet eläkevelvoitteet, eläkejärjestelyjen varat ja vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot ovat muuttaneet velvoitteita ja varoja.

ELÄKKEET TASEESSA	2009	2008
Velka maksupohjaisista eläkejärjestelyistä	0,8	0,6
Velka etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	69,6	66,9
Velka eläkejärjestelyistä	70,4	67,5
Saaminen etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	-35,3	-54,0
Nettovelka eläkejärjestelyistä	35,1	13,5

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

ETUUSPOHJAISET ELÄKKEET	2009	2008
TASEESSA		
Velka etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä	69,6	66,9
Saaminen etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä	-35,3	-54,0
Nettovelka etuus pohjaisista järjestelyistä	34,3	12,9
TULOSLASKELMASSA		
Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt	-22,8	-1,1
TASEESEEN ON KIRJATTU SEURAAVAT ERÄT:		
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	295,4	346,0
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo	71,8	66,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-363,6	-427,8
Nettomääräinen omaisuuserä (-)/velka (+)	3,6	-15,6
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-0,5	-0,8
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) / tappiot (-)	31,2	29,3
Nettomääräinen velka etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä (+)	34,3	12,9
MUUTOKSET ELÄKEVELVOITTEEN NYKYARVOSSA		
Velka vuoden alussa	412,1	573,4
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	6,7	11,4
Korkomenot	23,4	22,4
Vakuutusmatemaattiset tappiot (+) / voitot (-)	37,6	-49,6
Kurssierot ulkomaisista järjestelyistä	4,8	-9,2
Tilikaudella hankittujen ja myytyjen yhtiöiden vaikutus	-	-112,7
Maksetut etuudet	-24,5	-23,5
Järjestelyjen supistamiset	-96,0	-
Veloitteiden täyttämiset	-	-0,9
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	3,0	0,8
Velka vuoden lopussa	367,2	412,1
MUUTOKSET JÄRJESTELYYN KUULUVIEN VAROJEN KÄYVÄSSÄ ARVOSSA		
Varat vuoden alussa	427,8	622,9
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	21,4	27,6
Työnantajan suorittamat maksut	3,1	17,4
Vakuutusmatemaattiset tappiot (-) / voitot (+)	30,1	-93,6
Kurssierot ulkomaisista järjestelyistä	1,6	-2,7
Tilikaudella hankittujen ja myytyjen yhtiöiden vaikutus	-	-120,5
Maksetut etuudet	-24,5	-23,5
Velloitteiden täyttämiset	-95,9	0,2
Varat vuoden lopussa	363,6	427,8

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

	2009	2008
TUOSLASKELMAN ERÄT		
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	6,7	11,4
Korkomenot	23,4	22,4
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-21,4	-27,5
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	3,0	0,8
Tilikauden vakuutusmatemaattinen voitot (-) / tappiot (+)	0,4	-7,8
Järjestelyjen supistamiset	10,7	-0,4
Tuloslaskelmaan kirjattu tuotto (-) ja kulu (+) yhteensä	22,8	-1,1

Edellä mainittu summa 22,8 milj. e (-1,1 milj. e) sisältyy tuloslaskelman henkilöstökuluihin.

	2009	2008
ELÄKEJÄRJESTELYJEN TOTEUTUNUT TUOTTO		
Eläkejärjestelyjen varojen toteutunut tuotto (+) / kulu (-)	51,5	-66,2

	2009	2008
VAKUUTUSMATEMAATTISET OLETTAMUKSET, %		
Diskonnttauskorko	4,0–5,8	3,8–6,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	2,8–7,5	4,5–5,8
Inflaatio	1,5–3,6	2,0–4,5
Tulevat palkankorotukset	1,5–4,3	2,0–4,5
Tulevat eläkkeiden korotukset	0,5–3,8	1,3–4,0

	2009	2008
JÄRJESTELYYN KUULUVAT VARAT KÄSITTÄVÄT		
Osakkeet	198,0	195,1
Korkosijoitukset	31,4	173,2
Varat vakuutusyhtiöissä *	119,1	8,6
Kemira Oyj:n osakkeet	1,2	0,5
Konsernin käytössä olevat kiinteistöt	14,0	14,0
Muut	-	36,4
Yhteensä	363,6	427,8

* Vakuutusyhtiöissä hoidettavien etuus pohjaisten järjestelyjen varat ovat osana vakuutusyhtiöiden sijoitusvarallisuutta, ja niiden sijoitusriski on vakuutusyhtiöillä. Tämän vuoksi yksittäisten järjestelyjen varojen jakautumisesta ei ole saatavissa tarkempaa erittelyä.

Oletettu pitkäaikainen kokonaistuotto järjestelmän varoille on 5,0%, joka perustuu koko sijoitussalkun tuottoon eikä ole eri omaisuusryhmien tuottojen summa. Tuotto perustuu yksinomaan historiallisiin tuottoihin ilman oikaisuja.

Oletettu kannatusmaksu liittyen etuus pohjaisiin eläkejärjestelyihin vuonna 2010 on 2,7 milj. e.

31.12.	2009	2008	2007	2006	2005
Etuus pohjaisten veloitteiden nykyarvo	367,2	412,2	573,4	536,8	526,9
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	363,6	427,8	622,9	552,3	543,3
Ylijäämä/alijäämä	3,6	-15,6	-49,5	-15,5	-16,4
Kokemusperäiset tarkistukset – järjestelyjen velat	0,1	-3,4	-3,4	4,0	-9,1
Kokemusperäiset tarkistukset – järjestelyjen varat	31,6	-88,2	45,9	19,5	1,6

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

27. HANKITTUJEN JA MYYTYJEN LIIKETOIMINTOJEN RAHAVIRTAVAIKUTUS

TYTÄRYRITYSTEN HANKINTA JA MYYNTI	2009	2008
TYTÄRYRITYSTEN HANKINTA		
Yritysten hankintameno	3,7	48,5
Ostettujen yritysten hankintahetken rahavarat	0,0	-4,2
Hankinnoista johtuvat rahavirrat hankittujen yrityksiä vähennettynä	3,7	44,3
HANKITTUJEN TYTÄRYRITYSTEN VAROJEN JA VELKOJEN ARVOT		
Käyttöpääoma	1,1	4,7
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	2,1	10,0
Korolliset saamiset pois lukien rahavarat	-	-
Muut korottomat saamiset	-	1,6
Korolliset velat	-	-0,1
Korottomat velat	-0,4	-5,8
Vähemmistöosuus	0,5	-
Hankintojen liikearvo	0,4	33,9
Hankittujen tytäryritysten varojen ja velkojen nettoarvo yhteensä	3,7	44,3
LUOVUTUSTULOT TYTÄRYRITYSTEN MYNNISTÄ		
Luovutustulot	2,0	234,1
Myytyjen yritysten rahavarat	-1,4	-1,6
Luovutustulot tytäryritysten myynnistä yhteensä	0,6	232,5
MYYTYJEN YRITYSTEN VAROJEN JA VELKOJEN ARVO		
Käyttöpääoma	1,6	61,2
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	-	176,5
Osakkeet	-	-
Korolliset saatavat pois lukien rahavarat	-	10,5
Muut korottomat saamiset	-	2,0
Korolliset velat	-1,2	-26,2
Korottomat velat	0,1	-26,0
Myyntivoitto/-tappio	0,1	34,5
Myytyjen yritysten varojen ja velkojen nettoarvo yhteensä	0,6	232,5

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

28. LIIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMINEN

2009: TIKKURILA JUB ROMANIA

Tikkurila hankki slovenialaisen JUB-maaliyhtiön 50 %:n osuuden Tikkurila JUB Romania S.R.L. -nimisestä myyntiyhtiöstä. Omistusoikeus siirtyi 1.9.2009, jonka jälkeen Tikkurilan hallussa on 100 % yhtiöstä. Yhtiön nimi muutettiin Tikkurila S.R.L.:ksi. Liiketoiminnan yhdistäminen ei ole yksittäin tarkasteltuna olennainen. Hankinnasta ei syntynyt liikearvoa.

2009: AKZO NOBEL

Kemira osti Akzo Nobelin rautapohjaisten saostuskemikaalien myynnin ja toimituksen Pohjoismaissa (Ruotsi, Norja ja Tanska). Rautapohjaisia saostuskemikaaleja käytetään vedenkäsittelyssä. Liiketoiminnan osuus on suuruudeltaan 20 % Ruotsin rautapohjaisista saostuskemikaalimarkkinoista. Kauppa astui voimaan 2.11.2009. Yrityskaupassa ei siirtynyt henkilöstöä eikä tuotantolaitoksia. Liiketoiminnan yhdistäminen ei ole yksittäin tarkasteltuna olennainen. Hankinnasta ei syntynyt liikearvoa.

2009: VÄHEMMISTÖOSUUDEN OSTO

Vuonna 2007 tehtyyn yrityshankintaan liittyen ostettiin vähemmistöosuus. Tästä syntyi 0,4 milj. euron liikearvo.

2008: NHEEL QUIMICA LTDA

Kemira hankki brasilialaisen Nheel Quimica Ltda:n koko osakekannan, kauppa vahvistui 15.11.2008. Nheel Quimica Ltda on Brasilian toiseksi suurin vedenkäsittelyssä käytettävien rautasuolojen ja suurin alumiinisuolojen valmistaja. Nheel Quimica Ltda:lla on tuotantolaitos Rio Clarossa, São Paolon osavaltiossa. Yhtiö palvelee asiakkaita enimmäkseen kunnallisissa vedenkäsittelyssä sekä jäteveden käsittelylaitoksissa. Tiukentuvan ympäristölainsaadännön johdosta saostuskemikaalien käyttö lisääntyy nopeasti Brasilian suurimmissa kaupungeissa.

Hankintahinta oli 39,4 milj. euroa, ja se maksettiin käteisellä ja rahoitettiin konsernin olemassa olevilla rahoitussopimuksilla. Alustavan arvion mukaan kauppahintaan sisältyy liiketoiminnan yhdistämisestä syntyneitä kuluja 0,3 milj. euroa.

Hankitun liiketoiminnan liikevaihto ostohetkestä vuoden loppuun oli 6,5 milj. euroa ja liikevoitto 1,1 milj. euroa.

39,4 milj. euron hankintahinnasta 0,1 milj. euroa kohdennettiin valmistusvarastoon. Hankinnasta syntyi näin ollen 29,9 milj. euron liikearvo. Liikearvon perusteluina ovat tulevaisuuden tuotto-odotukset ja merkittävät synergiaedut.

	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	5,5	5,5
Muut sijoitukset	0,7	0,7
Vaihto-omaisuus	1,5	1,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5,3	5,3
Rahavarat	3,3	3,3
Yhteensä	16,3	16,2
Laskennalliset verovelat	-	-
Muut velat	6,8	6,8
Velat yhteensä	6,8	6,8
Nettovarat	9,5	9,4
Hankintameno (netto)	39,4	
Liikearvo	29,9	
Hankintahinta	39,4	
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	-3,3	
Rahavirtavaikutus	36,1	

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

2008 MUUT HANKITUT LIIKETOIMINNOT

Kemira hankki vuonna 2008 seuraavat liiketoiminnot: Finncolor Slovakia s.r.o. (100 %) ja Färgglädje Målerbutiken i Alvik AB (100 %).

Nämä liiketoimintojen yhdistämiset eivät yksitellen tarkasteltuina ole olennaisia.

	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä
Muut aineettomat hyödykkeet	4,0	0,0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,4	0,4
Muut sijoitukset	0,1	0,1
Vaihto-omaisuus	1,3	1,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0,6	0,6
Rahavarat	0,9	0,9
Yhteensä	7,3	3,3
Laskennalliset verovelat	1,0	-
Muut velat	0,9	0,9
Velat yhteensä	1,9	0,9
Nettovarat	5,4	2,4
Hankintameno (netto)	6,5	
Liikearvo	1,0	
Hankintahinta	6,5	
Maksamaton kauppahinta	-1,1	
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	-0,9	
Rahavirtavaikutus	4,5	

2008 LIIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMISEN VAIKUTUS LIIKEVAIHTOON JA TULOKSEEN

Kemiran liikevaihto 1.1.-31.12.2008 olisi ollut 2 871 milj.euroa ja liikevoitto 80 milj. euroa, jos kaikkien kauden aikana toteutuneiden liiketoimintojen yhdistämisen ajankohta olisi ollut 1.1.2008.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

29. VASTUUSITOUMUKSET JA EHDOLLISET VELAT

	2009	2008
TASEEN VELKOJEN VAKUUDEKSI ANNETUT KIINNITYKSET		
Lainat rahoituslaitoksilta	0,5	0,4
Annetut kiinnitykset	1,0	0,9
Eläkelainat	27,8	37,1
Annetut kiinnitykset	35,7	41,5
Muut lainat	0,3	0,7
Annetut kiinnitykset	0,8	0,9
Lainat yhteensä	28,6	38,2
Annetut kiinnitykset yhteensä	37,5	43,3
VASTUUSITOUMUKSET		
Annetut pantit		
Omien sitoumusten puolesta	5,5	5,2
Takaukset		
Omien sitoumusten puolesta	45,2	14,1
Osakkuusyritysten puolesta	1,0	1,2
Muiden puolesta	9,2	5,5
Käyttöleasingvastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	26,0	20,9
Yli vuoden ja alle viiden vuoden päästä erääntyvät	64,9	47,6
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	72,4	67,4
Muut vastuut		
Omien sitoumusten puolesta	1,7	2,6
Osakkuusyritysten puolesta	1,8	1,9

MERKITTÄVIMMÄT TASEEN ULKOPUOLISET INVESTOINTISITOUMUKSET

Konsernilla ei ole merkittäviä taseen ulkopuolisia aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan perustuvia sitoumuksia 31.12.2009.

OIKEUDENKÄYNNIT

Kemira Oyj vastaanotti 19.8.2009 haasteen, jossa Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA (CDC) haki vahingonkorvauksia kuudelta veryperoksidituottajalta Kemira mukaan lukien vetyperoksidiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista. Kanteessaan Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA hakee Dortmundin alueelliselta tuomioistuimelta Saksassa päätöstä, jolla se saisi lyhentämättömän ja täydellisen version Euroopan komission 3.5.2006 päivätystä päätöksestä sekä vaatii, että vastaajat, Kemira mukaan lukien, velvoitetaan päätöksen nojalla yhteisvastuullisesti maksamaan vahingonkorvauksia korkoineen.

Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA on ilmoittanut erittelevän-
sä vahingonkorvausten määrän myöhemmässä vaiheessa saatuaan en-
sin täydellisen version Euroopan komission päätöksestä. Suuntaa antavana
osoituksena vahingonkorvausten määrästä Cartel Damage Claims Hydro-
gen Peroxide SA esittää kanteessaan alustavan laskelman ylihinnausta, jon-
ka Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:lle kanteensa siirtäneiden
ja myyneiden osapuolten väitetään maksaneen vastaajille kilpailusäännös-
ten rikkomisen seurauksena.

Väitetyn ylihinnan määräksi 31.12.2008 mennessä kertyneiden korkojen
kanssa todetaan olevan 641,3 miljoonaa euroa. Oikeuskäsittely on vireillä
Dortmundin alueellisessa tuomioistuimessa Saksassa ja Kemiran vastaus
Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n kanteeseen on annettava
huhtikuun loppuun 2010 mennessä.

Kemira aikoo päättäväisesti vastustaa Cartel Damage Claims Hydrogen
Peroxide SA:n kannetta. Kemira ei kuitenkaan tällä hetkellä pysty arvioi-
maan käsittelyn kestoa tai sen todennäköistä lopputulosta. Käsittelyn lop-
putuloksesta ei voi olla varmuutta, ja Kemiralle epäsuotuisalla päätöksellä

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Kemiran liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Laajaan kansainväliseen liiketoimintaansa liittyen konserni on CDC haas-

teen lisäksi osallisena useissa oikeuskäsittelyissä ja se ei odota näiden muiden haasteiden heikentävän merkittävästi konsernin tulosta tai taloudellisesta asemasta.

30. JOHDANNAISINSTRUMENTIT

NIMELLISARVOT	2009			2008		
	< 1 vuosi	> 1 vuosi	Yhteensä	< 1 vuosi	> 1 vuosi	Yhteensä
VALUUTTAJOHDANNAISET						
Valuuttatermiinisopimukset	549,5	-	549,5	427,8	-	427,8
joista ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukseen	-	-	-	-	-	-
Valuuttaoptiot	-	-	-	-	-	-
Ostetut	-	-	-	-	-	-
Asetetut	-	-	-	-	-	-
Valuuttavaihtosopimukset	29,3	-	29,3	-	27,6	27,6
KORKOJOHDANNAISET						
Koronvaihtosopimukset	69,0	285,7	354,7	21,6	317,2	338,8
joista rahavirran suojaukseen	52,1	255,7	307,8	14,4	290,0	304,4
Korko-optiot	-	-	-	-	110,0	110,0
Ostetut	-	10,0	10,0	-	110,0	110,0
Asetetut	-	-	-	-	-	-
Obligaatiotermiinisopimukset	-	10,0	10,0	-	10,0	10,0
joista avoimna	-	10,0	10,0	-	10,0	10,0
MUUT JOHDANNAISET						
Ostetut sähköjohdannaiset (GWh)	630,7	526,0	1 156,7	811,7	619,8	1 431,5
joista rahavirran suojaukseen (GWh)	525,6	526,0	1 051,6	759,1	619,8	1 378,9
Myydyt sähköjohdannaiset (GWh)	-	-	-	52,6	-	52,6
joista rahavirran suojaukseen (GWh)	-	-	-	-	-	-
Maakaasujohdannaiset (tuhatta tonnia)	-	14,8	14,8	1,0	14,6	15,6
joista rahavirran suojaukseen (tuhatta tonnia)	-	14,8	14,8	1,0	14,6	15,6
Suolajohdannaiset (tuhatta tonnia)	160,0	-	160,0	160,0	52,8	212,8

Rahoitusinstrumenttien nimellisarvot eivät välttämättä vastaa osapuolten vaihtamia rahasuorituksia eivätkä siten yksinään tarkasteltuina anna kuvaa konsernin riskiasemasta.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

KÄYVÄT ARVOT	2009			2008		
	Varat brutto	Velat brutto	Yhteensä netto	Varat brutto	Velat brutto	Yhteensä netto
VALUUTTAJOHDANNAISET						
Valuuttatermiinisopimukset *	5,0	-3,4	1,6	20,8	-9,1	11,7
joista ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukseen	-	-	-	-	-	-
Valuuttaoptiot	-	-	-	-	-	-
Ostetut	-	-	-	-	-	-
Asetetut	-	-	-	-	-	-
Valuutanvaihtosopimukset	-	-3,9	-3,9	-	-5,6	-5,6
KORKOJOHDANNAISET						
Koronvaihtosopimukset	-	-9,4	-9,4	0,3	-7,2	-6,9
joista rahavirran suojaukseen	-	-7,4	-7,4	0,2	-6,7	-6,5
Korko-optiot	-	-	-	-	-0,1	-0,1
Ostetut	-	-	-	-	-0,1	-0,1
Asetetut	-	-	-	-	-	-
Obligaatiitermiinisopimukset	0,2	-	0,2	-	-	-
joista avoimna	0,2	-	0,2	-	-	-
MUUT JOHDANNAISET						
Ostetut sähköjohdannaiset	2,0	-0,8	1,2	-	-10,7	-10,7
joista rahavirran suojaukseen	1,9	-0,8	1,1	-	-9,7	-9,7
Myydyt sähköjohdannaiset	-	-	-	1,2	-	1,2
joista rahavirran suojaukseen	-	-	-	-	-	-
Maakaasujohdannaiset	-	-0,2	-0,2	-	-2,0	-2,0
joista rahavirran suojaukseen	-	-0,2	-0,2	-	-2,0	-2,0
Suolajohdannaiset	-	-	-	2,0	-	2,0

* Sisältävät myös suljettuja valuuttapositioneja. Avoin positio käy ilmi valuuttariskitaulukon kohdasta "Suojaus" liitteessä 32.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

KÄYVÄT ARVOT	2009				2008			
	Varat brutto		Velat brutto		Varat brutto		Velat brutto	
	< 1 vuosi	> 1 vuosi	< 1 vuosi	> 1 vuosi	< 1 vuosi	> 1 vuosi	< 1 vuosi	> 1 vuosi
VALUUTTAJOHDANNAISET								
Valuuttatermiinisopimukset	5,0	-	-3,4	-	20,8	-	-9,1	-
joista ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukseen	-	-	-	-	-	-	-	-
Valuuttaoptiot *	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostetut	-	-	-	-	-	-	-	-
Asetetut	-	-	-	-	-	-	-	-
Valuutanvaihtosopimukset	-	-	-3,9	-	-	-	-	-5,6
KORKOJOHDANNAISET								
Koronvaihtosopimukset	-	-	-1,3	-8,1	-	0,3	-0,2	-7,0
joista rahavirran suojaukseen	-	-	-1,0	-6,4	-	0,2	-0,1	-6,6
Korko-optiot	-	-	-	-	-	-	-	-0,1
Ostetut	-	-	-	-	-	-	-	-0,1
Asetetut	-	-	-	-	-	-	-	-
Obliigaatiotermiinisopimukset	-	0,2	-	-	-	-	-	-
joista avoimna	-	0,2	-	-	-	-	-	-
MUUT JOHDANNAISET								
Ostetut sähköjohdannaiset	0,1	1,9	-0,8	-	-	-	-7,3	-3,4
joista rahavirran suojaukseen	-	1,9	-0,8	-	-	-	-6,3	-3,4
Myydyt sähköjohdannaiset	-	-	-	-	1,2	-	-	-
joista rahavirran suojaukseen	-	-	-	-	-	-	-	-
Maakaasujohdannaiset	-	-	-	-0,2	-	-	-0,2	-1,8
joista rahavirran suojaukseen	-	-	-	-0,2	-	-	-0,2	-1,8
Suolajohdannaiset	-	-	-	-	1,5	0,5	-	-

* Sisältävät myös suljettuja valuuttapositioneja. Avoin positio käy ilmi valuuttariskitaulukon kohdasta "Suojaus" liitteessä 32.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

31. YMPÄRISTÖRISKIT JA -VASTUUT

Suurin osa Kemiran liiketoiminnasta on kemianteollisuutta, jonka tuotteita ja toimintaa säätelevät lukuisat kansainväliset sopimukset, sekä alueellinen ja kansallinen lainsäädäntö eri puolilla maailmaa. Konserni käsittelee ympäristövastuita ja -riskejä tilinpäätöksessään IFRS-säännösten mukaisesti ja noudattaa vakiintuneita sisäisiä periaatteita ja menettelytapoja.

Yritystostot ja -myynnit eivät muuttaneet konsernin ympäristövastuita merkittävästi. Ympäristön kunnostukseen liittyvien varausten yhteismäärä oli 21,1 (19,4) miljoonaa euroa. Suurimmat varaukset koskevat käytöstä poistetun läjitysalueen sulkemista Porissa ja Vaasan tehtaiden viereisen järven pohjasedimentin kunnostusta. Näiden kohteiden kunnostushankkeet käynnistettiin ympäristölupien mukaisesti vuonna 2009. Helsingborgin toimipaikalla aloitettiin vanhojen tehdasrakennusten purkuhanke, ja muodostettiin tätä varten varaus.

PÄÄSTÖOIKEUDET

Konsernilla on Euroopan yhteisön päästökaupparektiivin tarkoittamia päästöoikeuksia ja -kiintiöitä yhdellä toimipaikalla Ruotsissa. Nettomääräisesti päästöoikeudet olivat konsernitason 2 037 (2 230) hiilidioksiditonnia ylijäämät vuonna 2009.

32. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Kemiran konsernirahoituksen tehtävänä on huolehtia rahoitusriskien hallinnasta voimassa olevan toimintaohjeen mukaisesti. Rahoituksen toimintaohje on yhtiön hallituksen hyväksymä ja siinä määritellään rahoituksen hoidon toimintaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain rahoituksen toimintasuunnitelman sekä rahoitusriskien sallitut enimmäismäärät.

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on suojata yhtiötä rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta vaihteluilta ja siten turvata omalta osaltaan yhtiön tulokset ja oma pääoma. Kemira käyttää erilaisia rahoitusinstrumentteja asetettujen limiittien puitteissa. Konsernissa käytetään vain sellaisia instrumentteja, joiden markkina-arvoja ja riskejä voidaan jatkuvasti ja luotettavasti seurata. Johdannaisinstrumentteja käytetään ainoastaan suojautumistarkoituksiin, ei spekulatiivisesti. Valuutta- ja korkoriskien hallinta on keskitetty konsernirahoitukseen.

VALUUTTARISKI

Valuuttavirtariskiä syntyy sekä euroalueella että sen ulkopuolella muista kuin kotivaluutassa tapahtuvista valuuttavirroista.

Konsernin merkittävin valuuttavirtariski syntyy euroalueen ulkopuolelta tapahtuvasta Yhdysvaltain dollarimääräisestä viennistä. Vuoden lopussa USD-määräinen 12 kuukauden valuuttavirtariski oli vasta-arvoltaan noin 38 milj. euroa, ja keskimäärin valuuttavirtariskistä oli suojattu 34 %. Lisäksi Kemiralle aiheutuu pienempi valuuttavirtariski Kanadan dollarin ja Ruotsin kruunun osalta joiden molempien valuuttojen vuotuinen valuuttavirtariski oli 31.12.09 noin 15 milj. euroa.

Valuuttariskiltä suojaudutaan pääsääntöisesti valuuttatermiineillä ja -optioilla, jotka olivat vuoden 2009 lopussa maturiteetiltaan alle vuoden pituisia. Konsernitason tytäryhtiöiden suojaustoimenpiteistä aiheutuvat tulosvaikutukset eliminoidaan. Alla olevassa taulukossa on esitetty arvio konsernitason suurimmista valuuttavirtariskeista.

TRANSAKTIO- JA TRANSLAATORISKI	2009		
	SEK	USD	Muut
Operatiivinen nettovirta*	-13.8	42.3	189.2
Nettolainaus**	-59.8	127.3	42.8
Johdannaiset, transaktioriskin suojaus	13.8	-37.5	-63.8
Johdannaiset, taseriskin suojaus	59.8	-126.9	-32.2
Yhteensä	0.0	5.2	135.9
Lainat, translaatoriskin suojaus	-75.1	-28.5	-11.3

TRANSAKTIO- JA TRANSLAATORISKI	2008		
	SEK	USD	Muut
Operatiivinen nettovirta*	-31,0	9,5	71,6
Nettolainaus**	-55,5	128,3	73,6
Johdannaiset, transaktioriskin suojaus	26,4	-2,9	-20,3
Johdannaiset, translaatoriskin suojaus	55,5	-127,6	-55,4
Yhteensä	-4,6	7,3	69,5
Lainat, translaatoriskin suojaus	-70,9	-29,5	-10,5

* Perustuu 12 kuukauden valuuttavirtaennusteeseen

** Ei sisällä oman pääoman suojausta

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

Kaupallinen nettovaluuttavirtaennuste vuodelle 2010 oli vuodenvaihteessa 2009/2010 159,8 miljoonaa euroa, ja sen suojausaste oli 39 % (41 %). Suojausastetta seurataan päivittäin. Kokonaisvirtariskin suojaamisessa neutraali taso saavutetaan, kun ennustetusta nettovaluuttavirrasta on suojattuna 50 %. Ennustetusta virrasta on aina oltava suojattuna vähintään 30 % ja enintään 100 %. Valuuttakurssien heikentyminen kymmenellä prosentilla suhteessa euroon tilinpäätöshetken kurssija käyttäen ja ilman suojaustoimintaa aiheuttaisi noin 8,9 miljoonan euron negatiivisen vaikutuksen tulokseen ennen veroja (4,6 milj. euroa).

Koska Kemiran konsernitalinpäätös laaditaan euroissa, Kemira altistuu myös valuutan translaatorisille siltä osin kuin sen muualla kuin Suomessa sijaitsevien tytäryhtiöiden tulos- ja tase-erät raportoidaan muissa valuutoissa kuin euroissa

Konserniyhtiöiden suurimmat omat pääomat ovat Ruotsin kruunuina, Yhdysvaltain dollareina, Puolan zlotyina, Brasilian realeina, Kanadan dollareina ja Venäjän ruplina. Tavoitteena on suojautua taseriskeiltä pitämällä taseen valuuttamääräiset velat tasapainossa valuutoittain taseen omaisuuserien kanssa. Valuuttamääräiset omat pääomat on suojattu pitkäaikaisilla lainoilla.

Konsernin ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksessa seurataan omavaraisuusastetta. Konsernin politiikan mukaisesti oman pääoman suojaustoimenpiteisiin on ryhdyttävä, kun +/-5,0 % muutos valuuttakurssissa aiheuttaa yli 1,5 prosenttiyksikön muutoksen omavaraisuusasteessa.

Tilinpäätöshetkellä Ruotsin kruunun, Yhdysvaltain dollarin ja Englannin punnan määräistä omaa pääomaa on suojattu. Ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojausten yhteenlaskettu arvo oli vuoden 2009 lopussa 114,8 miljoonaa euroa (110,8 milj. euroa). Kokonaisuudessaan nämä transaktiot vastaavat 9 % suojausastetta (11 %). Vuoden 2009 lopussa kaikki ulkomaisiin yksiköihin tehdyt nettosijoitukset oli suojattu pitkäaikai-

silla lainoilla, samoin kuin vuoden 2008 lopussa. Valuuttakurssien heikentyminen kymmenellä prosentilla suhteessa euroon tilinpäätöshetken kurssija käyttäen aiheuttaisi nettosijoitusten suojauksessa käytettyjen lainojen arvoon positiivisen noin 10,4 miljoonan euron muutoksen omassa pääomassa (ennen veroja).

KORKORISKI

Korkoriski liittyy konsernin lainasalkun hallintaan. Rahoituspolitiikan mukaisesti konsernin korkoriskin mittarina käytetään duraatiota, jonka tulee olla 6–24 kuukautta. Konserni voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää sekä koronvaihtosopimuksia että korko-optioita kuten myös korkotermeinejä ja korkofutuureja päästäkseen rahoituspolitiikan mukaiseen tavoitteeseen.

Konsernin korollisen lainasalkun duraatio oli vuoden 2009 lopussa 19 kuukautta (17 kuukautta). Ilman korkojohdannaisia duraatio on 12 kuukautta (9 kuukautta). Vuoden 2009 lopussa konsernin koko lainasalkusta, johdannaiset ja eläkelainat mukaan lukien, 70 % oli kiinteään korkoon sidottua (47 %). Eläkelainat on luokiteltu kiinteäkorkoisiksi. Konsernin lainasalkun nettorahoituskustannus on noin 4,65 % (5,65 %). Luku on saatu jakamalla vuotuiset nettokorot ja muut rahoituskulut ilman kurssieroja ja osinkoja vastaavan ajanjakson keskimääräisellä korollisella nettovelalla. Nettorahoituskustannukseen vaikuttavat eniten euron, Yhdysvaltain dollarin ja Ruotsin kruunun korkotasot.

Kiinteäkorkoiset rahoitusvarat ja -velat ovat alttiina korkojen muutoksesta johtuvalle hintariskille. Vaihtuvakorkoiset rahoitusvarat ja -velat, joiden korko muuttuu markkinakorkojen muuttuessa, ovat alttiina koroista johtuvalle rahavirtariskille.

Alla olevassa taulukossa on esitetty lainasalkun korkojen kiinnittämisen aikarajat.

KORONMÄÄRÄYTYMINEN 31.12.2009

(Milj. e)

	<1 vuosi	1–5 vuotta	>5 vuotta	Yhteensä
Vaihtuvakorkoinen nettovelka	201			201
Kiinteäkorkoinen nettovelka	83	297	95	475
Yhteensä	284	297	95	676

KORONMÄÄRÄYTYMINEN 31.12.2008

(Milj. e)

	<1 vuosi	1–5 vuotta	>5 vuotta	Yhteensä
Vaihtuvakorkoinen nettovelka	552			552
Kiinteäkorkoinen nettovelka	73	320	104	497
Yhteensä	625	320	104	1 049

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

Korkojohdannaisilla on lisätty kiinteäkorkoisten lainojen osuutta lainasalkussa. Rahoituspolitiikan seurauksena konsernin keskikorko on yleensä matalien korkojen vallitessa lyhytaikaisten korkojen markkinatasoa korkeampi ja toisaalta korkeiden korkojen vallitessa sitä alhaisempi. Jos korkotaso nousisi yhden prosenttiyksikön 1.1.2010, konsernin maksamat korkokulut kasvaisivat seuraavan 12 kuukauden aikana noin 1,6 miljoonaa euroa ennen veroja (5,0). Kemira-konsernin nettoveloista 40 % (59%), johdannaiset mukaan luettuna, hinnoitellaan uudelleen vuoden 2010 aikana. Konsernin keskimääräinen korkosidonnaisuusaika on 21 kuukautta (16). Vaihdevakoraiset instrumentit hinnoitellaan seuraavan korontarkistusajankohdan yhteydessä, ja kiinteäkorkoisilla instrumenteilla korkosidonnaisuusaika on sama kuin niiden jäljellä oleva juoksuaika.

Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli avoimia korkojohdannaisia, joiden markkina-arvo oli -9,4 miljoonaa euroa (-6,9). Koronvaihtosopimuksista osa on tehty suojaamaan konsernin lainasalkkua, ja niitä käsitellään IAS 39:ssä määritetyllä tavalla suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti. Rahavirtojen suojaamiseksi tehtyjen koronvaihtosopimusten markkina-arvo oli vuoden 2009 lopussa -7,4 miljoonaa euroa. (-6,5). Suojauslaskentapolitiikka on kuvattu konsernitiilinpäätöksen laskentaperiaatteissa. Yhden prosenttiyksikön nousu korkotasossa lisäisi korkojohdannaisien arvostusta noin 2,6 miljoonalla eurolla (2,0) omassa pääomassa (ennen veroja).

HINTARISKI

Sähkön hinta vaihtelee markkinatilanteen mukaan hyvinkin voimakkaasti. Kemira-konsernin tavoitteena on sähköstöjen suojaustoimenpiteillä tasata raaka-ainekustannuksia. Suojauspolitiikan mukaisesti suojaukset tehdään suhteessa voimassa oleviin myyntisopimuksiin siten, että suojaukset kattavat tehdyt sitoumukset. Suojausinstrumenttina käytetään pääsääntöisesti sähköpörssin sähkötermiinejä. Suojauksiin liittyvät valuutta- ja aluehintariskit on kokonaan suojattu tekemällä sopimukset HELEUR-määräisinä. Valtaosa sähköjohdannaisista käsitellään rahavirtojen suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti, kuten edellä on todettu. Kohde-etuuden ennakoituiden fyysiset toimitukset eli ostot kirjataan vasta toimituskaudella. Mikäli sähkön suojaussopimusten hinta nousisi 10 prosenttia, vaikutus sähkön suojaussopimusten arvoon olisi 4,6 milj. euroa (4,4 milj. euroa).

Raaka-ainehankinnoissa Kemira on alttiina maakaasun hintariskille. Maakaasun hinnoittelu perustuu polttoöljyyn ja kaasuöljyyn. Tätä riskiä on osittain suojattu hyödykkeisiin perustuvilla swap-sopimuksilla, joiden suojausmäärät vuosina 2010–2013 ovat 6610 tonnia polttoöljyä ja 8210 tonnia kaasuöljyä ja jotka käsitellään laskennallisesti kassavirtasuojana. Polttoöljyn ja kaasuöljyn hintojen samanaikainen muutos 10 prosentilla muuttaisi swap-sopimusten markkina-arvoa 0,7 miljoonalla eurolla omassa pääomassa (ennen veroja), olettaen dollarin eurokurssin vastaavan 31.12.2009 tasoa.

Kemira Oyj:n omistamien Pohjolan voima konserniin kuuluvien osakkeiden arvo mitataan käypänä arvona sähkön markkinahinnan ja tuotantokustannusten välisen eron perusteella diskontatun kassavirran mukaan. Sähkön spot-markkinahinnan 10 prosentin lasku pienentäisi osakkeiden käypää arvoa noin 20%. Diskonttokoron muutos 1% yksiköllä muuttaisi osakkeiden käypää arvoa noin 9.4%.

Kemiran suolaostosopimus vuodelta 2009 sisältää kytketyn johdannaisen. Muuttuva hintakomponentti riippuu polttoöljyn euromääräisestä hinnasta, joten sopimuksessa on alttius sekä polttoöljyn hinnalle että EUR/USD valuuttakurssille. Polttoöljyn euromääräinen kymmenen prosentin kallistuminen vaikuttaisi kytketyn johdannaisen arvostukseen tuloksessa (ennen veroja) noin 0,1 miljoonalla eurolla.

LUOTTO- JA VASTAPUOLIRISKI

Konsernin rahoituspolitiikka määrittelee sekä sijoitustoiminnan että johdannaisopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset ja sijoituspolitiikan. Konserni pyrkii minimoimaan vastapuoliriskiään käyttämällä vastapuolinaan ainoastaan hyvän luottokelpoisuuden omaavia rahoituslaitoksia sekä hajauttamalla sopimuksia näiden kesken.

Konsernirahoitus hyväksyy tytäryhtiöiden uudet pankkisuhteet. Hyväksytyt rahalaitosvastapuolia on tällä hetkellä 15, joista kaikilla on vähintään A-tason luokitus Standard & Poor'sin luottoluokituslaitosten perusteella. Alle A-tason luokituksen saaneen tai luottoluokittelemattoman vastapuolen käyttäminen vaatii hallituksen erillisen hyväksynnän. Konsernin rahalaitosvastapuolten enimmäisriski on tilinpäätöshetkellä 281,0 miljoonaa euroa (143,6). Vastapuoliriskiä seurataan kuukausitasolla määrittämällä jokaiselle vastapuolelle maksimiriski saatavien markkina-arvon perusteella. Kullekin rahoituslaitokselle on olemassa hyväksytyt limiitit. Rahoituksen transaktioihin liittyvistä luottoriskeistä ei tilikauden aikana syntynyt luottotappiota.

Rahoituksen vastapuoliriskiä aiheuttaa siitä, että rahoitustapahtuman sopimusosapuoli ei välttämättä pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Riskit liittyvät lähinnä sijoitustoimintaan ja johdannaisopimusten vastapuoliriskeihin. Konsernirahoitus saa sijoittaa enintään 150 miljoonaa euroa likvidejä varoja suomalaisten yritysten yritystodistusohjelmiin. Yksittäiseen yhtiöön voidaan sijoittaa enintään 30 miljoonaa euroa enintään kuudeksi kuukaudeksi. Konsernin luottoriski vastaa rahoitussaatavien arvoa 31.12.2009.

Kemiralla on käytössä konsernin laajuinen luottoriskipolitiikka. Kemira myy tuotteitaan vain sellaisille yrityksille, joilla ei ole merkintöjä luottotiedoissa. Konsernilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska sen asiakaskunta on laaja ja maantieteellisesti jakautunut eri puolille maailmaa. Useimmille asiakkaille on olemassa luottolimiitit, joita seurataan systemaattisesti. Joissakin tapauksissa käytetään dokumenttimaksuja, kuten remburseja. Alla olevassa taulukossa on esitetty vuoden 2009 lopulla avoimina olevien myyntisaamisten ikäjakauma.

MYYNTISAAMISTEN IKÄJAKAUMA

	2009	2008
Eräännyttämättömät saamiset	285,8	299,1
1–90 päivää myöhässä olevat myyntisaamiset	44,6	77,7
Yli 91 päivää myöhässä olevat myyntisaamiset	13,9	19,7
Yhteensä	344,3	396,5

Myyntisaamisten arvonalentumistappio oli 9,6 milj. euroa (6,4 milj. euroa).

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

MAKSUVALMIUS- JA UUELLEENRAHOITUSRISKI

Konsernin maksuvalmius turvataan tililimiiteillä, rahamarkkinasijoituksilla ja valmiusluotolla. Konsernin rahavarat vuoden 2009 lopussa olivat 274,6 miljoonaa euroa (119,3 milj. euroa), josta 202,1 miljoonaa euroa oli lyhyt- ja pitkäaikaisia sijoituksia (87 milj. euroa) ja 72,5 miljoonaa euroa pankkitalletuksia (32,3 milj. euroa). Käyttämätöntä valmiusluottoa oli 548,7 miljoonaa euroa (354,5 milj. euroa).

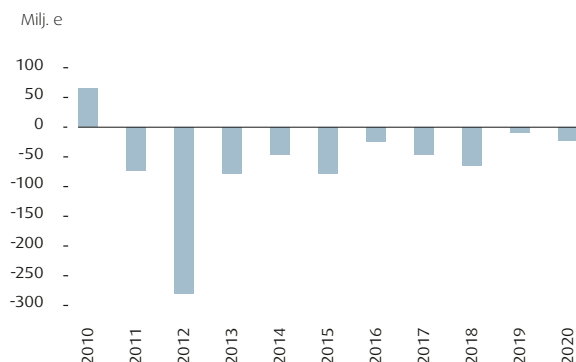
Konserni hajauttaa jälleensijoitusriskinsä hankkimalla rahoitusta eri lähteistä eri markkinoilla. Konsernin pankkilainojen, eläkelainojen ja vakuutusyhtiölainojen sekä lyhytaikaisten koti- ja ulkomaisten yritystodistusohjelmien tavoitteena on tasapainottaa lainasalkun eräänymisaikataulua ja ylläpitää riittävän pitkää maturiteettia pitkäaikaisille lainoille.

Konsernin rahoituspolitiikan mukaan lainojen keskimääräisen eräänymisajan tulee aina olla vähintään 3 vuotta. Konsernilla on oltava voimassa olevia sitovia luottojärjestelyjä, jotka kattavat suunnitellut rahoitustarpeet, pitkien velkojen lyhennyserät, yritystodistuslainojen ja muiden sitoumuksettomien lyhyiden lainojen rahoitustarpeet seuraavan 12 kuukauden aikana. Lainojen uudelleenrahoitus on suunniteltava siten että korkeintaan 30 % kokonaislainasalkusta erääntyy seuraavien 12 kuukauden aikana. Vuoden 2009 lopussa velkasalkun keskimääräinen eräänymisaika oli 5,3 vuotta.

Konsernilla on 600 miljoonan euron kotimainen yritystodistusohjelma, jolla voidaan laskea liikkeelle maksimissaan vuoden pituisia yritystodistuksia. Vuoden 2009 lopussa yritystodistusmarkkinoilta hankittiin 125,4 miljoonaa euroa. Vastaavasti konsernilla oli samana ajankohtana 202,1 miljoonaa euroa likvidejä lyhyt- ja pitkäaikaisia sijoituksia. Lisäksi konsernilla on käytössä nimellisarvoltaan 750 miljoonan euron valmiusluotto, joka erääntyy vuonna 2012. Tästä valmiusluotosta oli vuodenvaihteessa 2009/2010 käytössä 201,3 miljoonaa euroa (395,5 milj. euroa). Valmiusluotto sallii lainan ottamisen vuoden 2005 alkuperäissopimuksessa määritetyin ehdoin. Valmiusluotto on joustava lyhyt- ja pitkäaikaisrahoituksen muoto, jonka maksurakenne on ennakoitavissa.

Konsernilla ei arvioida olevan nykyrakenteella vuonna 2010 merkittäviä uudelleenrahoitustarpeita nykyisten lainajärjestelyiden kattaessa rahoitustarpeet. Allaolevassa taulukossa valmiusluotosta nostettu velka on esitetty 2012 erääntyvänä.

NETTOVELAN IKÄJAKAUMA

PÄÄOMARAKENTEEN HALLINTA

Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on pitää yhtiön velkaantuneisuusaste (gearing) vaihteluvälillä 40 – 80 prosenttia. Velkaantuneisuus lasketaan jakamalla korolliset nettovelat (korolliset velat - rahavarat) omalla pääomalla.

Velkaantuneisuuden lisäksi valmiusluotossa ja eräissä muissa kahdenvälisissä luotoissa on sopimusehto, jonka mukaan yhtiö vakuuttaa taloudellisen tilansa pysyvän sellaisena, että konsernin oma pääoma on aina vähintään 25 prosenttia konsernin taseen loppusummasta (omavaraisuusaste).

Kemira Oyj:n hallitus ehdottaa 16.3.2010 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa Tikkurila Oyj:n osakkeina seuraavasti: Jokaista osakkeenomistajan omistamaa neljää Kemiran osaketta kohden jaetaan yksi Tikkurila Oyj:n osake. Kemira jakaa osakkeenomistajilleen osinkona yhteensä 37 933 097 Tikkurilan osaketta, joka vastaa 86 % Tikkurilan osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä.

Osingon jakaminen on ehdollinen sille, että Tikkurilan osakkeet hyväksytään kaupankäynnin kohteeksi NASDAQ OMX Helsingin pörssilistalle 31.5.2010 mennessä. Mikäli tämä ehto ei toteudu, osingonjakopäätös raukeaa.

Lisäksi hallitus ehdottaa Kemira Oyj:n 16.3.2010 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että hallitus valtuutetaan päättämään käteisosingon maksamisesta 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella seuraavin ehdoin:

- Hallitus on valtuutuksen nojalla oikeutettu päättämään enintään 0,27 euron suuruista käteisosingosta osakkeelle.
- Hallitus päättää muista käteisosingon maksamiseen liittyvistä ehdoista Helsingin Pörssin ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen mukaisesti. Käteisosingon päättämisestä koskeva valtuutus on voimassa 31.5.2010 saakka.

	2009	2008
Korolliset velat	950,2	1 168,5
Rahavarat	274,6	119,4
Korolliset nettovelat	675,6	1 049,1
Oma pääoma	1 268,8	976,0
Taseen loppusumma	2 816,7	2 859,7
Velkaantuneisuus	53 %	107 %
Omavaraisuusaste	45 %	34 %

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

RAHAVARAT JA RAHAMARKKINASIJOTUKSET	2009		2008	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahavarat	72,5	72,5	32,3	32,3
Rahamarkkinasijoitukset	193,2	193,2	85,1	85,1
Joukkovelkakirjasijoitukset	8,9	8,9	2,0	2,2
Yhteensä	274,6	274,6	119,4	119,6

Rahamarkkinasijoitusten käypä arvo on laskettu diskonttaamalla kirjanpitoarvo efektiivisellä korkokannalla.

PITKÄAIKAISET KOROLLISET VELAT JA PITKIEN KOROLLISTEN VELKOJEN LYHENNYSERÄT

VALUUTTA	31.12.2009		Eräntyminen					
	Käypä arvo	Kirjanpito-arvo	2010*	2011	2012	2013	2014	2015-
EUR*	457,5	451,9	227,0	31,3	16,8	16,1	16,0	144,7
SEK	75,5	75,1	39,0	36,1	-	-	-	-
USD	256,0	254,9	8,9	9,0	56,1	37,3	43,6	100,0
muut	29,9	29,8	24,3	4,8	-	-	-	0,7
Yhteensä	818,9	811,7	299,2	81,2	72,9	53,4	59,6	245,4

VALUUTTA	31.12.2008		Eräntyminen					
	Käypä arvo	Kirjanpito-arvo	2009*	2010	2011	2012	2013	2014-
EUR*	673,6	663,6	405,9	28,3	6,3	21,8	5,9	195,4
SEK	72,5	70,9	-	36,8	34,0	0,1	-	-
USD	278,1	273,5	9,2	9,7	9,2	9,2	58,0	178,2
muut	32,6	32,3	16,0	6,8	9,5	-	-	-
Yhteensä	1 056,8	1 040,3	431,1	81,6	59,0	31,1	63,9	373,6

* Sisältää valmiusluotosta nostetut 201,3 milj. e (395,5 milj. e). Valmiusluotto erääntyy vuonna 2012, mutta se on esitetty vuoden sisällä erääntyvänä luottona.

Lukuihin sisältyvät vuoden 2010 (2009) suunnitellut lyhennykset, ilman yritystodistusvelkoja, rahoitusleasingvelkoja ja muita lyhytaikaisia velkoja.

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

KAIKKIEN RAHOITUSVELKOJEN RAHAVIRTA

LUOTTOTYYPPI	31.12.2009		Erääntyminen					
	Nostettu	Nostamatta	2010	2011	2012	2013	2014	2015-
Pitkäaikaiset korolliset velat	610,3	-	97,8	81,2	72,9	53,4	59,6	245,4
rahoituskulut			1,7	1,4	1,3	0,9	1,0	4,3
Valmiusluotto	201,3	548,7	201,3					
rahoituskulut			1,7					
Rahoitusleasingvelat	4,2	-	4,2					
rahoituskulut			0,3					
Yritystodistusohjelma	125,4	474,6	125,4					
rahoituskulut			1,4					
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	9,0	-	8,8					
rahoituskulut			0,4					
Korolliset velat	950,2	1 023,3	443,0	82,6	74,2	54,3	60,6	249,7
Ostovelat	160,3		160,3					
Valuuttatermiinisopimukset								
menot	-550,9		-550,9					
tulot	552,5		552,5					
Muut johdannaiset*	-12,1		-5,8	-4,3	-1,2	-0,5	-0,3	0,2
Ostovelat ja johdannaiset	149,8	0,0	156,1	-4,3	-1,2	-0,5	-0,3	0,2
Kaikki yhteensä	1 100,0	1 023,3	599,1	78,3	73,0	53,8	60,3	249,9
Takaukset			9,2					

LUOTTOTYYPPI	31.12.2008		Erääntyminen					
	Nostettu	Nostamatta	2009	2010	2011	2012	2013	2014-
Lainat rahoituslaitoksilta	644,8	-	35,6	81,6	59,0	31,1	63,9	373,6
rahoituskulut			1,4	3,3	2,4	1,2	2,5	14,9
Valmiusluotto	395,5	354,5	395,5	-	-	-	-	-
rahoituskulut			1,6	-	-	-	-	-
Rahoitusleasingvelat	4,6	-	4,6	-	-	-	-	-
rahoituskulut			0,3	-	-	-	-	-
Yritystodistusohjelma	112,8	487,2	112,8	-	-	-	-	-
rahoituskulut			2,2	-	-	-	-	-
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	10,8	-	10,8	-	-	-	-	-
rahoituskulut			0,6	-	-	-	-	-
Korolliset velat	1 168,5	841,7	565,4	84,9	61,4	32,3	66,4	388,5
Ostovelat	240,1		240,1					
Valuuttatermiinisopimukset								
menot	408,8		408,8					
tulot	-420,5		-420,5					
Muut johdannaiset*	22,1		5,0	9,8	4,2	1,5	1,0	0,6
Ostovelat ja johdannaiset	250,5	0,0	233,4	9,8	4,2	1,5	1,0	0,6
Kaikki yhteensä	1 419,0	841,7	819,6	94,7	65,6	33,8	67,4	389,1
Takaukset			5,5					

* Koronvaihto- ja valuuttavaihtosopimukset sekä sähkö-, suola- ja maakaasujohdannaiset

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

33. OSAKKUUSYRITYKSET

			Konsernin omistusosuus %
BNH Nya Hembutikerna AB	Tukholma	Ruotsi	45,1
Ekomuovi Oy	Lahti	Suomi	22,4
FC Energia Oy	Ikaalinen	Suomi	34,0
FC Power Oy	Ikaalinen	Suomi	34,0
Galvatek Technology Oy	Lahti	Suomi	39,9
Haapaveden Puhdistamo Oy	Haapavesi	Suomi	40,5
Haapaveden Ymparistöpalvelut Oy	Haapavesi	Suomi	40,5
Honkalahden Teollisuuslaituri Oy	Joutseno	Suomi	50,0
Kemwater Phil., Corp.	Manila	Filippiinit	40,0
PPHU Polifarb Sp.z.o.o.	Gliwice	Puola	20,4
Sachtleben GmbH	Frankfurt am Main	Saksa	39,0
White Pigment LLC	Princeton NJ	Yhdysvallat	39,0

OSAKKUUSYRITYKSIÄ KOSKEVA TALOUDELLINEN YHTEENVETO (YRITYSTEN 100 % LUVUT)	2009	2008
Varat	676,1	883,4
Velat	614,6	516,9
Liikevaihto	486,1	187,0
Tilikauden tulos	-5,3	-7,4

OSAKKUUSYRITYSTEN KANSSA TOTEUTUIVAT SEURAAVAT LIIKETAPAHTUMAT:

Tavaroiden myynnit	96,5	35,1
Myynnit yhteensä	96,5	35,1
Tavaroiden ostot	67,2	24,4
Ostot yhteensä	67,2	24,4

Osakkuusyrittäksille ei myydy palveluja vuonna 2009, eikä palveluja myöskään ostettu osakkuusyrittäksiltä.

Saamiset osakkuusyrittäksiltä olivat 31.12.2009 19,5 milj. e (33,8 milj. e) ja velat osakkuusyrittäksille 16,0 milj. e (16,7 milj. e).

KONSERNIN LIITETIEDOT

(Milj. e)

34. YHTEISYRITYKSET

Konsernin yhteisyritys oli 31.12.2009 Alcro-Parti AB. Tikkurila JUB Romania S.R.L. oli yhteisyrityksenä 31.08.2009 asti. OOO Sto-Tikkurila myytiin vuonna 2008. Konsernin äänivalta yhteisyrityksistä on 50% ja konsernitalinpäätöksen sisältämät osuudet yhteisyritysten omaisuudesta, veloista, tuotoista ja kuluista olivat:

	2009	2008
Pitkäaikaiset varat	-	-
Lyhytaikaiset varat	0,9	1,4
Varat yhteensä	0,9	1,4
Pitkäaikaiset velat	0,1	0,1
Lyhytaikaiset velat	0,3	0,9
Velat yhteensä	0,4	1,0
Liikevaihto	3,2	3,5
Kulut	-3,1	-3,5
Poistot	-	-
Verot	-	-
Tilikauden tulos	0,1	0,0

35. MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA VUONNA 2009

KONSERNIYHTIÖIDEN OSTOT JA PERUSTETUT UUDET TYTÄRYHTIÖT

- Kemira Oyj ja Yanzhou Tiancheng Chemical Co., Ltd perustivat uuden joint venture -yhtiön Kemira-Tiancheng Chemicals (Yanzhou) Co., Ltd:n tammikuussa.
- Tikkurila osti loput 30 % Dickursby Holding AB:n osakkeista toukokuussa.
- Tikkurila osti elokuussa loput 50 % Tikkurila JUB Romania S.R.L.:n osakkeista, jolloin yhtiöstä tuli 100 %:sti Tikkurilan omistama.
- Kemira perusti uuden yhtiön Kemira Chemicals (Nanjing) Co., Ltd:n lokakuussa.
- Kemira perusti uuden yhtiön Kemira Operon Oy:n lokakuussa.
- Kemira perusti kaksi uutta yhtiötä Kemira ChemSolutions B.V.:n ja Kemira Finance Solutions B.V.:n Hollantiin joulukuussa.

KONSERNIYHTIÖIDEN MYYNNIT JA LOPETUKSET

- Kemira Water Solutions (Chonging) Co. Ltd myytiin heinäkuussa.
- Galvatek Sweden AB myytiin toukokuussa.
- Kemira myi Kemira (Yixing) Co., Ltd:n joulukuussa.

KONSERNIYHTIÖIDEN OMISTUSTEN MUUTOKSET KONSERNIN SISÄLLÄ

- Kemira Oyj myi Kemira Water Solutions Inc.:n osakkeet Kemira Specialty Chemicals Inc.:lle syyskuussa.

NIMENMUUTOKSET

Vanha nimi:	Uusi nimi:
Finnish Chemicals Oy	Kemira Chemicals Oy
AS Tikkurila Vivacolor	AS Tikkurila
Sia Tikkurila Vivacolor	SIA Tikkurila
UAB Tikkurila Vivacolor	UAB Tikkurila
Tikkurila JUB Romania S.R.L.	Tikkurila S.R.L.
Kemira ChemSolutions B.V.	Kemira ChemSolutions Production B.V.

36. TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Konsernilla ei ole olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA (FAS)

(Milj. e)

	1.1.-31.12.2009	1.1.-31.12.2008
Liikevaihto	296,9	285,3
Valmisteverastojen muutos	5,0	5,8
Valmistus omaan käyttöön	0,1	1,3
Liiketoiminnan muut tuotot	59,3	114,5
Materiaalit ja palvelut	-183,9	-160,4
Henkilöstökulut	-60,4	-78,8
Poistot	-28,1	-32,9
Liiketoiminnan muut kulut	-74,8	-96,9
Liikevoitto / -tappio	14,1	37,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-14,9	-16,9
Voitto / tappio ennen satunnaisia eriä	-0,8	21,0
Satunnaiset erät	19,5	36,1
Voitto / tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	18,7	57,1
Tilinpäätössiirrot	5,1	0,9
Tuloverot	-0,6	-3,3
Tilikauden voitto / tappio	23,2	54,7

Vuosikertomuksessa julkaistu emoyhtiön tilinpäätös on lyhennelmä. Kopio virallisesta täydellisestä tilinpäätöksestä on toimitettu Kaupparekisteriin. Lisäksi emoyhtiön virallinen täydellinen tilinpäätös on nähtävillä Kemiran internet sivuilla.

EMOYHTIÖN TASE (FAS)

(Milj. e)

VASTAAVAA	31.12.2009	31.12.2008
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	41,1	43,3
Aineelliset hyödykkeet	98,6	113,4
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	1 344,9	1 346,8
Osuudet osakkuusyrityksissä	137,5	137,5
Muut sijoitukset	32,7	31,2
Sijoitukset yhteensä	1 515,1	1 515,5
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 654,8	1 672,2
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	20,2	26,8
Pitkäaikaiset saamiset	355,1	275,2
Lyhytaikaiset saamiset	182,6	189,4
Rahamarkkinasijoitukset ja rahavarat	186,6	68,4
Rahat ja pankkisaamiset	56,1	5,6
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	800,6	565,4
Vastaavaa yhteensä	2 455,3	2 237,6
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	221,8	221,8
Ylikurssirahasto	257,9	257,9
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	200,0	0,0
Edellisten tilikausien voitto / tappio	171,0	146,6
Tilikauden voitto / tappio	23,2	54,7
Oma pääoma yhteensä	873,8	681,0
Tilinpäätössiirtojen kertymä	36,1	41,1
Pakolliset varaukset	47,1	52,5
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	485,1	479,1
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 013,2	983,9
Vieras pääoma yhteensä	1 498,3	1 463,0
Vastattavaa yhteensä	2 455,3	2 237,6

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA (FAS)

(Milj. e)

LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	2009	2008
Tilikauden tulos	23,2	54,7
Oikaisut		
Poistot ja arvonalentumiset	28,1	33,0
Verot	1,2	3,3
Rahoituskulut, netto	14,9	16,9
Muut tuotot ja kulut joihin ei liity maksua	-9,3	-95,7
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-74,7	-86,5
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	14,4	41,3
Realisoituneet valuuttakurssivoitot ja tappiot	-10,5	8,5
Saadut osingot	49,2	31,6
Maksetut välittömät verot	-0,6	2,7
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	35,9	9,8
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	6,7	-5,4
Lyhytaikaisten korottomien saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	21,8	-12,8
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-20,4	8,4
Käyttöpääoman muutos	8,1	-9,8
Liiketoiminnan nettorahavirta	44,0	0,0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tytäryritysten hankinta	-6,5	-35,2
Osakkuus- ja yhteisyritysten hankinta	-1,5	-146,6
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-5,4	0,0
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-5,7	-45,9
Luovutustulot tytäryritysten myynnistä	1,0	180,5
Luovutustulot aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnistä	0,1	8,3
Lainasaamisten vähennys (+) / lisäys (-)	-130,0	71,4
Investointien nettorahavirta	-148,0	32,5
Rahavirta ennen rahoitusta	-104,0	32,5
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot (+)	328,6	349,6
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut (-)	-327,7	-76,2
Lyhytaikaisten lainojen nostot (+) / takaisinmaksut (-)	67,1	-229,3
Maksetut osingot	-30,3	-60,6
Maksullinen osakeanti	200,0	0,0
Muut rahoituserät	35,0	48,7
Rahoituksen nettorahavirta	272,7	32,2
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	168,7	64,7
Rahavarat tilikauden alussa	74,0	9,3
Rahavarat tilikauden lopussa	242,7	74,0
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	168,7	64,7

EMOYHTIÖN OMAN PÄÄOMAN MUUTOS (FAS)

(Milj. e)

	31.12.2009	31.12.2008
Osakepääoma 1.1.	221,8	221,8
Osakepääoma 31.12.	221,8	221,8
Ylikurssirahasto 1.1.	257,9	257,9
Ylikurssirahasto 31.12.	257,9	257,9
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	-	-
Osakeanti 30.12.	200,0	-
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	200,0	-
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	201,3	207,2
Tilikauden tulos	23,2	54,7
Osingonjako	-30,3	-60,6
Edellisten tilikausien voitto ja tilikauden tappio / voitto 31.12.	194,2	201,3
Oma pääoma yhteensä 31.12.	873,8	681,0

Yhtiön hallussa on omia osakkeita 3 854 771 kappaletta ja hankintahinta 25,9 milj. euroa.

OMIEN OSAKKEIDEN MUUTOKSET	Milj. e	kpl
Hankintameno/määrä 1.1.2009	25,9	3 854 465
Muutos	0,0	306
Hankintameno/määrä 31.12.2009	25,9	3 854 771

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

31.12.2009 Kemira Oyj:n osakepääoma oli 221,8 miljoonaa euroa ja osakkeiden määrä 155 342 557. Kukin osake oikeuttaa yhtiökokouksessa yhteen ääneen. Kemira Oyj:n osakkeet ovat rekisterissä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämässä arvo-osuusjärjestelmässä.

OSAKKEENOMISTAJAT

Vuoden 2009 päättyessä Kemira Oyj:llä oli 26 495 rekisteröityä osakkeenomistajaa (31.12.2008: 21 333). Ulkomaisten osakkeenomistajien osuus oli 10,9 prosenttia (12,8), sisältäen hallintarekisteröidyt omistukset. Kotitalouksien osuus oli 15,5 prosenttia (12,4). Kemiralla oli vuoden lopussa hallussaan omia osakkeita 3 854 771 kappaletta (3 854 465), mikä vastaa 2,5 prosenttia (3,1) Kemira Oyj:n osakkeista. Kuukausittain päivitettävä luettelo Kemiran suurimmista osakkeenomistajista on nähtävillä yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.kemira.fi > Sijoittajat.

LISTAUS JA KAUPANKÄYNTI

Kemira Oyj:n osakkeet on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on KRA1V ja ISIN-koodi FI0009004824.

Kemira Oyj:n osakkeiden vuoden 2009 päätöskurssi NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä oli 10,39 euroa (2008: 5,40; osakeannista johtuen NASDAQ OMX Helsinki on oikaissut historialliset hinnat ennen 24.11.2009 laskenta-kaavalla vanha hinta / 1,1). Vuoden aikana osakekurssi nousi 92 prosenttia, kun OMX Helsinki Cap -indeksi nousi 36 prosenttia. Osakkeen ylin hinta oli 11,63 euroa (13,43) ja alin 3,87 euroa (4,93). Keskikurssi oli 7,64 euroa (7,91). Yhtiön markkina-arvo omilla osakkeilla vähennettynä oli vuoden lopussa 1 574 miljoonaa euroa (720).

Kemira Oyj:n osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä vuoden 2009 aikana kaikkiaan 77,2 miljoonaa kappaletta (117,4) 634,2 miljoonan euron (1 028,4) kokonaishintaan. Osakkeiden keskimääräinen päivävaihto oli 307 657 (464 022) osaketta.

Ajantasainen tieto Kemiran osakekurssista on luettavissa yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.kemira.fi > Sijoittajat.

OSINKOPOLITIikka JA OSINGON JAKO

Kemira Oyj:n hallitus ehdottaa 16.3.2010 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa Tikkurila Oyj:n osakkeina seuraavasti:

Jokaista osakkeenomistajan omistamaa neljää Kemiran osaketta kohden jaetaan osinkona yksi Tikkurila Oyj:n osake. Kemira jakaa osakkeenomistajilleen osinkona yhteensä 37 933 097 Tikkurilan osaketta, joka vastaa 86 % Tikkurilan osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä.

Tikkurilan osakkeina maksettava osinko maksetaan kullekin osakkeenomistajalle, joka on täsmäytyspäivänä 19.3.2010 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osaksluetteloon. Hallitus ehdottaa, että osinko maksetaan 26.3.2010.

Osingon jakaminen on ehdollinen sille, että Tikkurilan osakkeet hyväksytään kaupankäynnin kohteeksi NASDAQ OMX Helsingin pörssilistalle 31.5.2010 mennessä. Mikäli tämä ehto ei toteudu, osingonjakopäätös raukeaa.

HALLITUKSEN EHDOTUS VALTUUTUKSEKSI PÄÄTTÄÄ KÄTEISOSINGOSTA

Hallitus ehdottaa Kemira Oyj:n 16.3.2010 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että hallitus valtuutetaan päättämään käteisosingon maksamisesta 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella seuraavin ehdoin:

- Hallitus on valtuutuksen nojalla oikeutettu päättämään enintään 0,27 euron suuruudesta käteisosingosta osakkeelle.
- Hallitus päättää muista käteisosingon maksamiseen liittyvistä ehdoista Helsingin Pörssin ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen mukaisesti. Käteisosingosta päättämistä koskeva valtuutus on voimassa 31.5.2010 saakka.

Vuodelta 2008 maksettiin osinkoa 0,25 euroa osakkeelta. Osingon täsmäytyspäivä oli 15.4.2009, ja osinko (yhteensä 30,3 miljoonaa euroa) maksettiin 22.4.2009.

Kemiran tavoitteena on jakaa osinkoa 40–60 prosenttia operatiivisesta nettotuloksesta.

OSAKEANTI

Kemira Oyj:n hallitus päätti 23.11.2009 ylimääräisen yhtiökokouksen samana päivänä antaman valtuutuksen perusteella merkintäoikeusannin toteuttamisesta. Kemiran osakkeenomistajat saivat merkintä yhden uuden osakkeen jokaista neljää täsmäytyspäivänä 26.11.2009 omistamaansa osaketta kohden. Osakkeiden merkintähinta oli 6,60 euroa osakkeelta ja merkintäaika 1.–18.12.2009. Osakeannin seurauksena Kemiran osakkeiden kokonaismäärä nousi 155 342 557 osakkeeseen. Osakeannissa merkityt osakkeet oikeuttavat mahdolliseen osinkoon ja muuhun varojenjakoon sekä tuottavat muut osakkeenomistajan oikeudet.

Kaupankäynti merkintäoikeuksien perusteella merkityjä osakkeita vastaavilla väliaikaisilla osakkeilla alkoi omana lajinaan 21.12.2009. Väliaikaiset osakkeet yhdistettiin Kemiran osakkeisiin 30.12.2009, jolloin myös kaupankäynti uusilla osakkeilla alkoi.

Kemira keräsi osakeannilla noin 196 miljoonan euron nettovarot. Osakeannilla kerättävät varat käytetään tukemaan Kemiran kasvustrategiaa ja visiota tulla johtavaksi vesikemian yhtiöksi, mahdollistamaan Tikkurilan eriyttäminen ja listaaminen sekä vahvistamaan Kemiran tasetta.

HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

Varsinainen yhtiökokous 8.4.2009 valtuutti hallituksen päättämään enintään 2.395.229 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta ("Hankkimisvaltuutus"). Omat osakkeet hankitaan yhtiön vapaalla omalla pääomalla joko kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostarjouksella yhtäläisin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa osakkeiden hankintahetken markkinahintaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n ("Pörssi") järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä. Osakkeet hankitaan ja maksetaan Pörssin ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen mukaisesti. Osakkeita hankitaan käytettäväksi mahdollisten yrityskauppojen tai -järjestelyjen rahoittamisessa tai toteuttamisessa, yhtiön oman pääoman rakenteen kehittämiseksi, osakkeen likviditeetin parantamiseksi tai käytettäväksi osana yhtiön osakepalkkiojärjes-

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

telmiä. Osakkeet voidaan edellä mainittujen tarkoitusten toteuttamiseksi pitää yhtiöllä, luovuttaa tai mitätöidä. Hallitus päättää muista omien osakkeiden hankkimiseen liittyvistä ehdoista. Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka. Valtuutusta ei ollut käytetty 31.12.2009 mennessä.

Lisäksi yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 12.500.000 uuden osakkeen antamisesta sekä enintään 6.250.000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman osakkeen luovuttamisesta ("Osakeantivaltuutus"). Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa joko maksua vastaan tai yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamisen yhteydessä maksutta. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiöllä olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskauppojen tai -järjestelyjen rahoittaminen tai toteuttaminen, yhtiön oman pääoman rakenteen kehittäminen, osakkeen likviditeetin parantaminen tai se on perusteltua yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamiseksi. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamisen yhteydessä. Uusia osakkeita annettaessa osakkeiden merkintähinta merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Yhtiön omia osakkeita luovutettaessa merkitään osakkeesta maksettava määrä sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Hallitus päättää muista osakeanteihin liittyvistä seikoista. Osakeantivaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka. Valtuutusta ei ollut käytetty 31.12.2009 mennessä.

JOHDON OSAKKEENOMISTUS

Yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen omistivat vuoden lopussa 1 209 413 Kemira Oyj:n osaketta eli 0,78 prosenttia (0,68) osakkeista ja äänistä (sisältäen oman, lähipiirin ja määräysvalta-yhteisöjen omistuksen). Toimitusjohtaja Harri Kerminen omisti 158 252 osaketta 31.12.2009 (17 167). Yhtiön hallituksen jäsenet eivät ole osakepalkkiojärjestelmän piirissä. Konsernin johtoryhmien jäsenet, lukuun ottamatta toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, omistivat 31.12.2009 yhteensä 488 255 Kemiran osaketta (31.12.2008: 39 122), mikä vastasi 0,31 (0,03) prosenttia yhtiön osakkeista ja äänistä, sisältäen oman, lähipiirin ja määräysvalta-yhteisöjen omistuksen. Kemiran internetsivuilla osoitteessa www.kemira.fi > Sijoittajat on nähtävillä ajantasainen tieto hallituksen ja johdon osakeomistuksista.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.1.2010

OMISTAJA	Osakkeiden lukumäärä, kpl	% osakkeista ja äänistä
1 Oras Invest Oy	25 933 622	16,69
2 Solidium Oy	25 896 087	16,67
3 Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	15 185 836	9,78
4 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	9 153 495	5,89
5 Mandatum Life	2 601 155	1,67
6 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	2 295 625	1,48
7 Valtion Eläkerahasto	1 855 113	1,19
8 OP-Delta -sijoitusrahasto	1 716 522	1,10
9 Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	802 337	0,52
10 Veritas Eläkevakuutusosakeyhtiö	787 500	0,51
11 Oy Nextstone	781 532	0,50
12 Wate Oy	781 532	0,50
13 Oy Finow	781 531	0,50
14 OP-Suomi Arvo -sijoitusrahasto	640 000	0,41
15 Nordea Fennia -sijoitusrahasto	600 000	0,39
16 Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	506 250	0,33
17 Sijoitusrahasto Gyllenberg Finlandia	485 397	0,31
18 Yara Suomen eläkesäätiö	483 450	0,31
19 Etera	462 373	0,30
20 Finnfoam Oy	382 815	0,25
Kemira Oyj	3 854 771	2,48
Hallintarekisteröidyt	13 215 724	8,51
Muut yhteensä	46 139 890	29,71
Kaikki yhteensä	155 342 557	100,00

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.1.2010

OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ	Omistajia kpl	Omistajia %	Osakkeet, kpl	% osakkeista ja äänistä
1 - 100	3 651	13,43	216 564	0,14
101 - 500	11 481	42,23	3 070 223	1,98
501 - 1 000	5 149	18,94	3 715 185	2,39
1 001 - 5 000	5 826	21,43	11 419 091	7,35
5 001 - 10 000	546	2,01	3 838 346	2,47
10 001 - 50 000	382	1,41	7 602 380	4,89
50 001 - 100 000	63	0,23	4 250 343	2,74
101 000 -500 000	67	0,25	15 012 790	9,66
500 001 - 1 000 000	8	0,03	5 680 682	3,66
1 000 001 -	11	0,04	100 536 953	64,72
Yhteensä	27 184	100,00	155 342 557	100,00
joista hallintarekisteröityjä	12		13 215 724	8,51

HALLITUKSEN VOITONJAKOESITYS

Kemira Oyj:n voitonjakokelpoiset varat 31.12.2009 olivat 394 164 178 euroa, josta tilikauden voitto oli 23 172 560 euroa.

Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia.

Kemira Oyj:n hallitus ehdottaa 16.3.2010 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa Tikkurila Oyj:n osakkeina seuraavasti:

Jokaista osakkeenomistajan omistamaa neljää Kemiran osaketta kohden

jaetaan osinkona yksi Tikkurila Oyj:n osake. Kemira jakaa osakkeenomistajilleen osinkona yhteensä 37 933 097 Tikkurilan osaketta, joka vastaa 86 % Tikkurilan osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä.

Osingon jakaminen on ehdollinen sille, että Tikkurilan osakkeet hyväksytään kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssin pörssilistalle 31.5.2010 mennessä. Mikäli tämä ehto ei toteudu, osingonjakopäätös raukeaa.

Helsingissä 8. helmikuuta 2010

Pekka Paasikivi

Jukka Viinanen

Elizabeth Armstrong

Wolfgang Büchele

Juha Laaksonen

Kajja Pehu-Lehtonen

Jarmo Väisänen

Harri Kerminen
Toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

KEMIRA OYJ:N YHTIÖKOKOUKSELLE

Olemme tarkastaneet Kemira Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2009. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VASTUU

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suun-

niteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

LAUSUNTO KONSERNITILINPÄÄTÖKSESTÄ

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

LAUSUNTO TILINPÄÄTÖKSESTÄ JA TOIMINTAKERTOMUKSESTA

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

LAUSUNTO VASTUUVAPAUESTA JA VOITONJAOSTA

Konsernitilinpäätös ja emoyhtiön tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 8. helmikuuta 2010
KPMG OY AB

Pekka Pajamo
KHT

TULOSKEHITYS NELJÄNNESVUOSITTAIN

(Milj. e)

(Luvut ovat tilintarkastamattomia)

	2009					2008				
	1-3	4-6	7-9	10-12	Yht.	1-3	4-6	7-9	10-12	Yht.
LIIKEVAIHTO										
Paper	225,0	221,6	230,2	229,6	906,4	247,7	241,1	267,7	246,8	1 003,3
Municipal & Industrial	150,7	160,7	155,5	140,6	607,5	136,3	144,4	156,0	147,0	583,7
Oil & Mining	54,4	55,2	56,0	69,4	235,0	67,5	66,8	74,5	66,6	275,4
Tikkurila	111,2	162,4	158,1	98,5	530,2	145,2	205,7	193,7	103,5	648,1
Muut	67,4	51,0	46,0	56,6	221,0	86,9	83,5	88,1	63,7	322,2
Yhteensä	608,7	650,9	645,8	594,7	2 500,1	683,6	741,5	780,0	627,6	2 832,7
LIIKEVOITTO										
Paper	7,5	8,0	14,8	9,8	40,1	12,4	7,6	10,9	-33,5	-2,6
Municipal & Industrial	10,4	18,2	24,9	6,3	59,8	6,6	4,7	7,3	-13,3	5,3
Oil & Mining	2,0	3,2	3,5	11,2	19,9	3,8	2,4	3,4	-7,7	1,9
Tikkurila	4,0	22,1	26,3	-4,7	47,7	11,7	29,7	30,4	-12,6	59,2
Muut	4,2	-0,1	-4,2	-10,0	-10,1	-1,5	-5,1	17,8	-1,0	10,2
Yhteensä	28,1	51,4	65,3	12,6	157,4	33,0	39,3	69,8	-68,1	74,0
Rahoituskulut, netto	-16,1	-10,6	-11,0	-12,1	-49,8	-11,2	-13,9	-20,7	-23,7	-69,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-3,8	-1,2	-0,5	0,8	-4,7	0,1	0,2	-0,3	-2,7	-2,7
Voitto ennen veroja	8,2	39,6	53,8	1,3	102,9	21,9	25,6	48,8	-94,5	1,8
Tuloverot	-2,1	-10,1	-13,2	8,0	-17,4	-5,9	-6,7	-13,4	26,0	0,0
Tilikauden voitto	6,1	29,5	40,6	9,3	85,5	16,0	18,9	35,4	-68,5	1,8
JAKAUTUMINEN										
Emoyhteisön omistajille	5,7	28,4	39,3	8,4	81,8	14,8	17,6	34,4	-68,6	-1,8
Vähemmistölle	0,4	1,1	1,3	0,9	3,7	1,2	1,3	1,0	0,1	3,6
Tilikauden voitto	6,1	29,5	40,6	9,3	85,5	16,0	18,9	35,4	-68,5	1,8
Osakekohtainen tulos, laimennettu, e	0,04	0,21	0,30	0,06	0,61	0,11	0,13	0,27	-0,52	-0,01
Sidottu pääoma, liukuva					1 963,3					2 062,8
Sidotun pääoman tuotto prosentti (ROCE), %					7,8 %					3,5 %

TIETOA SIIJOITTAJILLE

TALOUDELLINEN INFORMAATIO VUONNA 2010

Kemira julkaisee vuonna 2010 kolme osavuosikatsausta:

29.4.2010 Osavuosikatsaus tammi-maaliskuu

29.7.2010 Osavuosikatsaus tammi-kesäkuu

28.10.2010 Osavuosikatsaus tammi-syyskuu

Osavuosikatsaukset sekä niihin liittyvät esitysaineistot ovat luettavissa Kemiran internetsivuilla osoitteessa www.kemira.fi. Samassa osoitteessa ovat myös Kemiran julkaisemat tiedotteet, vuosikertomukset, ympäristöraportit sekä muuta sijoittajätietoa. Sivulla voi kirjautua tiedotteiden sähköpostitilaajaksi ja tilata yhtiön vuosikertomuksia. Vuosikertomuksia voi tilata myös Kemiran konserniviestinnästä, puh. 010 8611.

SIIJOITTAJASUHTEET

Kemiran sijoittajasuhdetoiminnan tehtävänä on antaa pääomamarkkinoille tietoa Kemirasta ja sen toimintaympäristöstä sekä palvella Kemiran osakkeenomistajia ja muita pääomamarkkinaosapuolia. Tavoitteena on tarjota luotettavaa ja ajankohtaista tietoa säännöllisesti ja tasapuolisesti, jotta markkinoilla toimivat voivat muodostaa perustellun käsityksen Kemirasta sijoituskohteena.

Sijoittajaviestinnästä ja päivittäisestä yhteydenpidosta vastaa Kemiran sijoittajasuhdetoiminto. Konsernin ylin johto osallistuu aktiivisesti toimintaan ja tapaa säännöllisesti pääomamarkkinoiden edustajia. Vuonna 2009 Kemiran edustajat tapasivat sijoittajia Helsingissä, Tampereella, Turussa, Amsterdamissa, Edinburghissa, Frankfurtissa, Genevessä, Zürichissä, Kööpenhaminassa, Lontoossa, Oslolla, Pariisissa, Tukholmassa, Bostonissa ja New Yorkissa. Vuosittain järjestettävä pääomamarkkinapäivä järjestettiin Helsingissä, ja tapahtumassa keskityttiin Kemiran vesistrategiaan.

Yhtiö noudattaa 30 päivän hiljaista jaksoa ennen tilinpäätöstiedotteen ja osavuosikatsausten julkaisua. Tänä aikana Kemira ei keskustele pääomamarkkinoiden edustajien kanssa tuloksesta tai siihen vaikuttavista tekijöistä.

Kemiraa seuraavien analyttikoiden yhteystiedot ovat yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.kemira.fi > Sijoittajat > Osaketieto > Analyttikot.

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Aika: Tiistai 16.3.2010 klo 13.00

Paikka: Marina Congress Center, Katajanokanlaituri 6, Helsinki.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on 4.3.2010 merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään Kemira Oyj:n osakasluetteloon. Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittautua viimeistään 11.3.2010 klo 16.00 joko

- Kemiran internetsivuilla www.kemira.fi
- kirjeellä osoitteeseen Kemira Oyj, Tea Salminen, PL 330, 00101 Helsinki
- faksilla numeroon 010 862 1197 tai
- puhelimella numeroon 010 862 1703 arkisin klo 9–12 ja 13–16.

Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ennakoilmoittautumisen yhteydessä.

Osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiön toimialaan ja yhtiökokouksessa käsiteltäviin asioihin kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Yhtiökokouksen päätökset julkistetaan viipymättä yhtiökokouksen jälkeen pörssitiedotteella.

OSINGONMAKSU

Osingonjakoehdotus, katso sivu 130.

OSOITTEENMUUTOKSET

Osakkeenomistajien osoitteenmuutokset pyydämme ilmoittamaan arvo-osuustiliä hoitavaan pankkiin tai pankkiiriliikkeeseen. Näin tiedot päivittyvät myös Euroclear Finland Oy:n ylläpitämiin rekistereihin, joiden perusteella Kemira lähettää osakkeenomistajilleen postia. Jos osakkeenomistajan tilinhoitajana on Suomen Arvopaperikeskus, osoitteenmuutokset ilmoitetaan Suomen Arvopaperikeskukseen.

SIIJOITTAJAYHTEYDET

Sijoittajasuhdepäällikkö Päivi Antola

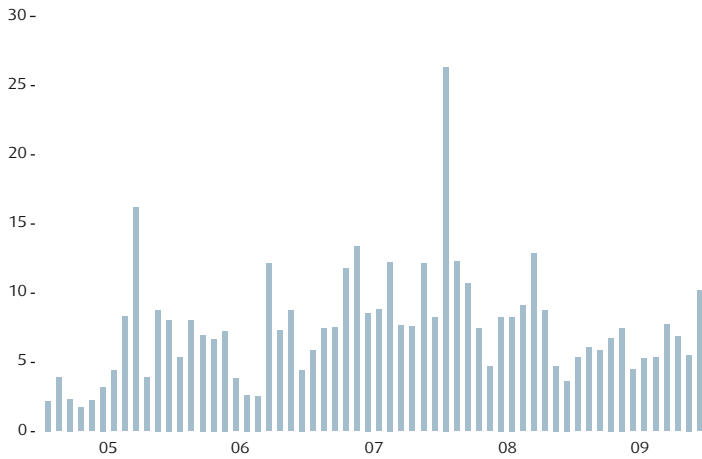
puh. 010 862 1140, sähköposti: paivi.antola@kemira.com

OSAKKEEN PERUSTIEDOT

Listaus:	NASDAQ OMX Helsinki Oy
Kaupankäyntitunnus:	KRA1V
ISIN-koodi:	FI0009004824
Toimialaryhmä:	Perusteollisuus
Toimiala:	Kemikaaliteollisuus
Osakemäärä 31.12.2009:	155 342 557
Listautumispäivä:	10.11.1994

OSAKKEEN VAIHTO NASDAQ OMX HELSINKI OY:SSÄ 2005–2009

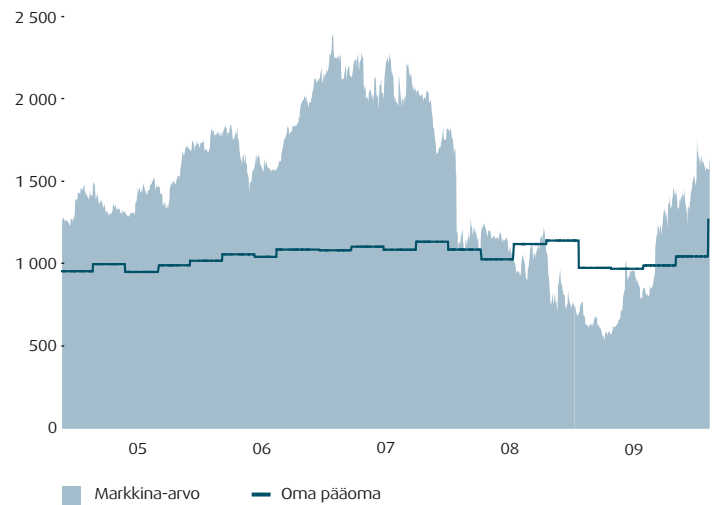
Milj. osaketta

* Ilman Suomen valtion 40 097 420 osakkeen myyntiä elokuussa 2007

KEMIRAN MARKKINA-ARVO 2005–2009

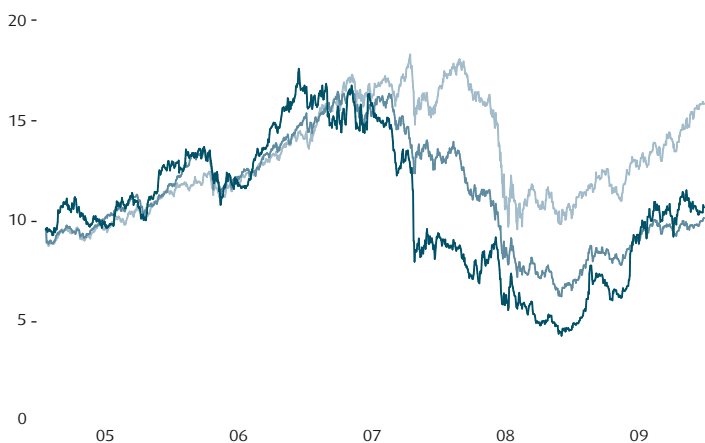
Milj. e

Markkina-arvo Oma pääoma

OSAKKEEN KURSSIKEHITYS 2005–2009

e

KEMIRA OMX Helsinki CAP FTSE EUROFIRST 300 CHEMICALS

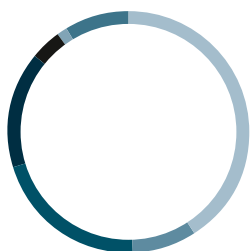
TULOS / OSAKE JA ROCE

e

Tulos/osake ROCE (sidotun pääoman tuotto prosentti)

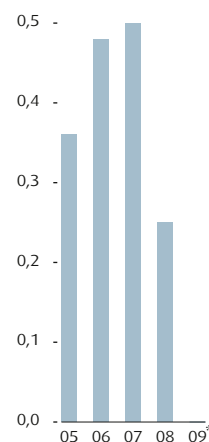
OMISTAJAJAKAUMA 31.1.2010

41,1 % Yritykset
 8,4 % Rahoitus- ja vakuutuslaitokset
 20,8 % Julkisyhteisöt
 15,7 % Kotitaloudet
 4,1 % Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt
 1,4 % Ulkomaiset osakkeenomistajat
 8,5 % Hallintarekisteröidyt

OSINKO / OSAKE

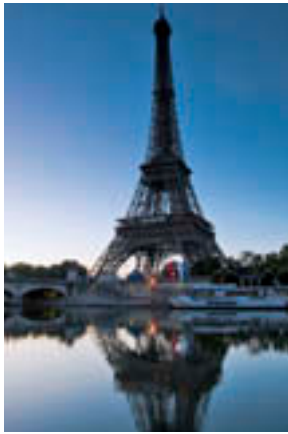
e

* Ks. osingonjakoehdotus s. 130

KEMIAA YMPÄRI MAAILMAN

TEKSTI KATI HEIKINHEIMO KUVA ISTOCKPHOTO

2 PARIISI, RANSKA

EAU DE PARIS

Seine-joki Marne- ja Oise-uomineen on yksi pariisilaisten juomaveden lähteistä. Laadultaan erinomaisen juomaveden valmistaminen jokivedestä on haastava tehtävä. Kemira toimittaa vesikemikaaleja Ranskan suurimmalle vesiliikelaitokselle SEDIFille, joka puolestaan tuottaa juomavettä neljälle miljoonalle pariisilaiselle. Toinen Kemiran palvelema vedenpuhdistamo sijaitsee Neuilly-sur-Marnessa ja tuottaa juomavettä 1,6 miljoonalle esikaupunkilaiselle.

4 NEW YORK CITY, YHDYSVALLAT

HAUKKAA HODARI

Kemira on kehittänyt kustannuksia alentavan ratkaisun, joka vähentää mikrobien kasvua ja pidentää siten lihatuotteiden myyntiaikaa. Provian on toiminnallinen yhdiste, joka perustuu kahden antimikrobisen orgaanisen suolan yhdistelmään. Tuote varmistaa elintarvikkeiden turvallisuuden ja pidentää säilyvyysaikaa sekä parantaa myös prosessoitujen lihatuotteiden käsiteltävyyttä.

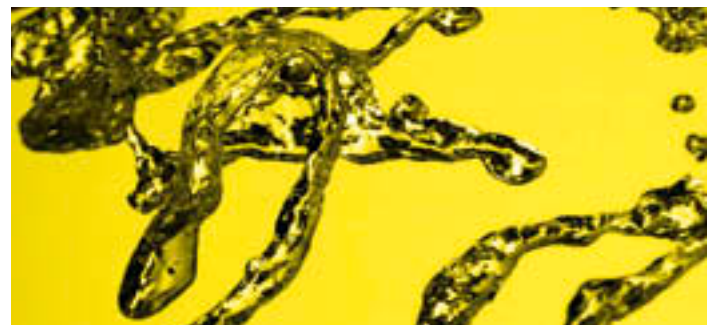
1 GÖTEBORG, RUOTSI

VESI VANHIN VOITEHISTA

Vesiohenteinen maali on kestävä kehityksen mukainen vaihtoehto perinteiselle liuottimelle. Se on säänkestävä, joustava, lohkeilematon, hajuton, nopeasti kuivuva ja helppo käsitellä. Tikkurilan ympäristöohjelma ohjaa tuotekehitystä, ja yritys oli yksi ensimmäisistä maailmassa, joka otti ympäristöä vähemmän kuormittavan sävytysjärjestelmän käyttöönsä.

5 CARIOCA, BRASILIA

ÖLJY TARKASTI TALTEEN

3 CHARLOTTE, POHJOIS-CAROLINA, YHDYSVALLAT

HEIPPA HAJUHAITOILLE

Vuonna 2007 pohjoiscarolinalainen paperitehdas oli sulkemisuhan alla. Osa naapureista oli kyllästynyt tuotannon hajuhaittoihin ja tehnyt valituksen ympäristöviranomaiselle. Valmistaja kääntyi kuitenkin Kemiran puoleen löytääkseen tehokkaan ja taloudellisen keinon haihtuvien rasvahappojen aiheuttaman hajun poistamiseksi. Ratkaisuksi valittu klooridioksidi mahdollisti huomattavat ja pysyvät tulokset. Haju häylveni, ja naapurisuhteetkin palautuivat hyviksi.

6 MOSKOVA, VENÄJÄ

MAGNEETTISTA MAALIA

Kaipaatko koti- ja konttorisisustukseen aivan uutta ulottuvuutta? Tikkurilan kätevä vesiohenteinen Magnetic-erikoismaali luo pinnan, jolle voi kiinnittää magneeteilla julisteita, piirustuksia, muistilappuja ja vaikkapa reseptejä.

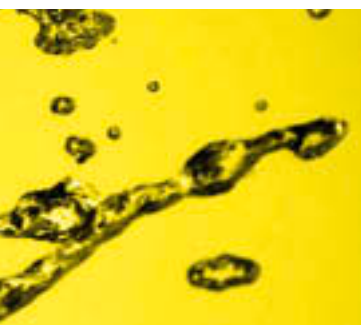

7 SHANGHAI, KIINA

PAPERI KIERTÄÄ PALLOA

Sellun- ja paperinvalmistuksen tärkein raaka-aine on käytetty paperi. Kierrätetty tulostus- ja kirjoituspaperi, ruskea pahvi ja sekalainen jätepaperi voidaan muuntaa raakakuiduksi ja käyttää kirjoituspaperin valmistamiseen. Kemira tarjoaa laajan valikoiman kemikaaleja, jotka mahdollistavat laadukkaan kierrätyskuidun valmistamisen tehokkaasti, edullisesti ja ympäristöä säästään. Yrityksen tärkeä markkina-alue Kiina on maailman suurin kierrätyskuidun käyttäjä.

Elokuvaklassikko *Jättiläisessä* vastikään löydetty esiintymä suihkusi taivaalle mustaa kultaa valtavalla voimalla. Kun ensin paine on tasaantunut, öljy on kuitenkin pumpattava onkaloista viemällä niihin vettä kovalla paineella. Tällöin ongelmaksi muodostuu kuohunnan synnyttämä kitka. Kemira on onnistunut kehittämään sarjan veteen lisättäviä kemikaaleja, jotka toimivat paljon keskimääräistä paremmin. Näissä tuotteissa yhdistyy tehokas kitkanesto sekä erinomainen liukenevuus.

4 FAKTAA KEMIRASTA

VESI

Kemiran visiona on olla johtava vesikemian yhtiö. Se keskittyy palvelemaan niitä asiakasryhmiä, jotka käyttävät tuotannossaan paljon vettä.

ASIAKASLÄHTÖINEN

Asiakkaat voivat hyödyntää Kemiran veteen liittyvää laajaa osaamista entistä tehokkaammin. Kaiken toiminnan keskiössä on asiakkaan vedenkäsitteilytarpeiden syvälinen ymmärtäminen.

GLOBAALI

Yhtiö toimii noin 40 maassa, lähes 8 500 työntekijän voimin.

MENESTYVÄ

Kemiran operatiivinen liikevoitto vuonna 2009 oli 175 miljoonaa euroa. Operatiivinen liikevoittoprosentti nousi 4,7 prosentista 7 prosenttiin, velkaantuneisuus taas laski 107 prosentista 53 prosenttiin.

KEMIRA OYJ

PORKKALANKATU 3

PL 330

00101 HELSINKI

PUH. 010 8611

FAKSI: 010 862 1119

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@KEMIRA.COM

WWW.KEMIRA.COM

KOTIPAikka HELSINKI, Y-TUNNUS 0109823-0